

Siikaisten Heikinnevan tuulivoi- maosayleiskaava

Maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys ja vaiku-
tusten arviointi

Selostus
30.4.2025

Siikaisten Heikinneva tuulivoimaosayleiskaava

Maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys ja vaikutusten arviointi

1	Johdanto	2
1.1	Tarkoitus ja tavoitteet	2
1.2	Menetelmät ja aineistot	3
1.3	Tuulivoiman maisemavaikutuksia yleisesti	5
2	Selvitysalue.....	10
2.1	Yleiskuvaus	10
2.2	Selvitysalueen raja	12
2.3	Suhde muihin tuulivoimahankkeisiin	14
3	Maisemaselvitys	17
3.1	Maa- ja kallioperä	17
3.2	Topografia ja hydrologia	17
3.3	Kasvillisuusvyöhykkeet ja suojelualueet	20
3.4	Asutus ja virkistyskäyttö	25
3.5	Maiseman avoimuus	26
3.6	Arvokohteet ja arvojen perusteet	27
	3.6.1 Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet	36
	3.6.2 Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt	37
	3.6.3 Maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ja merkittävät kulttuuriympäristöt	38
	3.6.4 Muut rakennetun ympäristön suojelukohteet	41
	3.6.5 Arkeologinen kulttuuriperintö	41
	3.6.6 Muut maisemallisesti tärkeät alueet	43
3.7	Maisemakuva	48
3.8	Maisemarakenne ja maiseman suuntautuneisuus	50
3.9	Maisemamaakunta ja maisemaseutu	52
4	Maisemavaikutusten arviointi.....	55
4.1	Arviointimenetelmä	55
4.2	Näkyvyysalueanalyysi (ZVI) ja vaikutukset eri etäisyysvyöhykkeillä	58
4.3	Maisemavaikutukset miljöötyypeittäin	74
	4.3.1 Taajamat	74
	4.3.2 Järvenranta-asutus	96
	4.3.3 Merkittävät luonnonmaisemat	102
	4.3.4 Siikaisten talonpoikaisarkkitehtuurin alue	110

4.3.5	<i>Tienvarsiasutus metsämaisemassa</i>	116
4.3.6	<i>Väljästi rakennettu viljelymaisema</i>	121
4.3.7	<i>Harjumiljö</i>	147
4.3.8	<i>Saaristomaisema</i>	151
4.4	Yhteisvaikutukset	154
4.5	Rakentamisvaiheen aikaiset maisemavaikutukset	158
5	Yhteenveto	159
5.1	Johtopäätökset.....	159
5.2	Ehdotetut lievennysmenetelmät	161
5.3	Epävarmuustekijät.....	162
6	Lähteet	163
7	Liitteet	165

1 Johdanto

Tämä maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys on tehty Solarwind Finland Oy:n toimeksiantona ja sen tarkoituksena on selvittää Pohjois-Satakuntaan Siikaisten kuntaan suunnitellun Heikinnevan tuulivoima-alueen selvitysalueen arvot ja ominaispiirteet sekä tuulivoimaloiden toteutuksen vaikutuksia maisemaan ja kulttuuriympäristöön. Selvitys on laadittu osayleiskaavan tausta-aineistoksi.

Selvityksen on laatinut A-Insinöörit Suunnittelu Oy:stä suunnittelija, arkkitehti Fernanda Ferreira da Cunha, ja työtä on ohjannut maankäyttöpäällikkö, arkkitehti Johanna Närhi. Selvitykseen liittyy myös näkyvyysalueanalyysi (ZVI) ja kuvasovitteet.

1.1 Tarkoitus ja tavoitteet

Selvityksen tarkoituksena on tuottaa tausta-aineistoa Heikinnevan tuulivoima-alueen osayleiskaavoituksen tueksi (Tuulivoimaosayleiskaava AKL § 77 a). Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa (VAT) on yleistavoitteiksi kirjattu kansallisen kulttuuri- ja rakennusperinnön huomioon ottaminen. Alueiden käytöllä on edistettävä kulttuuriympäristön, rakennusperinnön kerroksellisuuden ja alueellisesti vaihtelevien luonteiden säilymistä.

Tavoitteena on selvittää alueen maisemalliset- ja kulttuurihistorialliset arvot sekä maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön ominaispiirteet sillä tarkkuudella, että tuulivoimahankkeen toteutuksen merkittävät vaikutukset voidaan arvioida alueidenkäyttölain (AKL) 9 § ja maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA) 1 § mukaisesti. AKL:n 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. AKL 39 §, yleiskaavan sisältövaatimusten mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen. Hankkeen merkittävät vaikutukset maisemaan arvioidaan lopulta osana tuulivoimaosayleiskaavan laatimista.

1.2 Menetelmät ja aineistot

Raportin laatimisessa on sovellettu Ympäristöministeriön ohjeistusta (Maise-
mavaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa, päivitys 2024) tuulivoima-
laiden maisemavaikutusten arviointiin, sillä eroavuudella, että kun tuulivoima-
laiden enimmäiskorkeus on alle 300 m on myös etäisyysvyöhykkeiden valin-
nassa noudatettu vastaavasti lyhyempiä etäisyyksiä.

Selvitystyö on aloitettu tutustumalla alueeseen aiemmin laadittujen valtakun-
nallisten ja maakunnallisten selvitysten ja inventointien sekä paikkatietoaineis-
tojen pohjalta. Selvityksen lähtötietoina on käytetty valtakunnallisia inventoin-
teja arvokkaista maisema-alueista (Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alu-
eet, VAMA, 2021), valtakunnallisesti merkittävistä rakennetuista kulttuuriym-
päristöistä (RKY, 2009) ja valtakunnallisesti arvokkaista arkeologisista koh-
teista (VARK, 2024), jotka kaikki on otettu valtioneuvoston päätöksillä valta-
kunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamiksi inventoinneiksi. Lisäksi
aineistoa on koottu saatavilla olevista lähteistä, kuten maakuntakaavoista ja
liitteistä, Maanmittauslaitokselta, Museoviraston sivuilta ([www.museovi-
rasto.fi](http://www.museovi-
rasto.fi)), Ympäristöhallinnon verkkopalvelusta ja kuntien kotisivuilta. Selvityk-
sessä on hyödynnetty alueelta aiemmin tehtyjä selvityksiä. Hankkeen viran-
omaisneuvotteluja ja muuta kaavaprosessin aikaista palautetta on hyödyn-
netty paikallistietouden lisäämiseen tärkeistä kohteista.

Maisemaselvitystä on täydennetty maastossa tehdyillä havainnoilla loka-
kuussa 2024. Alueesta on tehty näkyvyysalueanalyysi (ZVI), jonka pohjalta
suunniteltiin maastokäynnin reitit, valittiin kuvauspisteet ja myöhemmin laadi-
ttiin valituista kuvauspisteistä havainnekuvasovitteet. Maastokäynnin reittien ja
tarkastelupisteiden valinnassa otettiin näkyvyysalueanalyysin lisäksi huomi-
oon selvitysalueelle sijoittuvat arvoalueet ja -kohteet.

Näkyvyysanalyysi (ZVI)

Näkyvyysalueanalyysissä on tutkittu voimaloiden teoreettista näkymistä eri
etäisyysvyöhykkeillä. Tarkastelualueen kokonaislaajuus ulottuu

tuulivoimaloiden potentiaaliselle näkyvyysalueelle noin 30 kilometrin etäisyydelle voimaloista. Näkyvyysalueen laskemiseen on käytetty maastomallia (Maanmittauslaitoksen korkeusmalli 10 m hila) sekä puuston korkeustietoja vuodelta 2021 (LUKE-puuston latvuspeitto ja keskikorkeus). Analyysissä on käytetty voimalan kokonaiskorkeutena 261 metriä ja katselupisteen korkeusparametrina on 1,6 metriä (ihmisen silmän korkeus). Analyysi ei ota huomioon rakennusten, pihapiirien tai tienvarsien kasvillisuuden vaikutusta näkymien avautumiseen, mikä tekee analyysistä epäluotettavan etenkin kaupunkimaisilla alueilla tai taajama-alueilla. Rakennuskorkeuksia ei ole huomioitu dataa analysoitaessa.

Yleisesti ottaen näkyvyysalueanalyysistä voidaan päätellä, että hankkeen laajimmat ja voimakkaimmat vaikutukset kohdistuvat laajoille avoimille alueille kuten vesistöihin ja peltomaisemiin. Näkemäalueanalyysi antaa hyvän käsityksen tuulivoimaloiden merkittävimmistä maisemavaikutuksista annetuilla lähtötiedoilla.

Kuvasovitteet

Maisemavaikutusten havainnollistamiseksi on laadittu kuvasovitteita eri etäisyyksiltä tuulivoimaloista. Maastokäynnillä kuvatut kohteet liitettiin QGIS-ohjelmistoon. Havainnekuvapisteidien valinnassa huomioitiin ZVI-analyysin tulokset, alueelta tunnistetut miljöötyypit, valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaat alueet ja kohteet sekä luonnonmaiseman kannalta olennaiset alueet.

Maastotarkastelua helpotettiin mittaamalla lyhin etäisyys lähimpään turbiiniin QGIS:ssä ennen maastotöitä. Paikkatiedot vietiin maastokäyntiä varten Qfield-sovellukseen. Qfieldiä käytettiin havainnollistamaan maastokäynnillä paremmin näkymälinjoja kohti turbiineja sekä tarkastamaan valittujen kuvapisteidien oikea maantieteellinen sijainti.

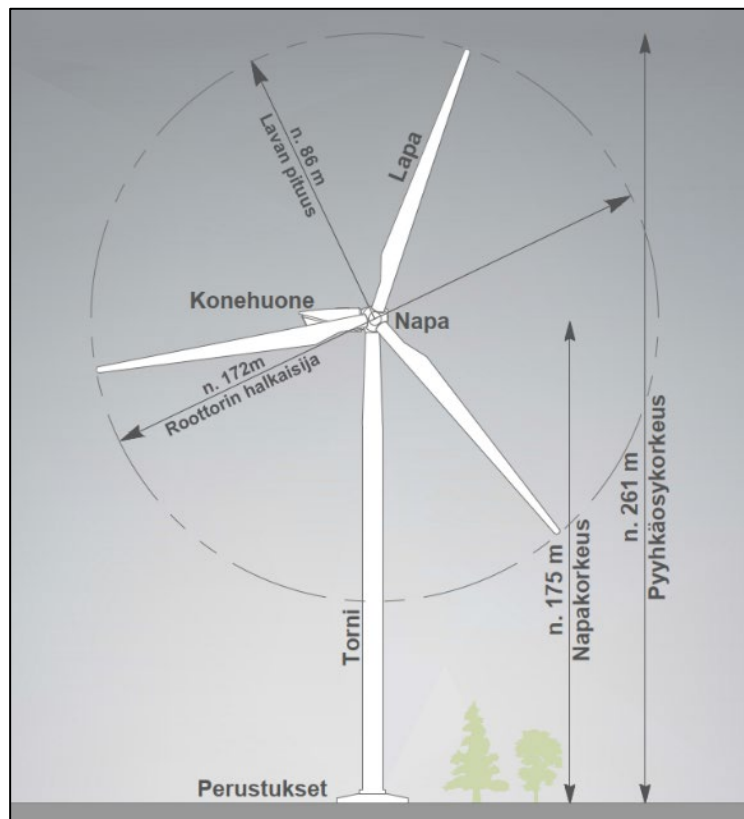
Valokuvien ottamiseen käytettiin 50 megapikselin Samsung Galaxy S21 ja A15 -puhelimia. Kuvat otettiin 26–28 mm:n polttovälillä, noin 1,6 metrin korkeudelta ja 2-kertaisella digitaalisella zoomilla, jonka on käytännössä todettu vastaavan paremmin maastossa koettua maisemaa kuin 1-kertaisen zoomin. Lisäksi

maastossa käytettiin viivainta turbiinien korkeuden visualisoinnin alustavaan analyysiin suoraan verrannollisuuden menetelmällä.

Noin 30 kilometrin etäisyydeltä tuulipuistosta laadittiin kattava 3D-malli WindPRO-ohjelmistolla, käyttäen Maanmittauslaitoksen 10 metrin hilakorkeusmallia sekä turbiinien, rakennusten ja puiden todellisia korkeuksia. Myöhemmin valokuvauspaikkojen georeferoidut sijainnit sekä joitain paikan päällä hankittuja referenssipisteitä lisättiin ohjelman Photomontage-moduuliin ja havainnekuvia luotiin samassa kulmassa ja etäisyydellä kuin maastokäynnillä otetut valokuvat. Tämä mahdollisti turbiinien näkyvyyden havainnollistamisen entistä tarkemmin.

1.3 Tuulivoiman maisemavaikutuksia yleisesti

Tuulivoimalat vaikuttavat maisemassa varsin laajalle alueelle ja vaikutus on voimakkainta voimaloiden lähialueella. Voimaloiden vaikutusmekanismi perustuu pitkäaikaiseen vaikutukseen, joka aiheutuu voimaloista itsestään, sekä väliaikaiseen vaikutukseen, joka näkyy etenkin puuston poistona voimaloiden perustamiskohdissa, pystytyspaikoilla, voimalanosien kuljetusreiteillä ja huoltoteilla. Lisäksi vaikutuksia maisemaan aiheuttavat sähkönsiirtolinjat, joilla voimala-alue liitetään sähköverkkoon. Heikinnevan hankkeessa voimalat liitetään sähköverkkoon maakaapelein, jolloin maisemavaikutukset jäävät vähäisiksi.

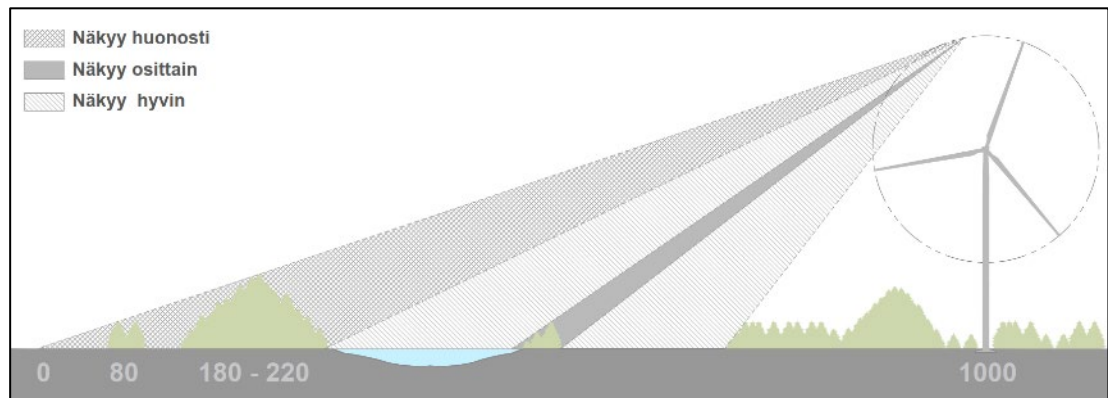
Kuva 1. Tuulivoimalan mitat suhteessa 20–30 metriä korkeaan puustoon. (A-Insinöörit Suunnittelu Oy)

Tuulivoimala koostuu perustuksista, tornista / mastosta, konehuoneesta ja roottorista. Lentoestevalot sijoitetaan konehuoneen korkeudelle. Tuulivoimaloiden harmaanvalkoisella värityksellä pyritään minimoimaan maisemavaikutuksia. Mikäli alueella on runsaasti metsäkanalintuja, suositellaan maston alaosan maalaamista tummaksi puuston latvuksen korkeudelle. Tämä ei kuitenkaan olennaisesti lisää tai lievennä tuulivoimaloiden maisemavaikutuksia.

Tuulivoimaloiden näkymiseen vaikuttavat mm. maastonmuodot, maisematilojen avoimuus/sulkeutuneisuus, maaston suuntautuneisuus suhteessa voimaloiden sijoittumiseen, katsojan tarkastelupaikan suhde tuulivoimaloiden korkeusasemaan, maapallon pinnan kaarevuus, kasvillisuus kuten puuston korkeus ja tiheys, rakennukset ja muut rakenteet, sääolosuhteet kuten ilman selkeys ja valaistus/valon määrä sekä voimaloiden etäisyys, lukumäärä, sijainti ja ryhmän laajuus. (Ympäristöministeriö, 2024)

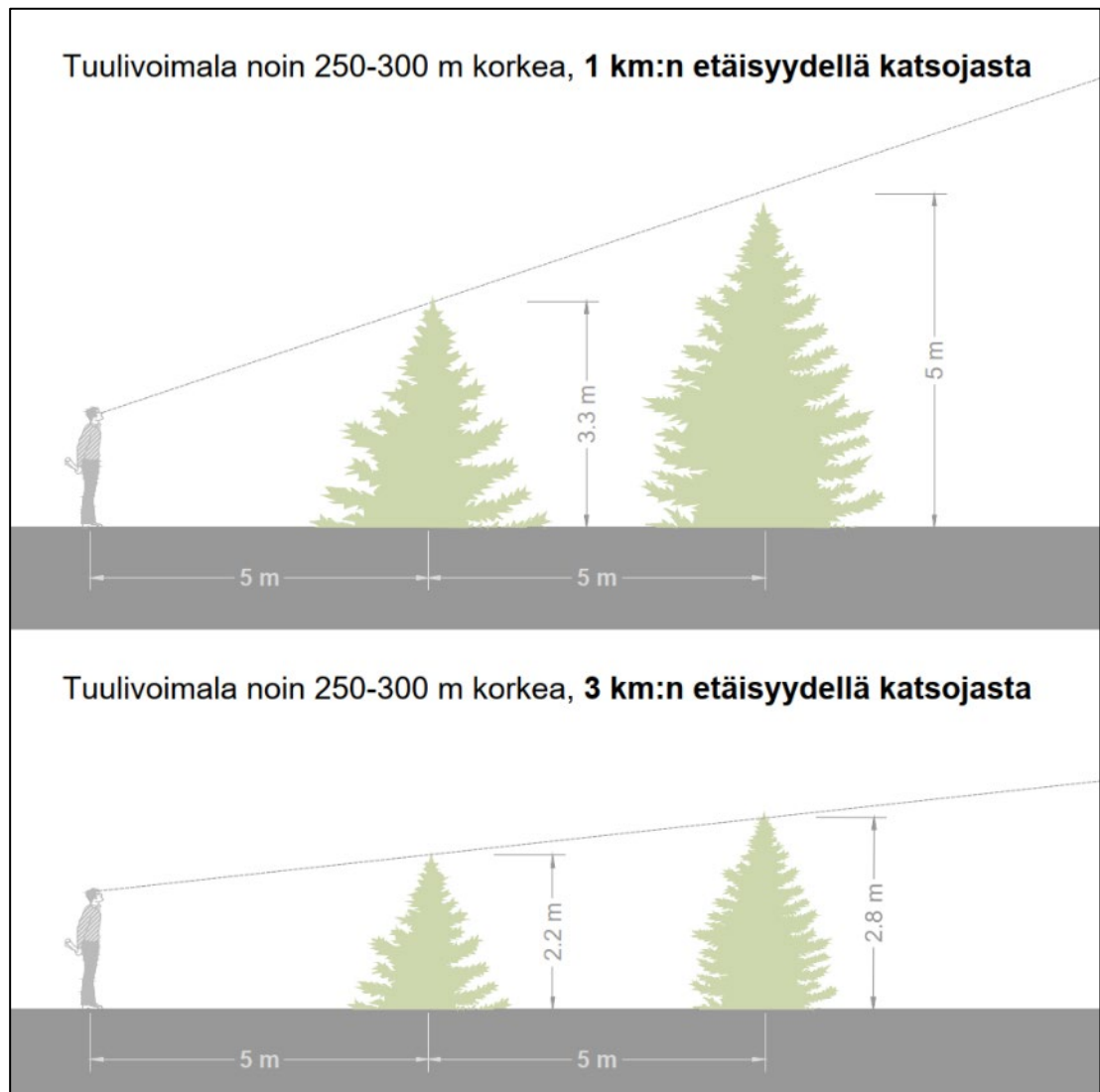
Tuulivoimaloiden maisemavaikutuksia on tarkasteltava useilta eri etäisyysvöhykkeiltä, sillä etäisyys vaikuttaa merkittävästi vaikutuksen voimakkuuteen.

Selvityksessä on käytetty oheisessa taulukossa kuvattua vyöhykejakoja, joka perustuu tuulivoimaloiden korkeuteen (261 m) ja pääosin Ympäristöministeriön ohjeistukseen v. 2016 vyöhykejaosta. Ympäristöministeriön uusi ohjeistus 2024 perustuu pääasiassa yli 300 m korkeisiin tuulivoimaloihin.

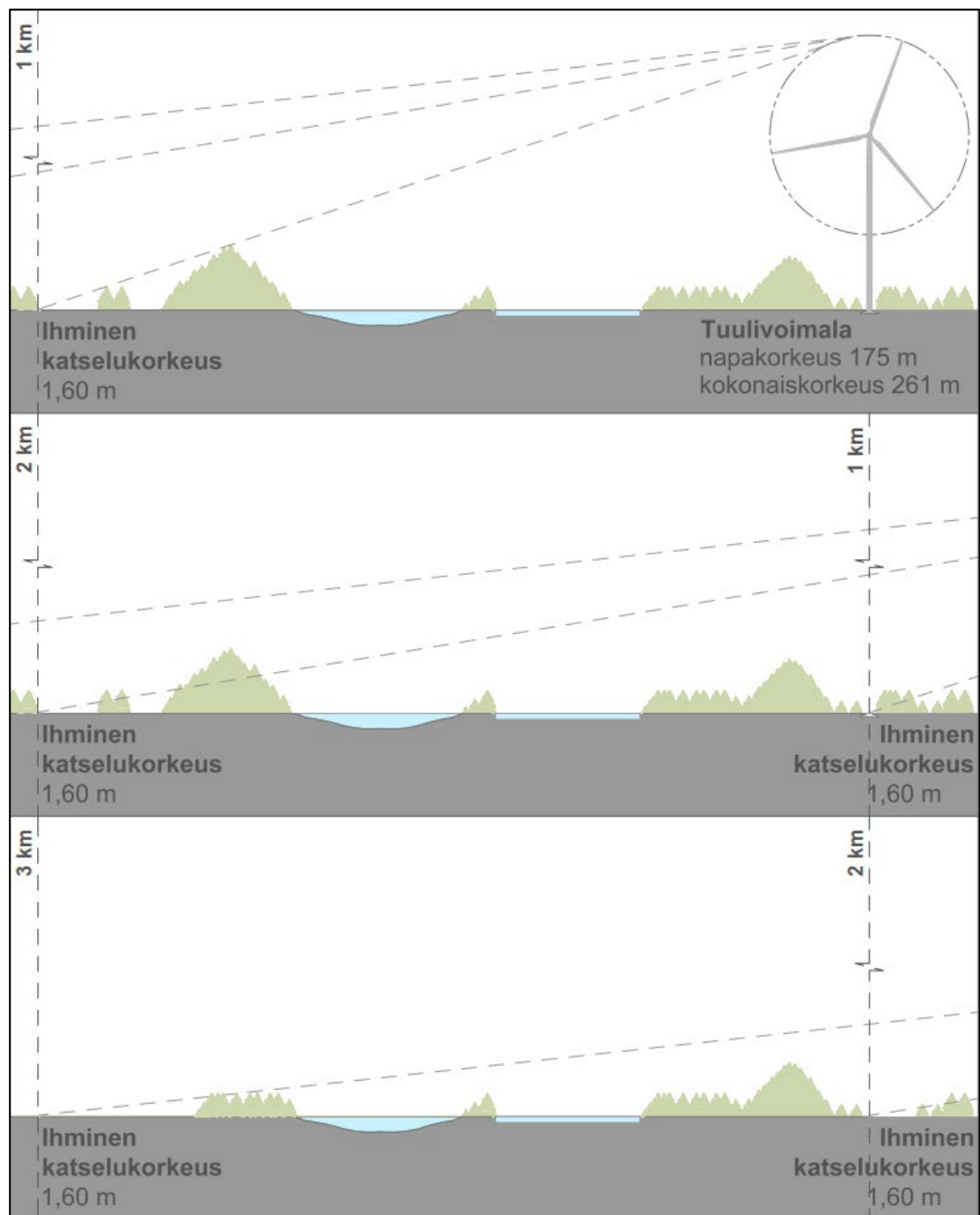

Kuva 2. Tuulivoimalan näkyvyys maisemassa. Maaston ominaispiirteet vaikuttavat siihen, minne tuulivoimalat näkyvät. (A-Insinöörit Suunnittelu Oy)

Kun etäisyys tuulivoimaloihin kasvaa, matalammatkin esteet (kasvillisuus, rakennukset, maastonmuodot) peittävät voimalat näkyvistä. Etäämmällä myös näköesteiden vaikutus ulottuu pidemmälle matkalle verrattuna lähivaikutusalueeseen. Yleistäen voidaan todeta, mitä lähempänä katselupistettä on näkymiä rajaavia elementtejä (puustoa, rakennuksia, maaston korkeuseroja), sitä tehokkaammin näkymät kohti tuulivoimaloita peittyvät.

Kuva 3. Kasvillisuuden peittävä vaikutus lapakorkeudeltaan 300 metriä korkeaan tuulivoimalaan nähden eri etäisyydellä voimalasta, 0–3 km (alemmat kuvat). (A-Insinöörit Suunnittelu Oy)

Kuva 4. Tuulivoimalan näkyvyys ja hallitsevuus eri etäisyyksillä 0–3 km. (A-Insinöörit Suunnittelu Oy)

2 Selvitysalue

Kaava-alue sijaitsee Pohjois-Satakunnassa, Siikaisten kunnan kaakkoisosassa Heikinnevilla, noin 10 km etäisyydellä kunnan keskustasta. Kunta rajautuu pohjoisessa Isojoen kuntaan, idässä Kankaanpään kaupunkiin, etelässä Pomarkun kuntaan, sekä lännessä Merikarvian kuntaan. Selvitysalue, jolla alueella myös maisemavaikutuksia arvioidaan, ulottuu Siikaisten lisäksi myös Kankaanpään, Pomarkun, Porin, Merikarvian ja Isojoen alueille.

Osayleiskaavan suunnittelualue käsittää tuulivoimalat ja tiestön tuulivoimala-alueella. Tuulivoimalat on tarkoitus liittää valtakunnan 110 kV:n sähköverkkoon maakaapelilla Leväsjoen sähköasemalla.

2.1 Yleiskuvaus

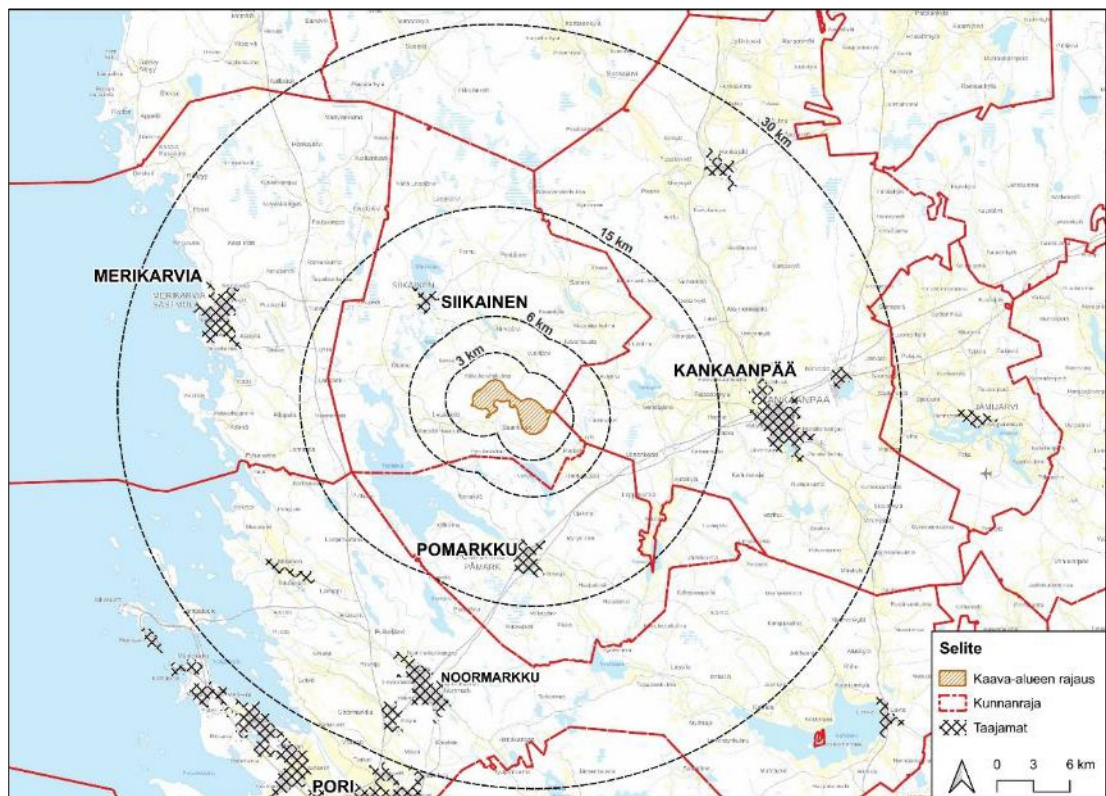
Tuulivoimaosayleiskaava-alueen pinta-ala on noin 1141 ha. Kaava-alue on luode-kaakko suunnassa noin 6,5 km pitkä ja leveimmillään noin 3 km leveä. Suunnittelualue on maisemakuvaltaan sulkeutunutta, avoimina maisematiloina on muutamia pienialaisia lampia, peltoja, soita ja avohakkuualueita. Ecobio Oy toteutti suunnittelualueen luontoselvitykset vuonna 2024. Luontoselvityksen raportissa suunnittelualueen maasto on kuvattu metsäksi ja se koostuu pääosin metsätaloustaloudessa olevista varttuneista ja tasaikäisistä tuoreista, kuivahkoista ja/tai kuivista kangasmetsistä ja turvekankaista. Tuoreet metsät ovat pääosin kuusivaltaisia, kun taas mänty on valtapuuna kuivahkoilla ja kuivilla kankailla. Alueella on paljon kalliometsiä, jotka ovat suurelta osin metsätaloustaloudessa. (Lähde: Heikinnevan tuulivoimahanke, luontoselvitysraportti. Ecobio Oy, 2025)

Lähimmät taajama-alueet ovat Siikaisten ja Pomarkun keskustat noin 10 km etäisyydellä ja muut taajamat Merikarvian, Honkajoen kirkonkylän ja Kankaanpään keskustat noin 20–25 km etäisyydellä tuulivoima-alueesta.

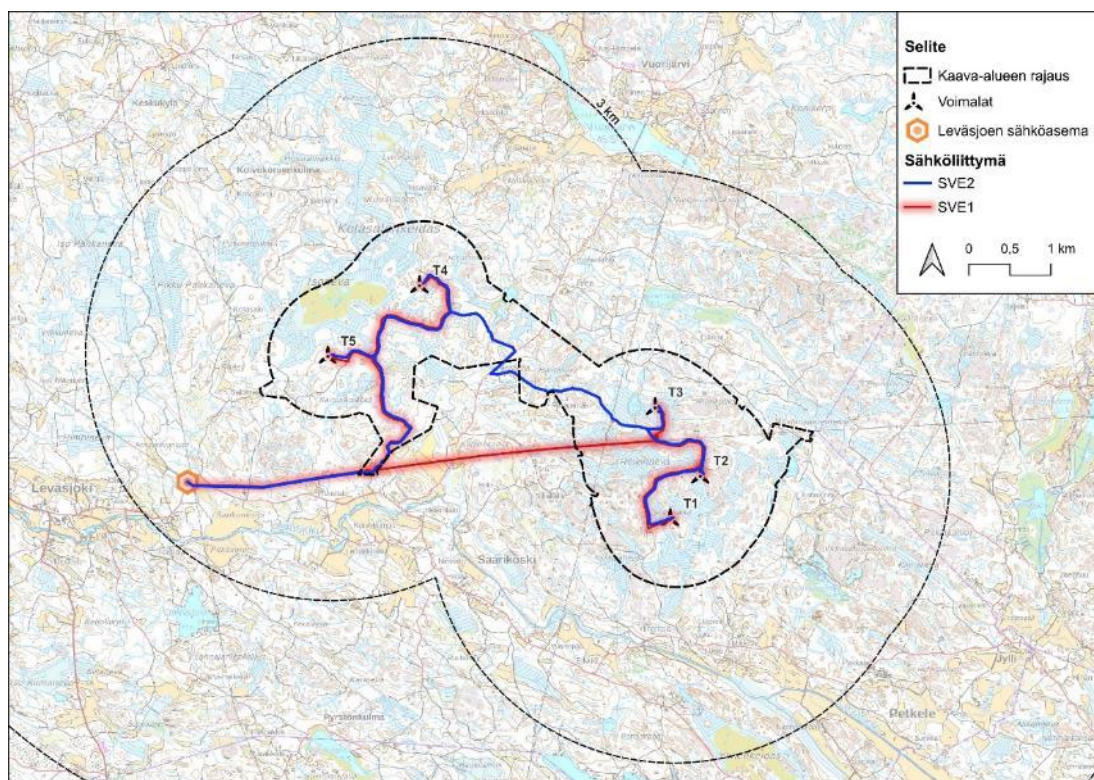
Lähin kylä, Leväsjoki, sijaitsee hieman vajaan kolmen kilometrin etäisyydellä kaava-alueesta. Kylän alueella sijaitsee sähköasema, jonka avulla voimalat

liitetään 110 kV valtakunnalliseen sähköverkkoon. Seuraavaksi lähimmät kylät Otamo ja Honkakoski sijaitsevat noin 6–8 km etäisyydellä tuulivoimaloista.

Kaava-aluetta halkoo Saarikosken ja Vuorijärven välinen Luomantien yksityistie. Lisäksi kaava-alueella on metsäautoteitä. Alueen lounais- ja eteläpuolella kulkee Saarikoskentien yhdystie (yt 13176), noin 3,5 km etäisyydellä lännessä yhdystie Lavia-Pomarkku-Siikainen (yt 2600) ja noin 7 km kaakossa valtatie Noormarkku-Jämijärvi (vt-23). Alueen pohjoispuolella noin 4–5 km etäisyydellä kulkee Keskukyläntie (yt 13 177) ja noin 9 km etäisyydellä seututie Merikarvia-Siikainen-Kankaanpää (st-270).

Kuva 5. Taajamien etäisyys kaava-alueelta etäisyysvyöhykkeittäin. (Lähde: MML ja SYKE)

Kuva 6. Kaava-alueen rajausta ja tuulivoimaloiden sijainti. (Lähde: MML)

2.2 Selvitysalueen rajausta

Teoreettisesti voimalat voivat näkyä hyvällä säällä noin 30–40 km etäisyydelle, mutta maisemavaikutukset jäävät tällöin yleensä vähäisiksi, minkä vuoksi tarkastelut yli 30 km etäisyydellä on jätetty vähemmälle huomiolle selvityksessä ja vaikutusten arvioinnissa. Näkyvyyteen kauaksi vaikuttaa merkittävästi myös säätila. Selvityksessä tarkastellaan tarkemmin tuulivoimaloiden potentiaalinen näkymäalue noin 30 km etäisyydelle voimaloista, joka on noin 115 kertaa tuulivoimalan korkeus. Etäisyysvyöhykkeet määriteltiin tuulivoimaloiden paikkojen ja korkeuden (261 m) mukaan. Selvitystä ja vaikutusten arviointia kohdennettiin ja painotettiin näkymäalueanalyysin tulosten perusteella niille alueille, joille voimaloita on analyysin perusteella mahdollista nähdä. Tarkastelua painotettiin myös arvoalueiden ja -kohteiden perusteella, koska näillä alueilla muutoksensietokyky on heikoin, ts. arvoalueet ovat herkkiä muutoksille. Vaikutusten arviointi on tehty Heikinnevan tuulivoima-alueella ja sen välittömässä ympäristössä 0–3 km etäisyydellä voimaloista ja lähivaikutusalueella (3–6 km). Lisäksi

vaikutuksia on arvioitu ulommalla vaikutusalueella (6–15 km) ja kaukovaikutusalueella (15–30 km).

Taulukko 1. Tuulivoimaloiden maisemavaikutuksien tarkasteluviyöhykkeet, joissa sovelletaan Ympäristöministeriön ohjeita (Ympäristöministeriö, 2016), sillä Heikinnevan hankkeessa tavoitellaan matalampia 261 m korkeita voimaloita.

Tuulivoima-alue ja sen välitön lähiympäristö	0–3 km voimaloista	välittömät vaikutukset maisemaan
Lähivaikutusalue	3–6 km voimaloista	- alue, jolla visuaaliset vaikutukset voivat olla niin merkittäviä, että ne voivat vaikuttaa maiseman luonteeseen ja laatuun - tuulivoimalat voivat olla maisemakuvassa hallitsevia - tuulivoimaloiden liike vahvistaa vaikutelmaa
Ulompi vaikutusalue (välivaikutusalue)	6–15 km voimaloista	- alue, jolle voimalat voivat näkyä selvästi, mutta muut näkökentän elementit kilpailevat huomiosta - alue, jolla niiden mahdolliset vaikutukset maiseman luonteeseen ja laatuun vähenevät etäisyyden kasvaessa - voimalat ovat osa laajempaa maisemakokonaisuutta - tuulivoimaloiden pyörimisliike on mahdollista havaita - voimaloiden kokoa ja etäisyyttä voimaloille voi olla vaikea hahmottaa
Kaukovaikutusalue	15–30 km voimaloista	- alue, jolle voimalat ja niiden lentoestevalot voivat näkyä, mutta jolla niillä ei välttämättä enää ole merkitystä maiseman luonteen ja laadun kannalta; poikkeuksena esi-merkiksi erämaiset alueet - tuulivoimaloiden pyörimisliike on mahdollista havaita
Teoreettinen maksiminäkyvyysalue	noin 30–40 km voimaloista	voimalat voi hyvissä sää- ja valaistusolosuhteissa erottaa paljaalla silmällä; todennäköisesti ei merkitystä maiseman luonteen tai laadun kannalta

2.3 Suhde muihin tuulivoimahankkeisiin

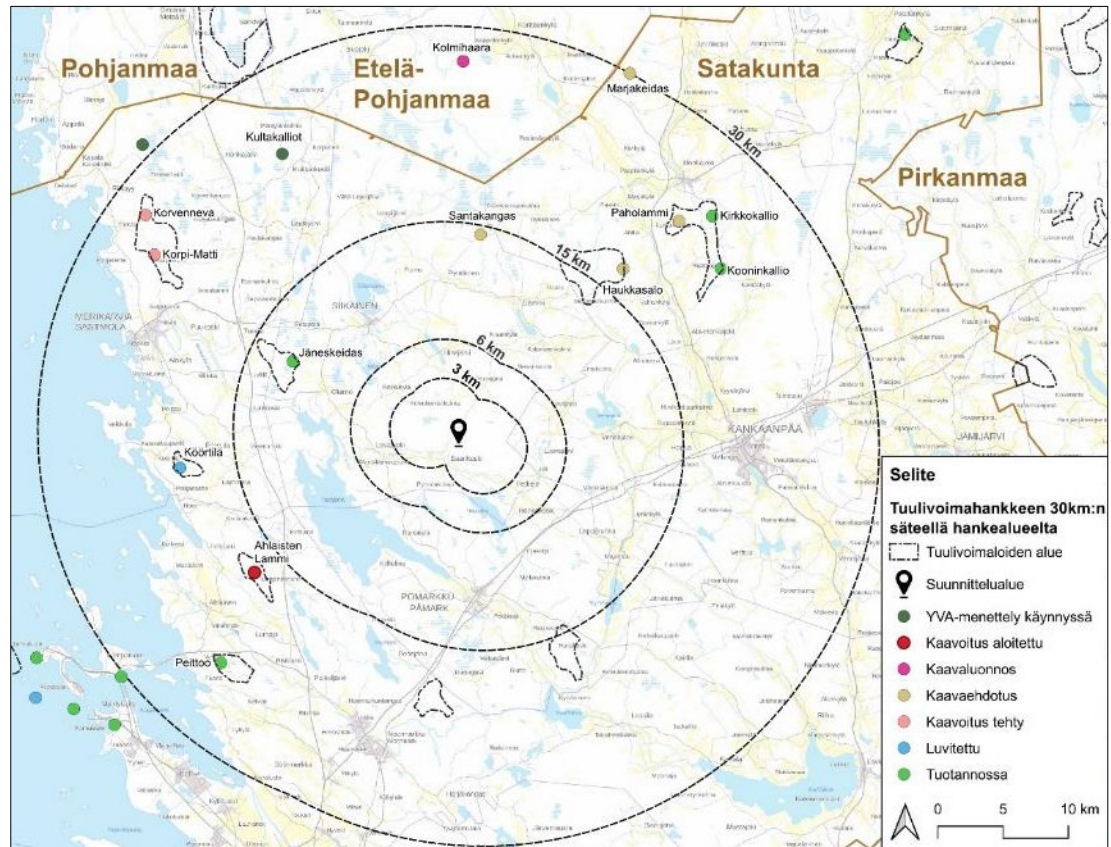
Tuulivoimayhdistyksen kesäkuussa 2024 tekemän selvityksen mukaan alueen lähimmät tiedossa olevat tuulivoimahankkeet ovat tuotannossa oleva Jäneskeidas ja kaavoituksessa oleva Santakankaan tuuli- ja aurinkovoimahanke.

Jäneskeidas sijaitsee noin 11 km etäisyydellä kaava-alueelta luoteeseen ja siellä on toiminnassa kahdeksan tuulivoimalaa.

Siikaisiin ja osittain Kankaanpäähän Santakankaan alueelle Pohjois-Satakuntaan on suunniteltu seitsemän tuulivoimalan ja 178 hehtaarin aurinkovoimala-alueen rakentamista. Santakangas sijaitsee 11 km kaava-alueelta pohjoiseen. Santakankaan alueen yleiskaavoitus etenee yhdessä YVA-menettelyn kanssa ja kaavaehdotus oli nähtävillä maalís-huhtikuussa 2025.

Lisäksi Kankaanpään Haukkasalon tuulivoimaosayleiskaava on laadittu noin 14 km Heikinnevan kaava-alueelta koilliseen, jossa tavoitteena on 18 tuulivoimalan kokonaisuus. Kaavaehdotus oli nähtävillä loppuvuonna 2024. Porin Ahlaisten Lammin 14 tuulivoimalan tuulivoimaosayleiskaava oli luonnosvaiheessa loppuvuonna 2024 ja se sijaitsee noin 17 km Heikinnevan kaava-alueelta lounaaseen. Edellä mainittujen hankkeiden lisäksi, 14 muuta tuulivoimahanketta sijaitsee noin 20–30 kilometrin etäisyydellä kaava-alueelta.

Heikinnevan aluetta ei ole maakuntakaavassa merkitty maakunnallisesti merkittäväksi tuulivoimapotentiaaliseksi alueeksi, mutta viiden tuulivoimalan hanke on kooltaan alle maakuntakaavassa merkittäväksi katsotun 8–10 voimalan määrän. Kaava-alueella on 110 kV:n voimalinjoja, joiden alueella on voimassa AKL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

Kuva 7. Muut tuulivoimahankkeet vaikutusalueella. (Lähde: Satakunnan liitto, Etelä-Pohjanmaan liitto ja Tuulivoimayhdistys 6/2024).

Taulukko 2. Muut tuulivoimahankkeet vaikutusalueella (tilanne 4/2025).

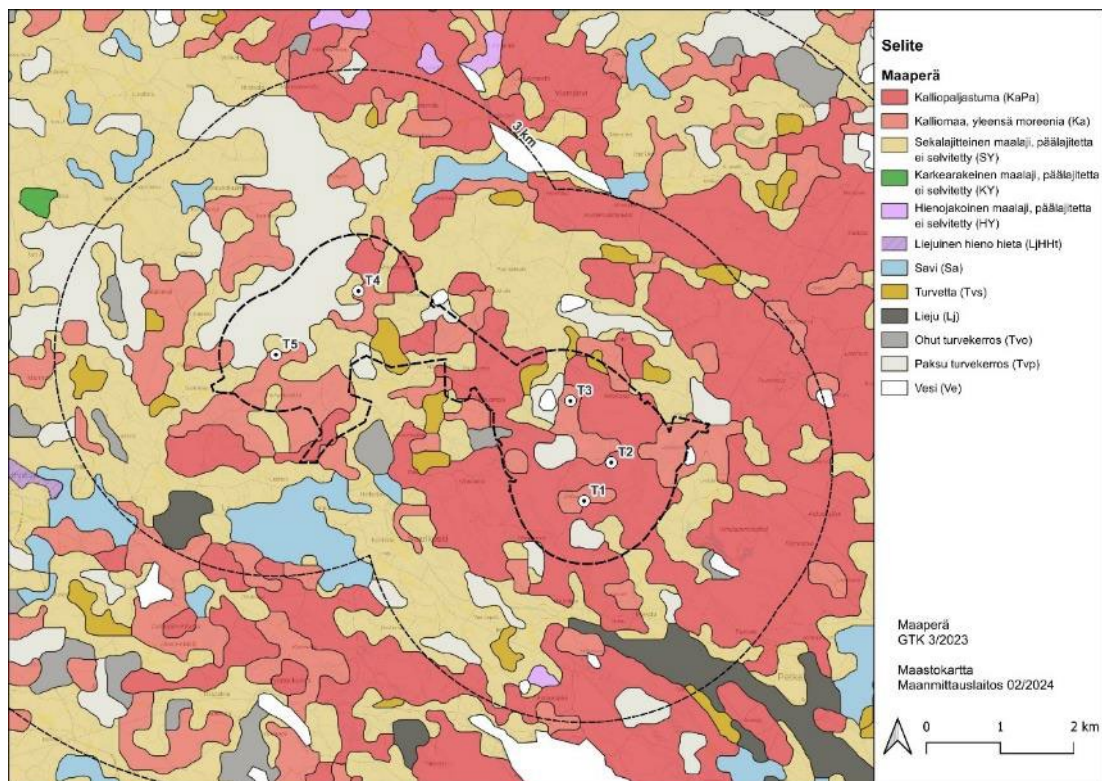
Hanke	Sijainti	Etäisyys selvitys- alueesta (km)	Voimaloiden lukumäärä	Korkeus (m)	Vaihe	Tuotannon aloitusvuosi
Jäneskeidas	Otamon kylä, Siikainen	11	8	137	Tuotannossa	2015
Santakangas	Siikainen	11	7	300	YVA valmis/ Kaavaehdotus	2026
Haukkasalo	Kankaanpää	14	16	300	Kaavaehdotus 2024	2026
Ahlaisten Lammi	Ahlainen, Pori	17	14	250	Kaavaluonnos 2024	
Köörtilä	Merikarvia	19,5	9	230	Luvitettu	2022
Kooninkallio	Kankaanpää	22,5	9	150	Tuotannossa	2016
Paholammi	Kankaanpää	23	6	300	Kaavaehdotus	2026
Kultakalliot	Merikarvia	23,5	8	350	YVA-menettely käynnissä	2029
Peitto	Pori	24	12	140	Tuotannossa	2014
Kirkkokallio	Honkajoki	24,5	9	178,5	Tuotannossa	2013
Korpi-Matti	Merikarvia	25	22	230	Kaavoitus tehty	2027
Korvenneva	Merikarvia	27	6	241	Kaavoitus tehty	2026
Kolmihaara	Isojoki	27	60–77	300	Kaavaluonnos	2027
Marjakeidas	Kankaanpää	30	18	300	Kaavaehdotus	2026

3 Maisemaselvitys

3.1 Maa- ja kallioperä

Kallioperä antaa maastolle sen perusrungon, jota maaperä irtaimena aineksena täydentää. Maa- ja kallioperä vaikuttavat voimakkaasti topografiaan sekä alueelle muodostuvaan kasvillisuuteen ja sitä kautta maisemaan. Maaperä vaikuttaa myös pienilmastoon ja rakentamisen sijoittumiseen.

Suunnittelualueen maaperä koostuu kalliomaista (Ka), kalliopaljastumista (KaPa) ja sekalajitteisista maalajeista (SY) sekä soiden turpeista. Voimalapaikat on suunniteltu sijoitettavaksi moreenimaille ja voimala numero 2 kalliopaljastumalle.

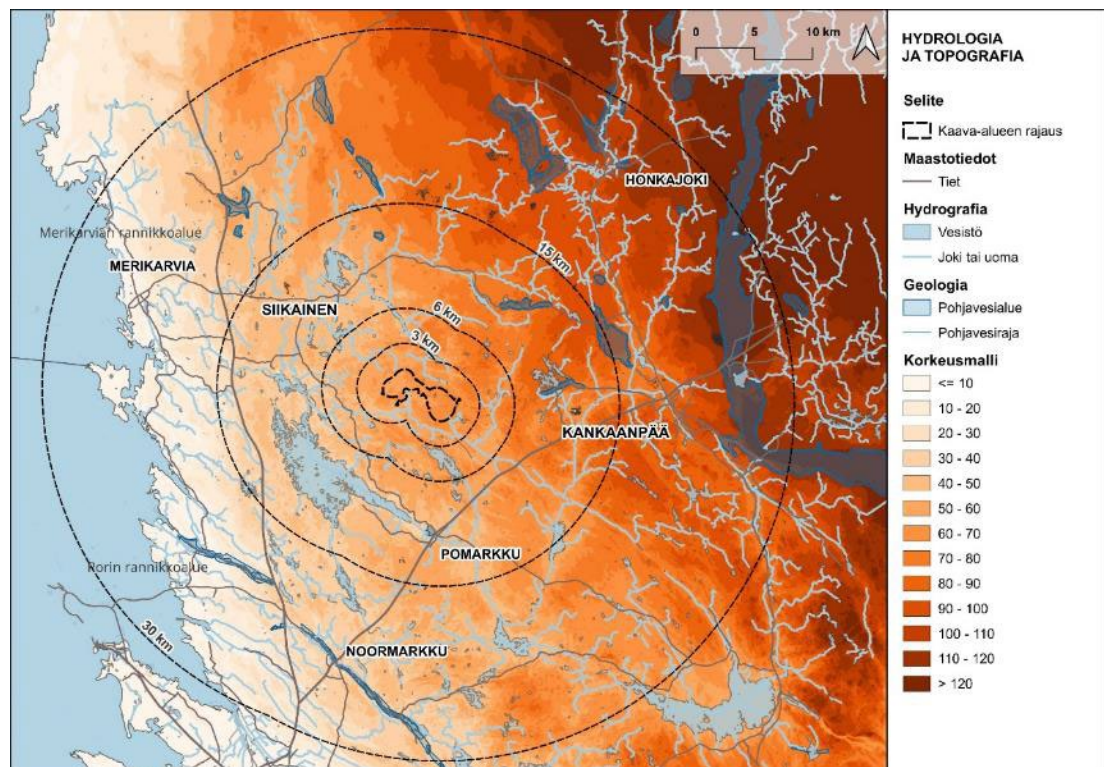
Kuva 8. Kaava-alueen sijainti maaperäkartalla. (Lähde: GTK ja MML)

3.2 Topografia ja hydrologia

Suurmaisemassa topografia nousee rannikolta kohti sisämaata. Tarkastellun noin 30 km matkalla maanpinta kohoaa noin 120 metriin merenpinnan

yläpuolelle Honkajoella. Tuulivoima-alueen maaston korkeuserot ovat verrattain maltilliset, alimpien kohtien ollessa noin 60 metriä merenpinnan yläpuolella ja korkeimpien kohtien noustessa noin 75 metriin merenpinnasta. Voimalapaikat sijaitsivat korkeusasemilla 60–75 m merenpinnan yläpuolella.

Kaava-alue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähimmät pohjavesialueet ovat noin 9–12 kilometrin etäisyydellä kaava-alueelta: Venesjärvi (itään), Lavaksenharju (koilliseen), Tallikangas (pohjoiseen) ja Keltonlähde (etelään).

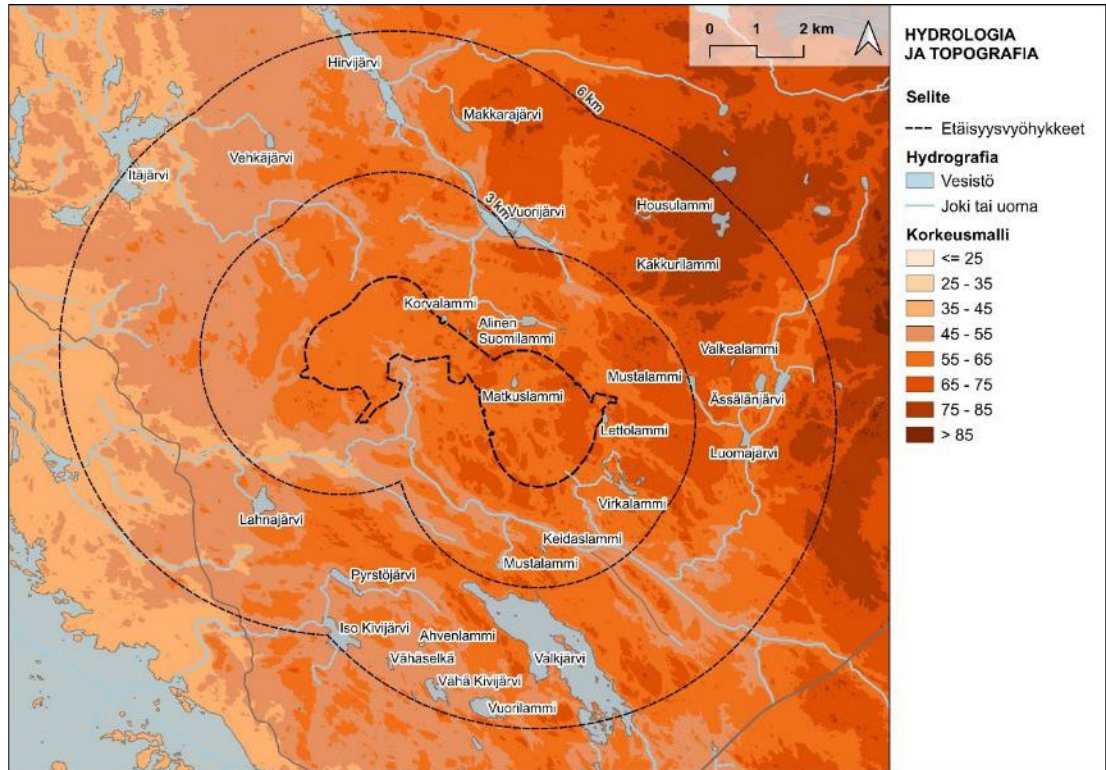

Kuva 9. Hydrologia ja topografia kaukovaikutusalueelta (30km). (Lähde: SYKE ja MML)

Suunnittelualue sijaitsee Leväsjoen valuma-alueella, joka kuuluu Karvianjoen päävesistöön. Leväsjoen vedet virtaavat Leväslammin kautta Isojärven pohjoisosaan.

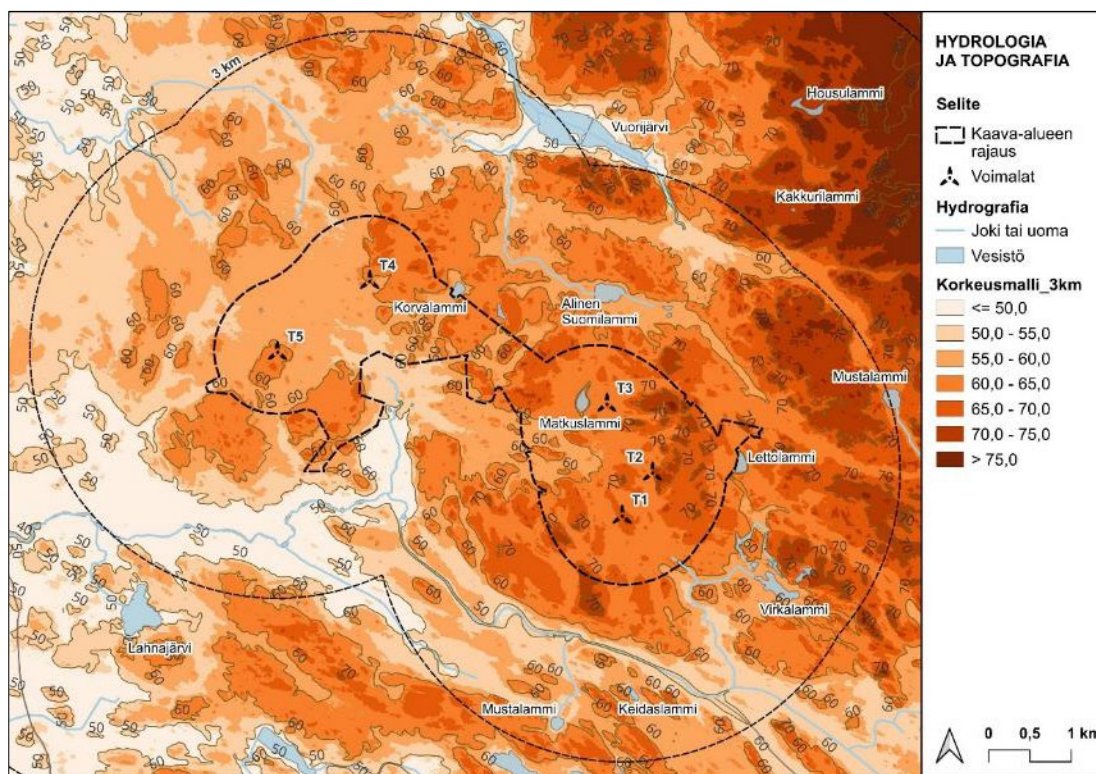
Suunnittelualueen keskellä sijaitsee Matkuslammi, jonka pinta-ala on 2,9 hehtaaria. Se sijaitsee noin 220 metrin päässä lähimmästä voimalasta länteen. Kaava-alueen rajalla pohjoisosassa on myös pieni vesistö nimeltä Korvalampi, jonka pinta-ala on 2,24 hehtaaria, ja joka on noin kilometrin päässä lähimmästä voimalasta. Idässä suunnittelualue rajautuu Lettolammiin, jonka pinta-ala on 2,5 hehtaaria, ja joka on noin kilometrin päässä lähimmästä

voimalasta. Lettolammista vedet laskevat etelässä Leväsjokeen Joensuunkosken kohdalla.

Kuva 10. Hydrologia ja topografia 6 km:n etäisyydellä hankealueesta. (Lähde: SYKE, LAPIO ja MML)

Luontoselvityksessä ei havaittu alueella luonnontilaisia puroja tai noroja, vaan kaikki uomat olivat suoristettuja tai kaivettuja. Lähellä kaava-alueita sijaitsee Isonvea, joka on kokonsa vuoksi merkittävä suoyhdistymä, vaikka sen reuna-alueet onkin ojitettu. (Lähde: Heikinnevan tuulivoimahanke, luontoselvitysraportti. Ecobio Oy, 2025)

Kuva 11. Hydrologia ja topografia 3 km:n etäisyydellä hankealueesta. (Lähde: SYKE, LAPIO ja MML)

3.3 Kasvillisuusvyöhykkeet ja suojelualueet

Kasvitieteellisessä aluejaossa suunnittelualue sijaitsee Lounaismaan ja Pohjanmaan rannikon eteläboreaalisen ja Pohjanmaan keskiboreaalisen vyöhykkeen rajalla. Suokasvillisuusvyöhykkeiden osalta alue sijoittuu Satakunnan ja Etelä-Pohjanmaan kilpiketaiden alueelle.

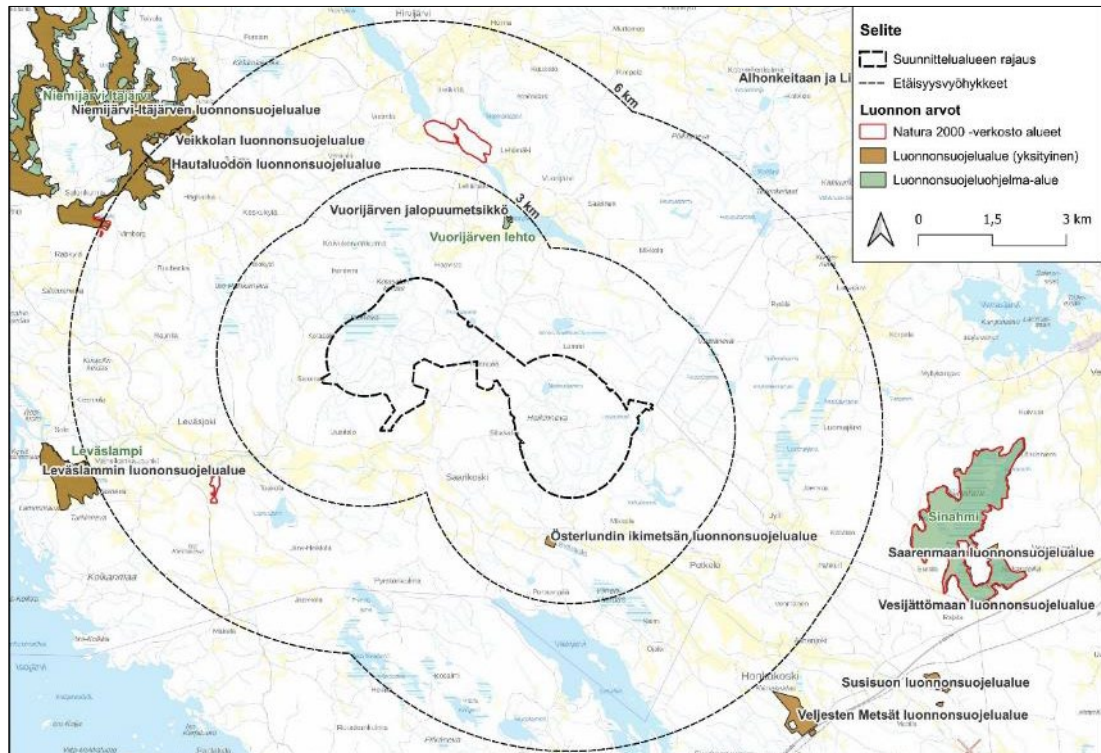
Kaava-alue koostuu pääosin metsätaloustaloudessa olevista kangasmetsistä ja ojitetuista soista. Metsätaloustaloudessa olevia kalliometsiä on paljon. Luonnontilaisen kaltaisia varttuneita metsiä ja pienialaisia soita on säilynyt paikoitellen. Arvokkain kohde, Isonen suuri keidassuo, sijaitsee kaava-alueen ulkopuolella. Loput kohteet sisältävät pienialaisia luonnontilaisen kaltaisia soita ja varttuneita luonnontilaisen kaltaisia kangasmetsiä. Lisäksi huomionarvoisia luontotyyppisiä ovat kolme lampea, joista erityisesti Korvalampi ja Matkuslampi ovat lajistollisesti monimuotoisia kohteita. Matkuslammilta löytyi alueellisesti uhanalaista korpiorvokkia. Myös Hautanevan lähellä sijaitseva kostea ruohoniitty on monimuotoisuutta turvaava kohde. Huomionarvoisista luontotyypeistä

kolme täyttää metsälain 10 §:n erityisen tärkeiden elinympäristöjen kriteerit, ja yksi kohde on aiemmin rajattu sellaiseksi, muttei enää täytä kriteereitä. Suunnittelualue sivuaa valtion suojelualuetta. (Lähde: Heikinnevan tuulivoimahanke, luontoselvitysraportti. Ecobio Oy, 2025)

Alueella on tiheitä ja korkeita metsiä, karuja järviä sekä laajoja suoalueita. Metsät kasvavat nopeasti ja niiden tyypillinen korkeus on 15–17 metriä. Valtalaheinä ovat havupuut, kuten kuusi ja mänty. Kuusi on hieman yleisempi kuin mänty, joka kasvaa pääasiassa karuilla paikoilla, missä kuusi ei viihdy.

Kuva 12. Kaava-alueen kasvillisuutta. (A-Insinöörit Suunnittelu Oy)

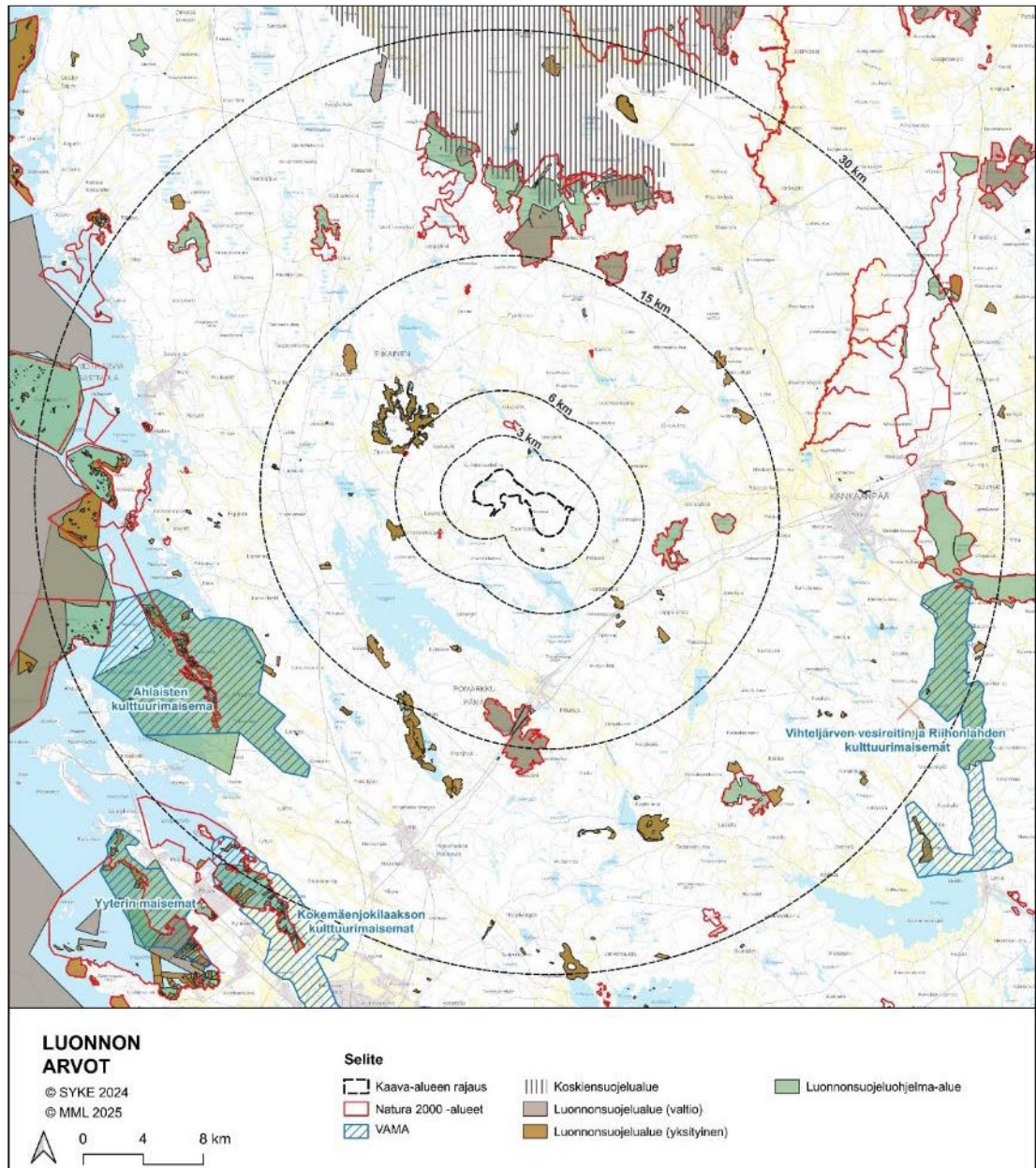
Kuva 13. Kaava-alueen sijainti suhteessa luonnon arvoihin, etäisyys 6 km. (Lähde: SYKE ja MML)

Suunnittelualueella ei ole Natura 2000-verkostoon kuuluvia alueita tai muita luonnonsuojelualueita.

Suunnittelualueen läheisyydessä, noin 2,5 kilometrin päässä, sijaitsee Vuorijärven lehto, joka kuuluu lehtojensuojeluohjelman alueisiin. Samassa paikassa sijaitsee myös yksityinen luonnonsuojelualue Vuorijärven jalopuumetsikkö. Lisäksi noin 1,5 kilometrin päässä on yksityinen Österlundin ikimetsän luonnonsuojelualue. Kaava-alue sivuaa myös valtion suojelualueita. Muut luonnonsuojelualueet ovat yli 5,5 kilometrin päässä selvitysalueelta.

Lähimmät, alle 5 kilometrin etäisyydellä voimalapaikoista sijaitsevat Natura 2000 -verkostoon kuuluvat alueet ovat Matovuori (SAC, FI0200158) ja Siikaisten laitumet (SAC, FI0200147), jotka on suojeltu luontotyyppien perusteella. Linnuston kannalta tärkein Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue on Niemijärvi-Itäjärvi (SPA, FI0200039), joka sijaitsee noin 5–10 kilometrin etäisyydellä voimalapaikoista luoteeseen. Itäjärvi on linnustoltaan edustava, ja Niemijärvi on erityisesti ruovikkolintujen elinaluetta.

Kankaanpään puolella sijaitseva Sinahmin (SAC, FI0200023) Natura-alue on suojeltu luontotyyppien perusteella, mutta alueella on myös runsas vesilinnusto. Lisäksi linnustollisesti tärkeitä Natura-alueita ovat Siikaisten, Isojoen ja Kankaanpään alueille sijoittuva Haapakeidas (SAC/SPA, FI0200021) sekä Po-rin Poosjärvi (SPA, FI0200034).

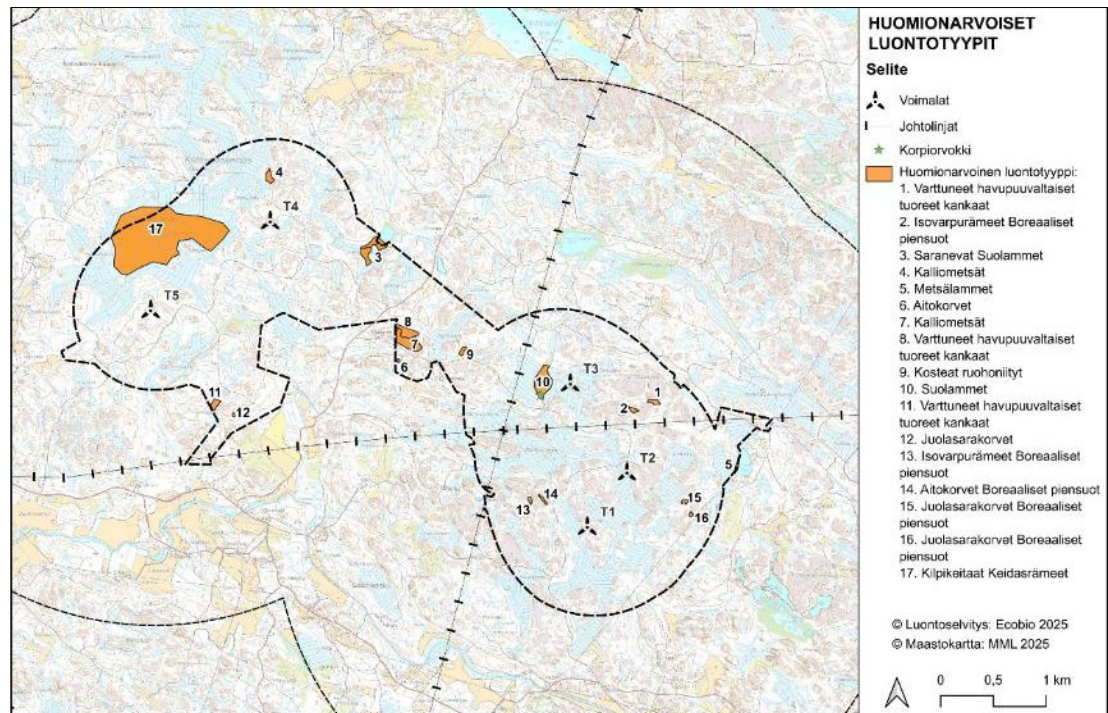

Kuva 14. Kaava-alueen sijainti suhteessa luonnon arvoihin, etäisyys 30 km. (Lähde: SYKE ja MML)

Kaava-alueella, voimalapaikkojen ulkopuolella, sijaitsee metsälain 10 §:n mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä. Lähimmät näistä ovat Korvalammen ja Matkuslammen pienet turvemaat. Kaava-alueella on yksi aiemmin rajattu

metsälain erityisen tärkeä elinympäristö, ja se rajautuu kahteen metsälakikohteeseen. (Lähde: Heikinnevan tuulivoimahanke, luontoselvitysraportti. Ecobio Oy, 2025)

Kaikki luonnonarvointiraportissa (Ecobio Oy, 2025) kartoitetut huomioarvoiset luontotyytit on esitetty seuraavassa kartassa.

Kuva 15. Suunnittelualueen sijainti suhteessa luontotyyppisiin, etäisyys 3 km. (Lähde: MML ja Ecobio Oy)

Tarkemmat luontoarvotiedot löytyvät luontoselvitysraportista Heikinnevan tuulivoimahanke: Ecobio Oy, 2025.

Suunnittelualue on osa maakunnallisen viherrakenneselvityksen itä-länsisuuntaista viherkäytävää I. Käytävää alkaa Niemijärvi-Itäjärven Natura-alueelta ja kulkee Saarikosken pohjoispuolen ja Keitaanrannan kautta aina Kankaanpään eteläpuoliselle Verttuunjärvelle ja sieltä peltojen vuoksi vahvistettava yhteytenä Hämeenkanakalle. Käytävä ylittää myös kapean Karvianjoen ja sisältää keskivaiheilla kaakkoon Valkjärven itäpuolelle johtavan osuuden (suunnitteen tuulivoima-alueelta kaakkoon). Merkittävimpiä luontoarvoja ovat suuri metsälakikohteiden määrä, arvokkaat kallioalueet sekä lukuisat

tummaverkkoperhosesiintymät. ([Satakunnan-viherrakenneselvitys-2021.pdf](#) , Satakunnan viherrakenneselvitys 2021, Satakuntaliitto.)

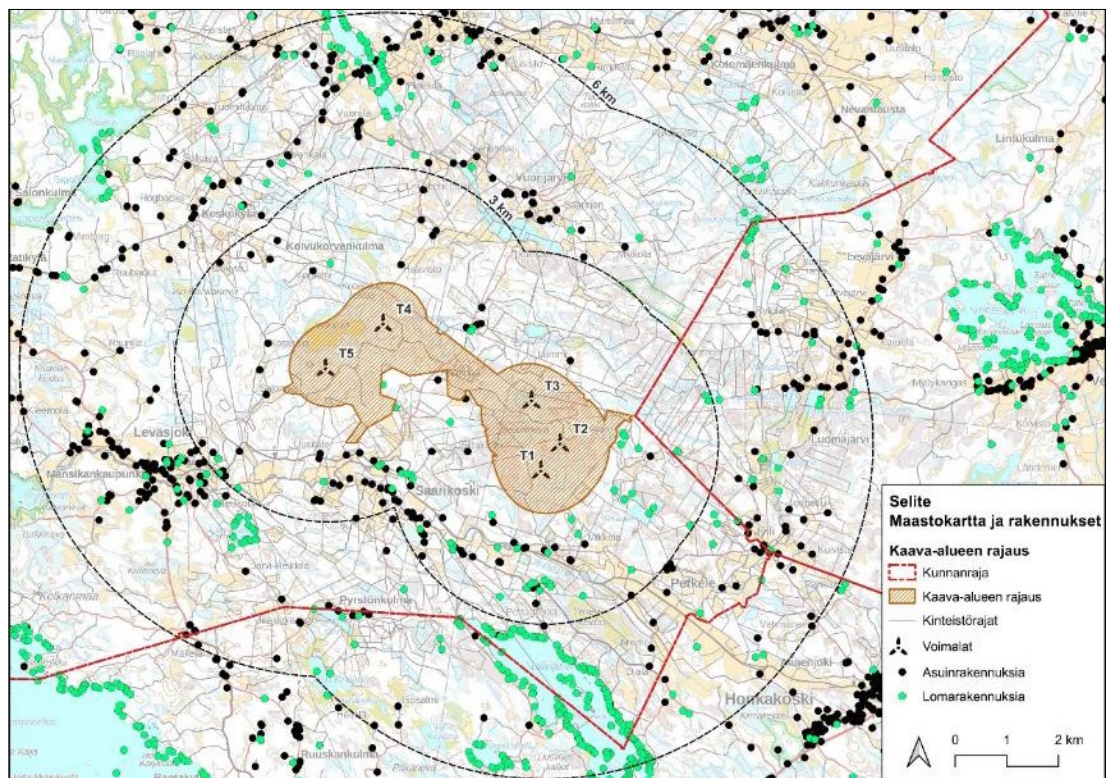
3.4 Asutus ja virkistyskäyttö

Pienten järvien ja jokien halkoma Siikaisten pitäjän alue oli pitkään rannikon ja Merikarvian takamaata, jota hyödynnettiin lähinnä eräkäyntiin aina 1600-luvulle saakka. Ensimmäisenä asutettiin Isojärven pohjoispäässä oleva Otamon kylä, jonka ensimmäinen talo perustettiin 1650-luvulla. Varsinainen alueen asutus alkoi suuren reduktion jälkeen 1680-luvulla. Leppijärvi ja Vuorijärvi asutettiin 1600-luvun lopulla. Puun kysyntä kasvoi 1860- ja 1870-luvulla höyrysahojen yleistyessä. Siikaisten alueen etuna oli suuret metsävarat ja hyvät uittomahdollisuudet lähiseudun sahoille.

Tuulivoimaloiden välittömässä läheisyydessä ei ole asuin- tai lomarakennuksia. Lähimmät loma-asunnot sijaitsevat yli kilometrin päässä hankealueesta. Lähimmät vakituiset asuinrakennukset sijaitsevat yli yhden kilometrin etäisyydellä hankealueesta. Siikaisten keskustan lisäksi lähimmät asutuskeskittymät ovat Merikarvian, Pomarkun ja Kankaanpään keskustat, jotka sijaitsevat noin 10–20 kilometrin etäisyydellä tuulivoima-alueesta. Lähin kylä, Leväsjoki, sijaitsee noin kolmen kilometrin päässä hankealueesta. Asutus on keskittynyt lähinnä peltojen reunoille, järvien ja jokien rannoille sekä pääteiden varsille. Jokin verran suunnittelualueen läheisyydessä on myös yksittäisiä asuttuja tiloja metsien keskellä.

Taulukko 3. Asuinympäristöt vaikutusalueella

Tuulivoima-alue ja sen välitön ympäristö	Alle 1,5 km	10 asuinrakennusta 11 vapaa-ajanrakennusta
	1,5–3 km voimaloista	75 asuinrakennusta 41 vapaa-ajanrakennusta
Lähivaikutusalue	3–6 km voimaloista	301 asuinrakennusta 331 vapaa-ajanrakennusta
Ulompi vaikutusalue	6–15 km voimaloista	2205 asuinrakennusta 1563 vapaa-ajanrakennusta
Kaukovaikutusalue	yli 15 km voimaloista	10273 asuinrakennusta 4584 vapaa-ajanrakennusta

Kuva 16. Suunnittelualueelle ja sen läheisyyteen sijoittuvat asuinrakennukset korostettuna mustalla ja lomarakennukset korostettuna vihreällä taustakartalla. Etäisyysvyöhykkeet voimalapaikoista esitetty ohuella mustalla katkoviivalla (3 km, 6 km). (Lähde: MML)

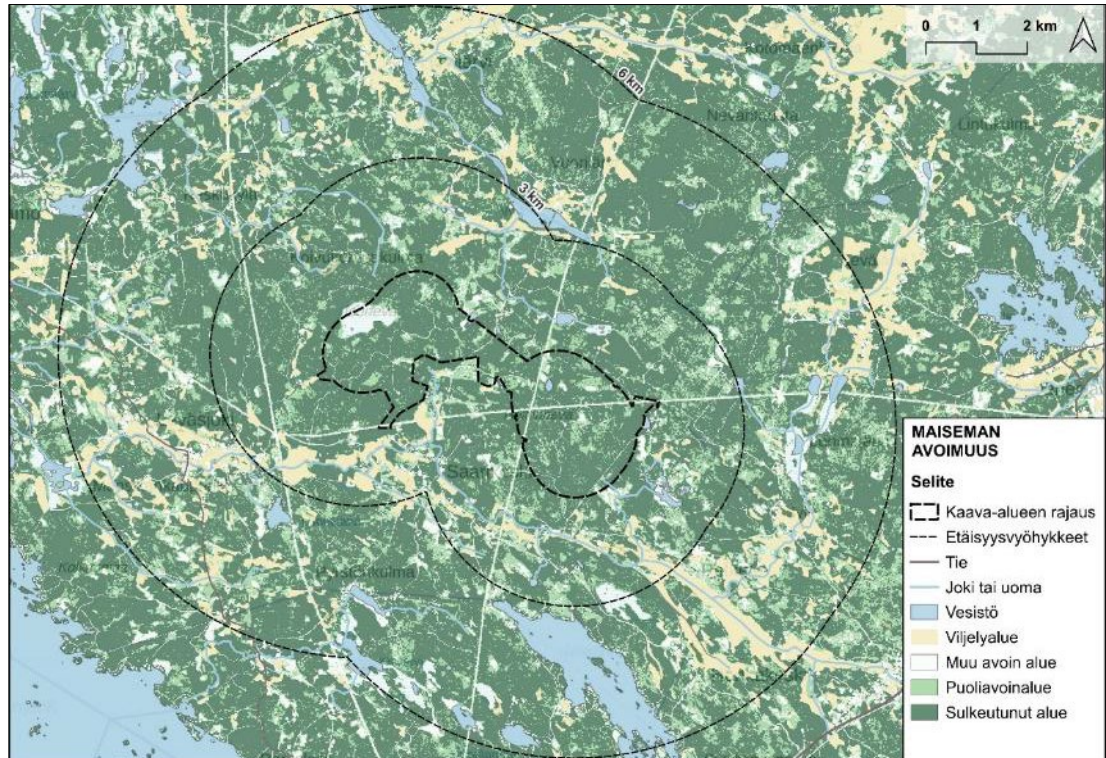
Selvitysalueen metsiä käytetään normaaliin virkistyskäyttöön kuten luonnossa liikkumiseen ja marjastukseen jokamiehenoikeuksin. Lähivaikutusalueelle ei sijoitu erityisiä virkistyskäytön alueita tai kohteita.

3.5 Maiseman avoimuus

Alla olevassa kartassa (Kuva 17) esitetään maiseman avoimuus ja sulkeutuneisuus. Avoimiksi alueiksi on tulkittu viljelysalueet, vesistöt sekä muut pääosin puuttomat alueet. Puoliavoimia alueita ovat alueet, joissa latvuspeitto jää alle 50 %, mutta joilla saattaa kuitenkin olla jonkin verran puustoa. Tällaisia ovat esimerkiksi hakkuuaukeat, puistot ja pihapiirit. Sulkeutuneeksi alueeksi on tulkittu metsät, joissa latvuspeitto on yli 50 %.

Alue on luonnonoloiltaan pääasiassa metsäistä ja maisemaltaan sulkeutunut. Isonvan suo erottuu kokonsa vuoksi kartalla avoimena alueena, ja se sijaitsee noin 500 metrin päässä lähimmästä turbiineista 4 ja 5. Viljelyalueet sijaitsevat pääosin pienten jokien varsilla tai järvien rantamilla. Leväsjoen

varrella ne korostavat maiseman kaakko-luode suuntautuneisuutta. Vaikka pellot ovat pieniä, ne toistuvat melko tiheästi maisemassa.

Kuva 17. Maiseman avoimuus, etäisyys 6 km. (Lähde: SYKE 2023, LUKE 2021 ja MML 2023)

3.6 Arvokohteet ja arvojen perusteet

Kulttuuriympäristö edustaa ihmisen luoman ympäristön ajallisia, tyyllisiä ja maisemallisia kerrostumia. Kulttuuriympäristöön kuuluvat arkeologisen ja rakennetun kulttuuriperinnön lisäksi maisema-alueet sekä maatalouselinkeinoin liittyvät perinnebiotoopit. Kulttuuriympäristö voi olla merkittävä rakennushistoriallisesti, historiallisesti tai maisemallisesti.

Valtioneuvoston päätös **valtakunnallisesti arvokkaista maisema-alueista** (VAMA) on peräisin vuodelta 1995. Valtioneuvosto hyväksyi päivitettyt valtakunnallisesti merkittävät maisema-alueet marraskuussa 2021. Valtioneuvoston päätöksen mukaan maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät maisema-alueet osoitetaan voimassa olevissa maakuntakaavoissa. Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA) ovat Suomen maaseudun edustavimpia kulttuurimaisemia, joiden arvo

perustuu monimuotoiseen kulttuurivaikutteiseen luontoon, hoidettuun viljelymaisemaan ja perinteiseen rakennuskantaan.

Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY, 2009) on inventointi, jonka kohdevalikoima kuvastaa Suomen historian vaiheita. Sen kohteista muodostuu kokonaiskuva maamme rakennetusta historiasta ja sen keskeisistä kehityslinjoista, ja on valtioneuvoston päätöksellä otettu valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaksi inventoinniksi 1.1.2010 alkaen. (Lainaus: www.rky.fi).

Maakunnallisesti arvokkaat kulttuurimaisemat ja merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt on inventoitu osana maakuntakaavatyötä (Satakuntaliitto).

Selvitykseen on koottu arvoalueet ja -kohteet noin 30 km etäisyydeltä tuulivoimaloista. Kaavoitettavalla alueella ei ole valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita tai valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Kaikki valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA) sijaitsevat kaukovaikutusalueella yli 15 km etäisyydellä tuulivoimaloista.

Tuulivoimaloiden välittömässä lähiympäristössä (dominanssivyöhykkeellä) sijaitsee kaksi maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöaluetta Leväsjoen kylä- ja kulttuurimaisema sekä Vuorijärven kylä, joka on myös valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY). Vuorijärven lisäksi neljä muuta valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY) sijaitsee alle 15 km etäisyydellä tuulivoimaloista, mutta ne kaikki ovat yli 8 km etäisyydellä ulommalla vaikutusalueella. Kaukovaikutusalueella 15–30 km etäisyydellä tuulivoimaloista 14 valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä.

Lähivaikutusalueella (alle 6 km etäisyydellä tuulivoimaloista) sijaitsevat maakunnallisesti merkittävät Hirvijärven, Honkakosken ja Kivijärven kylän kulttuurimaisemat. Alle 15 km etäisyydellä voimaloista on lisäksi 14 muuta maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöaluetta. Loput 51 maakunnallisesti

merkittävää kulttuuriympäristöaluetta sijaitsevat 15–30 km etäisyydellä tuulivoimaloista. Vain yksi maakunnallisesti merkittävä rakennetun kulttuuriympäristön kohde (MRKY) Österlund (Ylinentalo), Petkele sijaitsee tuulivoimaloiden välittömässä läheisyydessä 1,6 km etäisyydellä. Ulommalla vaikutusalueella 8–15 km etäisyydellä tuulivoimaloista sijaitsee 20 muuta maakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (MRKY). Loput 56 maakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä sijaitsevat kaukovaikutusalueella 15–30 km etäisyydellä tuulivoimaloista.

Arvoalueiden ja kohteiden sijainnit ja tiedot löytyvät seuraavien sivujen kartoista ja taulukoista. Kohteiden tarkemmat kuvaukset käydään läpi osana maisemavaikutusten arviointia.

Taulukko 4. Maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön arvoalueet ja -kohteet 30 kilometrin etäisyydellä tuulivoimalapaikoista. Alueet on esitetty järjestyksessä kasvavan etäisyyden mukaan (lähimmät ensin).

Mer- kintä	Kohde	Etäisyys lähimmästä voimalasta	Visuaalisia maisemavaikutuksia (ZVI-analyysin mukaan)
Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA)			
1	VAM030026 - Ahlaisten kulttuurimaisema	18,3 km	Ei
2	VAM030027 - Vihteljärven vesireitin ja Riihonlahden kulttuurimaisemat	25,1 km	Ei
3	VAM030024 - Kokemäenjokilaakson kulttuurimaisemat	28,4 km	Hieman
Maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöalueet			
4	Leväsjoen kylä ja kulttuurimaisema	2,7 km	Kyllä
5	Vuorijärven kylä	3 km	Kyllä
6	Hirvijärven kulttuurimaisema	4,5 km	Hieman
7	Honkakosken kulttuurimaisema	5,5 km	Kyllä
8	Kivijärven kylän kulttuurimaisema	5,6 km	Hieman
9	Otamon kylä	8 km	Hieman
10	Venesjärven kulttuurimaisema	8,1 km	Kyllä

11	Siikaisten kirkko ympäristöineen	8,2 km	Hieman
12	Kirkon ympäristö	8,7 km	Hieman
13	Kiilholma	9,5 km	Kyllä
14	Pomarkun kirkonkylä	10,6 km	Kyllä
15	Veneskosken kulttuurimaisema	11,3 km	Ei
16	Karvianjoen kulttuurimaisema, Veneskosken kylän eteläpuolella	12,1 km	Kyllä
17	Pirttijärven kulttuurimaisema	13,1 km	Ei
18	Lankosken kylä ja kulttuurimaisema	13,6 km	Hieman
19	Lankosken silta ja kulttuurimaisema	13,6 km	Ei
20	Lankosken kylä	13,8 km	Ei
21	Leppijärven kulttuurimaisema	14,8 km	Ei
22	Hapuan kulttuurimaisema	15 km	Kyllä
23	Filppulan kylä	16,1 km	Ei
24	Lauttijärven kylä	16,1 km	Hieman
25	Karvianjoen kulttuurimaisema	16,4 km	Ei
26	Tuorilan vanha kyläkeskus	16,5 km	Ei
27	Kyynärjärven kulttuurimaisema	16,6 km	Kyllä
28	Vatajankylän kulttuurimaisema	17,4 km	Ei
29	Lampinkosken kulttuurimaisema	17,6 km	Ei
30	Myllymäen omakotialue	19,1 km	Ei
31	Rauhankadun omakotialue	19,5 km	Ei
32	Pohjansaha	19,5 km	Ei
33	Peipun kylä ja kulttuurimaisema	19,6 km	Ei
34	Tupavainion asuntoalue	19,7 km	Ei
35	Keikvesi	19,7 km	Ei
36	Köörtilä ja Pooskeri	19,8 km	Ei

37	Hautausmaa	19,8 km	Kyllä
38	Rautatieaseman alue	19,8 km	Hieman
39	Pitkäkosken jokimaisema, Antila	20,2 km	Ei
40	Kankaanpään tori ja Keskuskadun lii- kerakennukset	20,2 km	Kyllä
41	Alakylän ja Ruokojärven kulttuurimai- sema	20,3 km	Hieman
42	Köörtilän kylä ja kulttuurimaisema	20,4 km	Ei
43	Reima Oy	20,7 km	Ei
44	Ahlaisten kirkonkylän maisema	20,7 km	Kyllä
45	Mettälänkankaan asuntoalue	20,8 km	Kyllä
46	Paastonkylän kulttuurimaisema	20,8 km	Ei
47	Justeerin asuntoalue	21 km	Kyllä
48	Vanha-Narvi, Narvi	21 km	Hieman
49	Ylikylä ja Holmankosken kulttuurimai- sema	21,3 km	Ei
50	Holmankosken kulttuurimaisema, Yli- kylä	21,6 km	Ei
51	Sahakosken kulttuurimaisema	21,8 km	Ei
52	Pappilankylän kulttuurimaisema	22,3 km	Kyllä
53	Alakylän kalastus- ja pientilat	22,4 km	Ei
54	Noormarkun vanha ruukinalue	22,5 km	Ei
55	Olininmäki	22,5 km	Ei
56	Ratikylä, Noormarkku	22,6 km	Ei
57	Pooskeri (Veikkola)	22,6 km	Ei
58	Krookka, Ylikylä	22,7 km	Ei
59	Sandö (Santee)	22,9 km	Ei
60	Eva Ahlströmin sairaala	23,3 km	Ei
61	Kannukaupunki, Finbyy	23,5 km	Ei
62	Viikilä, Ylikylä	24,1 km	Ei

63	Niinisalon varuskunta-alue	24,2 km	Ei
64	Niinisalon varuskunnan asuntoalueet	24,9 km	Ei
65	Kellahden kulttuurimaisema	25,1 km	Ei
66	Vihteljärven kulttuurimaisema	25,4 km	Hieman
67	Karvianjoen kulttuurimaisema välillä Patokoski-Lahdenperä	25,4 km	Ei
68	Söörmarkun kylä ja kulttuurimaisema	25,9 km	Ei
69	Honkajärven kylä ja kulttuurimaisema	26 km	Ei
70	Trolssin kulttuurimaisema	27,6 km	Ei
71	Varvinlahti, Lyttylä	27,8 km	Ei
72	Trolssi, Ylikylä	27,9 km	Ei
73	Anttoora	29,2 km	Hieman
Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY)			
74	Siikaisten talonpoikaisarkkitehtuuri Vuorijärvi	3,2 km	Kyllä
75	Siikaisten talonpoikaisarkkitehtuuri Otamo	8,3 km	Hieman
76	Pomarkun kirkonkylä	10,5 km	Kyllä
77	Lankosken kylä	13,6 km	Ei
78	Siikaisten talonpoikaisarkkitehtuuri Isotalo	14,8 km	Ei
79	Siikaisten talonpoikaisarkkitehtuuri Starck	15,4 km	Hieman
80	Siikaisten talonpoikaisarkkitehtuuri Hirsimäki	15,6 km	Ei
81	Ruokojärven kulttuurimaisema	20,2 km	Hieman
82	Köörtilän kylä	20,4 km	Ei
83	Alakylä	20,5 km	Ei
84	Ahlaisten kirkonkylä	20,8 km	Kyllä / Hieman
85	Noormarkun ruukin ja Ahlström-yhtiön rakennukset	22,6 km	Ei
86	Niinisalon kasarmialue	24,2 km	Ei

87	Hämeenkaan- ja Kyrönkankaantie	25 km	Hieman
88	Kellahden kartanomaisema	25,2 km	Ei
89	Söörmarkun kylä	26,3 km	Ei
90	Trolssin kylä ja kiviaidat	28 km	Ei
91	Isojokilaakson kyläasutus ja Isojoen kirkkomaisema - Koppelonmäki	29,1 km	Ei
92	Kaddin kalastusmajat	29,2 km	Ei
Maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (MRKY)			
93	Österlund (Ylinentalo), Petkele	1,6 km	Ei
94	Uutaniemi, Uusikylä	8,1 km	Ei
95	Siikaisten pappila	8,5 km	Ei
96	Kirkonkylän kansakoulu	8,8 km	Ei
97	Siikaisten kirkko	8,8 km	Kyllä
98	Joensuu, Uusikylä	9 km	Ei
99	Koirakarin silta, Siikaisten kk	9 km	Kyllä
100	Metsäpirtti, Kirkonkylä	9,3 km	Kyllä
101	Tunturikosken silta, Pyntäinen	9,6 km	Ei
102	Hakalinna, Kironkylä	10,4 km	Ei
103	Mäntyniemi, Uusikylä	10,5 km	Ei
104	Kirkonkylän entinen kansakoulu	10,7 km	Ei
105	Mikkolanojan silta, Sammi	10,9 km	Kyllä
106	Vanha saha, Kirkonkylä	11 km	Kyllä
107	Heikkilä, Uusikylä	11,1 km	Ei
108	Pomarkun kirkot ja hautausmaa	11,2 km	Kyllä
109	Entinen vanhainkoti	11,4 km	Kyllä
110	Vesilahti, Honkakoski	12,5 km	Ei
111	Perälä, Leppijärvi	13,1 km	Ei

112	Kangasniemi	14,5 km	Ei
113	Heinäsuu, Uusikylä	15 km	Ei
114	Vanhatalo, Lammela	16,8 km	Ei
115	Huida, Laitila	18 km	Kyllä
116	Kallio ja Uusitalo, Harvala	19,1 km	Ei
117	Kynäsniemi, Lassila	19,2 km	Ei
118	Juhrströmin torppa, Lamppi	19,3 km	Ei
119	Pohjajoen kansakoulu	19,4 km	Ei
120	Pohjajoen rukoushuone	19,7 km	Ei
121	Kappalaisen pappila	19,9 km	Ei
122	Kansanopisto	20 km	Ei
123	Lääkärintalo	20,2 km	Ei
124	Musiikkiopisto	20,2 km	Ei
125	Saunajoki, Peräkylä	20,3 km	Ei
126	Seurakuntakeskus	20,3 km	Kyllä
127	Liikuntakeskus	20,6 km	Kyllä
128	Kankaanpään kaupungintalo, Hallitus- katu 1	20,7 km	Kyllä
129	Kankaanpään kirkko	20,7 km	Ei
130	Ahlaisten kirkko ja tapuli	21,7 km	Kyllä
131	Merimaa, Peipun Kuuskeri	21,8 km	Ei
132	Merikarvian sairaala, Ylikylä	22,1 km	Ei
133	Impivaara ja Mäkivaara, Ylikylä	22,2 km	Ei
134	Matilda Roslin-Kalliolan kirjailijakoti, Ylikylä	22,5 km	Ei
135	Merikarvian kirkko, Ylikylä	22,7 km	Ei
136	Pohjatalo (Norrgård, Norkooli), Ylikylä	22,9 km	Ei
137	Alakylän Riipperinvieki	22,9 km	Ei

138	Villa Mairea	22,9 km	Ei
139	Entinen apteekin talo, Ylikylä	23 km	Ei
140	Lassilan kirkko	23,1 km	Ei
141	Koppelomken koulu, Lassila	23,1 km	Ei
142	Havulinna	23,1 km	Ei
143	Noormarkun kirkko ja tapuli	23,1 km	Ei
144	Pappila	23,1 km	Ei
145	Ahlströmin koulu	23,2 km	Ei
146	Isotalo	23,2 km	Ei
147	A. Ahlström Osakeyhtiön pääkonttori	23,3 km	Ei
148	Vainiola	23,4 km	Ei
149	Entinen meijeri	23,4 km	Ei
150	Kerhorakennus	23,4 km	Ei
151	Laviantien virkailija-asunnot	23,5 km	Ei
152	Piilitien asuinrakennus	23,6 km	Ei
153	Kaharin kotiseututalo, Finpyy	23,7 km	Ei
154	Finpyyn kansakoulu	23,9 km	Ei
155	Leppäkarin kalastussatama	24,2 km	Ei
156	Korvenkangas, Rispyy	24,4 km	Ei
157	Lankoski	25,3 km	Hieman
158	Honkajoen kirkko	25,3 km	Ei
159	Kirkonkylän vanha kansakoulu	25,8 km	Ei
160	Kunnalliskoti	26,1 km	Ei
161	Kuuri, Harjakangas	26,4 km	Ei
162	Kokemäenjoen ja Ahlaisten jokisuun kalastustilat	26,4 km	Hieman
163	Kuninkaanlähde	27,5 km	Ei

164	Korvensivu, Järventausta	27,8 km	Ei
165	Lyttylän koulu	27,8 km	Ei
166	Hyrskyniemi	28,1 km	Ei
167	Lyttylän rukoushuone	28,1 km	Ei
168	Kaddin kalastajamajat, Oura	29,3 km	Kyllä
169	Pastuskeri	29,4 km	Ei

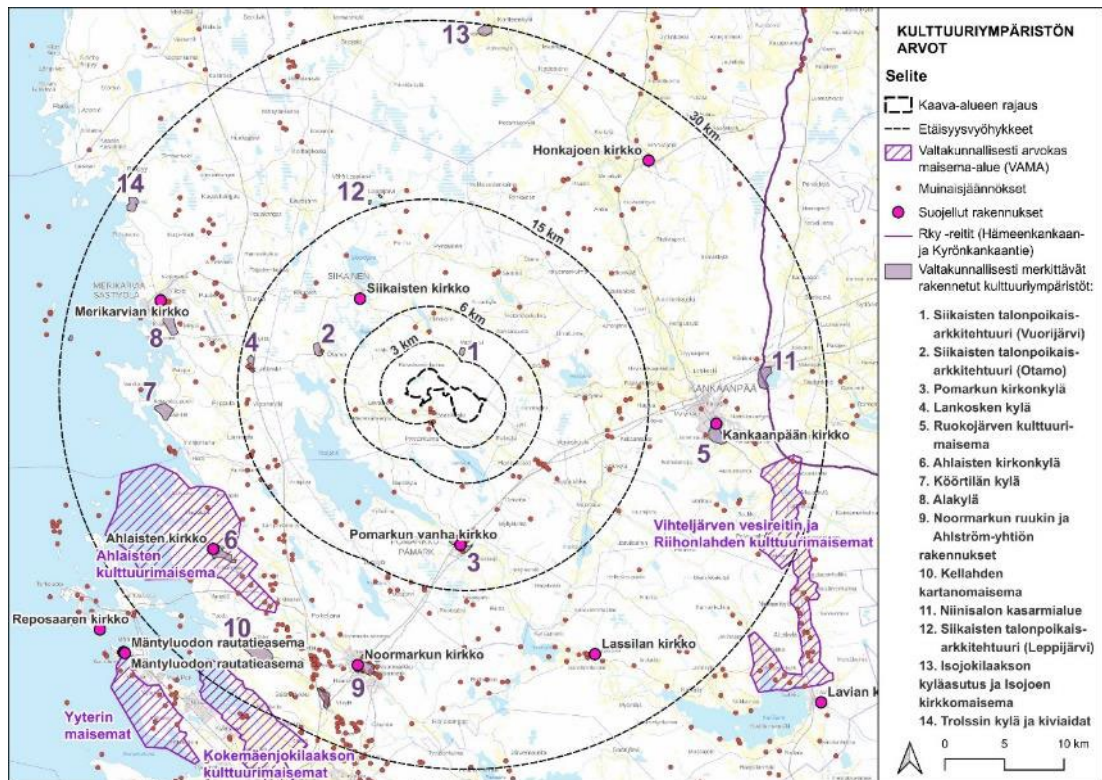
3.6.1 Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet

Kaava-alue ei lukeudu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin.

Suomen kansallismaisemat on määritelty maan eri osien kulttuuristen ja luonnominaisuuksien mukaan, mutta kansallismaisemia ei sijoitu selvitysalueelle.

Lähin valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (VAMA) on **Ahlaisten kulttuurimaisema**, joka sijaitsee noin 18 km päässä tuulivoima-alueelta lounaaseen. Ahlaisten kulttuurimaisema on edustava esimerkki Satakunnan rannikkoseudun maisemasta, jossa yhdistyvät merellisyys, kulttuuriperintö ja luontoarvot. Ahlaisten kirkonkylä on vanhan rakenteensa erinomaisesti säilyttänyt kirkonkylä, jonka vanhat maatilat ovat ryhmittyneet tiiviisti kylää halkovan raitin ympärille. Kirkonkylää ympäröivät vanhat yhtenäiset peltoalueet ovat Satakunnan rannikkoseudun laajimmat. Maankohoamisrannikon maisemaan kiinteästi kuuluvat umpeen kasvavat vanhat jokiuomat ja merenlahdet ovat lajistollisesti arvokkaita kohteita, joiden yhteydessä on myös laajoja perinnebiotooppeja. Alueen luontoarvot perustuvat ennen kaikkea matalien ranta-alueiden luontotyyppeihin. (Lähde: Satakunta, Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet: [VAMA 2021_3 Satakunta.pdf](#) VAMA 2021)

Kauempana suunnittelualueesta, noin 27 km kaakkoon, sijaitsee valtakunnallisesti arvokas **Vihteljärvi-Riihonlahden kulttuurimaisema**. Lisäksi noin 30 km etäisyydellä sijaitsee **Kokemäenjokilaakson kulttuurimaisemat** (VAMA).

Kuva 18. Suunnittelualueen sijainti suhteessa valtakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin (VAMA), valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin (RKY) ja muinaisjäännekohtiin. (Lähde: Satakuntaliitto, SYKE ja Museovirasto)

3.6.2 Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt

Suunnittelualueella ei ole valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY). Tuulivoimaloiden lähivaikutusalueella on lähin RKY-alue **Siikaisten talonpoikaisarkkitehtuurin alue Vuorijärvellä** (3,2 km). Siikaisten talonpoikaisarkkitehtuurin alue **Otamolla** (8,3 km) sijaitsee ulommalla vaikutusalueella. Lisäksi ulomman vaikutusalueen ja kaukovaikutusalueen rajalla noin 15 kilometrin etäisyydellä tuulivoimaloista, **Leppijärvellä**, Iso Leppijärven rannalla, Siikaisten talonpoikaisarkkitehtuuria edustavat Isotalo, Starck ja Hirsimäki. Nämä kaikki ovat satakuntalaisen talonpoikaisarkkitehtuurin erittäin edustavia yksittäisiä esimerkkejä. Siikaisten talonpoikaisarkkitehtuurille on ominaista koristeelliset, moni-ikkunaiset ja kulmista viistetyt lasikuistit. Höyrysahojen yleistymisen myötä tapahtunut puun kysynnän kasvu ja seudun hyvät uittomahdollisuudet kasvattivat varallisuutta, mikä näkyi tilojen asuinrakennusten koristelussa, erityisesti näyttävistä lasikuisteista tuli varallisuuden näyteikkunoita.

Kaavoitettavasta alueesta noin 10,5 km etelään sijaitsee **Pomarkun kirkonkylä**, jossa on säilynyt kylärakennuksia 1800-luvulta sekä kaksi kirkkoa ja höyrysaha 1900-luvun alusta.

Lankosken kylä, jonne Satakunnan ensimmäinen paperitehdas perustettiin 1840-luvulla, sijaitsee noin 14 km:n etäisyydellä suunnittelualueesta luoteeseen. Lankosken ympäristö on rakennetun kulttuuriympäristön arvojen lisäksi suosittu virkistyskalastuspaikka, jossa voi nauttia Merikarvianjoen kosken kohinasta tai patikoida luontopoluilla.

Muut valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt sijaitsevat yli 20 kilometrin päässä tuulivoima-alueesta. Näihin kuuluvat Kankaanpään Ruokojärven kulttuurimaisema, Merikarvian Köörttilän kylä ja Alakylä, Porin Ahlainten kirkonkylä ja Kellahden kartanomaisema ja Kankaanpään Niinisalon kasarmialue. Lisäksi Porin Noormarkun ruukin ja Ahlström-yhtiön rakennukset (RKY) muodostavat yhden Suomen edustavimmista ja parhaiten hoidetuista historiallisen rautateollisuuden alueista. Porin Söörmarkun kylä viljelyksineen sijaitsee pääasiassa valtatie 8 ja Parkanontien välisellä alueella yli 26 km etäisyydellä tuulivoimaloista. Kankaanpään itäosassa Hämeenkaan- ja Kyronkankaantie (RKY-reitti) kulkee noin 25 kilometrin etäisyydellä voimalapaikoista. Merikarvian Trolssin kylä ja kiviaidat sijaitsee noin 28 km tuulivoimaloista luoteeseen Merikarvian pohjoisosassa. Isojokilaakson kyläasutus sijaitsee noin 29 km ja Isojoen kirkkomaisema sijaitsee yli 33 km tuulivoimaloista koilliseen. Kaddin kalastusmajat sijaitsevat merellä yli 29 km etäisyydellä tuulivoimaloista länteen.

(Lähde: Museoviraston verkkosivu, Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY: www.rky.fi/)

3.6.3 Maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ja merkittävät kulttuuriympäristöt

Selvitysalueella on joitakin ennalta tunnistettuja maisema- ja kulttuuriympäristön arvoalueita ja kohteita. Satakunnan vireillä olevassa maakuntakaavassa (maakuntakaavaluonnos oli nähtävillä 4.11.-5.12.2024) on inventoitu

alueellisia kohteita maisema- ja kulttuuriympäristön osalta. Lisäksi vuonna 2023 valmistuneessa Satakunnan rakennetun kulttuuriympäristön päivitys- ja täydennysinventoinnissa on tarkistettu maakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen tiedot ja aluerajaukset sekä täydennetty kohdeluetteloa modernin rakennusperinnön osalta.

Kaava-alueelta luoteeseen: Siikaisten kirkko ympäristöineen ja Otamon kylä (8 km), Leppijärven kulttuurimaisema (15 km), Tuorilan vanha kyläkeskus (16,5 km), Lauttijärven kylä (17 km), Holmankosken, Ylikylän- ja Alakylän kulttuurimaisemat (21 km), Viikilä, Krookka ja Alakylän kalastus- ja pientilat (24 km), Honkajärven kylä ja Trolssin kulttuurimaisema (28 km).

Kaava-alueelta pohjoiseen: Vuorijärven kylä (3 km), Hirvijärven kulttuurimaisema (5 km).

Kaava-alueelta koilliseen: Pitkähäksen jokimaisema, Paastonkylän- ja Pappilankylän kulttuurimaisemat (noin 20 km).

Kaava-alueelta itään: Venesjärven kulttuurimaisema (8 km), Hapuan kulttuurimaisema (15 km), Kynäjärven-, Karvianjoen- ja Vatajankylän kulttuurimaisemat (noin 17 km), Kankaanpää: Vanha-Narvi, Alakylä ja Ruokojärven kulttuurimaisema, Rautatieaseman alue, Myllymäen- ja Rauhankadun omakotialueet, Hautausmaa, Reima Oy, Kankaanpään tori ja keskuskadun liikerakennukset, Mettälänkankaan-, Tupavainion ja Justeerin asuntoalueet (noin 20 km) ja Niihisalon varuskunta- ja asuntoalue (25 km).

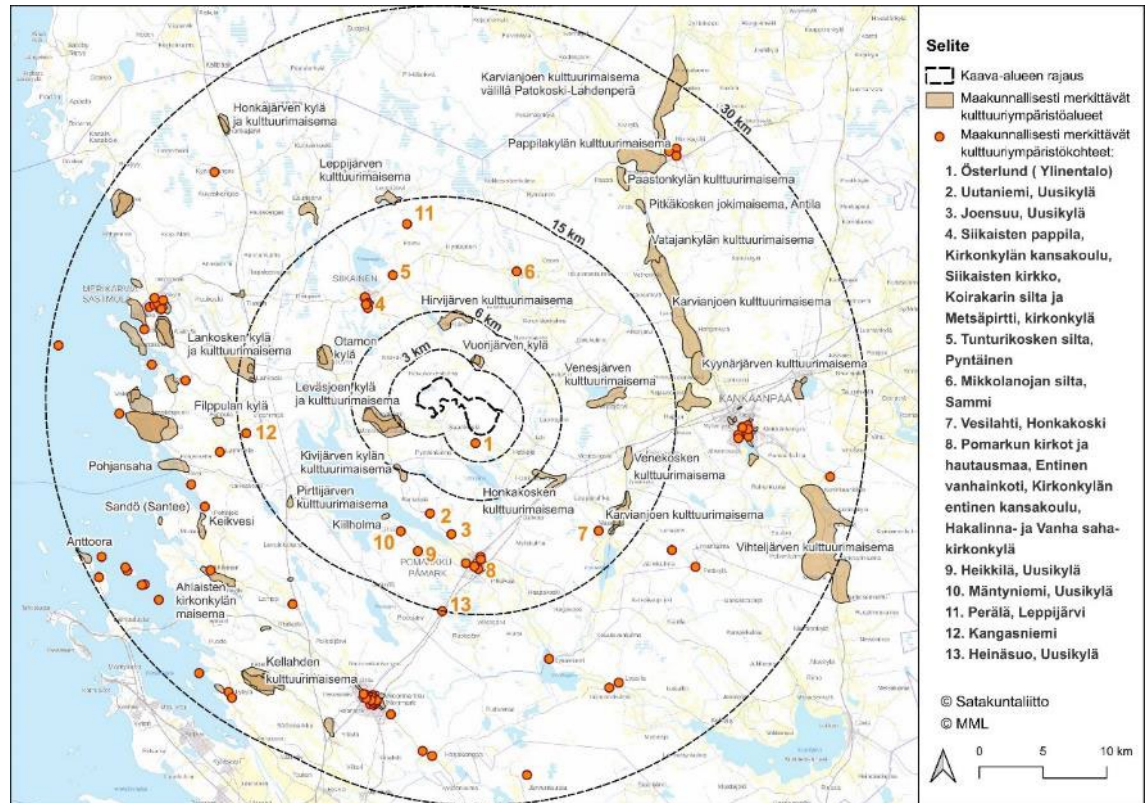
Kaava-alueelta kaakkoon: Honkakosken kulttuurimaisema (6 km), Veneskosken- ja Karvianjoen kulttuurimaisema (12 km), Vihteljärven kulttuurimaisema (28 km).

Kaava-alueelta etelään: Pomarkun kirkonkylä (11 km).

Kaava-alueelta lounaaseen: Kivijärven kylän kulttuurimaisema (6 km), Kiiholma (9,5 km), Pirttijärven kulttuurimaisema (13 km), Lampinkosken kulttuurimaisema (17 km), Keikvesi, Sandö, Sahakosken ja Ahlaistenkirkonkylän maisema (noin 22 km), Noormarkun vanha ruukinalue, Ratikylä, Eva Ahlströmin sairaala, Olininmäki ja Kannukaupunki (noin 23 km), Söörmarkun kylä ja

kulttuurimaisema ja Kellahden kulttuurimaisema (25 km) ja Varvinlahti, Lyttylä (28 km).

Kaava-alueelta länteen: Leväsjoen kylä ja kulttuurimaisema (3 km), Lankosken kylä, silta ja kulttuurimaisema (14 km), Filppulan kylä (16,5 km), Pohjansahan, Köörttilän, Pooskerin ja Peipun kylä ja kulttuurimaisema (20 km).

Kuva 19. Maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ja merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt 30 kilometrin etäisyydellä tuulivoimaloista. (Lähde: MML, Satakuntaliitto ja SYKE)

Satakunnan rakennusperintö 2005-selvityksen mukaan 30 km säteellä kaava-alueelta sijaitsevat maakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön aluekokonaisuudet ovat:

- Leväsjoen kylä ja kulttuurimaisema
- Vuorijärven kylä
- Hirvijärven kulttuurimaisema
- Otamon kylä
- Pomarkun puolella Kivijärven kylän kulttuurimaisema.

Päivitys- ja täydennysinventoinnin mukaan Siikaisissa merkittäviä aluekokonaisuuksia ovat:

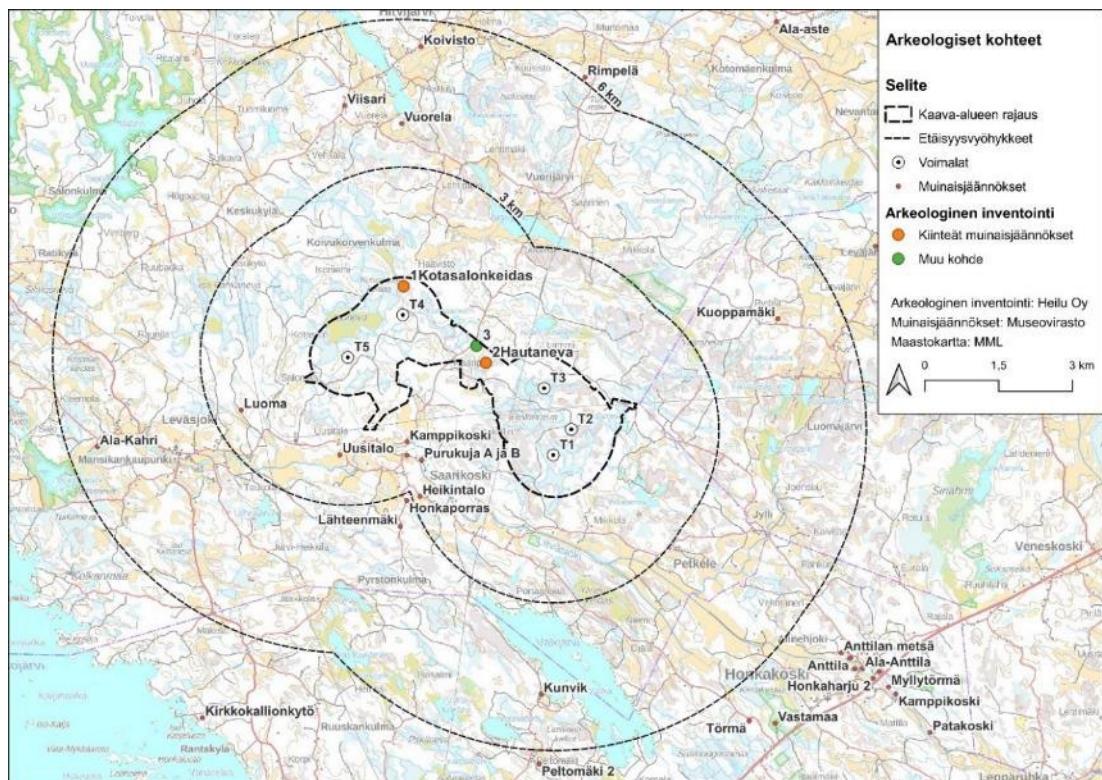
- Siikaisten kirkonkylä
- Otamon kylä
- Leväsjoen kylä
- Vuorijärven kylä
- Ylinentalo

3.6.4 Muut rakennetun ympäristön suojelukohteet

Kaava-alueen etäisyys Siikaisten kirkonkylästä on noin 8–9 km. Ennen vuotta 1917 rakennetut kirkot ovat kirkkolain nojalla suojeltuja. Siikaisten vuosina 1888–1889 rakennettu uusgoottilaistyylinen puukirkko on suojeltu rakennus. Muut Museoviraston rakennusperintörekisterissä olevat suojellut rakennukset sijaitsevat yli 10 kilometrin päässä suunnittelualueesta, ja ne ovat kaikki kirkkoja.

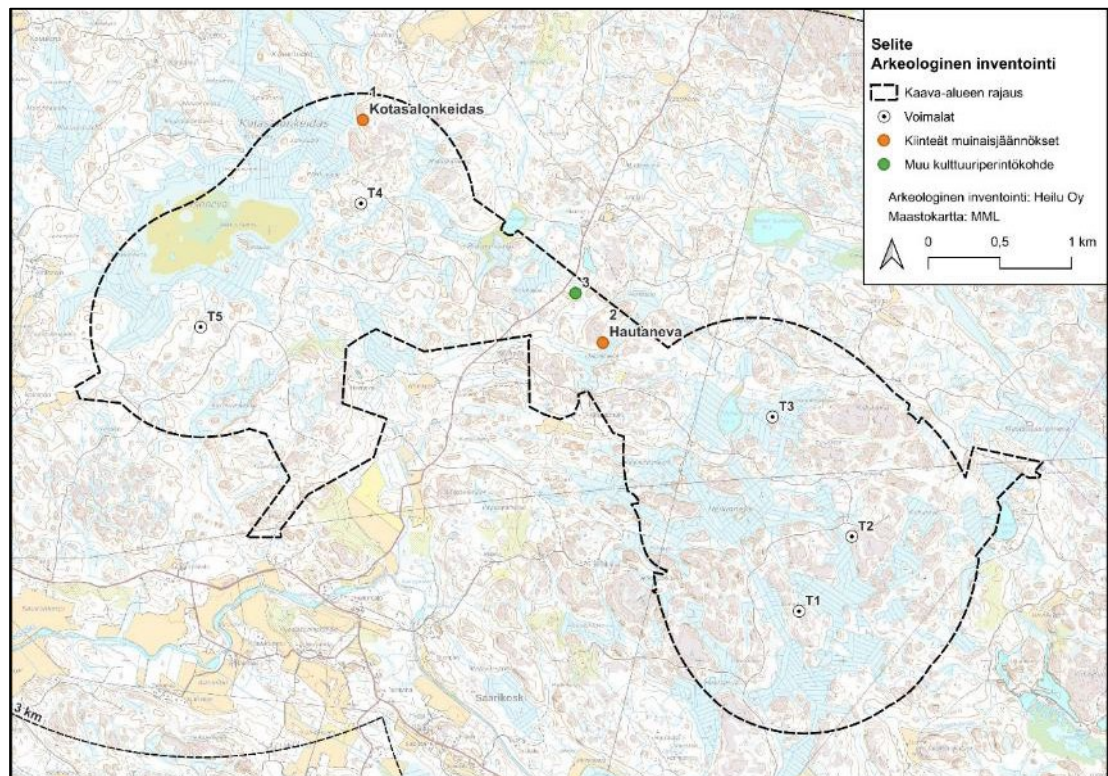
3.6.5 Arkeologinen kulttuuriperintö

Kaava-alueelta ei entuudestaan tunnettu kiinteitä muinaisjäännöksiä. Suunnittelualuetta lähimmät muinaisjäännökset sijaitsevat noin 1,8–3,5 km etäisyydellä tuulivoimaloista, Saarikosken ja Leväsjoen kylissä Leväsjoen laaksossa. Ympäröivät muinaisjäännökset viittaavat pääasiassa kivikautisiin asuinpaikoihin ja irtolöytöihin.

Kuva 20. Muinaisjäännökset kaava-alueella arkeologisen inventoinnin mukaan ja sen ympäristössä 6 km etäisyydeltä Museoviraston rekisteristä. Kaava-alue on merkitty mustalla katkoviivalla.

Arkeologisen inventoinnin alueelle toteutti Heilu Oy:n arkeologi FM Kalle Luoto syyskuussa 2024 ja raportti valmistui talvella 2025. Inventoinnin tuloksena kaava-alueelta paikannettiin kaksi kiinteää muinaisjäännöskohdetta, Kota-salonkeidas (kivirakenteet, rajamerkit) ja Hautaneva (työ- ja valmistuspaikat, tervahaudat), sekä yksi muu kulttuuriperintökohde, Kallioniemi (asuinpaikka, talonpaikat).

Kuva 21. Kiinteät muinaisjäännökset on merkitty oransseilla pisteillä ja muu kulttuuriperintökohde on merkitty vihreällä pisteellä. Numerot pisteiden vieressä ovat tämän raportin kohdenumeroita. Kaava-alue on merkitty mustalla katkoviivalla. (Lähde: MML ja Heilu Oy)

3.6.6 Muut maisemallisesti tärkeät alueet

Satakunnan maakuntakaavassa on osoitettu **suojealueita**, joilla on osittain myös *maisemallista* merkitystä. Näitä ovat:

- Kiimakeidas (S-348, 22 ha)
- Koivukorvenkulman Isoneva (S-2071, 69 ha)
- Vuorijärvi (S-182, 63 ha, myös RKY-alue ja maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö)
- Ylinenkeidas (S-2073, 68 ha)

Kiimakeidas sijaitsee noin 12 km etäisyydellä suunnittelualueesta pohjoiseen Formun kylässä ja on luonnonkaunis ojittamaton keidas, joka rajautuu monelta suunnalta louhikkoisiin kalliomäkiin.

Koivukorvenkulman Isoneva on heikosti kehittynyt keidassuo ja sillä on merkitystä pääasiassa luonnonarvojen kannalta. n. Isonevan reunat on kauttaaltaan ojitettu, mutta suon keskusta on ojittamaton. Suon luoteiskulmassa on

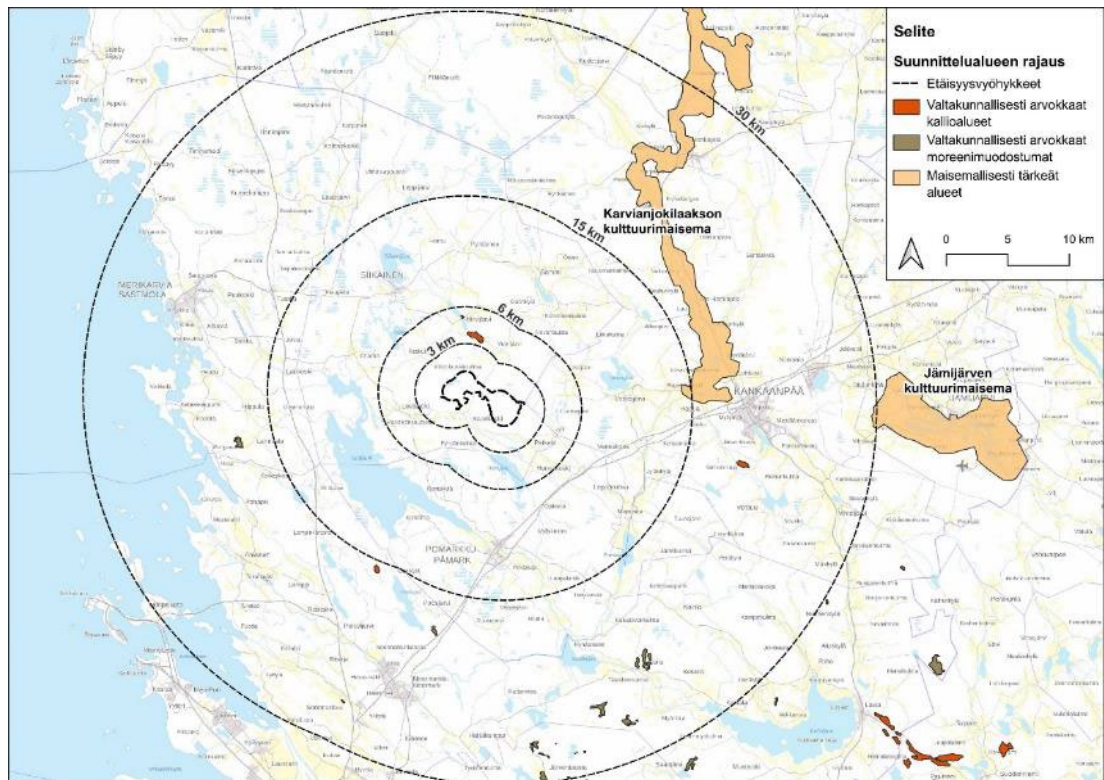
yksi noin tuhannen neliön suolampi, jonka reunoilla kapea ja karu saraneva-vyö.

Noin 3–4 km etäisyydellä sijaitseva **Vuorijärvi** on umpeenkasvanut lintujärvi, mutta sen pohjoisrannalla on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä. Vuorijärvellä on myös Vuorijärven lehto ja Jokivarren lahdot, mutta niillä ei ole maakuntaliiton inventoinnissa arvioitu olevan maisemallista merkitystä.

Vuorijärvestä luoteeseen, tuulivoima-alueelta noin 3 km etäisyydellä pohjoisessa, sijaitsevat valtakunnallisesti arvokkaat kallioalueet **Matovuoren kalliojakso** (KAO020466, myös Natura 2000 verkostoon kuuluva alue FI0200158 Matovuori SAC) ja **Hirvijärven kallio** (KAO020482). Matovuoren Makkarakalliot on jokilaakson reunalla sijaitseva kallioalue, joka on voimakkaasti kumpuileva. Alueen pääkilajit ovat liuskeinen kiillegneissi sekä jyrkkäpiirteisessä eteläosassa dioriitti ja kvartsidioriitti. Jyrkänteiden ja rinteiden alapuolella kasvaa puolukka-lillukkatyypin lehtoa.

Maisemallisesti edustava karu ja osin äärikaru suo **Ylinenkeidas** sijaitsee noin 3 kilometriä suunnittelualueesta kaakkoon Valkjärven koillispuolella ja Petkeleen kylän eteläpuolella. Karu ja osin äärikaru suo on säilynyt pääosin luonnontilaisen kaltaisena, vaikka sen reunoja onkin ojitettu. Ojituksia on suon ympärillä kaikkialla muualla paitsi kallioisella lounaislaidalla. Suo alkaa suoraan kauniiden kalliomänniköiden syrjästä. Ylinenkeidas on maisemallisesti edustava.

(Lähde: [Siikainen_lahteet.pdf](#), Satakuntaliitto)

Kuva 22. Suunnittelalueen sijainti suhteessa maakunnallisesti tärkeisiin maisema-alueisiin ja valtakunnallisesti arvokkaisiin moreenimuodostumiin ja kallioalueisiin. (Lähde: Satakuntaliitto, SYKE)

Muut arvokkaat kallioalueet kaukovaikutusalueella 15–26 kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta ovat: Riskosuoinkalliot (KAO020448), Pikku-Hapuan-kalliot (KAO020439) ja Ihamäki (KAO020431).

Arvokkaat moreenimuodostumat sijaitsevat myös kaukovaikutusalueella yli 17 km:n etäisyydellä kaava-alueelta. Näihin kuuluvat Silmunnevan kumpumoreenialueet (MOR-Y02-003), Louhumäki (MOR-Y02-034), Tornimäki (MOR-Y02-010), Susikorpi (MOR-Y02-007), Pirunkivenluolan kumpumoreenialue (MOR-Y02-011) ja Kirkkomäki–Huhtala (MOR-Y02-005).

Perinnebiotoopeilla (perinnemaisemilla) tarkoitetaan perinteisen maankäytön eli pitkään jatkuneen niiton tai laidunnuksen synnyttämiä avoimia tai osin puustoisia ruhostomaita. Tällaisia ovat kedot, niityt ja hakamaat. Niihin eivät kuulu viljeltyt pellot, kesannot tai nurmilaitumet. Perinnebiotoopit ovat tärkeitä niin paikallisen kulttuuriperinnön kuin luonnon monimuotoisuudenkin näkökulmista. Perinnebiotoopit ovat usein pienialaisia. Eliölajistoltaan ne ovat kuitenkin erittäin monimuotoisia ja niillä esiintyy lukuisia uhanalaisia kasvi- sekä

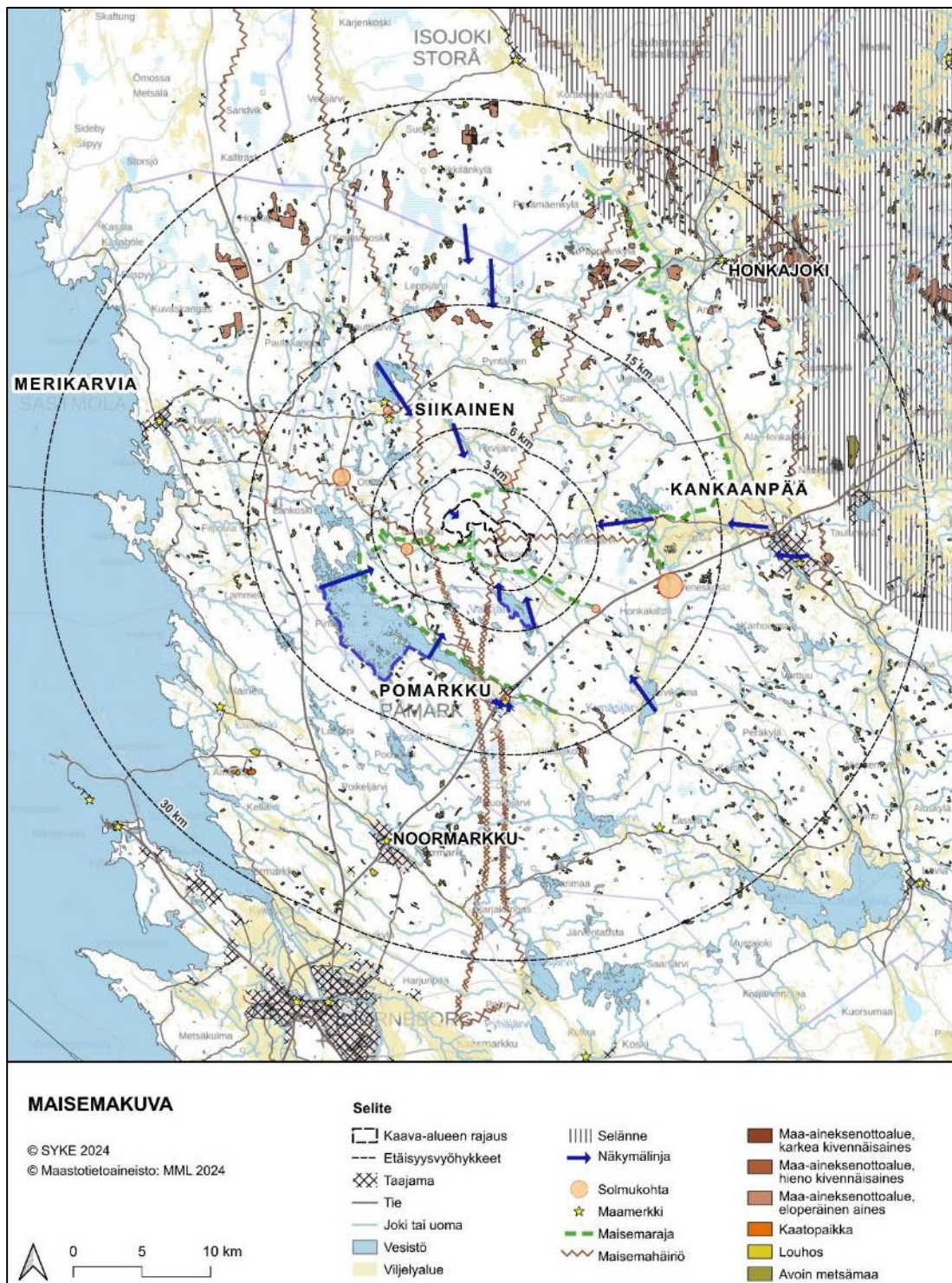
eläinlajeja. Perinnebiotoopit ovat luontotyypeistä kaikkein uhanalaisimpia. (Lähde: <https://www.ymparisto.fi/fi/luonto-vesistot-ja-meri/maisemat/visuaalisen-maisemaseuranta/muuttuvat-perinnebiotoopit>) Selvitysalueella on **Siikaisten laitumet**, joka on Natura 2000 verkostoon kuuluva alue (FI0200147, SAC). Kohdealueella on useita erillisiä perinnebiotooppeja, joista osaa edelleen laidunnetaan. Suurin osa alueesta on hakamaita ja metsälaitumia. Siikaisten laitumien alueella on useita valta- tai maakunnallisesti edustavia perinnemaisemia. Siikaisten laitumista kaava-aluetta lähimpänä ovat Siikilän laitumet (6 km) ja Leväsjoen Heikkilän laitumet (4 km). Siikilän laitumet on maisemallisesti upea perinnemaisema, joka koostuu tuoreista niityistä, rantaniityistä, hakamaista ja metsälaitumista hirsirakennuksineen ja aitoineen. Kohde on edustava näyte Satakunnan perinnemaisemista. Leväsjoen Heikkilän laitumet ovat mäkisiä ja metsäisiä laitumia.

Kuva 23. Siikaisten laitumet on merkitty kartalla vihreällä vinoviivituksella, Natura 2000-alue (SAC), pohjoisempi alue kartalla on Siikilän laitumet ja eteläisempi Leväsjoen Heikkilän laitumet.

3.7 Maisemakuva

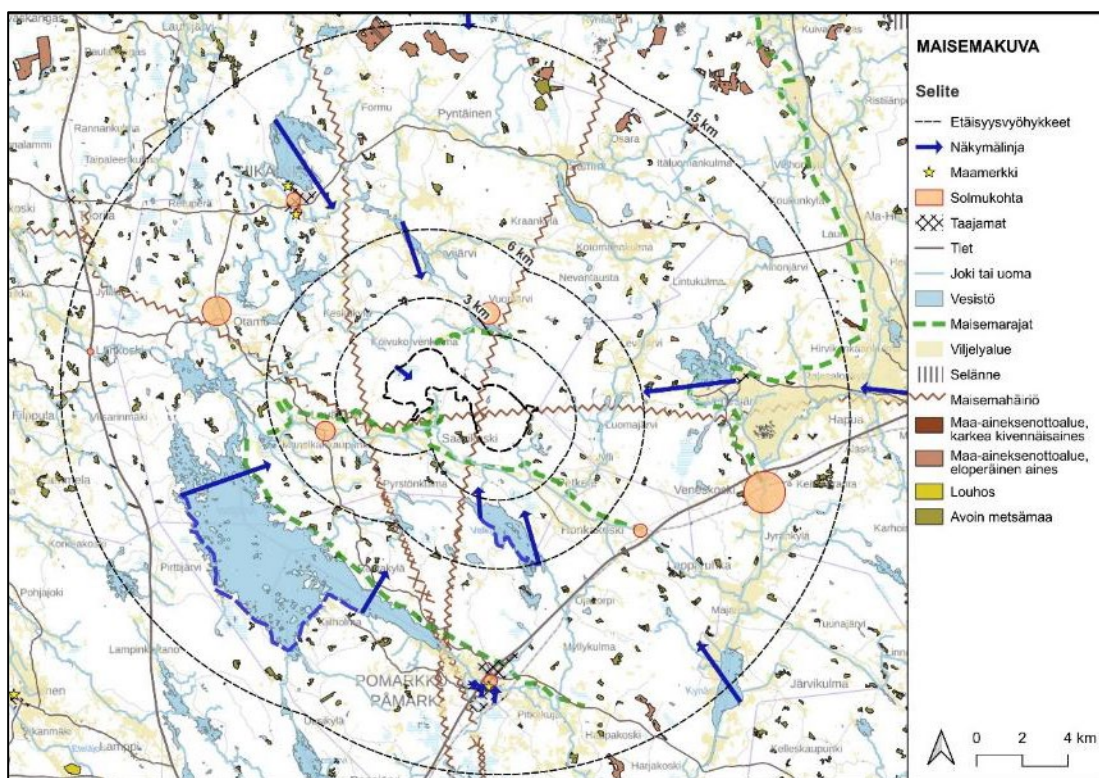
Maisemakuvassa esitetään tärkeät näkymälinjat, maiseman solmukohtat, tärkeät maisemarajat, maamerkit, maisemavauriot sekä maisemakuvallisesti tärkeät avoimet pellot ja vesistöt.

Kuva 24. Maisemakuva kaukovaikutusalueelta.

Suurin osa selvitysalueelta on metsäaluetta ja maisemakuvaltaan siten sulkeutunutta. Vaihtelua maisemaan tuovat peltojen ja järvien avoimet maisematilat. Selviä maiseman reunoja ovat avoimia maisematiloja rajaavat järvien puustoiset rannat ja Leväsjoen varren peltomaisemia rajaavat metsät. Suunnittelualueen pohjoisosassa on lisäksi Isonvan suo, joka on avointa maisemaa. Lisäksi suunnittelualueen itäosassa ja itärajalla on kolme metsälampea, jotka ovat pienialaisia avoimia maisematiloja. Suunnittelualueen keskivaiheilla sen etelärajalla on Luomaojan ja Leväsjoen varsilla pienialaisia peltoaukeita.

Alle 15 km etäisyydellä pitkiä näkymälinjoja selvitysalueen suuntaan avautuu lähinnä Isojärven, Valkjärven, Kynäsjärven, Vuorijärven, Hirvijärven ja Siikaisjärven rannoilta, Leväsjoen, Petkeleen ja Honkakosken viljelyaukeilta sekä kauempaa Karvianjoen viljelyaukeilta.

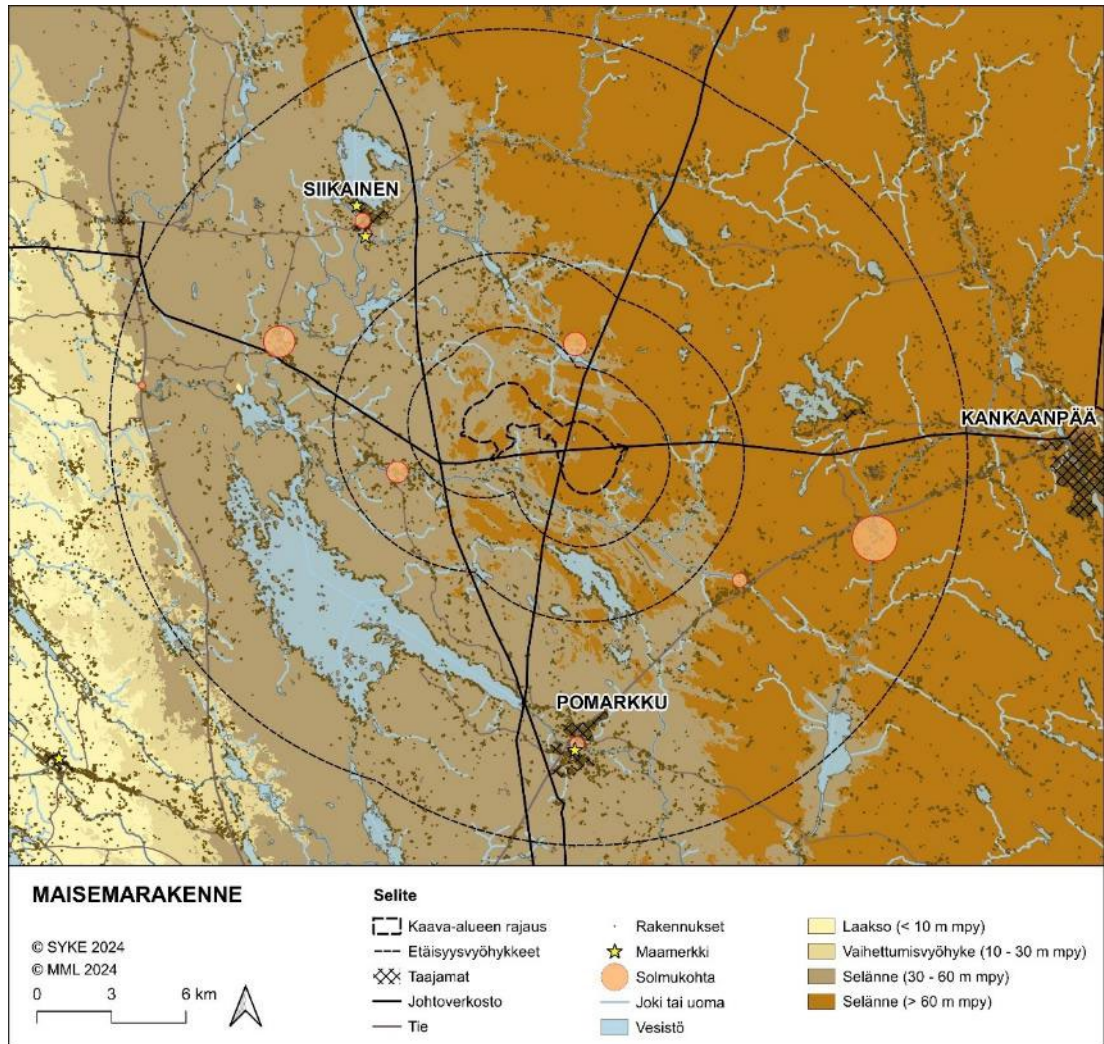
Kuva 25. Maisemakuva ulommalta vaikutusalueelta (etäisyys alle 15 km tuulivoimaloista).

Suunnittelualueen läpi kulkee Ulvila-Kankaanpää ja Seinäjoki-Uvila voimajohdot, jotka halkovat suunnittelualueen pohjois-etelä- ja itä-länsisuunnassa. Lisäksi kaava-alueen länsipuolella on Kristiina-Uvila voimalinja. Voimajohdot

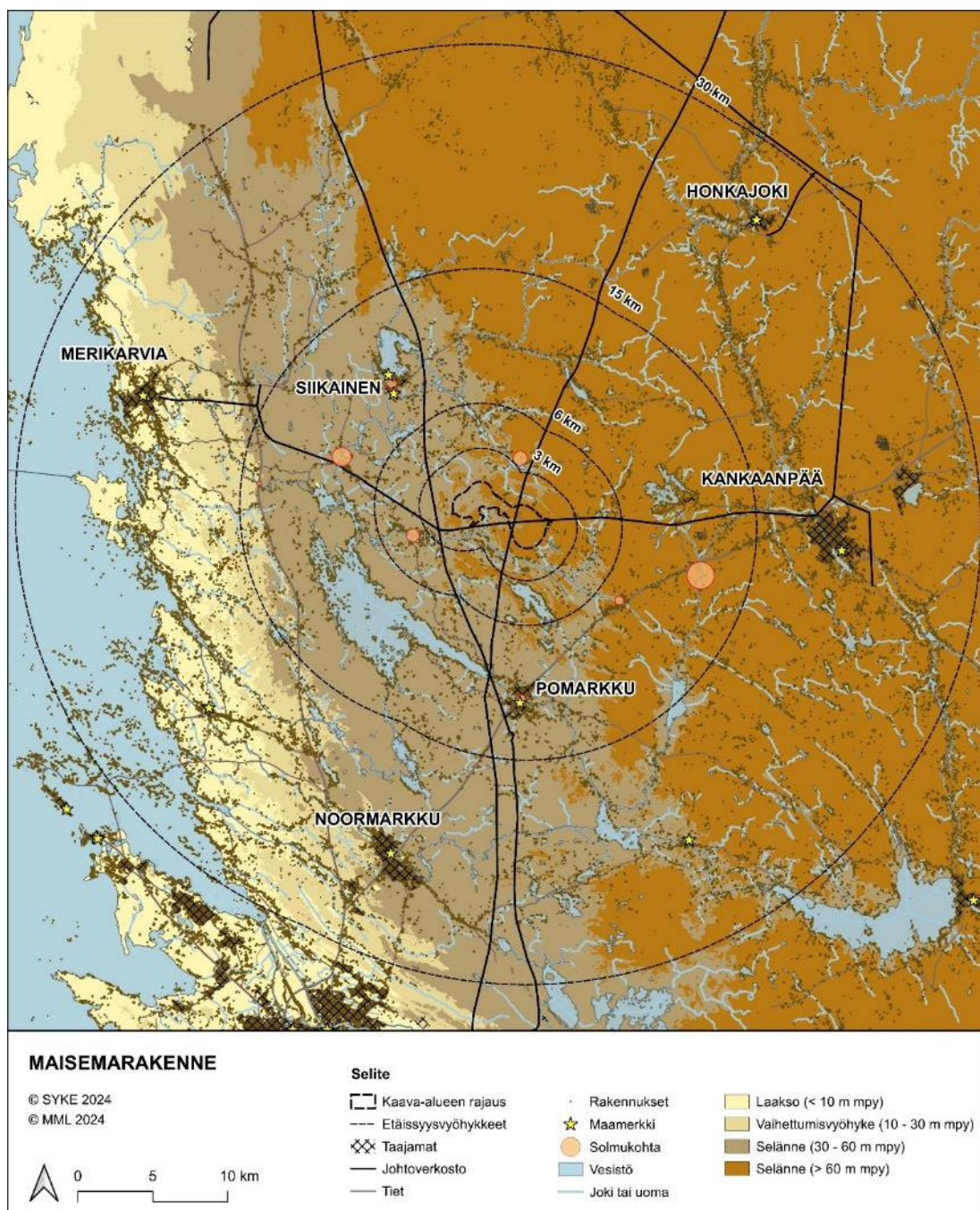
muodostavat suurimittakaavaisen ja teknisen elementin, jota voidaan pitää suunnittelualueen itäosassa paikallisesti metsämaiseman maisemallisena häiriötekijänä. Maisemakuvakartalla on esitetty lisäksi maisemahäiriöinä maa-ainestenottoalueet, kaatopaikat, louhos ja esim. hakkuiden vuoksi avoin metsämaa. Alueella kulkee myös metsäteitä.

3.8 Maisemarakenne ja maiseman suuntautuneisuus

Maisemarakennekartalla esitetään maiseman perusrungon merkittävimmät elementit, jotka muodostavat pohjan maiseman yleiskuvalle. Alueen maisemarakenne on luode-kaakkosuuntainen. Kaukomaisemassa kaava-alue sijaitsee selänteellä. Karvianjokilaaksossa idässä, noin 17 km etäisyydellä kaava-alueelta, maisema muuttuu etelä-pohjoissuuntaiseksi. Lännessä maisema muuttuu noin 15 km etäisyydellä suunnittelualueesta Satakunnan rannikkoseudun maisemaksi. Suunnittelualueella sekä sen ympäristössä on muutamia vesistöjä, jokia ja uomia. Suunnittelualue sijaitsee selänteellä Leväsjoen laakson itäpuolella noin 2 km etäisyydellä.

Kuva 26. Maisemarakenne ulommalta vaikutusalueelta, etäisyys voimaloihin alle 15 km.

Kuva 27. Maisemarakenne kaukovaikutusalueelta.

3.9 Maisemamaakunta ja maisemaseutu

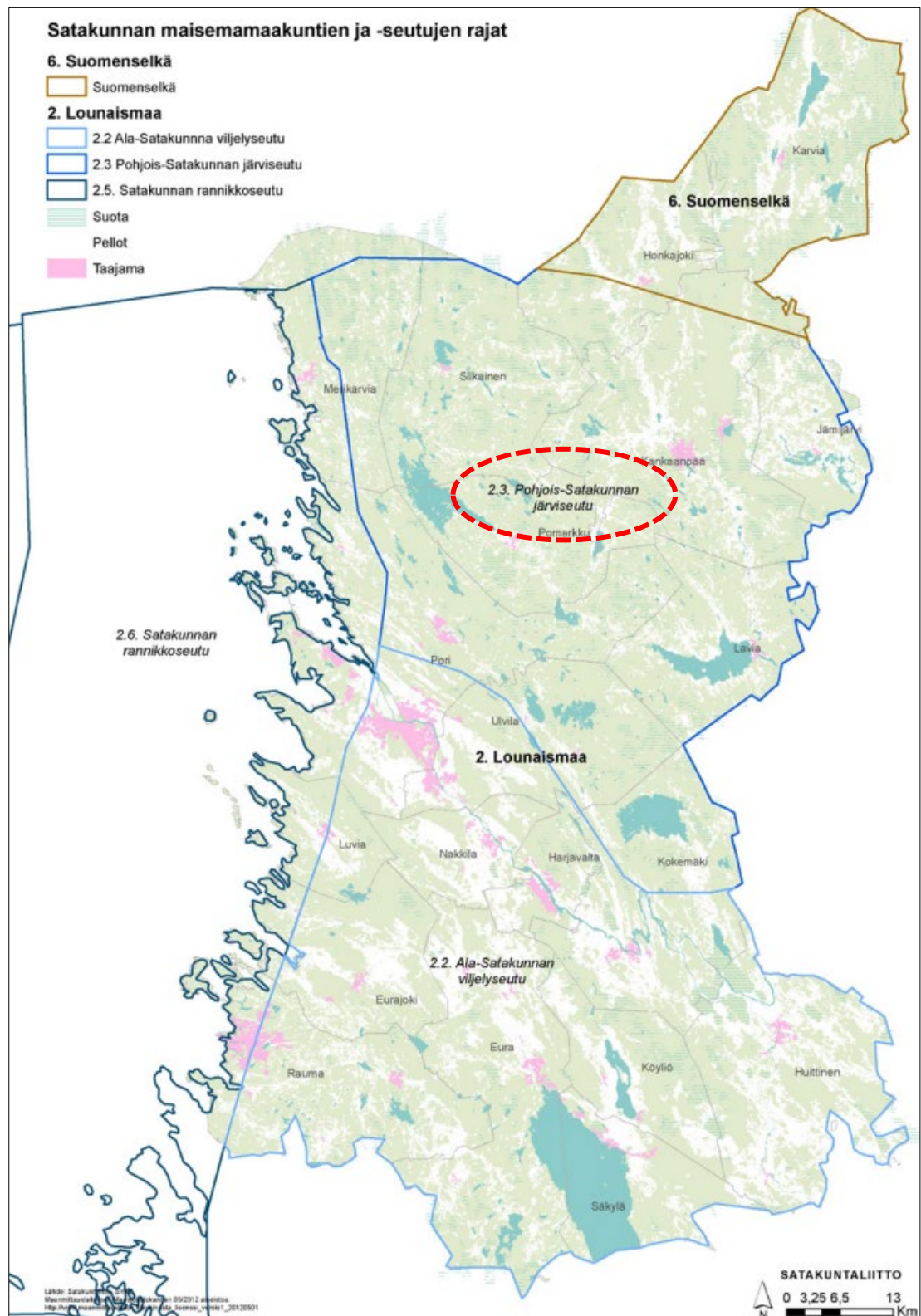
Suomi jakautuu kymmeneen maisemamaakuntaan, jotka ovat edelleen jaoteltu maisemaseutuihin. Maisemamaakuntien maantieteellisen jaon perusteella suunnittelualue kuuluu **Lounaismaahan ja Pohjois-Satakunnan järvi-seutuun**. Lounaismaan maaston korkeusvaihtelut ovat pääasiassa verrattain maltilliset. Pohjois-Satakunnassa on yhtenäinen syväkivialue, joka yltää

rannikolle saakka, joten peltoalueita on vähän. Kallioperän ruhje- ja siirroslinjat ilmenevät maastossa vesistölinjoina ja laaksoina. Pohjois-Satakunnan maisemaa hallitsevat järvet ja harjut, jotka toimivat myös merkittävinä vedenjakajina. (Lainaus: Selvitys Satakunnan maisemamaakunta- ja maisemaseutujaon tarkistamiseksi, Satakuntaliitto 2014.)

Noin 20 km selvitysalueesta pohjoiseen sijaitsee Lounaismaan ja Suomenselän raja Siikaisten ja Honkajoen välillä. Suomenselän eteläpuolella on vaihtumisvyöhyke, jossa sekä pinnanmuodot että maaperä vaihtelevat huomattavasti. Satakunnan korkein kohta löytyy Hämeenkankaalta, jossa Soininharju nousee 180 metriä merenpinnan yläpuolelle.

”Lounaismaan maiseman peruselementit vaihtelevat rikkonaisesta saaristosta ja kumpuilevista, osittain paljastuneista kallioalueista laajoihin tasaisiin, viljaviin savikkoalueisiin, joilla lukuisat joet kiemurtelevat. Pohjois-Satakunnan Lounaismaa vaihtuu kohti Suomenselän karuja vedenjakaja alueita. Seudun verraten metsäistä yleisilmettä elävöittävät monet järvet. Savikoita on alueella niukalti joidenkin pienehköjen jokien varsilla, eivätkä maanviljelyn edellytykset ole yhtä hyvät kuin muualla Lounaismaalla. Alueella olevia peltomaisemia elävöittävät niiden sijainti järvien ja jokien rantamilla. Verrattain harva asutus on sijoittunut pääasiassa pienten jokien laaksojen tuntumaan. Suomenselän karuus näkyy alueen pohjoisosassa, suoalueiden lisääntymisenä selänteiden notkelmissa.” (Lainaus: Maaseudun kulttuurimaisemat ja maisemanähtävyydet ehdotus Satakunnan ja Varsinais-Suomen arvokkaiksi maisema-alueiksi, Varsinais-Suomen ELY keskus 2014).

Noin 27 km suunnittelualueesta kaakkoon sijaitsee valtakunnallisesti arvokas Vihteljärvi-Riihonlahden kulttuurimaisema. Lisäksi noin 17 km suunnittelualueesta itään sijaitsee maakunnallisesti arvokas Karvianjokilaakson kulttuurimaisema. Molemmat alueet edustavat valtakunnallisesti arvokkaissa maisema-alueissa Pohjois-Satakunnan järviseutua.

Kuva 28. Pohjois-Satakunnan järwiseutu (Lähde: Satakuntaliitto)

4 Maisemavaikutusten arviointi

Vaikutusten arvioinnin taustaksi tarvitaan tiedot sekä maiseman ominaisuuksista ja arvoista (luku 3) että visuaalisten vaikutusten kohdentumisesta. Maisemavaikutusten arviointi perustuu teoreettiseen näkymäalueanalyysiin, havainnekuviin ja maastotöihin. Arviointi on laadittu miljöötyypeittäin. Miljöötyyppit on muodostettu arvoalueiden ja -kohteiden, näkyvyysanalyysin ja maastokäynnillä hahmottuneiden kokonaisuuksien perusteella. Vaikutusten arvioinnissa painotetaan alueita, joilla tuulivoimaloiden aiheuttamat visuaaliset maisemavaikutukset ovat merkittävimpiä / olennaisia. Arviot maisemavaikutuksen suuruudesta pohjautuvat työn yhteydessä tehtyyn näkymäalueanalyysiin. Vaikutuksen merkittävyyden arvioinnissa arvioidaan muutoksen merkittävyyttä suhteessa maiseman herkkyyteen, luonteeseen ja laatuun, kuten todettuihin arvoihin tai merkitykseen paikallisille ihmisille (sosiaalinen vaikutus).

4.1 Arviointimenetelmä

Vaikutuksen merkittävyys syntyy vaikutuskohteiden luonteen/herkkyyden (herkkyys muutoksille) ja vaikutusten suuruusluokan arvioinnin kautta. Maiseman **herkkyys muutoksille** on valtakunnallisesti arvokkailla maisema-alueilla arvioitu lähtökohtaisesti *suurena* ja maakunnallisesti tai paikallisesti arvokkailla maisema-alueilla *kohtalaisena*. Ympäristöministeriön ohjeen mukaisesti asuin- ympäristöt arvioidaan yhteiskunnalliseen merkittävyyteen liittyvän kriteerin mukaan pääosin *kohtalaisen herkiksi*, muut kriteerit tai herkkyyden kriteeristön osatekijät voivat nostaa tai laskea kohteen herkkyyden arviota. Alueella ei ole kansainvälisesti merkittäviä kohteita, joiden kohdalla herkkyys muutoksille olisi *erittäin suuri*. Vaikutuskohteen (esimerkiksi arvokas maisema-alue tai rakennuskohde) etäisyys suunnitellusta hankkeesta ei muuta kohteen herkkyyttä. Vaikutuskohteen ja hankkeen välinen etäisyys huomioidaan arvioitaessa

hankkeesta aiheutuvan **muutoksen suuruutta** tiettyyn kohteeseen. Muutoksen suuruus riippuu muutoksen voimakkuudesta (muuttuuko maiseman luonne ja ominaispiirteet, heikentykö erityiset maisemakohteet) ja suunnasta (kielteinen/myönteinen), alueellisesta rajauksesta (montako tuulivoimalaa näkyy, näkymäsektorin kapeus/leveys) ja kestosta. Muutosten kesto on tässä arvioinnissa pääsääntöisesti arvioitu pitkäaikaiseksi, ainoastaan rakentamisen aikaiset vaikutukset arvioidaan osittain palautuviksi.

Taulukko 5. Maisemavaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa (Ympäristöministeriön, 2024), vaikutuskohteen herkkyyden ja muutoksen suuruuden arvioinnin kriteerit, joita sovelletaan tässä maisemavaikutusten arvioinnissa.

Kohde	Herkkyys	Muutoksen suuruus
Miljöötyypin nimi	<i>Huomioitavat näkökulmat:</i> Lainsäädäntö, luokiteltu arvo: maiseman ja kulttuuriympäristön arvokohteet sekä -alueet perustuen lainsäädäntöön, ohjelmiin, kaavoitukseen ja erillisinventointeihin. Yhteiskunnallinen merkitys: maisemallinen merkitys vakitukselle tai vapaa-ajan asumiselle, virkistyskäytölle, luonto- tai kulttuurimatkailulle. Kyky sietää muutoksia: maisematyypin ja maiseman luonne, ihmisen toiminnot maisemassa, ympäristön ajallinen luonne ja toimintojen jatkuvuus, maisemakuva, erityispiirteet, näkymäsektorit ja maamerkit.	<i>Huomioitavat näkökulmat:</i> Tuulivoimaloiden etäisyys ja näkyvyys vaikutuskohteen alueella: Kuinka kaukana/millä etäisyysvyöhykkeellä vaikutuskohde sijaitsee? Miten/kuinka paljon muutos näkyy vaikutuskohteessa? Maiseman ja kulttuuriympäristön tärkeiden ominaispiirteiden sekä maiseman visuaalisen luonteen muutos: Aiheuttaako muutos heikennystä maiseman tai kulttuuriympäristön kannalta tärkeiden ominaispiirteiden säilymisen mahdollisuuksiin? Aiheuttaako muutos maisemakuvan eheyden, yhtenäisyyden tai mittakaavan rikkoutumisen tai muunlaisen häiriön maisemaan? Maamerkit ja muut erityiset maisemakohteet: Heikentyykö maamerkin tai muun erityisen kohteen asema maisemassa? Maiseman kokeminen: Muuttuuko maiseman luonne niin, että alueen käyttö ja/tai kokemus alueesta muuttuu kielteiseen suuntaan? *
Johto-Päätökset	<i>Kohteen herkkyyks:</i> Vähäinen/ Kohtalainen/ Suuri/ Erittäin suuri	<i>Muutoksen suuruus:</i> - Erittäin suuri kielteinen - Suuri kielteinen - Kohtalainen kielteinen - Vähäinen kielteinen Ei muutosta + Vähäinen myönteinen + Kohtalainen myönteinen + Suuri myönteinen + Erittäin suuri myönteinen
	<i>Vaikutuksen merkittävyys:</i> - Erittäin suuri kielteinen - Suuri kielteinen - Kohtalainen kielteinen - Vähäinen kielteinen Ei vaikutusta + Vähäinen myönteinen + Kohtalainen myönteinen + Suuri myönteinen + Erittäin suuri myönteinen	

* Loma-asutuksen järvimiljöisiin kohdistuvia maisemavaikutuksia arvioitaessa on tuotu muista arvioinneista poiketen erillisenä kriteerinä maiseman kokeminen. Tämä on merkityksellistä kyseistä miljöötyyppejä

arvioitaessa, sillä järvimaisemat ovat merkittäviä virkistys- ja vapaa-ajan ympäristöjä. Vapaa-ajan ja virkistyskäytön näkökulmasta on hyvin merkityksellistä, miten alueet koetaan. Jos alueiden virkistysarvo ja vetovoima laskee, vähentää se oletettavasti myös niiden käyttöastetta.

4.2 Näkyvyysalueanalyysi (ZVI) ja vaikutukset eri etäisyysvyöhykkeillä

Etäisyysvyöhykkeet ja näkyvyysalueanalyysi

Näkymäalueanalyysi on ulotettu 30 kilometrin etäisyydelle voimaloista, sillä tätä ulommilla vyöhykkeillä visuaaliset maisemavaikutukset jäävät vähäisiksi. Teoreettisesti voimalat voivat näkyä hyvällä säällä noin 30–40 km etäisyydelle, ns. teoreettiselle maksiminäkyvyysalueelle, mutta pitkän etäisyyden ja sääolosuhteiden vaikutuksen vuoksi maisemavaikutukset jäävät joka tapauksessa vähäisiksi, minkä vuoksi vaikutusten arviointi yli 30 km etäisyydellä on jätetty vähälle huomiolle.

Näkyvyysalueen laskemiseen on käytetty maastomallia (Maanmittauslaitoksen korkeusmalli 10 m hila) sekä puuston korkeustietoja vuodelta 2021 (LUKE-puuston latvuspeitto ja keskikorkeus). Analyysissä on käytetty voimalan kokonaiskorkeutena 261 metriä ja katselupisteen korkeusparametrinä 1,6 metriä (ihmisen silmän korkeus). Analyysi ei ota huomioon rakennusten, pihapiirien tai tienvarsien kasvillisuuden vaikutusta näkymien avautumiseen, mikä tekee analyysistä epäluotettavan etenkin taajama-alueilla ja pihapiireissä. Analyysi ei myöskään kerro siitä, näkyykö voimala kokonaan vai vain osia siitä; näkyvyysalueanalyysissä esim. viisi tuulivoimalaa ”näkyy”, jos vain osiakin niistä kuten esim. lapojen kärjet näkyvät. Näin ollen näkyvyysalueanalyysi kuvaa pahinta mahdollista tilannetta ja todellisuudessa vaikutukset voivat jäädä esitetyä lievemmiksi.

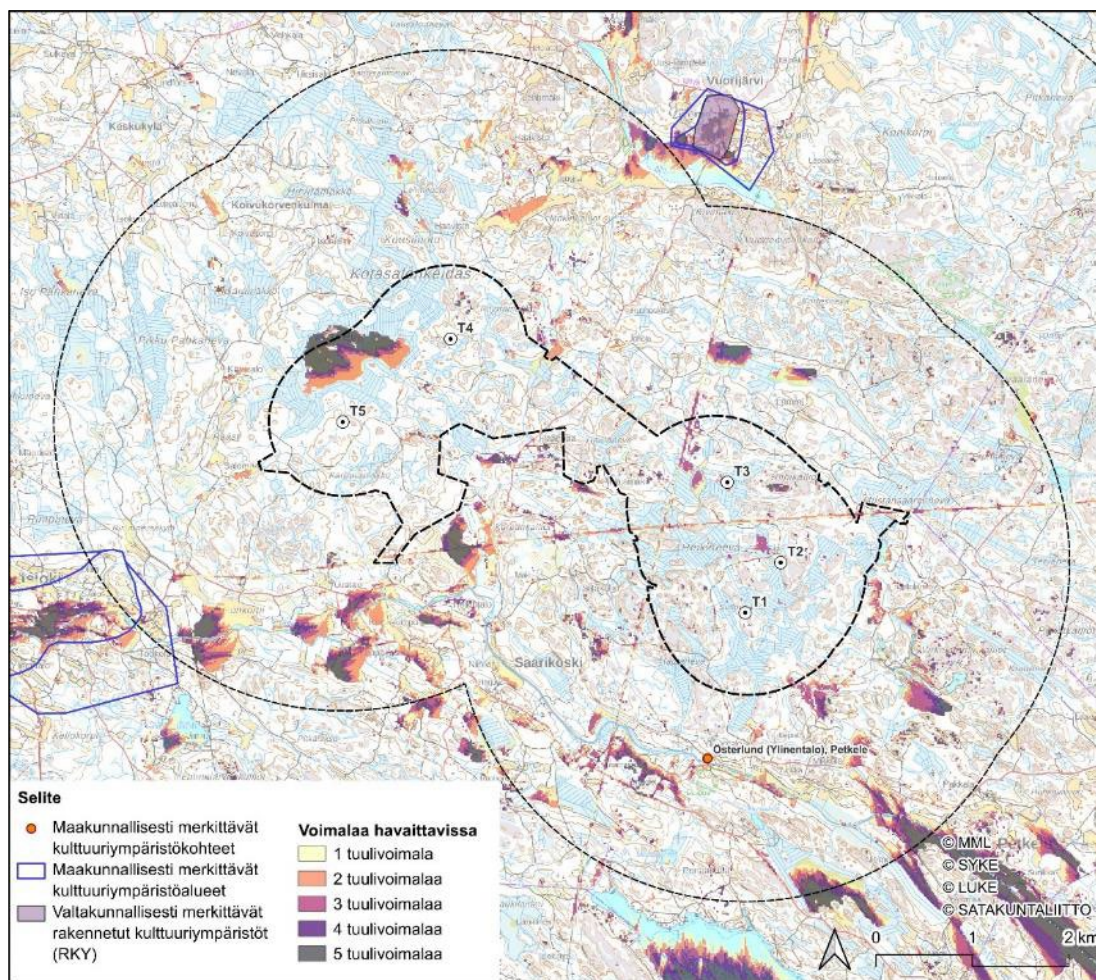
Näkyvyysalueanalyysistä voidaan havaita, että hanke näkyy voimakkaimmin eli hankkeen laajimmat ja suurimmat vaikutukset kohdistuvat laajoihin **vesistöihin** (Isojärvi, Valkjärvi, Kynäsjärvi ja Siikaisjärvi) ja niiden avoimille ranta-alueille, Leväsjoen varren viljelyalueille ja Karvianjoen laaksossa lähellä Kankaanpäästä oleville **viljelyalueille**, sekä Siikaisten ja Isojoen kuntien rajalla

oleville laajoille **soille**. Useita voimaloita voi selkeällä säällä näkyä myös Porin ja Merikarvian väliselle merialueelle, mutta etäisyyttä on jo yli 30 km, joten vaikutukset arvioidaan vähäisiksi.

Vaikutukset maisemassa etäisyysvyöhykkeittäin

Dominanssivyöhyke 0–3 km voimaloista (välitön lähiympäristö ja lähi-vaikutusalue 3 km asti)

Tuulivoimaloiden välitön lähiympäristö on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta. Lähi-vaikutusalue 3 km asti on myös hyvin säilynyt maaseutuna ja on luonteeltaan pääasiassa maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, jolla on muutamien pihapiirien muodostamia kyliä, tienvarsiasutusta ja haja-asutusta. Dominanssivyöhykkeellä (0–3 km voimaloista) tuulivoimaloiden rakentaminen muuttaa maiseman ja lähiympäristön nykytilaa, mikäli voimalat ovat nähtävissä. Lähi-vaikutusalueella puusto ja rakennukset vaikuttavat voimaloiden näkyvyyteen.

Kuva 29. Dominanssivyöhyke 0–3 km voimaloista (Lähde: MML, SYKE, LUKE ja Satakuntaliitto)

Dominanssivyöhykkeellä näkyvimvät maisemavaikutukset syntyvät rakentamisvaiheessa, kun tiestöä levennetään ja puustoa raivataan tuulivoimaloiden kokoamis- ja nostoalueita sekä maakaapeli- ja kuljetusreiteiltä. Tuulivoimalat liitetään valtakunnan 110 kV:n sähköverkkoon maakaapelilla Leväsjoen sähköasemalla. Voimaloiden perustukset rakennetaan pääasiassa maanpinnan alapuolelle. Pienipiirteisiä metsäautoteitä levennetään ja toisaalta voimaloiden läheisyydessä rakennetaan myös lyhyitä osuuksia kokonaan uusia teitä. Rakentamisvaiheen päätyttyä voimalan ympärillä ollut työmaa-alue maisemoidaan. Vaikutusta osittain pienentää se, että alueen metsät ovat aktiivisen metsätaloustoiminnan takia jatkuvassa muutostilassa. Kaava-alueella ei ole myöskään muutoksille herkkiä alueita.

Kuva 30. Havainnekuva (visualisointi) turbiinien vaikutuksesta maisemaan 2 km etäisyydellä tuulivoimaloista luoteeseen (kuvapiste 1). Taustalla näkyy Ulvila-Kankaanpää voimalinja (etäisyys voimalinjaan noin 230 m). (A-Insinöörit)

Kaavoitettavalla alueella ei ole asuin- tai lomarakennuksia, mutta noin 1,2–1,5 km päässä sijaitsee muutamia loma-asuntoja ja vakituksia asuntoja. Lisäksi Saarikosken kylä on alle 3 km etäisyydellä voimaloista.

Voimalat näkyvät välittömässä lähiympäristössä ja lähivaikutusalueella (0–3 km) voimakkaimmin avoimille alueille, kuten

- vesistöihin ja niiden rannoille (Alinen- ja Ylinen Suolilammi (ei asuntoja), Vuorijärvelle ja sen pohjoisrannoille (asuntoja, RKY-alue), kaava-

alueen kaakkoispuolella Virkalammille (loma-asunnot suojaisissa paikoissa), paikoitellen Leväsjoelle);

- tuulivoimaloiden välisille pienialaisille pelloille ja tuulivoima-alueen lounais-eteläpuolella oleville Saarikosken ja Petkeleen kylien välisille pelloille (Saukonkorpi, Kuusimäki (Aittaniittu), Leppäkoski, Heikintalo, Santa-huhta, Erkkilä, jne.), pääasiassa asunnot sijaitsevat näkymäalueiden ulkopuolella, mutta esim. Erkkilälle, Leppäkoskelle, Kuusimäelle ja Pelto-maalle voimaloita saattaa näkyä, jos pihapuusto ei peitä tuulivoimaloiden näkyvyyttä;
- Vuorijärven kylällä Syväsalmen ja Juhantalon välisille ranta-alueille, Kalliomäen kallioille, Juhantalon ja Ylisen pelloille ja pihapiireihin, mikäli suojaavaa puustoa tai rakennuksia ei ole;
- puuttomille tai vähäpuustoisille soille (Isoneva, Ylinenkeidas) ja metsien hakkuuaukeille.

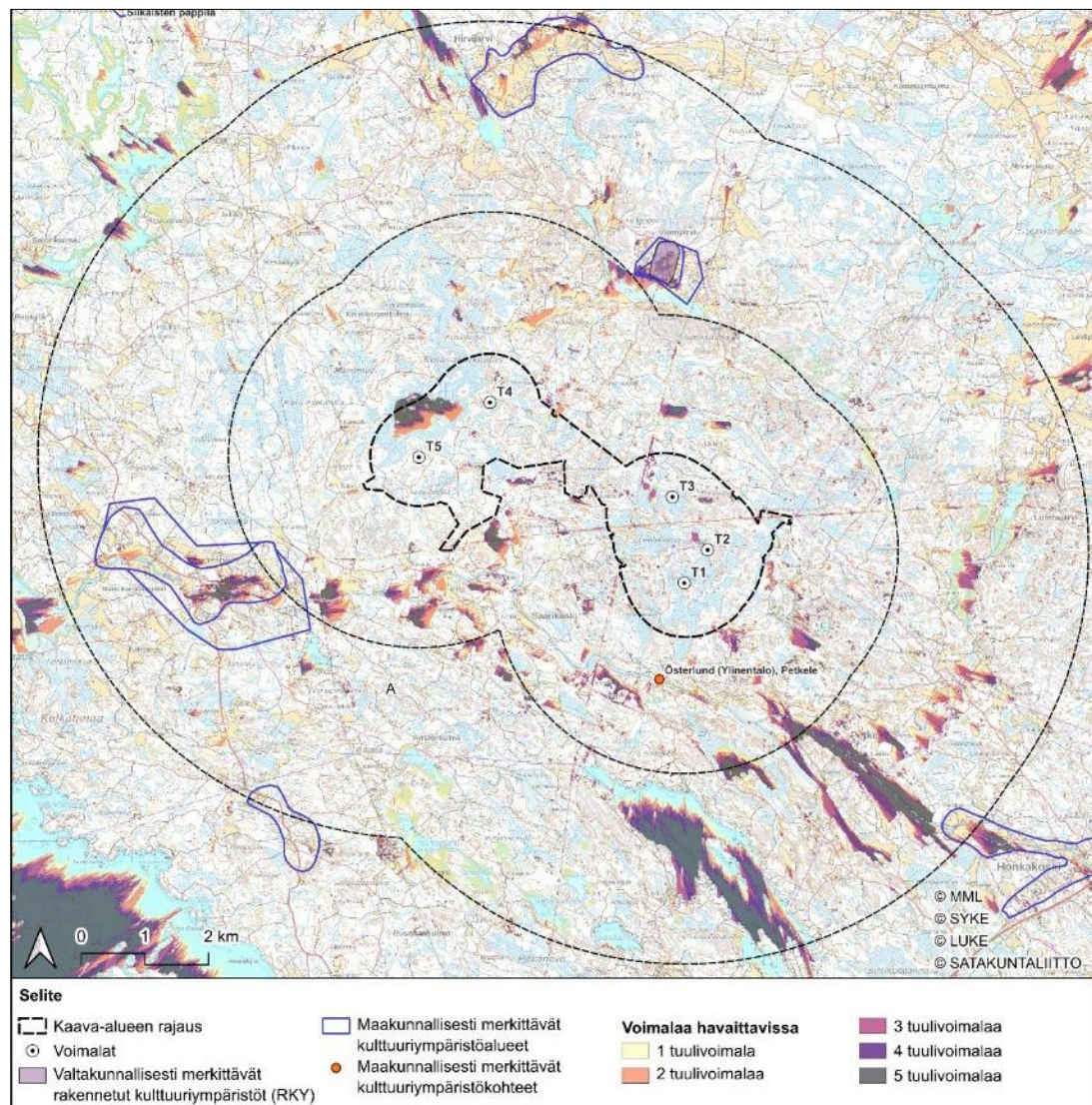
Näkyessään tuulivoimalat hallitsevat maisemanäkymiä alle 3 km etäisyydeltä tarkasteltuna ja muuttavat maaseutumaiseman luonnetta teknisemmäksi. Vaikutuksen suuruus alle 3 km etäisyydellä voimaloista arvioidaan suureksi. Vuorijärvellä valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön herkkyys muutoksille on suuri.

Kuva 31. Näkymä Vuorijärventietä etelään kohti tuulivoima-aluetta (etäisyys lähimmistä tuulivoimaloista noin 3,5 km).

Lähivaikutusalue 3–6 km voimaloista

Yli 3 km lähivaikutusalueella tuulivoimalat ovat maisemasta erottuvia elementtejä, erityisesti avoimilta maisema-alueilta, kuten pelto- ja vesialueilta, sekä korkeammilta maastokohdilta. Myös lapojen liike kiinnittää helposti huomion. Voimalat eivät kuitenkaan aina hallitse näkymää, esim. rakennetussa pihapiirissä puusto ja rakennukset voivat peittää näkymiä. Pilvisinä päivinä tai sumuisella tai sateisella säällä turbiinit voivat tältä etäisyydeltä sulautua maisemaan, kun sääolosuhteiden vuoksi näkyvyys heikkenee.

Kuva 32. Lähivaikutusalue 3–6 km voimaloista voimaloista (Lähde: MML, SYKE, LUKE ja Satakuntaliitto)

ZVI-analyysistä voidaan havaita, että usean tuulivoimalan sisältävät näkyvyys-alueet (harmaa) ovat pääasiassa järvien, joen, soiden tai peltojen avoimilla maisema-alueilla. Pinta-alaltaan pieniä ZVI-analyysin mukaisia useamman tuulivoimalan näkyvyysalueita sijaitsee Leväsjoen varsilla ja kylällä, Vuorijärven pohjoisrannalla (pellot Koivuneva, Koivuviidankytö) ja Vuorijärven kylällä sekä tuulivoimaloiden lähellä metsien ympäröimillä metsälammilla ja soilla. Alueet ovat pääasiassa harvaan asuttuja, mutta alueella erottuvat kaksi kylää: Leväsjoki ja Vuorijärvi. Pohjoisessa näkymiä tuulivoima-alueelle syntyy Hirvijärven koillis-itä rannoilta ja kylän peltoaukeiden pohjoisreunoilta.

Leväsjoen varrella tuulivoimalat näkyvät peltojen eteläreunoilta. Kylän ytimessä näkyvyyttä todennäköisesti peittää monin paikoin rakennukset ja puusto.

Tuulivoima-alueen eteläpuoliselta Valkjärveltä, jonka rannoilla on runsaasti loma-asutusta, avautuu laaja-alaisesti näkymiä tuulivoima-alueelle. Petkeleen ja Honkakosken välisiltä Leväsjoen ja Petkeleenjoen peltoalueilta avautuu pitkät näkymälinjat tuulivoima-alueelle. Petkeleenjoelta kaikki voimalat eivät ole nähtävissä yhtä aikaa näkymäsektorin kapeuden vuoksi.

Kuva 33. Havainnekuva (visualisointi) turbiinien vaikutuksesta maisemaan 4 km etäisyydellä tuulivoimaloista (kuvapiste 7). Kuva Vuorijärventieltä Lehtimäen läheisyydessä lounaaseen. (A-Insinöörit)

Lähivaikutusalueella Siikaisten talonpoikaisarkkitehtuurin alueisiin kuuluva Vuorijärvi luokitellaan herkkyydeltään suureksi, sillä se on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY). Lisäksi lähivaikutusalueella on maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöarvoja, kuten Vuorijärven kylä, Hirvijärven kulttuurimaisema, Leväsjoen kylä ja kulttuurimaisema. Saarikoskella Österlundin (Ylinentalo) maakunnallisesti merkittävästä rakennetusta kulttuuriympäristöstä ei tule näkymään tuulivoima-alueelle, koska pihapiiri sijaitsee etelärinteessä.

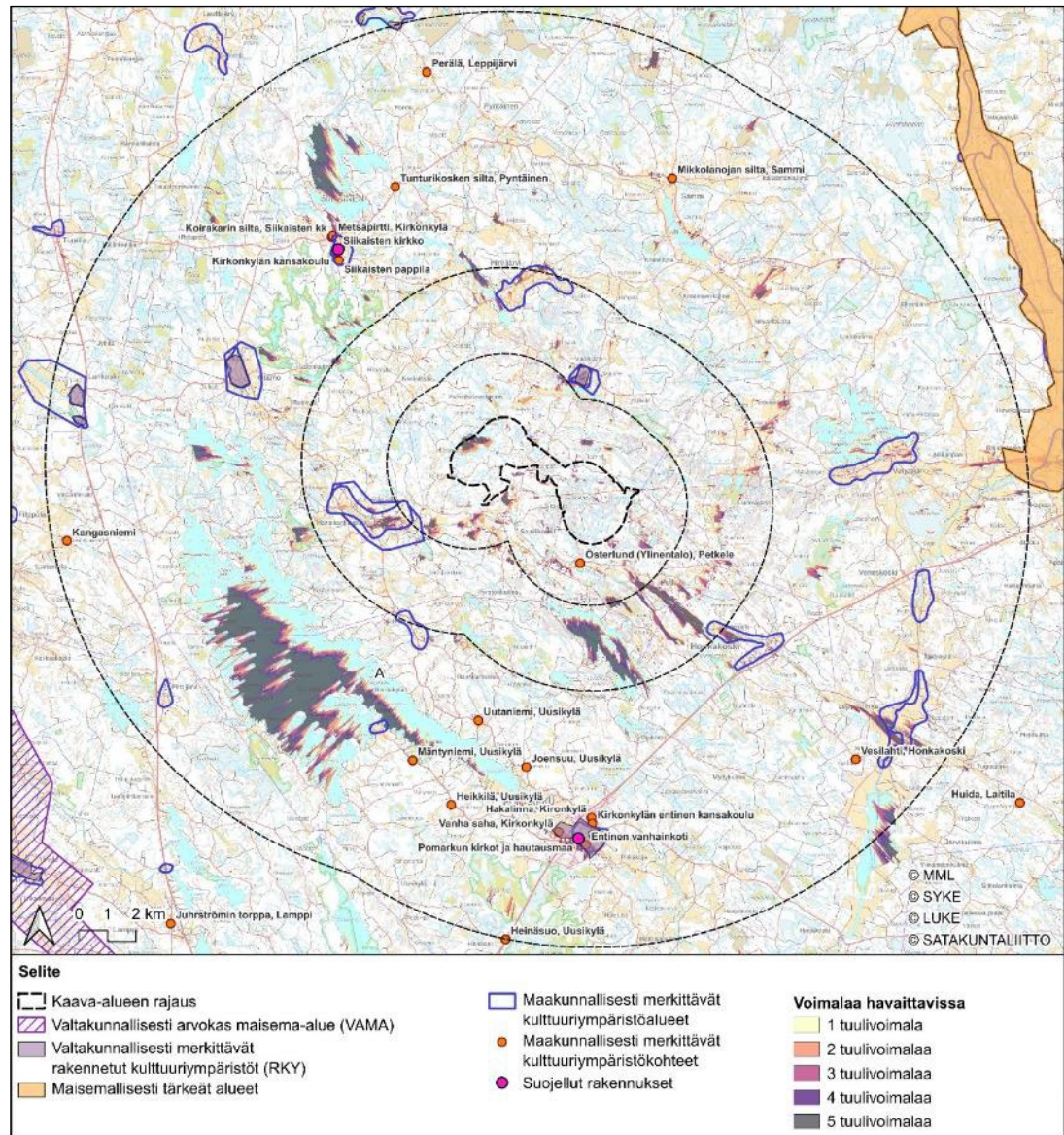
Ulompi vaikutusalue 6–15 km voimaloista

Vaikka turbiinit ovat nähtävissä ulommalta vaikutusalueelta, yli kuuden kilometrin etäisyys havaitsijan ja tuulivoimalan välillä pehmentää niiden visuaalista vaikutusta, jolloin ne sulautuvat vähitellen maisemaan.

ZVI-analyysi osoittaa, että turbiinit näkyvät seudun suurille vesistöille, kuten Isojärvelle, Kynäsjärvi ja Siikaisjärvelle. Isojärvi ja Siikaisjärvi ovat loma-asuntojen ympäröimiä. Honkakosken luoteispuolella kapea Leväsjoki ympäröivine viljelyalueineen tarjoaa näkymän suunnittelualueelle. Karvianjokilaaksosta maakunnallisesti merkittävältä kulttuuriympäristöalueelta Kankaanpään Leppäruhkasta avautuu pitkä näkymä tuulivoima-alueen suuntaan.

Kuva 34. Näkymä Karvianjoen varren peltoaukeilta Leppäruhkantien varresta (etäisyys voimaloihin noin 14 km).

Kuva 35. Ulompi vaikutusalue 6–15 km voimaloista. (Lähde: MML, SYKE, LUKE ja Satakuntaliitto)

Vaikka näkyvyysalueanalyysin (ZVI) laskennallinen analyysi osoittaa, että turbiinit ovat monin paikoin nähtävissä Otamon kylästä ja Siikaisten taajamasta, (suunnittelualueen luoteisosassa) sekä Pomarkun keskustasta (suunnittelualueen eteläpuolella), niin todellisuudessa rakennukset ja puusto peittävät näkyvyyttä. Tätä ZVI-mallinnus ei ota huomioon. Mikäli tuulivoimala näkyy taajamassa johonkin tiettyyn pisteeseen, on näkymä hyvin kapea ja paikallinen, ja siksi visuaalinen vaikutus maisemaan on vähäinen. Paikoitellen on varmasti mahdollista nähdä tuulivoimaloita maisemassa, erityisesti soilta sekä vesistöjen ja avoimien peltöjen lähellä. Paikoitellen näyttäisi myös avautuvan näkymiä

kaikille viidelle voimalalle esimerkiksi Sinahmin Natura-alueen itäosista, Kankaanpään Rajasalonkylältä, Venesjärveltä, Levjäjärveltä ja Lavaksenharjun eteläpuolelta. Myös Niemijärvi-Itäjärven Natura-alueelta (SPA) Otamon ja Siikaisten kirkonkylän väliltä avautuu näkymiä tuulivoima-alueelle.

Kuva 36. Näkymä Pomarkun kirkolta pohjoiseen (etäisyys lähimmästä tuulivoimalasta noin 12 km).

Kaukovaikutusalue 15–30 km voimaloista

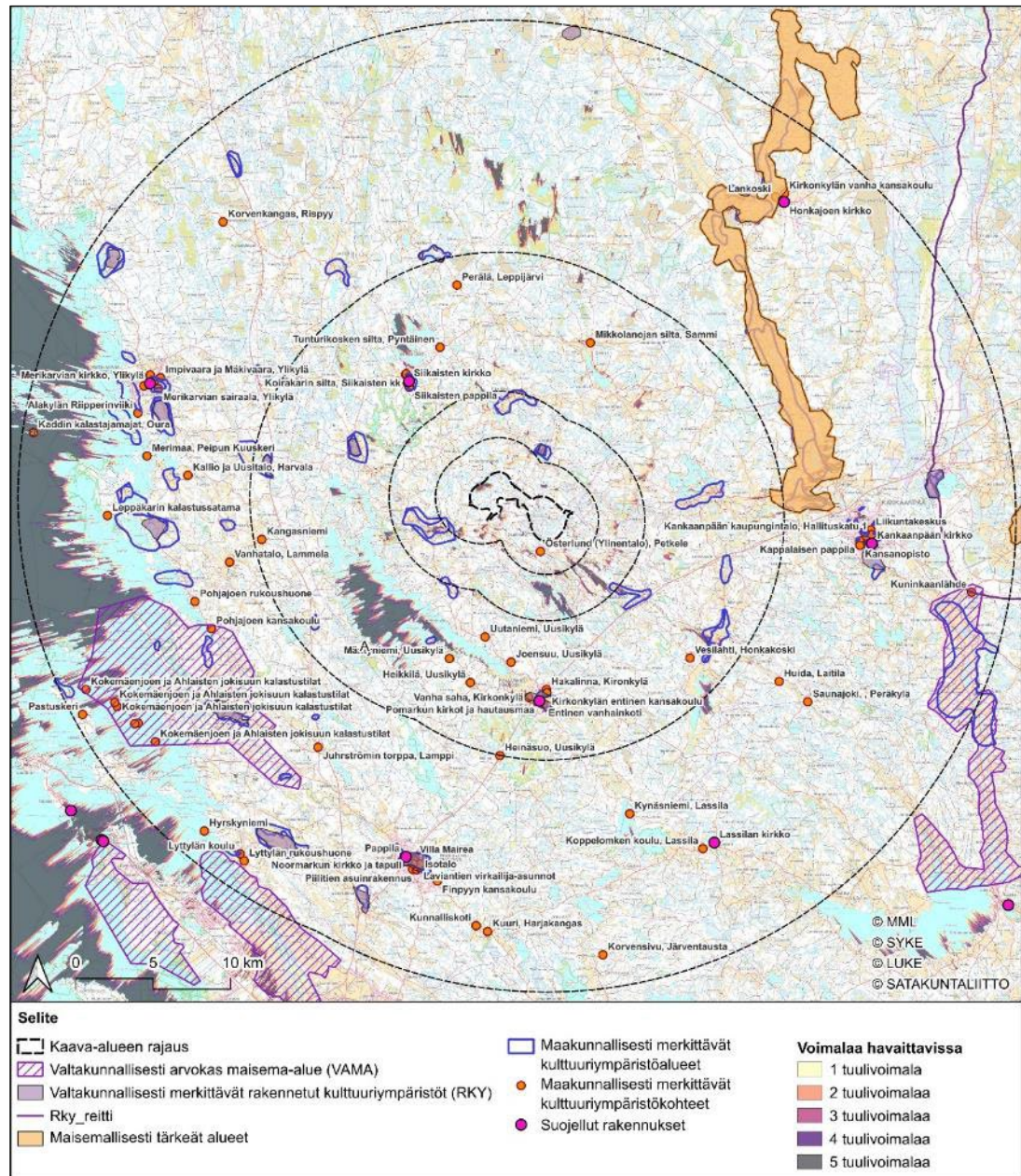
Näkyvyysalueanalyysin (ZVI) mukaan tuulivoimalat olisivat näkyvissä Kankaanpään keskustasta (idässä), Porin Ahlaisista ja Selkämeren rannikolta Porin ja Merikarvian välillä. Näkyvyys on kuitenkin melko epätodennäköistä, kun etäisyys suunnittelualueesta on huomattava. Lisäksi Ahlaisissa ja Kankaanpäässä rakennettu ympäristö ja taajaman puusto peittävät näkyvyyttä.

ZVI-analyysi osoittaa myös, että turbiineja voidaan havaita Inhottujärven etelärannalta, Karvianjokilaakson kulttuurimaisema-alueen eteläosasta Kyynärjärven, Lohikosken ja Hapualan peltoaukeiden itäosista sekä Honkajoella Pappilankylältä Siikaistentien varresta. Turbiinit näkyisivät myös Siikaisten ja Isojoen kuntien rajalta Haapakeitaan suon Natura-alueelta (SPA, SAC). Avoimet suot ja viljelyalueet tarjoavat hyvän näkymäsektorin suunnittelualueelle. Vaikka näkyvyysalueanalyysin (ZVI) laskennallinen analyysi osoittaa, että turbiinit ovat näkyvissä näistä paikoista, tällä etäisyydellä turbiinit ovat harvoin

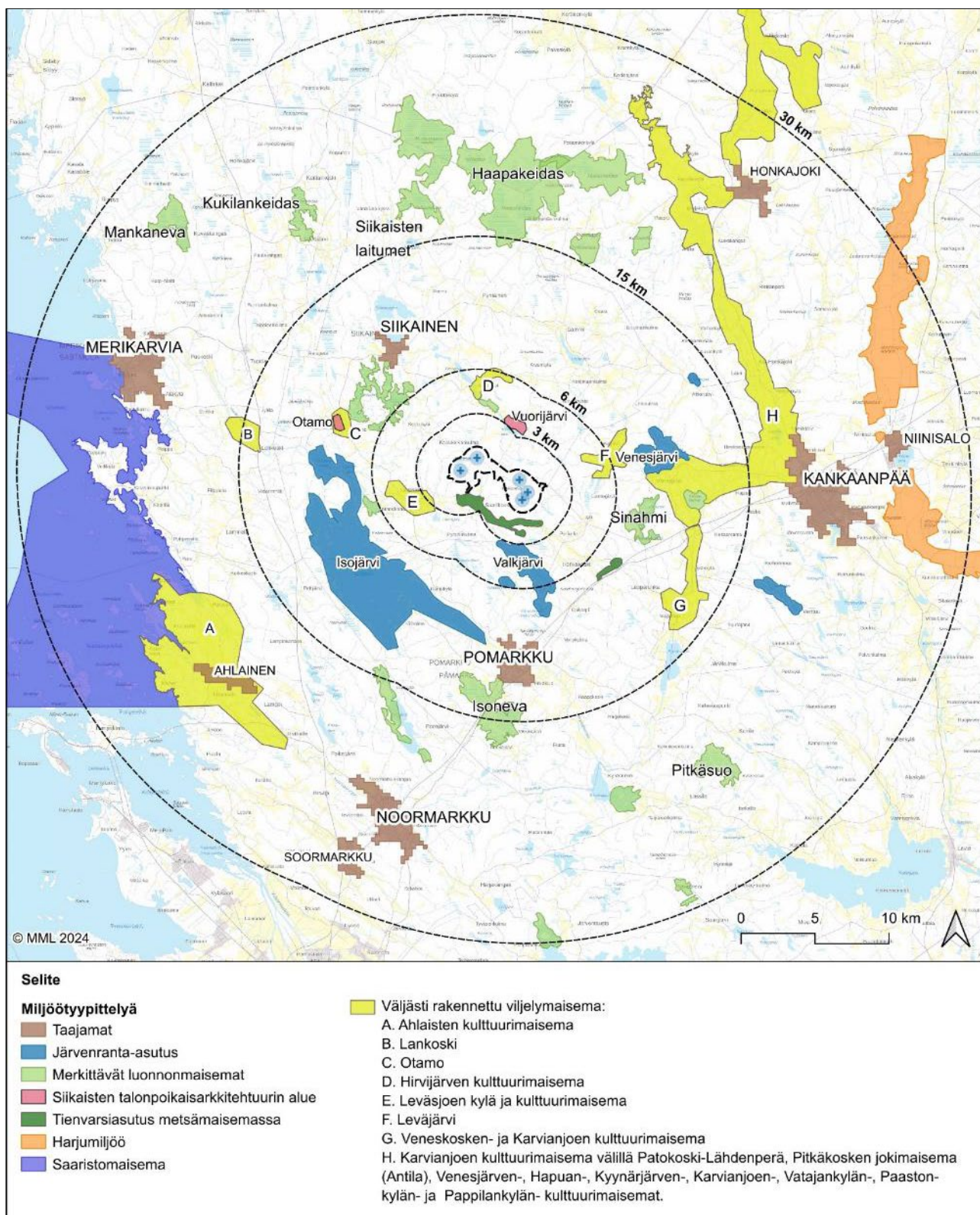
näkyvissä maisemaan sulautumisen vuoksi. Maisemaan sulautumiseen vaikuttavat sääolosuhteet, etäisyys tarkkailijasta sekä rakennusten, puiden ja maaston korkeus ja korkeuserojen vaikutus.

Kuva 37. Havainnekuva (visualisointi) turbiinien vaikutuksesta maisemaan 18,5 km etäisyydellä tuulivoimaloista (kuvapiste 26). Kuva Karvianjokilaakson kulttuurimaisemasta Kankaanpäästä Lohikontieltä länteen. Voimalat jäävät maastomuotojen ja rakennuskannan taakse. (A-Insinöörit 2024)

Kuva 38. Kaukovaikutusalue 15–30 km voimaloista (Lähde: MML, SYKE, LUKE ja Satakuntaliitto)

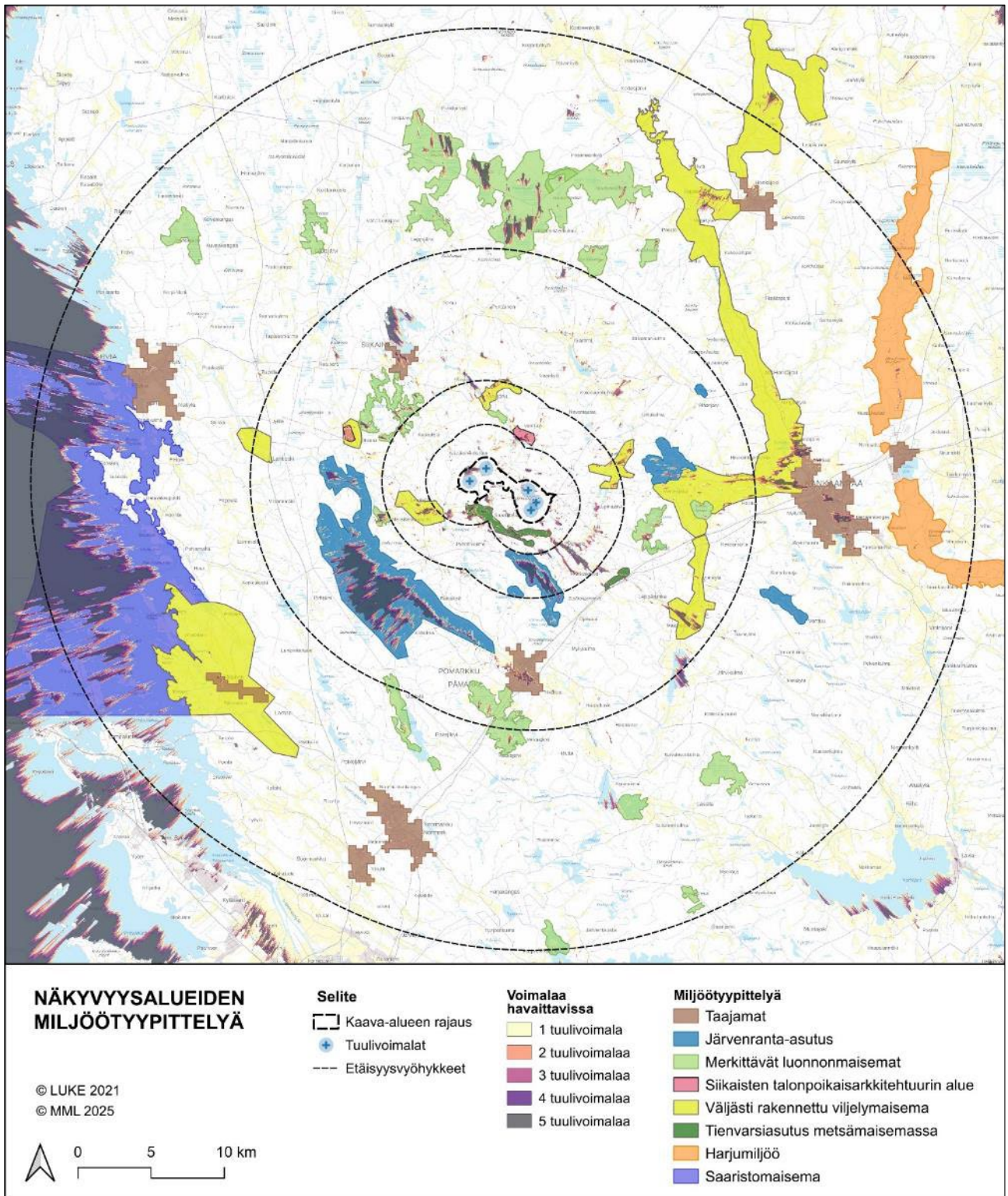

Kuva 39. Alueelta tunnistetut miljötyypit. (A-Insinöörit Suunnittelu Oy)

Näkyvyysalueanalyysi (ZVI) ja miljööttyypit

Merkittävimmät näkymäalueanalyysin osoittamat näkyvyysalueet on jaoteltu eri luonteisiin miljööttyyppeihin vaikutusten arvioinnin pohjaksi. Alueita käsitellään vaikutusten arvioinnissa kokonaisuuksina. Miljööttyypit pohjautuvat luvun 3 maisemaselvitykseen, ja alueelta on tunnistettu seuraavia miljööttyyppejä:

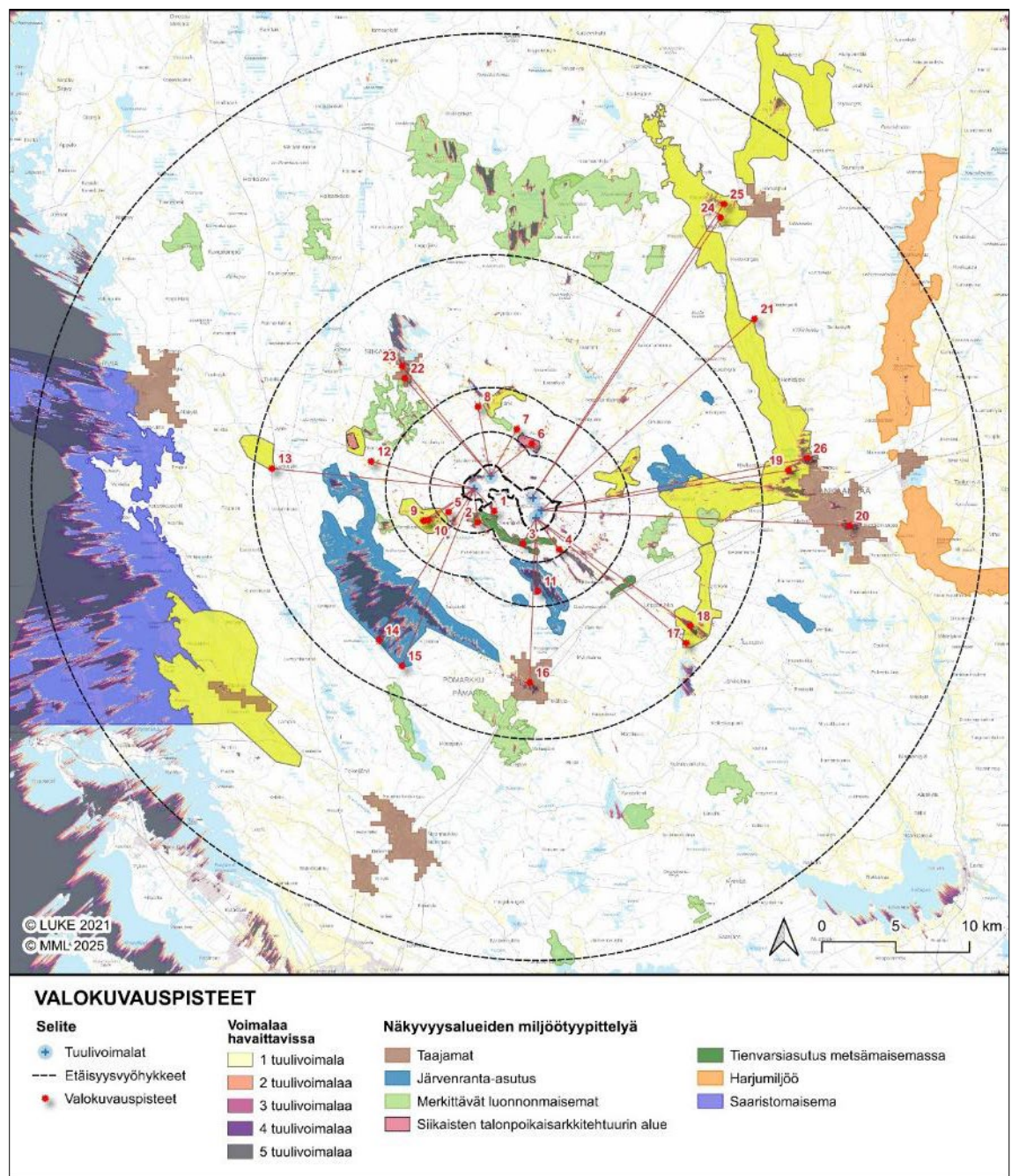
- taajamat
 - Siikainen, Honkajoki, Kankaanpää ja Niinisalo, Pomarkku, Noor-markku, Söörmarkku, Ahlainen, Merikarvia
- järvenranta-asutus
 - Isojärvi, Valkjärvi, Vuorilampi, Venesjärvi, Alhonjärvi, Iso-Made
- merkittävät luonnonmaisemat kuten Natura-alueet
- Siikaisten talonpoikaisarkkitehtuurin alueet (RKY) Otamo ja Vuorijärvi
- väljästi rakennetut viljelymaisemat
 - Ahlainen, Lankoski, Otamo, Leväsjoen kylä ja kulttuurimaisema, Hirvijärvi, Leväjärvi, Veneskoski ja Karvianjoen kulttuurimaisema
- tienvarsiasutus metsämaisemassa
 - Saarikoski, Honkakoski
- harjumiljöö
 - Hämeen kangas-Pohjankangas
- saaristomaisema
 - Merikarvian ja Porin rannikko

Kuva 40. Näkyvyysalueiden miljöötyypittelyä. (A-Insinöörit Suunnittelu Oy)

Kuvasovitteet

Kuvasovitteita on tehty kymmeneltä eri kuvauspisteeltä, joiden on arvioitu edustavan laajasti erilaisia maisemityyppejä, arvoalueita ja asuinympäristöjä eri etäisyysvyöhykkeiltä ja suunnilta. Lähin kuvasovite on laadittu 2 km etäisyydeltä ja kauimmainen kuvasovite laadittiin noin 18 km etäisyydeltä lähimmistä tuulivoimaloista. Kuvasovitteet esitetään jäljempänä kunkin miljöötyn yhteydessä.

Kuva 41. Maastotöissä valokuvatut kuvauspisteet numeroituna. Kuvasovitteita tehtiin 10 eri pisteestä (nro 1, 3, 6, 7, 10, 11, 14, 16, 22 ja 26).

4.3 Maisemavaikutukset miljööttyypeittäin

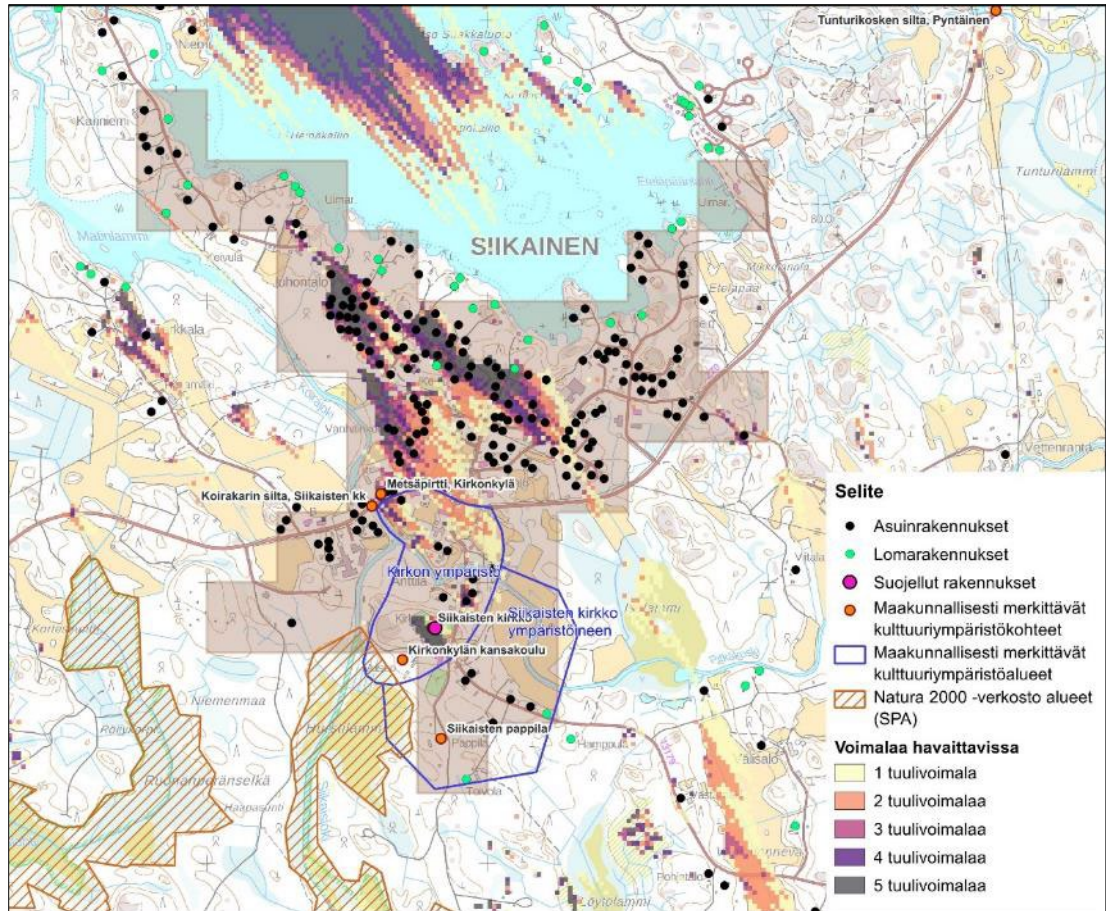
Maisemaselvityksen, maastokäynnin ja näkymäalueanalyysin synteessä on luotu eri luonteisia maisemakokonaisuuksia eli miljööttyyppejä. Arvokohteet, joihin kohdistuu huomattavia maisemavaikutuksia, on sisällytetty osaksi miljööttyyppikohtaista maisemavaikutusten arviointia. Vastaavasti kohteet, joihin ei kohdistu analyysin perusteella lainkaan visuaalisia maisemavaikutuksia sekä alueet, joilla ei ole maankäyttöä tai erityisiä arvoja, on pääsääntöisesti jätetty pois maisemavaikutusten arvioinnista.

4.3.1 Taajamat

Näkyvyysalueanalyysin (ZVI) mukaan turbiinit ovat osittain nähtävissä Kankaanpään ja Pomarkun kaupunkikeskuksista. Kankaanpään korkeusasemat vaihtelevat 90–100 metrin välillä merenpinnan yläpuolella (m mpy), kun taas turbiinipaikat sijaitsevat 60–75 m mpy. Tämä korkeusero suhteessa suunnittelualueeseen voi vaikuttaa näkyvyyteen. Pomarkku on 40–50 m mpy korkeustasolla. Kaava-alueen ja Pomarkun taajaman välisellä alueella on viljelyalueita ja vesistöjä, joten tuulivoimalat tulevat näkymään Pomarkun taajamassa eniten Pomarkunjoen peltoaukeiden eteläreunalle. Taajamissa monin paikoin näkyvyyttä peittää rakennukset ja puusto.

Lisäksi Porissa ja Porin edustan merialueilla kuten Reposaareissa (noin 10 m mpy) voi syntyä osittaisia näkymiä kohti tuulivoimaloita, mutta yli 30 kilometrin etäisyyden vuoksi tuuliturbiinit sulautuvat maisemaan ja vaikutukset jäävät vähäisiksi. Merialueelle on jo toteutettu voimaloita lähemmäksi Yyterin ja Reposaaren alueita.

4.3.1.1 Siikainen

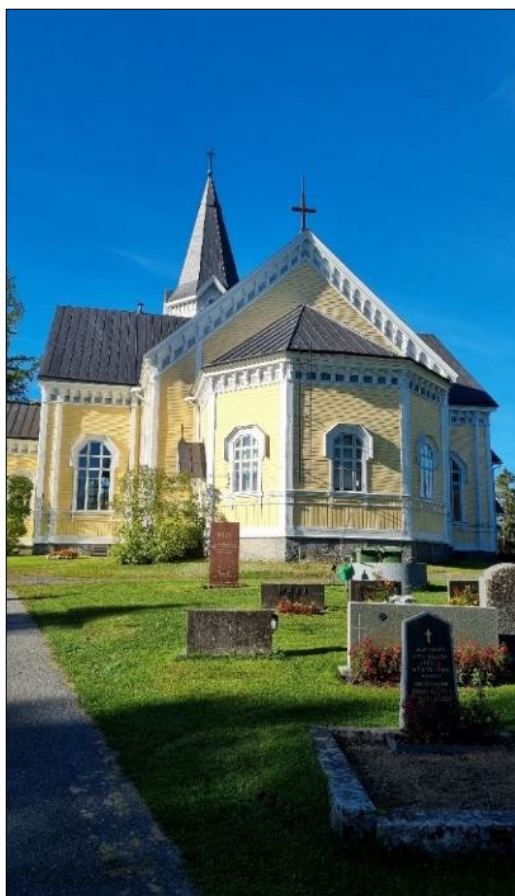
Kuva 42. Taajaman miljööttyypittely (Siikainen) on merkitty ruskealla.

Siikaisten taajama sijaitsee Siikaisjärven eteläpuolella, pääasiassa maantien 270 pohjoispuolella. Siikaisten kirkon ympäristö on maantien eteläpuolella Siikaisjoen ja Pitkälän rajaamalla mäellä (noin 55 m mpy). Siikainen on maaseutumainen alue, jonka pienipiirteisessä maisemassa on paljon vanhaa rakennuskantaa. Siikainen on erityisen tunnettu nikkarityyliin tehdyistä kuisteistaan. Satakunnan rakennuskanta on keskimäärin Suomen vanhinta. Vanhinta rakennuskanta on Pomarkussa, Kokemäellä ja Siikaisissa. Toisaalta Siikaisten keskustassa on modernimpaa rakennuskantaa, jotka eroavat reuna-alueen järvimaisemasta ja maaseudun viljelymaisemista. Maakuntakaavassa Siikaisten kirkonkylän alueeseen on otettu mukaan myös uudempaa arkkitehtuuria kuten urheilukenttä katsomoinen ja 1950-luvun koulu.

Siikaisten kirkko sijaitsee suunnittelualueelta noin 9 km luoteeseen. 1800-luvun lopun kertaustyyliä edustava, uusgoottilaistyylinen puukirkko on

rakennettu vuosina 1888–1889 ja se on kirkkolain nojalla suojeltu rakennus. Antti Ahlströmin lahjoitusvaroin rakennettu Siikaisten kansakoulu on 1870-luvulta ja sijaitsee kirkon lounaispuolella puuston ympäröimänä. Lisäksi taajaman ulkopuolella Siikaisissa on myös hyvin ominaispiirteensä säilyttäneitä kyliä kuten Leväsjoen, Vuorijärven ja Otamon kylät.

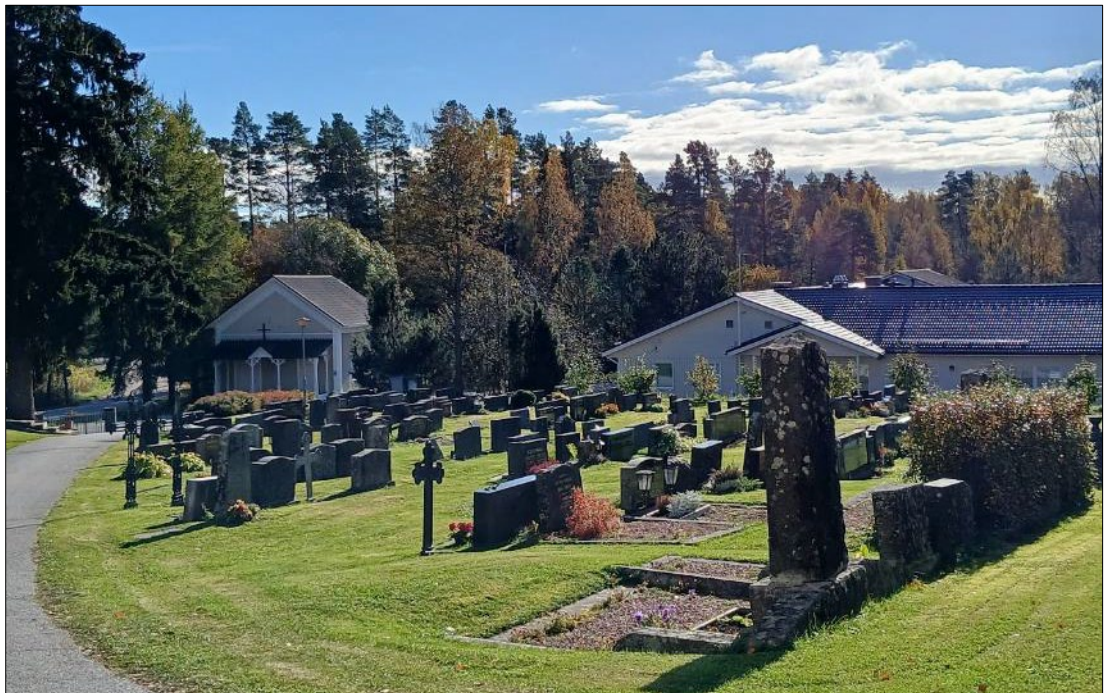
(Lähde: Satakunnan rakennetut kulttuuriympäristöt: Maakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen päivitys- ja täydennysinventointi 2023. Ramboll, 2023)

Kuva 43. Kuvauspaikka sijaitsee 9 km etäisyydellä tuulivoimaloista luoteeseen. Siikaisten kirkko ympäristöineen on maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristöalue (RKY93, poistettu RKY2009-alueista). Kuva valokuvauspisteestä 22, kesän 2024 maastokäynnillä. (A-Insinöörit)

Kuva 44. Kuvauspaikka sijaitsee noin 9 km etäisyydellä tuulivoimaloista. Kuva Hirvijärventieltä kirkon hautausmaan portilta kaakkoon. Voimalat jäävät kuvasta katsoen vasemmalle, taajamassa oleva puusto suojaa näkymiä. Kuva valokuvauspisteestä 22 kesän 2024 maastokäynnillä. (A-Insinöörit)

Kuva 45. Kuvauspaikka sijaitsee noin 9 km etäisyydellä tuulivoimaloista. Kuva kirkkopolulta kirkon eteläpuolelta kaakkoon. Voimalat jäävät kuvasta katsoen vasemmalle, taajamassa oleva puusto suojaa näkymiä. Kuva valokuvauspisteestä 22 kesän 2024 maastokäynnillä. (A-Insinöörit)

Kuva 46. Kuvauspaikka sijaitsee noin 9 km etäisyydellä tuulivoimaloista. Kuva Pappilantien ja Hirvijärventien risteyksestä kaakkoon. Kirkko jää kuvasta katsoen kuvaajan selän taakse. Voimalat jäävät kuvasta katsoen vasemmalle, taajamassa oleva puusto suojaa näkymiä. Kuva valokuvauspisteestä 22 kesän 2024 maastokäynnillä. (A-Insinöörit)

Kuva 47. Kuvauspaikka sijaitsee noin 10 km etäisyydellä tuulivoimaloista luoteeseen. Siikaisten kudonta-asema, Heikintalo (Siikaisten alueelle tyypillinen nikkarityylinen kuisti): kuva otettu kesän 2024 maastokäynnillä. (A-Insinöörit)

Kuva 48. Kuvauspaikka sijaitsee noin 10 km etäisyydellä tuulivoimaloista luoteeseen, Siikaisten kudonta-asemalta Käenpolulta itään Heikintalon pihasta: kuva otettu kesän 2024 maastokäynnillä. (A-Insinöörit)

Kuva 49. Kuvauspaikka sijaitsee 9,6 km etäisyydellä tuulivoimaloista. Kuva Heinijoen läheltä Siikaisten päiväkodin pohjoispuolelta kaakkoon. Kuva valokuvauspisteestä 23 kesän 2024 maastokäynnillä. (A-Insinöörit)

Suhde kaava-alueeseen ja turbiinien näkyminen maisemassa

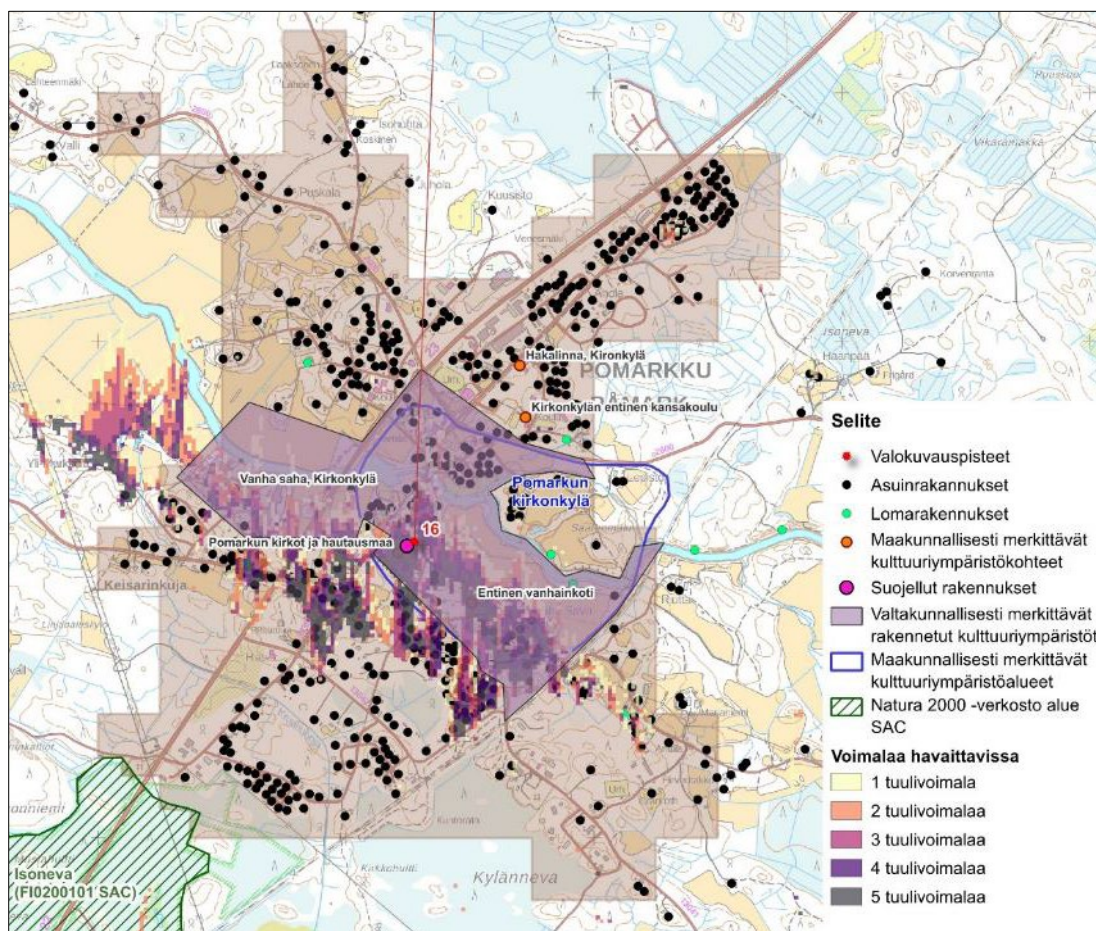
Siikaisten taajama sijaitsee noin 8–10 km päässä lähimmistä tuulivoimaloista luoteeseen. Vaikka ZVI:n laskennallinen analyysi osoittaa, että turbiinit ovat

monin paikoin nähtävissä taajamasta, niin todellisuudessa rakennukset ja taajaman puusto peittävät näkyvyyttä, mitä ZVI-mallinnus ei ota huomioon. Mikäli voimalat näkyvät taajamassa johonkin tiettyyn pisteeseen, on näkymä hyvin kapea ja paikallinen, ja siksi visuaalinen vaikutus maisemaan on vähäinen. Siikaisten taajaman pohjoispuolella, Siikaisjärven pohjoisrannoille ja järven pohjoisosiin tuulivoimalat tulevat näkyvyysalueanalyysin perusteella näkymään (etäisyys lähimpiin voimaloihin 13-14 km). Loma-asutusta on heti taajaman pohjoispuolella ja aivan Siikaisjärven pohjoisrannalla ja lisäksi näkyvyysalueen puolivälissä, järven länsirannalla on yksi isompi tilakeskus.

4.3.1.2 Pomarkku

Pomarkun taajama sijaitsee noin 10 kilometriä suunnittelualueelta etelään.

Alueella Pomarkun kirkonkylä on laajalta alueelta luokiteltu valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi (RKY) molemmin puolin valtatieä 23 ja kaakossa aina rautatielle asti. Lisäksi valtatie eteläpuoli on maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöaluetta. Pomarkun maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristökohteet ovat Vanha saha (vt 23 länsipuolella), Entinen vanhainkoti, entinen kansakoulu ja Hakalinna, joista kaksi viimeksi mainittua ovat Pomarkunjoen pohjoispuolella. Pomarkun kirkko ja hautausmaa on kirkkolain nojalla suojeltu. Pomarkun kirkko sijaitsee mäellä, sen korkeusasema on noin 52,5 m mpy.

Kuva 50. Taajaman miljööttyypittely (Pomarkku) on merkitty ruskealla.

Isonen tärkeä suojelualue (FI0200101 SAC) rajoittuu lounaassa taajama-alueeseen. Isonen on alueellisesti ajatellen poikkeuksellisen laaja luonnontilaisena säilynyt keidassuo ja kuuluu Rannikko-Suomen kermikeidasvyöhykkeen ja Etelä-Suomen kermikeitaisiin. (Lähde: Ympäristöhallinnon verkkopalvelu)

Suhde kaava-alueeseen ja turbiinien näkyminen maisemassa

Todennäköisesti kaikki viisi voimalaa voi havaita Pomarkunjoen eteläpuoleisten peltoalueiden eteläreunoilta esimerkiksi Pitkäkujan varrelta Kirkonkylän kaakkoispuolelta tai kunnantalon pysäköintipaikalta. Lisäksi taajaman eteläosassa on muutamia pienialaisia peltoja/niittyjä, joilta useampia voimaloita voi nähdä yhtäaikaaisesti. Vaikka turbiinit ovat selvästi nähtävissä tältä vaikutusalueelta, yli 10 kilometrin etäisyys havaitsijan ja tuuliturbiinin välillä pehmentää niiden visuaalista vaikutusta, jolloin ne sulautuvat vähitellen maisemaan.

Kuva 51. Kuva hautausmaalta Pomarkun vanha kirkon läheisyydessä pohjoiseen. Havainnekuva (visualisointi) turbiinien vaikutuksesta maisemaan 11 km etäisyydellä tuulivoimaloista pohjoiseen: kuvapiste 16 (A-Insinöörit).

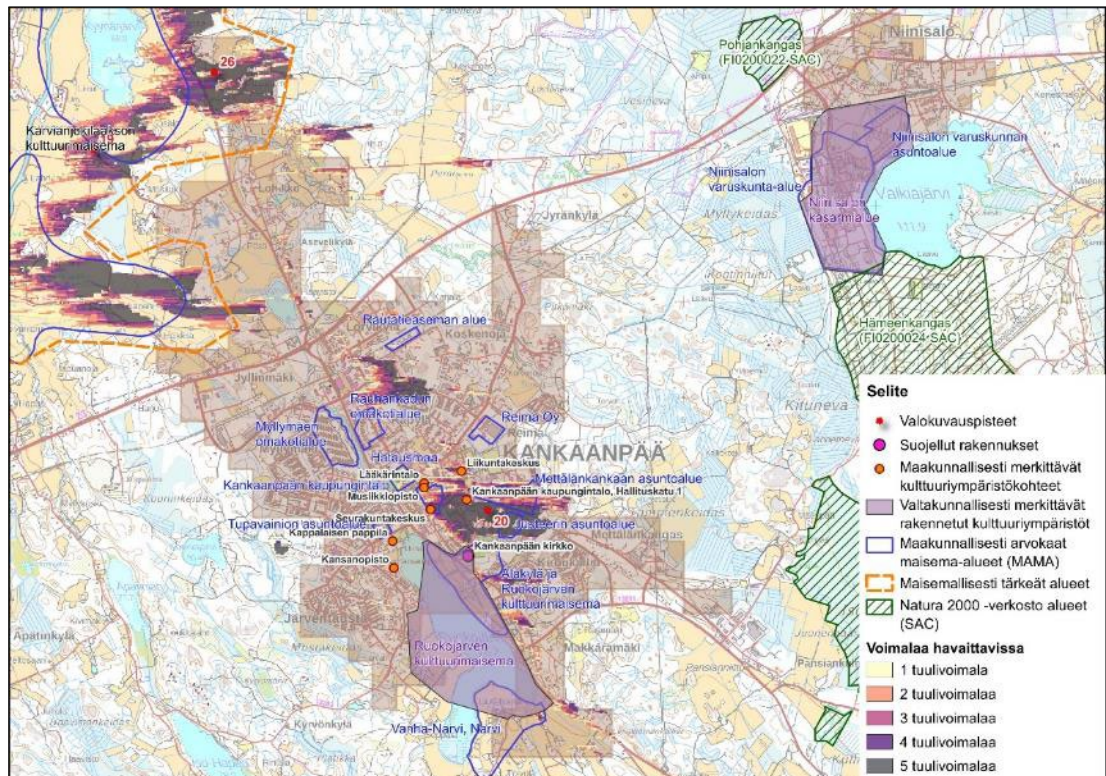
4.3.1.3 Kankaanpää ja Niinisalo

Kankaanpään taajama sijaitsee noin 18 km etäisyydellä kaava-alueelta itään. Kankaanpään keskusta on syntynyt Pohjankankaan harjun ja Ruokojärven reunalle.

Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö Alakylä ja Ruokojärven kulttuurimaisema sijaitsee Kankaanpään keskustassa ja sen eteläpuolella. Valtakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön sisältyvä Kankaanpään kirkko (20,7 km kaava-alueelta itään) on suojeltu rakennus, joka on rakennettu vuonna 1839. Kankaanpään kirkon korkeusasema on noin 95 m mpy, kun esim. Ruokojärven vedenpinnan korkeus on 76,2 m.

Kankaanpään keskustassa sijaitsee maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöalueet (suluissa etäisyys suunnittelualueelta): Myllymäen omakotialue (19,1 km), Rauhankadun omakotialue (19,5 km), Rautatieaseman alue (19,8 km), Hautausmaa (19,8 km), Kankaanpään tori ja Keskuskadun liikerakennukset (20,2 km), Alakylän ja Ruokojärven kulttuurimaisema (20,3 km), Reima Oy (20,7 km), Mettälänkankaan asuntoalue (20,8 km) ja Justeerin asuntoalue (21 km). Kauempana keskustasta, sen eteläpuolella, sijaitsee maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristöalue Vanha-Narvi. ZVI-näkyvyysalueanalyysistä

voidaan havaita, että laajimmat näkyvyysalueet sijoittuisivat keskustassa Rauhankadun omakotialueen ja rautatieaseman alueen väliselle alueelle (Asemakadun, Tehtaankadun ja Rautatienkadun varsille), mutta näkyvyysalueanalyysi ei ota huomioon rakennusten ja taajaman puuston suojaavaa vaikutusta. Katulinjaukset eivät ole suoria kohti tuulivoima-aluetta, joten voidaan arvioida, ettei pitkiä suoria näkymiä tuulivoimaloiden suuntaan avaudu. Toinen laajempi näkyvyysalueanalyysin mukainen näkyvyysalue on Kankaanpään kirkon pohjoispuolella Keskuskadun ja Kuninkaanlähteenkadun välisellä alueella. Alueella on runsaasti puustoa ja rakennuskantaa, jotka peittävät näkyvyyttä. Etäisyydestä (noin 19–22 km) johtuen vaikutukset jäävät vähäisiksi, vaikka paikallisia näkymiä tuulivoimaloiden suuntaan avautuisi taajaman puustosta ja rakennuskannasta huolimatta.

Kuva 52. Taajaman miljöötippittely (Kankaanpää vasemalla ja Niinisalo oikealla) on merkitty ruskealla.

Kuva 53. Kuvauspaikka sijaitsee noin 21 km etäisyydellä tuulivoimaloista. Kuva on otettu pysköintipaikalta Kuninkaanlähteenkadun läheisyydestä Sataedulta länteen. Kuva valokuvauksesta 20 kesän 2024 maastokäynnillä. (A-Insinöörit)

Niinisalon taajama sijaitsee noin 5 km Kankaanpään keskustasta koilliseen, Parkano-Jyväskylätien suuntaan, Pori-Haapamäki rautatien varrella. Taajama on syntynyt harjulle Valkiajärven länsipuolelle ja taajaman korkeusasema on korkeimmillaan noin 120 m mpy. Maasto laskee kohti Niinisalon itäpuolella olevaa Valkiajärveä, jonka vedenpinnan korkeus on noin 111,9 m. Matalasta Valkiajärvestä vesi virtaa Jämijärven kautta Ikaalisten Kyrösjärveen. Niinisalossa sijaitsee merkittävä Pohjankankaan harjumuodostelma, joka syntyi jäätikön sulamisesta, ja jatkuu etelään 20 kilometriä pitkänä Hämeenkaan harjumuodostelmana. Niinisalon pohjoisosassa on Mustakeidas-niminen suokeidas, jonka jälkeen alkaa nykyinen Pohjankankaan vuoristo. Tämä alue on myös tärkeä pohjaveden suojelun kannalta. Tarkemmat tiedot löytyvät luvusta 4.3.7 Harjumiljö.

Historiallinen Kyrönkankaantie kulki Niinisalon kautta ja on mahdollisesti jo keskiajalla syntynyt kangastie Mouhijärven Häijäältä Kyröskoskelle ja sieltä helppokulkuisia Hämeenkaan- ja Pohjankankaan hiekkaharjuja pitkin Niinisalon ja Karvian kautta Pohjanmaalle. Raivattuna tienä se mainitaan jo vuonna 1556. 1650-luvulla se levennettiin ja parannettiin ratsu- ja postitieksi. 1700-luvun alussa Jämijärven Soinin kautta kulkenut tienosa siirrettiin ylemmäs Harjulle. Hiekkapohjaisena tie on säilyttänyt paikka paikoin hyvin vanhan

maantien luonteen. Kohde jatkuu Kankaanpään ja Karvian puolella. (Lähde: Satakunnan rakennusperintö 2005) Viidentienristeys, josta erkanevat sivutiet Kankaanpään keskustaan, Taulunkylään ja Vihunkylään, sijaitsee pari kilometriä varuskunnasta etelään Kuninkaanlähteen suuntaan. Niinisalon kasarmi-alue on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö ja on Suomen puolustusvoimien 1930-luvun edistyksellistä arkkitehtuuria, joka ilmentää halua rakentaa arkkitehtuurilla myös kuvaa dynaamisesta puolustuslaitoksesta ja nykyaikaisesta Suomesta. (Lähde: Museoviraston verkkosivu, Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY: www.rky.fi/) Niinisalon kasarmi on myös maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristöalue.

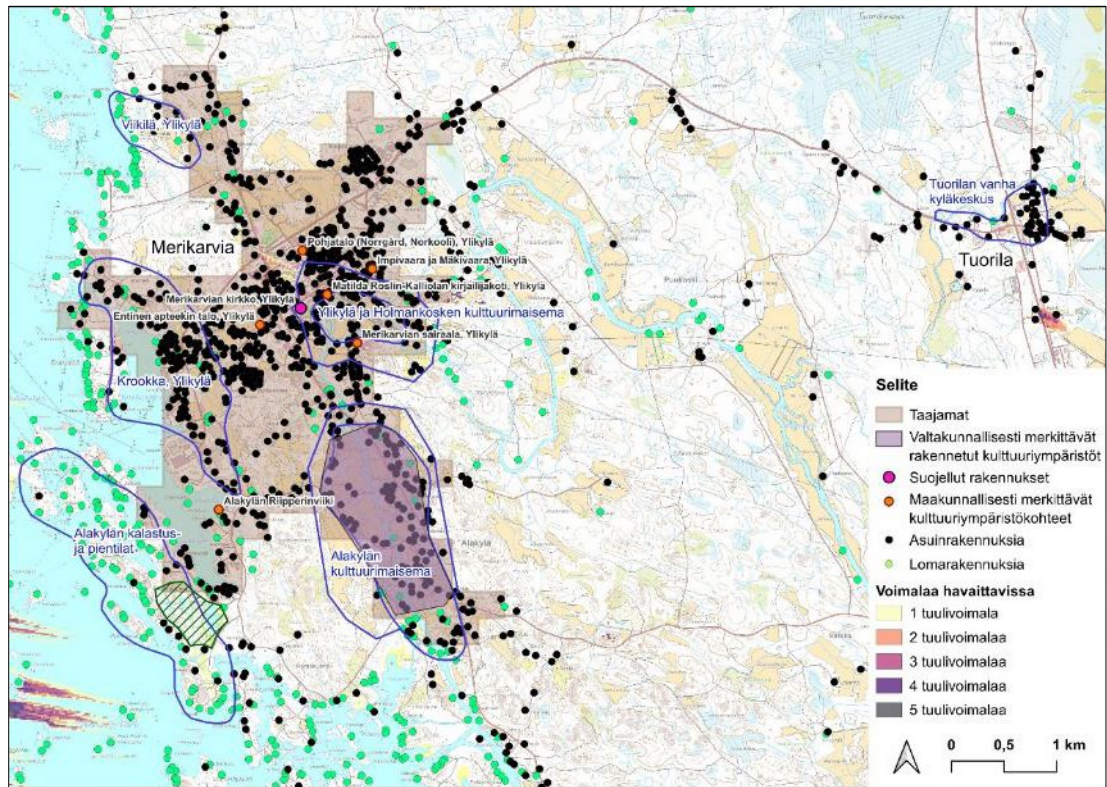
Suhde kaava-alueeseen ja turbiinien näkyminen maisemassa

Näkyvyysalueanalyysin (ZVI) mukaan tuulivoimaloita voisi näkyä Kankaanpään keskustassa Tehtaankadun ympäristöön Käpylän asuinalueen pohjoisosaan ja keskustan pohjoisosiin. Vaikka näkyvyysalueanalyysin (ZVI) laskennallinen analyysi osoittaa, että turbiinit ovat näkyvissä näistä paikoista, johtuen tarkkailijan ja tuuliturbiinin välisestä etäisyydestä (yli 18 km päässä), lähistöllä olevista rakennuksista ja puustosta, visuaaliset vaikutukset maisemaan ovat käytännössä olemattomia.

Niinisaloon tuulivoimalat eivät tule ZVI-näkyvyysalueanalyysin mukaan näkymään lainkaan. Maasto laskee kohti Valkiajärveä pois päin tuulivoima-alueesta. Vaikka satunnaisia näkymiä tuulivoimaloiden suuntaan avautuisikin, niin vaikutukset ovat vähäisiä suuresta etäisyydestä johtuen (yli 24 km).

4.3.1.4 Merikarvia

Merikarvia sijaitsee Selkämeren rannalla, noin 21 km suunnittelualueelta luoteeseen. Merikarvian taajama on noin 6 km etäisyydellä valtatiestä 8 länteen. Merikarvian Tuorilan kylä on muodostunut valtatie 8 varteen ja sijaitsee noin 16 km etäisyydellä suunnittelualueelta. Myös jäljempänä käsitelty valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö Lankoski on Merikarvian kunnan alueella.

Kuva 54. Taajaman miljööttypittely (Merikarvia) on merkitty ruskealla.

Rannikkoa rikkovat useat Selkämereen laskevat joet ja purot. Suurin niistä on Merikarvianjoki, joka on Karvianjoen vesistön pohjoisin haara. Joessa on joukko koskia, joista suurimman, Siikaisten rajalla olevan Lankosken putouskorkeus on noin kahdeksan metriä. Merikarvialla toimi 1800-luvulla useita sahjoja. Laivan- ja veneenrakennus oli Merikarvialla merkittävä elinkeino 1840–1870-luvuilla. (Lähde: [Merikarvia – Wikipedia](#). 6.2.2025)

Merikarvian taajaman eteläosassa on Alakylän valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY), joka on sijainniltaan ja elinkeinoiltaan tyypillinen rannikon satakuntalaiskylä. Kylä on maankohoamisen seurauksena jäänyt kauaksi nykyisestä rantaviivasta. Kylänraitin varrella on lukuisia 1800-luvulta periytyviä maatilojen päärakennuksia ja talousrakennuksia. Useassa kylän talossa on Pohjois-Satakunnalle tyypilliset, erittäin koristeelliset lasikuisetit. Erityisen monimuotoinen koristelu on nähtävissä Kungsbackan tilan päärakennuksen kuistissa. Alakylä lähiympäristöineen on myös maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristöalue. Merikarvialla on runsaasti myös muita maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöalueita: Viikilä, Ylikylä; Ylikylä ja

Holmankosken kulttuurimaisema; Krookka, Ylikylä; Alakylän kalastus- ja pien-tilat. Tuorilan vanha kyläkeskus valtatie 8 molemmin puolin on myös maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristöalue.

Suhde kaava-alueeseen ja turbiinien näkyminen maisemassa

Näkyvyysalueanalyysin (ZVI) perusteella voidaan arvioida, ettei tuulivoimalat tule näkymään Merikarvian taajamaan. Tuorilan kylässä hotellin kohdalla valtatiellä 8 voi olla paikallisesti pienialainen kohta, jonne tuulivoimaloita tulee näkymään. Rakennukset ja pihapiirien puusto kuitenkin saattavat peittää näkymiä maantasolta tarkasteltaessa. Tuorilan kylällä ei ole sellaisia erityisiä rakennetun ympäristön arvoja tai maisema-arvoja, joihin tuulivoimaloilla voisi olla näkyessään heikentäviä vaikutuksia.

Lankosken vesivoimalan ympäristö on puustoista ja rakennettua ja korkeusolosuhteiltaan vaihtelevaa, sekä samoin Lankosken kylän Erkintalon, Heikintalon ja Isotalon ympäristössä on runsaasti rakennuskantaa ja puustoa, joten näille arvoalueille tuulivoimalat eivät näy. Myöskään näkyvyysalueanalyysin perusteella tuulivoimalat eivät tulisi näkymään näissä ympäristöissä. Näkyvyysalueanalyysin mukaan tuulivoimalat voivat näkyä maaseutumaisemassa Selininkallion ja Nyytäinnevan tienoolle Nevantien varteen.

4.3.1.5 Noormarkku ja Söörmarkku

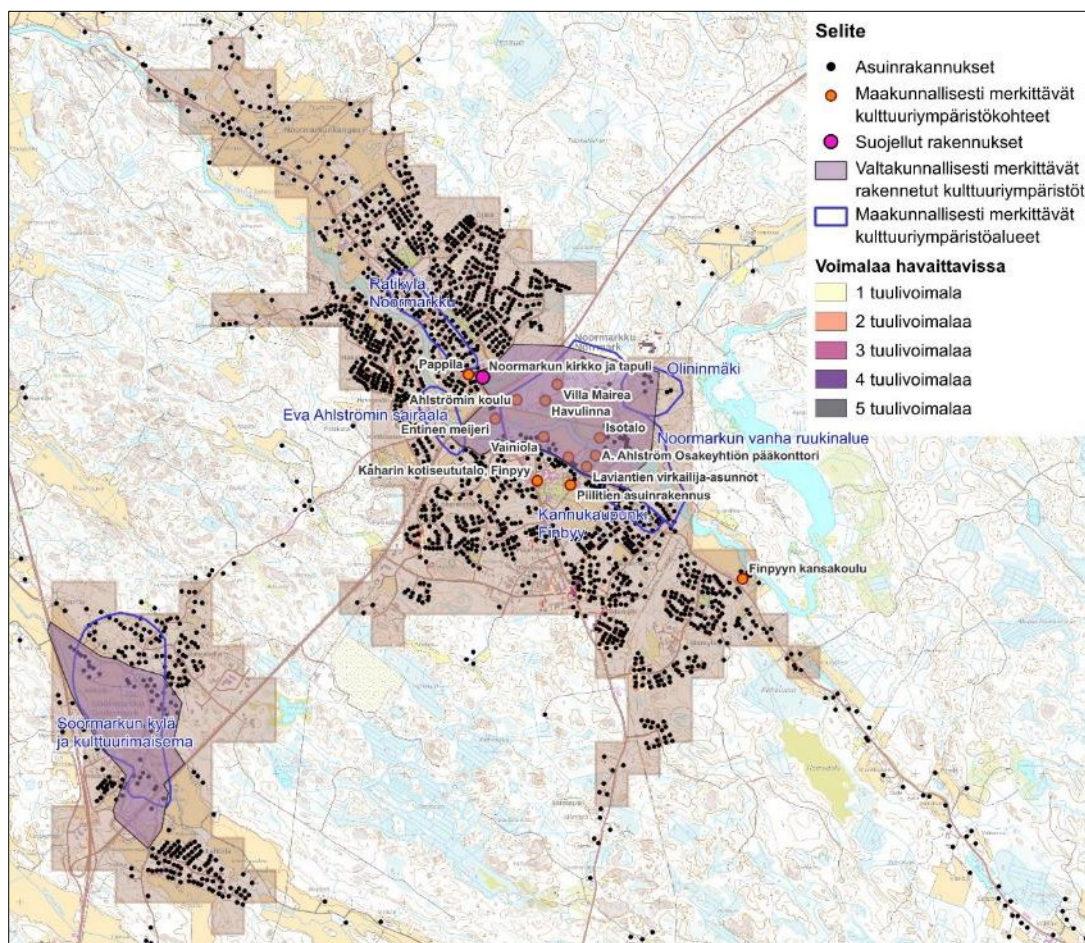
Noormarkku ja Söörmarkku sijaitsevat 23 km ja 26 km suunnittelualueelta luoteeseen.

Noormarkun taajamassa on runsaasti maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristökohteita, kuten Pappila, Ahlströmin koulu, Entinen meijeri, Villa Maire, Havulinna, Vainiola, Isotalo, Kerhorakennus, Kaharin kotiseututalo (Finpyy), A.Ahlström Osakeyhtiön pääkonttori, Laviantien virkailija-asunnot, Piilitien asuinrakennus, Finpyyn kansakoulu ja Noormarkun kirkko ja tapuli (joka on myös suojeltu rakennus). Suurin osa näistä kohteista sijaitsee Noormarkun ruukin ja Ahlström-yhtiön rakennusten valtakunnallisesti merkittävässä rakennetussa kulttuuriympäristössä (RKY). Noormarkun ruukinalue on edustavimpia ja parhaiten hoidettuja historiallisen rautateollisuuden alueita maassamme.

Kokonaisuus muodostuu ruukin toimintaan sekä Antti Ahlströmin ja hänen perustamansa yhtiöön liittyneistä rakennuksista. Laaja ja rakennusten osalta arkitehtonisesti korkeatasoinen kokonaisuus koostuu teollisuustilojen lisäksi työväen asunnoista, kirkosta, ruukin kartanosta ja huviloista sekä niihin liittyneistä puistoalueesta. (RKY: rky.fi)

Maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöalueet Ratikylä, Eva Ahlströmin sairaala, Olininmäki, Noormarkun vanha ruukinalue ja Kannukaupunki (Finbyy) sijaitsevat Noormarkun taajama-alueella.

Söörmarkussa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävä on Söörmarkun kylä ja kulttuurimaisema. Söörmarkun korkeatasoinen rakennuskanta, lehtevät pihapiirit, vanha tielinjaus ja jokilaakson pellot muodostavat erinomaisen edustavan talonpoikaisen agraariympäristön. Talonpoikaistalojen etelä- ja pohjoispuolisilla rinteillä on pienasutusta, ja kylässä on nähtävillä asutuksen sosiaalinen kerrostuneisuus. Söörmarkun kylän viljelykset ovat Söörmarkunjoen kapeassa painanteessa ja kylän talot Anttila, Mattila, Valli, Linti, Kartano ja Kuuri ovat jokilaaksoa seuraavan mutkittelevan maantien varrella tiheänä ryhmänä. Useilla tiloilla on 1800-luvun loppupuolelta oleva päärakennus, joka on vuorattu uusrenessanssityyliin. (RKY: rky.fi)

Kuva 55. Taajaman miljötyypittelyä (Noormarkku ja Söörmarkku) on merkitty ruskealla.

Suhde kaava-alueeseen ja turbiinien näkyminen maisemassa

Näkyvyysalueanalyysin (ZVI) mukaan tuulivoimalat näyttäisivät näkyvän vain pienille osille Noormarkun taajaman lounaisosaan arvoalueiden ulkopuolella. Taajaman rakennuksista ja puustosta johtuen tuulivoimalat eivät todellisuudessa tule näkymään Noormarkun tai Söörmarkun taajama-alueille. Vaikka voimalat kuitenkin näkyisivät alueelle paikallisesti jossakin kohtaa, on etäisyys niin suuri, ettei tuulivoimaloista aiheudu alueiden arvoja tai erityispiirteitä heikentäviä vaikutuksia.

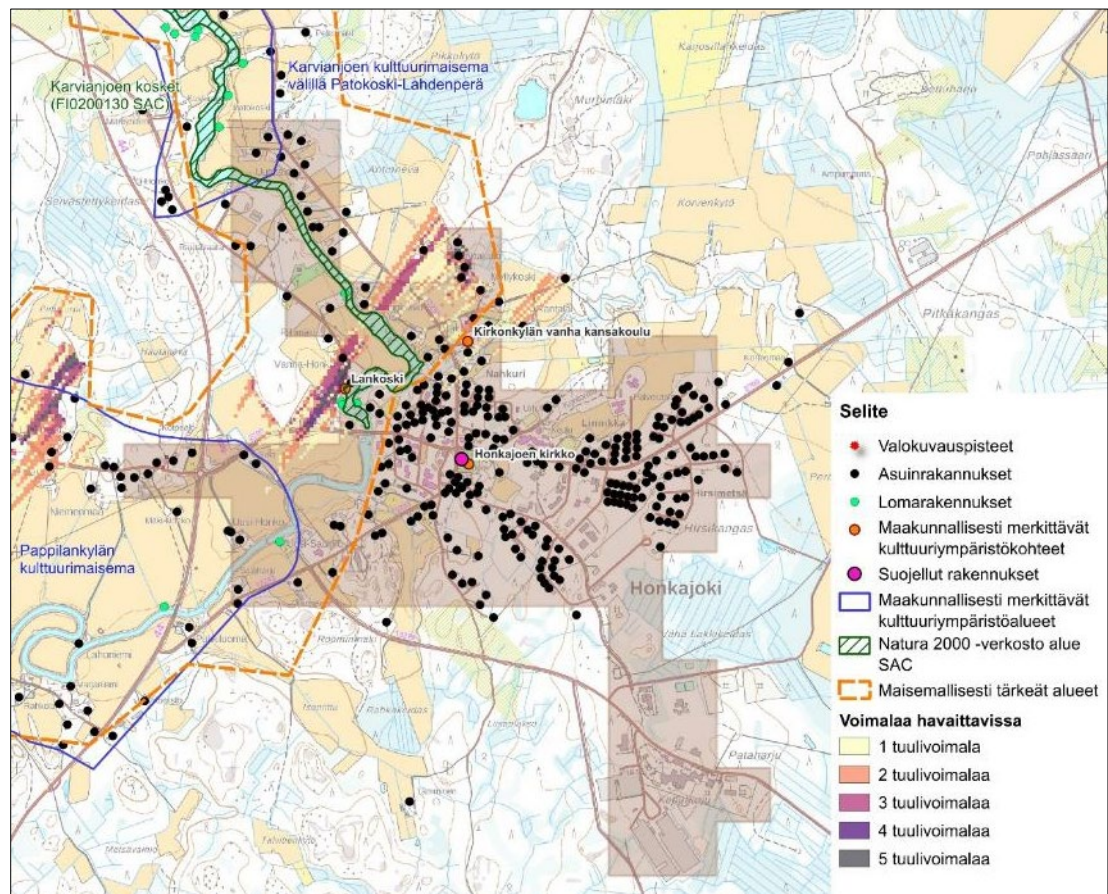
4.3.1.6 Honkajoki

Honkajoen taajama sijaitsee noin 25 km suunnittelualueesta koilliseen. Taajamassa sijaitsevat maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristökohteet (MRKY) Lankoski, Kirkonkylän Vanha Kansakoulu ja Honkajoen kirkko. Honkajoen kirkko on myös kirkkolain nojalla suojeltu rakennus. Honkajoen

puukirkon on suunnitellut kuuluisa jalasjärveläinen kirkonrakentaja Salomon Köykkä-Köhlström ja se rakennettiin hänen johdollaan vuosina 1804–1812. Kirkko entistettiin 1960-luvulla. (Lähde: <http://www.jukkajoutsu.com/honkajoki.html>)

Taajaman länsipuolella avautuu laajat Pappilankylän kulttuurimaisema ja Karvianjoen kulttuurimaisema välillä Patokoski-Lahdenperä, jotka ovat maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita (MAMA).

Lisäksi taajaman pohjoisosassa sijaitsee Karvianjoen koskien Natura 2000 -suojelualue (FI0200130). Karvianjoki on maalaismaisemassa virtaava joki, joka Kynäsjoen yläpuoliselta osaltaan on hyvin säilyttänyt luonnontilansa Vatajan ja Jyllin voimalaitosten vaikutusalueita lukuun ottamatta. Honkajoen alueella joessa on luonnontilaisia koskia, komeita rantapuustoja, rantalehtoja ja kolvemuodostumia. Kokonaisuuteen kuuluu myös luonnontilaisia puroja, kuten Juurakkoluoma ja Leppäluoma. (Lähde: Ympäristöhallinnon verkkopalvelu)

Kuva 56. Taajaman miljötyypittely (Honkajoki) on merkitty ruskealla.

Suhde kaava-alueeseen ja turbiinien näkyminen maisemassa

Vaikka ZVI:n laskennallinen analyysi osoittaa, että tuulivoimalat ovat osittain näkyvissä Lankoskella ja Myllykoskella, johtuen tarkkailijan ja tuulivoimaloiden välisestä etäisyydestä (yli 25 km), läheisistä rakennuksista ja taajamassa olevasta puustosta, visuaaliset vaikutukset maisemaan tai rakennetun kulttuuriympäristön kohteisiin ovat vähäisiä tai vaikutuksia ei synny lainkaan.

4.3.1.7 Porin Ahlainen

Ahlaisten taajama sijaitsee yli 20 km etäisyydellä tuulivoima-alueesta lounaaseen. Ahlaisten taajama sisältyy taajamaa laajempaan *väljästi rakennetun viljelymaiseman* miljöötyyppiin ja se kuvataan jäljempänä miljöötyyppittelyssä (luku 4.3.6).

Taulukko 6. Miljöötyyppin ”Taajamat” maisemavaikutusten arviointi.

Kohde (Taajamat)	Herkkyys	Muutoksen suuruus
Siikainen	Lainsäädäntö, luokiteltu arvo: <u>Maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöalueet:</u> Kirkon ympäristö ja Siikaisten kirkko ympäristöineen. <u>Maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristökohteet (MRKY):</u> Siikaisten pappila, Kirkonkylän kansakoulu, Siikaisten kirkko, Koirakarin silta ja Metsäpirtti, Kirkonkylä. <u>Suojellut rakennukset:</u> Siikaisten kirkko. Yhteiskunnallinen merkitys: maisemallinen merkitys vakitukselle asumiselle, luonto- tai kulttuurimatkailulle. Kyky sietää muutoksia: Taajama on rakentunut vähitellen ja se on taajamakuvaltaan monimuotoinen ja puustoinen. Avoimia maisematiloja on vähän, jolloin muutoksen sietokyky on kohtalainen. Taajamassa on tiettyjä tunnistettavia maamerkkejä (mm. kirkko ja pappila, koulu, Heikintalo), joiden lähiympäristö kestää huonosti muutoksia.	Taajama (Siikainen) sijaitsee ulommalla vaikutusalueella noin 10 km kaavoitusalueelta luoteeseen. Turbiinit ovat osittain näkyvissä avoimilta pelloilta tai taajaman ulkopuolella Siikaisjärven pohjoisrannalta.
JOHTOPÄÄTÖKSET	<i>Kohteen herkkyys:</i> Kohtalainen	<i>Muutoksen suuruus:</i> Vähäinen -

	<i>Vaikutuksen merkittävyys:</i> Vähäinen kielteinen Alue on rakennettua taajama-aluetta ja puustoinen, joten näkymät turbiineille ovat määrältään vähäisiä, kapeita ja paikallisia. Tuulivoimalat sijaitsevat kaukana arvo-alueista tai -kohteista ja taajaman puusto peittää näkyvyyttä myös näistä kohteista tarkasteltuna. Maiseman luonne, maisemakuva tai alueen identiteetti eivät muutu taajamassa. Paikkoihin, joista voimalat näkyvät, muutoksen suuruus on kohtalainen, mutta koko taajamaa tarkastellen vaikutuksen suuruus jää vähäiseksi.	
Pomarkku	Lainsäädäntö, luokiteltu arvo: <u>Valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöalueet (RKY):</u> Pomarkun kirkonkylä <u>Maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöalueet:</u> Pomarkun kirkonkylä <u>Maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristökohteet (MRKY):</u> Vanha saha, Entinen vanhainkoti ja Pomarkun kirkko ja hautausmaa, Kirkonkylän entinen kansakoulu ja Hakalinna <u>Suojellut rakennukset:</u> Pomarkun kirkko <u>Natura 2000 -alueet:</u> Isoneva (FI0200101 SAC) Yhteiskunnallinen merkitys: maisemallinen merkitys vakitukselle asumiselle, luonto- tai kulttuurimatkailulle. Kyky sietää muutoksia: Kohde on herkkä muutoksille; paikoin myös maisemakuva erityisen yhtenäinen ja vaikuttava	Taajama (Pomarkku) sijaitsee ulommalla vaikutusalueella noin 10 km suunnittelualueesta etelään. Turbiinit tulevat osittain näkymään Pomarkunjoen etelärannan varren avoimilta pelloilta ja mahdollisesti muualtakin keskustasta. Pomarkun kirkonkylän arvoalueita ja tuulivoimaloita ei pysty vertaamaan toisiinsa samanaikaisesti. Tuulivoimaloita voi nähdä parhaiten taajaman reunoilta katsoen. Tuulivoimalat voivat paikoitellen näkyä selvästi maisemakuvassa, mutta ne eivät heikennä arvoalueiden maiseman luonnetta tai laatua.
JOHTOPÄÄTÖKSET	<i>Kohteen herkkyyks:</i> Suuri	<i>Muutoksen suuruus:</i> Kohtalainen -
	<i>Vaikutuksen merkittävyys:</i> Kohtalainen kielteinen Alueelta avautuu näkymiä paikoitellen tuulivoimaloiden suuntaan, joiden luonnetta tuulivoima-alue tulee muuttamaan, kun muu ympäristö on pienimittakaavaista. Näkymiä ei avaudu arvoalueilta, mikä lieventää vaikutuksia. Maisemamuutokset taajama-alueen sisällä eivät todennäköisesti tule olemaan merkittäviä näkymiä peittävän kasvillisuuden ja rakennusten vuoksi.	
Kankaanpää ja Niinisalo	Lainsäädäntö, luokiteltu arvo:	Taajama (Kankaanpää) sijaitsee kauko-vaikutusalueella noin 18 km

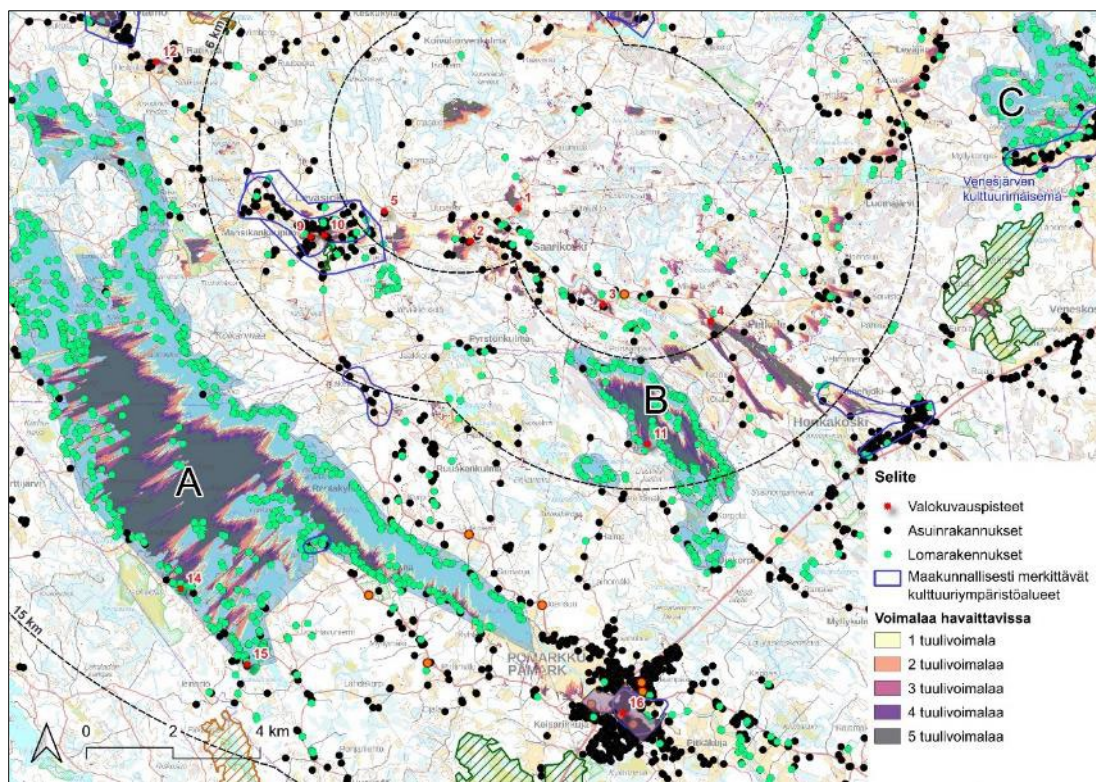
	<u>Valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristökohteet (RKY):</u> Ruokojärven kulttuurimaisema <u>Maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöalueet:</u> Rautatieaseman alue, Myllymäen omakotialue, Rauhankadun omakotialue, Hautausmaa, Reima Oy, Kankaanpään kaupungintalo, Mettälänkankaan asuntoalue, Justeerin asuntoalue, Tupavainion asuntoalue, Alakylä ja Ruokojärven kulttuurimaisema ja Vanha-Narvi, Narvi. <u>Maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristökohteet (MRKY):</u> Lääkärintalo, Musiikkiopisto, Seurakuntakeskus, Kankaanpään kaupungintalo, Happalaisen pappila, Kansanopisto ja Kankaanpään kirkko. <u>Suojellut rakennukset:</u> Kankaanpään kirkko. Useita muita paikallisesti merkittäviä asemakaavoissa suojeltuja rakennuksia. Yhteiskunnallinen merkitys: maisemallinen merkitys vakituiselle asumiselle, maisemallista merkitystä maakunnalliselle matkailulle. Kyky sietää muutoksia: Kohde on herkkä muutoksille	kaavoitusalueelta itään ja Niinisalo noin 24 km etäisyydellä. Kankaanpään keskustan alue on tiiviisti rakennettu ja puustoinen, eikä siksi ole todennäköistä, että tuulivoimalat näkyisivät alueelta katsoen. Alueella on jonkin verran korkeuseroja, mikä voi lisätä näkyvyyttä tiettyihin paikkoihin ylemmillä kohdilla. ZVI-analyysi ei ota huomioon taajaman rakennuksia ja puustoa. Etäisyys on suuri, jos voimalat näkyvät taajamaan, ne eivät hallitse maisemakuvaa, eikä aiheuta haitallisia vaikutuksia arvoalueille.
JOHTOPÄÄTÖKSET	<i>Kohteen herkkyyks:</i> Suuri	<i>Muutoksen suuruus:</i> Vähäinen -
	<i>Vaikutuksen merkittävyys:</i> Vähäinen kielteinen Maiseman tai kulttuuriperinnön kannalta arvokkaaksi luokitellun alueen/kohteen arvot heikentyvät vähän, mikäli tuulivoimalat näkyvät paikoitellen Kankaanpään taajamarakenteessa. Mahdollisesti vähäisiä muutoksia maisemakuvaan, mutta taajaman maisema on monimuotoinen, eikä heikentäviä vaikutuksia maiseman yhtenäisyyteen tai luonteeseen synny tältä etäisyydeltä, kun tuulivoima-alue sulautuu osaksi maisemaa. Muutoksella ei ole vaikutuksia alueen tai paikan käyttöön tai kokemukseen siitä. Niinisaloon vaikutuksia ei synny.	
Merikarvia	Lainsäädäntö, luokiteltu arvo: <u>Valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristökohteet (RKY):</u> Alakylä. <u>Maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöalueet:</u> Ylikylä ja Holmankosken kulttuurimaisema, Alakylän	Taajama (Merikarvia) sijaitsee kaukovaikutusalueella yli 21 km etäisyydellä tuulivoimaloista luoteeseen. Tuorilan kylä sijaitsee yli 15 km etäisyydellä valtatieväylämaisemassa.

	kulttuurimaisema, Alakylän kalastus- ja pientilat, Krookka ja Viikilä Ylikylä sekä Tuorilan vanha kyläkeskus valtatien 8 molemmin puolin. <u>Maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristökohteet (MRKY):</u> Matilda Roslin-Kalliolan kirjailijakoti-, Merikarvian sairaala-, Pohjatalo (Norrgård, Norkooli) -, Entinen apteekin talo-, Impivaara ja Mäkivaara Ylikylä ja Alakylän Riipperinviiki. <u>Suojellut rakennukset:</u> Merikarvian kirkko, Ylikylä. Yhteiskunnallinen merkitys: maise-mallinen merkitys vakitukselle asumi-selle, luonto- tai kulttuurimatkailulle. Kyky sietää muutoksia: Kohde on herkkä muutoksille	Ei näkyvyyttä ZVI-analyysin mukaan. Etäisyys on suuri, jos voimalat näkyvät taajamaan tai Tuorilaan, ne eivät hallitse maisemakuvaa, eikä aiheuta haitallisia vaikutuksia arvoalueille.
JOHTOPÄÄTÖKSET	<i>Kohteen herkkyys:</i> Suuri	<i>Muutoksen suuruus:</i> Ei muutosta
	<i>Vaikutuksen merkittävyys:</i> Ei vaikutusta Ei näkyvyyttä Merikarvian alueille. Mikäli voimalat kuitenkin joltakin avoimelta mai-sema-alueelta näkyisivät näille alueille, vaikutus olisi vähäinen suuren etäisyyden vuoksi, eikä alueiden maiseman tai kulttuuriperinnön kannalta arvokkaaksi luoki-teltujen alueiden/kohteiden arvot heikentyisi, eikä maiseman yhtenäisyys tai luonne muuttuisi.	
Noormarkku ja Söörmarkku	Lainsäädäntö, luokiteltu arvo: <u>Valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöalueet (RKY):</u> Noormarkun ruukin ja Ahlström-yhtiön rakennukset (Noormarkku) ja Söörmarkun kylä (Söörmarkku). <u>Maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöalueet:</u> Noormarkku: Olininmäki, Noormar-kun vanha ruukinalue, Kannukau-punki (Finbyy), Ratikylä, Eva Ahlströ-min sairaala. Söörmarkku: Söörmarkun kylä ja kult-tuurimaisema. <u>Maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristökohteet (MRKY):</u> Villa Mai-rea, Havulinna, Isotalo, Ahlströmin koulu, Pappila, Entinen meijeri, Vaini-ola, Kerhorakennus, Laviantien virkai-lija-asunnot, A. Ahlström Osakeyhtiön pääkonttori, Piilitien asuinrakennus,	Taajamat (Noormarkku ja Söörmarkku) si-jaitsevat kaukovaikutusalueella noin 23 km ja 26 km tuulivoimaloista luoteeseen. Ei näkyvyyttä ZVI-analyysin mukaan. Etäisyys on suuri, jos voimalat näkyvät taajamaan, ne eivät hallitse maisemaku-vaa, eikä aiheuta haitallisia vaikutuksia arvoalueille.

	Kaharin kotiseututalo (Finpyy), Noormarkun kirkko ja tapuli. Söörmarkussa ei ole maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristökohteita (MRKY). <u>Suojellut rakennukset:</u> Noormarkun kirkko. Sekä Noormarkussa että Söörmarkussa on useita paikallisesti merkittäviä rakennuksia. Yhteiskunnallinen merkitys: maisemallinen merkitys vakitukselle asumiselle, luonto- tai kulttuurimatkailulle. Noormarkun Ruukilla on myös kansainvälistä merkitystä kulttuurimatkailulle. Kyky sietää muutoksia: Kohteet ovat erityisen herkkiä muutoksille; maisemakuva yhtenäinen ja vaikuttava	
JOHTOPÄÄTÖKSET	<i>Kohteen herkkyys:</i> Suuri	<i>Muutoksen suuruus:</i> Ei muutosta
	<i>Vaikutuksen merkittävyys:</i> Ei vaikutusta ZVI-analyysin mukaan näkyvyyttä Noormarkun tai Söörmarkun alueille ei synny. Mikäli voimalat kuitenkin joltakin avoimelta maisema-alueelta näkyisivät näille alueille, vaikutus olisi vähäinen suuren etäisyyden vuoksi, eikä alueiden maiseman tai kulttuuriperinnön kannalta arvokkaaksi luokiteltujen alueiden/kohteiden arvot heikentyisi, eikä maiseman yhtenäisyys tai luonne muuttuisi.	
Honkajoki	Lainsäädäntö, luokiteltu arvo: <u>Maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöalueet:</u> Pappilankylän (länteen) ja Karvianjoen kulttuurimaisema välillä Patokoski-Lahdenperä (luoteeseen) <u>Maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristökohteet (MRKY):</u> Lan- koski, Kirkonkylän Vanha Kansakoulu ja Honkajoen kirkko. <u>Suojellut rakennukset:</u> Honkajoen kirkko. <u>Natura 2000 -verkosto alue:</u> Karvianjoen kosket (FI0200130 SAC) Yhteiskunnallinen merkitys: maisemallinen merkitys vakitukselle asumiselle, luonto- tai kulttuurimatkailulle.	Taajama (Honkajoki) sijaitsee kaukovaikutusalueella noin 25 km tuulivoimaloista koilliseen. ZVI-analyysin mukaan kapeita näkymiä tuulivoimaloiden suuntaan erityisesti Pappilankylän kulttuurimaisemaan Siikaistentien varrelta ja kapeita näkymiä myös Lan- koskelta ja Myllykylästä. Etäisyys on suuri, vaikka voimalat näkyvät taajaman reunoille ja Pappilan kulttuurimaisemaan, ne eivät hallitse maisemakuvaa, eikä aiheuta haitallisia vaikutuksia arvoalueille.

	Kyky sietää muutoksia: Kohde on paikoitellen herkkä muutoksille	
JOHTOPÄÄTÖKSET	Kohteen herkkyyks: Kohtalainen	Muutoksen suuruus: Vähäinen -
	Vaikutuksen merkittävyys: Vähäinen kielteinen Maiseman tai kulttuuriperinnön kannalta arvokkaaksi luokitellun alueen/kohteen arvot heikentyvät vähän esim. Pappilankylän kulttuurimaisemassa. Tuulivoimaloiden etäisyydestä johtuen vain vähäisiä muutoksia maisemakuvaan, maiseman yhtenäisyyteen ja luonteeseen. Muutoksella ei ole juurikaan vaikutuksia alueen tai paikan käyttöön tai kokemukseen siitä.	

4.3.2 Järvenranta-asutus

Kuva 57. Järvenranta-asutuksen miljöötyypittely on merkitty sinisellä (A-C), kuvassa näkyvät 3 km ja 6 km etäisyysvyöhykkeet tuulivoimaloista.

Järvenranta-asutuksen miljöötyyppiin on otettu mukaan järviolueet, joissa on runsaasti järvenrantaan tukeutuvaa pääosin loma-asutusta, jonkin verran myös vakituksia asuntoja. Nämä miljöötyypit sijaitsevat suhteellisen lähellä

kaava-aluetta: Valkjärvi 3 km etelään (B), Isojärvi 7,5 km lounaaseen (A) ja Venesjärvi 8 km itään (C).

Isojärven alue (A) Siikaisten ja Pomarkun kunnissa on tunnettu kauniista mökkimaisemastaan ja aktiivisesta yhteisöllisyydestään. Alueella on runsaasti mökkejä, ja vapaa-ajanasukkaat ovat tiiviisti mukana järviseuran toiminnassa, joka pyrkii ylläpitämään ja parantamaan järven ympäristöä. Isojärven mökkimaisema on muuttunut vuosien varrella merkittävästi, johtuen muun muassa vesistöjärjestelyistä, tuulivoima-alueista ja vilkkaasta mökkirakentamisesta. (Lähde: Isojärven muuttuva mökkimaisema Siikaissä ja Pomarkussa: Kiviharju, Progradu-tutkielma 2018.)

Valkjärvi (B) sijaitsee noin 3 km etelään, Pomarkun ja Siikaisten kuntien rajalla. Järvi on pinta-alaltaan noin 335 hehtaaria ja rantaviivaa sillä on yhteensä noin 18 kilometriä. Valkjärvi tunnetaan yhtenä Länsi-Suomen puhtaimmista järvistä. Järvessä on useita lähteitä ja siellä on vajaat 50 saarta, joista suurimmat ovat Konttisaari ja Isoluoto. Järvi tarjoaa hyvät mahdollisuudet kalastukseen ja vesilintujen metsästyksen. Alueella on myös vuokramökkejä. (Lähde: [Valkjärvi \(Pomarkku-Siikainen\) – Wikipedia](#). 28.3.2025)

Valkjärven länsipuolella sijaitsee pieni lampi Vuorilampi, Pomarkussa. Lammen ympärillä on metsää ja soita, jotka tarjoavat hyvät mahdollisuudet retkeilyyn ja luonnon tarkkailuun. Vuorilampi on suosittu kalastuspaikka ja alueella on myös hyvät mahdollisuudet lintujen tarkkailuun. (Lähde: https://www.fishing.fi/kalastusmatkailu/10898/kunta_Pomarkku)

Kankaanpäässä sijaitseva järvi Venesjärvi (C) on noin 8 km kaava-alueesta itään. Järven pinta-ala on noin 312 hehtaaria ja järvessä on 32 saarta, joista suurin on Salmensaari. Venesjärvi on suosittu vapaa-ajanviettopaikka, ja sen rannoilla on yli 100 mökkiä. Alueella on myös uimaranta ja rantalava, jotka tarjoavat hyvät mahdollisuudet virkistäytymiseen.

Suhde kaava-alueeseen ja turbiinien näkyminen maisemassa

Valkjärven länsi-, lounas- ja etelärantojen näkymät muuttuvat merkittävästi, kun tuulivoimalat näkyvät suurimittakaavaisina rakennelmina metsänreunan

takaa ja hallitsevat maisemaa (etäisyys noin 3,5–6 km tuulivoimaloista). Loma-asuntojen pihapiirit ovat todennäköisesti hyvin puuston suojassa, mutta järveltä ja järven rannalta katsoen voimalat hallitsevat maisemaa. Valkjärven pohjoisosasta tai koillisrannoilta tuulivoimalat eivät näy. Konttisaari peittää paikallisesti näkyvyyttä Isoselän suunnasta. Kunviikinniemen rajaaman lahden pohjukasta, jossa on uimaranta ja laavu tulee näkymään 3–4 voimalaa. Isojärven lounaisrannoille tuulivoimalat tulevat näkymään monin paikoin. Järven eteläosassa on myös leirintäalue ja uimapaikka. Uimapaikalle tuulivoimalat eivät tule näkymään, mutta leirintäalueen ja sen pohjoispuolella olevan saaren itärannalle vaikutuksia syntyy. Useiden kymmenien loma-asuntojen näkymät muuttuvat, mikä on merkittävä muutos loma-asukkaille. Lukuisat saaret peittävät osittain näkyvyyttä. Näkyessään tuulivoimalat tulevat hallitsemaan muuten ehyenä ja pienimittakaavaisena säilynyttä järvimaisemaa. Koillisrannan loma-asunnoille suoria vaikutuksia ei synny, mutta myös heille visuaaliset maisemavaikutukset ovat nähtävissä vesillä liikuttaessa.

Valkjärven ja Isojärven välissä on Vuorilammi, jonka rannoilla on myös loma-asuntoja. Vuorilammin on kuitenkin pinta-alaltaan niin pieni, ettei näkyvyysalueanalyysin mukaan näkymävaikutuksia synny.

Venesjärvellä (C) rannan rikkonaisuudesta ja saarista johtuen näkyvyysalueanalyysin mukaan alueelle syntyy vain kapeita itä-länsisuuntaisia näkymiä tuulivoimaloiden suuntaan. Pääasiassa näkyvyysalueanalyysin mukaan Venesjärven näkymäalueille tulee näkymään 3–4 voimalaa tai vähemmän. Rannoilla ei ole suojeltuja rakennuksia, mutta Venesjärvi rajautuu etelässä Venesjärven kulttuurimaiseman maakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen. Näkyvyysalueanalyysin perusteella maakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen itäpäästä voi syntyä kapeita itä-länsisuuntaisia näkymiä tuulivoimaloiden suuntaan. Alueella on kuitenkin paljon rakennuksia ja puustoa, jotka peittävät näkyvyyttä. Todennäköisesti näkymä tuulivoima-alueelle avautuu Venesjärventien ja Salontien liittymän tuntumasta peltoalueiden yli. Myös pellolla on metsäsaarekkeita, jotka peittävät näkyvyyttä. Näkyessään tuulivoimalat tulevat hallitsemaan muuten ehyenä säilynyttä maaseutumaisemaa.

Kaikki mainitut järvet ovat lähellä olemassa olevaa voimajohtoa. Voimajohdon visuaalisiin maisemavaikutuksiin alueella on luultavasti jo totuttu.

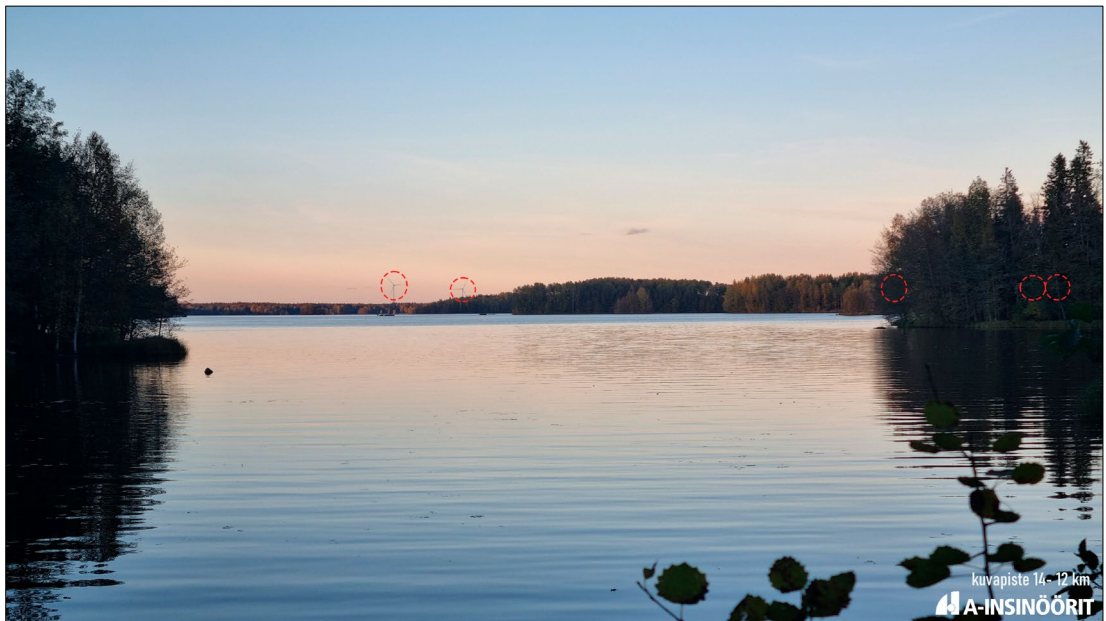
Kuva 58. Kuvaspaikka sijaitsee 12 km etäisyydellä tuulivoimaloista. Kuva Isojärventieltä Honkalahden ja Keitaanniemen väliseltä alueelta loma-asuntojen läheisyydestä koilliseen. Kuva valokuvauspisteestä 14 kesän 2024 maastokäynnillä. (A-Insinöörit)

Kuva 59. Kuvaspaikka sijaitsee 13,5 km etäisyydellä tuulivoimaloista. Kuva Isojärventien ja Salmusojan läheisyydestä koilliseen. Kuva valokuvauspisteestä 15 kesän 2024 maastokäynnillä. (A-Insinöörit)

Kuva 60. Havainnekuva (visualisointi) turbiinien vaikutuksesta maisemaan noin 5 km etäisyydellä lähimmästä tuulivoimasta etelään (kuvapiste 11). Kuva Valkjärven rannalta vuokramökkialueelta pohjoiseen. (A-Insinöörit)

Kuva 61. Havainnekuva (visualisointi) turbiinien vaikutuksesta maisemaan noin 12 km etäisyydellä lähimmästä tuulivoimasta (kuvapiste 14). Kuva Isojärven lounaisrannalta koilliseen. Lähemmäksi Isonvää sijoitettavat kaksi voimalaa tulee näkymään maisemassa, muut kolme voimalaa voivat jäädä puuston suojaan. (A-Insinöörit)

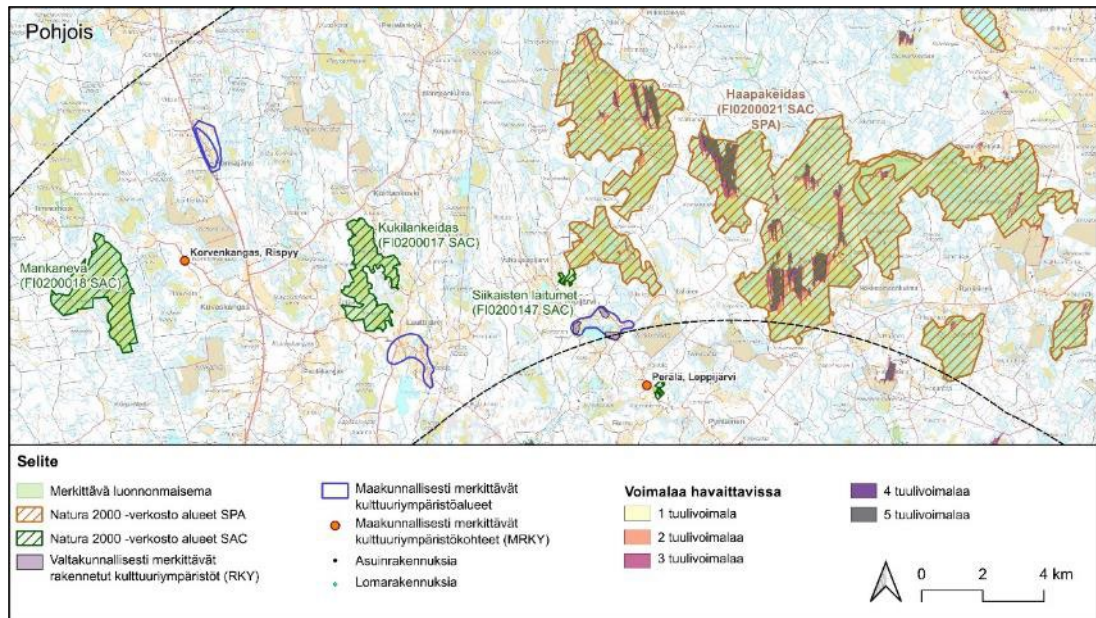
Taulukko 7. Miljöötyypin ”Järvenranta-asutus” maisemavaikutusten arviointi.

Kohde	Herkkyys	Muutoksen suuruus
Järvenranta-asutus	Lainsäädäntö, luokiteltu arvo: <u>Maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöalueet:</u> Venesjärven kulttuurimaisema Yhteiskunnallinen merkitys: maisemallinen merkitys vapaa-ajan asumiselle, virkistyskäytölle, luonto- tai kulttuurimatkailulle. Kyky sietää muutoksia: Alueella on vehreää luontoa ja luonto on säilynyt korkeasta loma-asuntopi- toisuudesta huolimatta. Herkkyys arvioidaan alueen arvojen perus- teella kohtalaiseksi. Maiseman ominaisuuksien ja luonteen perus- teella kohteen herkkyys voisi olla myös suuri, sillä maisemassa ih- misen vaikutus on vähäistä tai luontevasti maisemaan sovitettua, ja toiminta on pitkään jatkunut sa- mantyyppisenä, eikä suurimitta- kaavaisia elementtejä juurikaan ole, vaan maisema on säilynyt maaseutuna ja luonnonympäris- tönä.	Isojärvi (A) on suurin järvi alueella ja sen järvenranta-asutus sijaitsee noin 7,5 km kaava-alueelta luotee- seen. Isojärvellä on runsaasti loma- asuntoja molemmin puolin. Näky- vyysalueiden laaja-alaisuuden vuoksi muutoksen suuruus on suuri kielteinen. Valkjärvi (B) on pieni, mutta sen ran- nat ovat tiheästi rakennettu. Se si- jaitsee lähivaikutusalueella noin 3 km kaava-alueelta etelään, jolloin muutoksen suuruus on suuri kieltei- nen. Venesjärvi (C) on pieni, mutta myös sen rannoille on tiheästi rakennettu loma-asuntoja. Se sijaitsee noin 8 km kaava-alueelta itään. Koska nä- kemäalueet ovat kapeita ja niitä on vain vähän osalla järveä eli vaiku- tukset ovat paikallisia, on muutok- sen suuruus vähäinen kielteinen. Voimaloiden määrä on pieni, eikä viisi voimalaa muuta maisemakuva- kokonaan teolliseksi, vaan voimalat tuovat uuden elementin järvenranta- asutuksen järvimaisemaan. Loma- asukkaiden näkökulmasta maise- mavaikutus on suuri, sillä useimmi- ten oletus loma-asunnolla on nauttia luonnonmaisemasta. Loma-asunto- jen pihapiireissä maisemavaikutuk- set voivat jäädä vähäisiksikin puus- ton määrästä riippuen, mutta jär- vellä liikuttaessa maisemavaikutus on suuri.
JOHTOPÄÄT ÖKSET	<i>Kohteen herkkyys:</i> Kohtalainen	<i>Muutoksen suuruus:</i> Isojärvi ja Valkjärvi Suuri – Venesjärvi Vähäinen -
	<i>Vaikutuksen merkittävyys:</i> Isojärvi ja Valkjärvi: Suuri kielteinen Suuria muutoksia maisemakuvaan ja maiseman luonteeseen erityisesti loma-asukkaiden kokemaan maisemaan. Tuulivoimalat tuovat maise- maan täysin uuden elementin ja se voidaan kokea heikentävän maise- man yhtenäisyyttä. Muutoksella on suuria vaikutuksia alueen käyttöön tai kokemukseen siitä. Venesjärvi: Vähäinen kielteinen	

Vähäisiä muutoksia maisemakuvaan ja luonteeseen. Tuulivoimalat näkyvät vain paikallisesti ja näkymäsektorit ovat kapeita. Muutoksella ei ole juurikaan vaikutuksia alueen tai paikan käyttöön tai kokemukseen siitä.

4.3.3 Merkittävät luonnonmaisemat

Merkittävät luonnonmaisemat ovat laajoja rakentamattomia alueita, pääasiassa Natura 2000 verkostoon kuuluvia alueita (SAC, SPA) tai luonnonsuojelualueita. Alueet sijaitsevat pääasiassa noin 6–30 km etäisyydellä tuulivoimaloista, vain Vuorijärven ja Hirvijärven väliset valtakunnallisesti arvokkaat kallioalueet sijaitsevat noin 3 km etäisyydellä lähimmästä tuulivoimalasta.

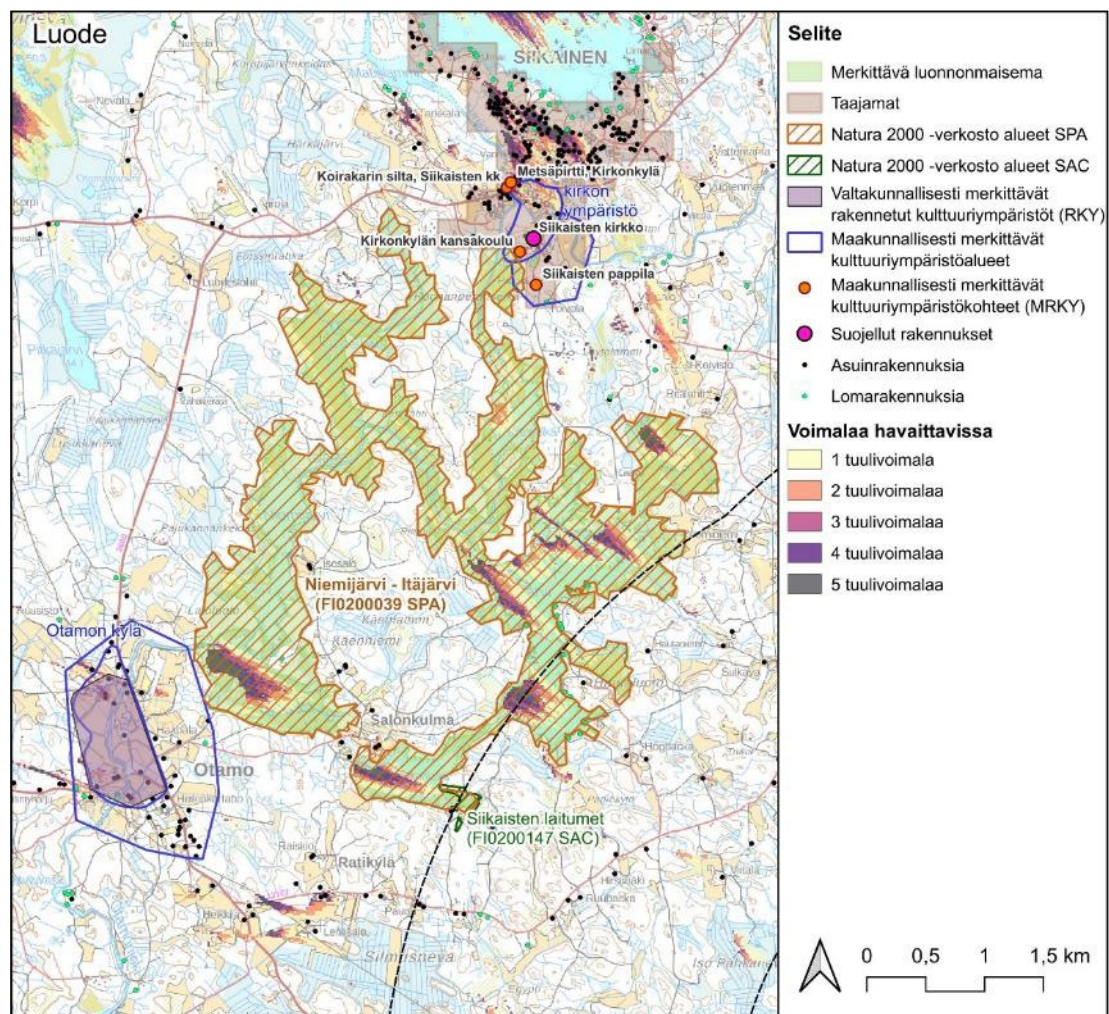

Kuva 62. Merkittävät luonnonmaisemat (kaava-alueen pohjoispuolella) on merkitty vaaleanvihreällä.

Kaava-alueen pohjoispuolella olevan merkittävän luonnonmaiseman osalta **Haapakeidas** (FI0200021, SPA) on merkittävä suojelualue, joka sijaitsee Satakunnan ja Etelä-Pohjanmaan rajalla, noin 15–23 km etäisyydellä tuulivoimaloista. Haapakeitaan suoalue, joka kattaa 5779 hehtaaria, on Satakunnan tärkein suoluonnon suojelukohde. Kokonaisuuteen kuuluu lukuisia erillisiä soita, jotka tarjoavat tärkeän elinympäristön monille kasi- ja eläinlajeille. Kaikki seudulle ominaiset suoyhdistymät ja suotyypit ovat edustettuina. Kasvillisuus käsittää sekä eteläistä että pohjoista lajistoa. (Lähde: Ympäristöhallinnon verkkopalvelu: <https://www.ymparisto.fi/fi/luonto-vesistot-ja-meri/luonnon->

monimuotoisuus/suojelu-ennallistaminen-ja-luonnonhoito/natura-2000-alueet/haapakeidas)

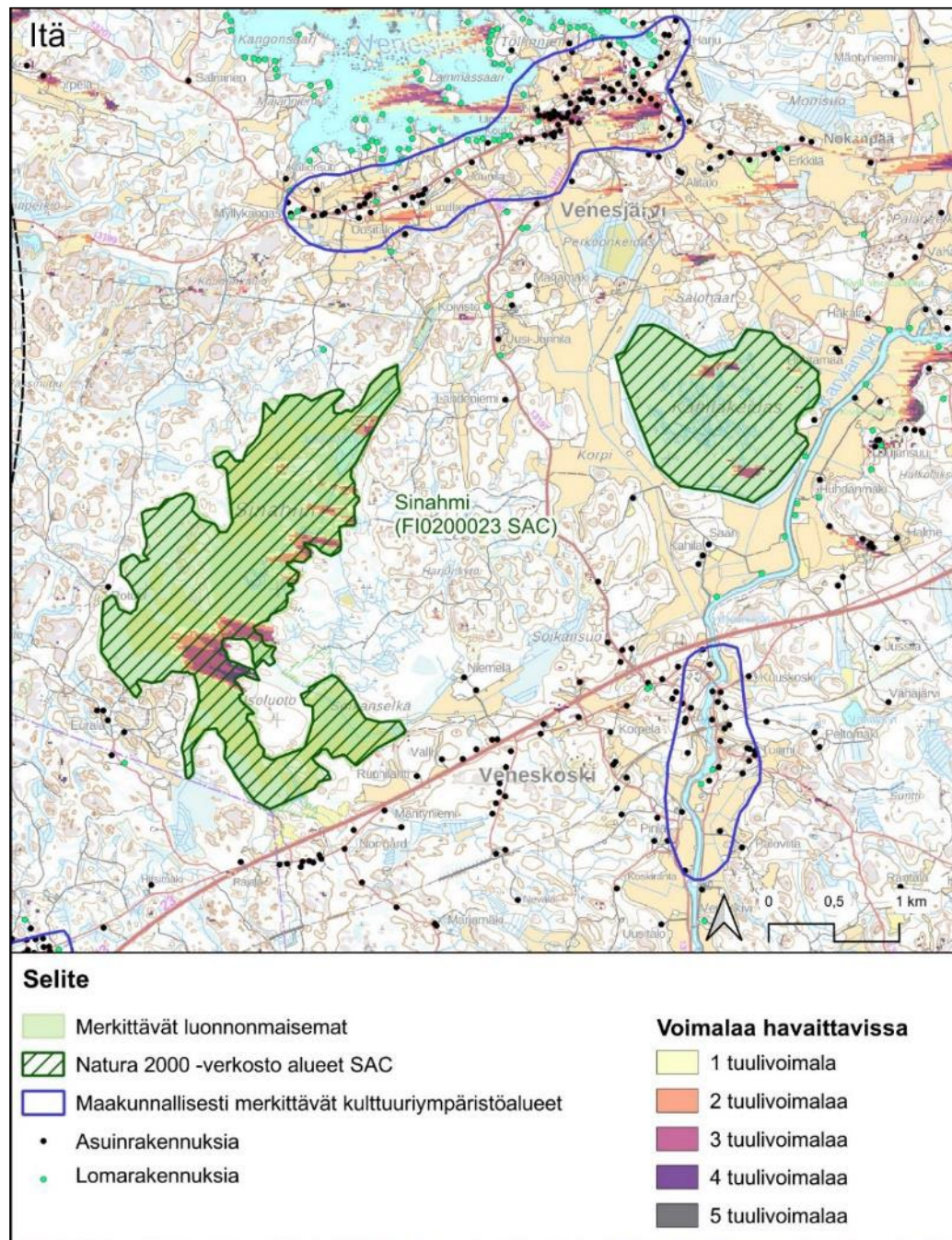
Lisäksi tuulivoima-alueen pohjoispuolella Vuorijärven ja Hirvijärven kylien välisellä alueella on valtakunnallisesti arvokkaat kallioalueet: Hirvijärven kallio ja Matovuoren kalliojako. Alueet ovat tärkeitä sekä luonnon monimuotoisuuden että maisemallisten arvojen kannalta. Matovuoren kalliojaksolle ei kohdistu näkyvyysalueanalyysin perusteella visuaalisia vaikutuksia. Hirvijärven kallioiden länsireunalle tuulivoimalat voivat näkyä.

Kuva 63. Merkittävät luonnonmaisemat (kaava-alueen luoteispuolella) on merkitty vaaleanvihreällä.

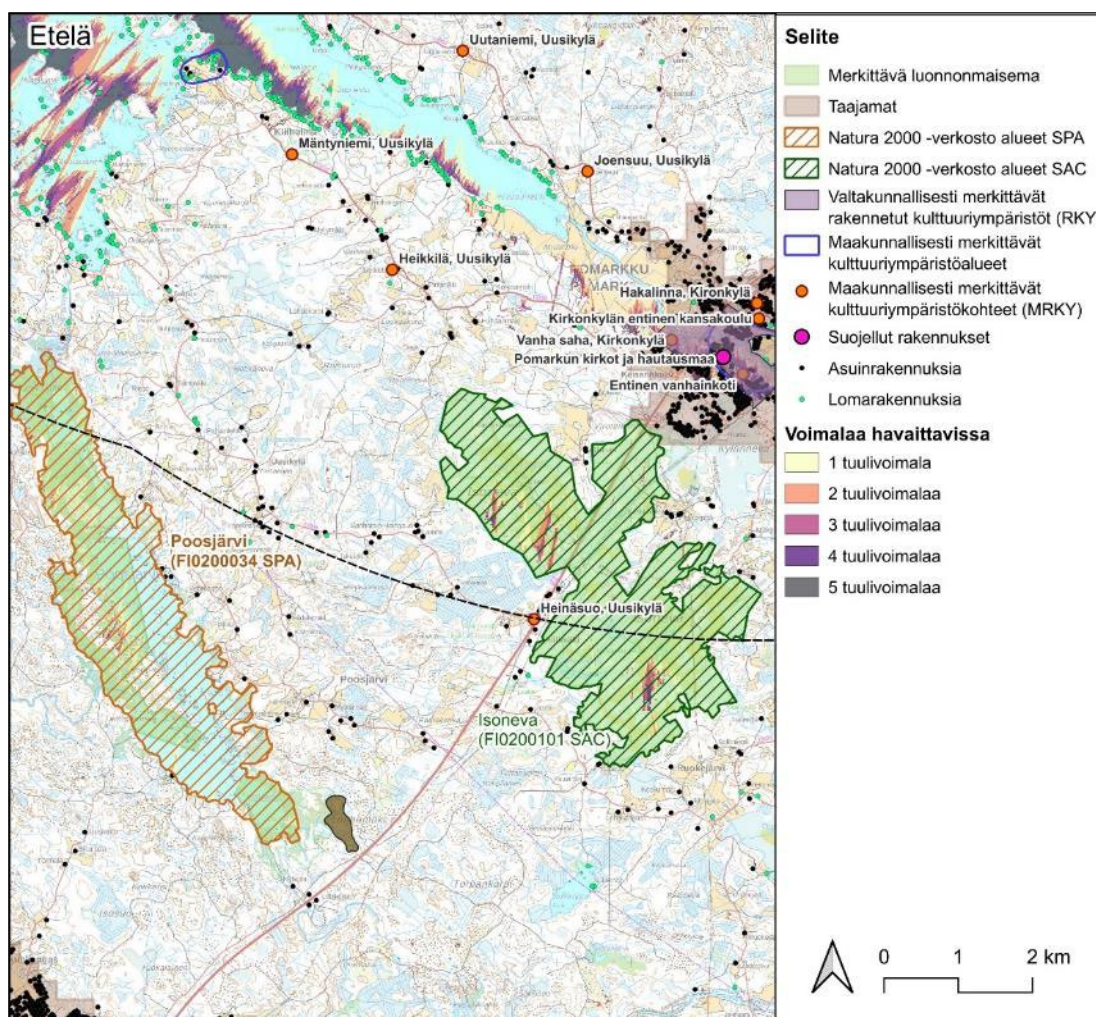
Kaava-alueen luoteispuolella noin 6 km etäisyydellä lähimmistä tuulivoimaloista sijaitsee merkittävä luonnonmaisema Niemijärvi – Itäjärv. Niemijärvi-Itäjärv. järven pinta-ala on noin 738 hehtaaria ja se kuuluu lintudirektiivin mukaisiin erityisiin suojelualueisiin (Natura 2000 SPA-alueet). Niemijärvi on erityisesti

ruovikkolintujen suosiossa, kun taas Itäjärvi on tunnettu monipuolisesta linnustostaan. Alue kuuluu lähes kokonaan lintuvesien suojeluohjelmaan ja maakuntakaavan luonnonsuojelualueeseen (SL). (Lähde: <https://www.ymparisto.fi/fi/luonto-vesistot-ja-meri/luonnon-monimuotoisuus/suojelu-ennallistaminen-ja-luonnonhoito/natura-2000-alueet/niemijarvi-itajarvi>)

Kuva 64. Merkittävät luonnonmaisemat (kaava-alueen itäpuolella) on merkitty vaaleanvihreällä.

Kaava-alueen itäpuolella noin 8 km etäisyydellä lähimmistä tuulivoimaloista sijaitsee Sinahmin luhta, joka on luokiteltu erityisten suojelutoimien alueiksi (SAC-alueiksi). Alueeseen kuuluu rehevä Jokilammi. Kahilakeitaalla on säännöllisesti muodostunut konsenttrinen keidaskeskusta. Kahilakeidas on lajissaan edustava kokonaisuus. Sinahmin alueella on runsas vesilinnusto. Kohdealueella kasvaa vanhojen metsien indikaattorilaji, raidankeuhkojäkälä (*Lobaria pulmonaria*). Suon reunalaisu on paikoin jäljellä. Alueella on runsaasti kuljuja ja allikoita. Suo on pääosin rahkarämettä ja isovarpuista rämettä. (Lähde: <https://www.ymparisto.fi/fi/luonto-vesistot-ja-meri/luonnon-monimuotoisuus/suojelu-ennallistaminen-ja-luonnonhoito/natura-2000-alueet/sinahmi>) Sinahmi on virkistyskäytössä.

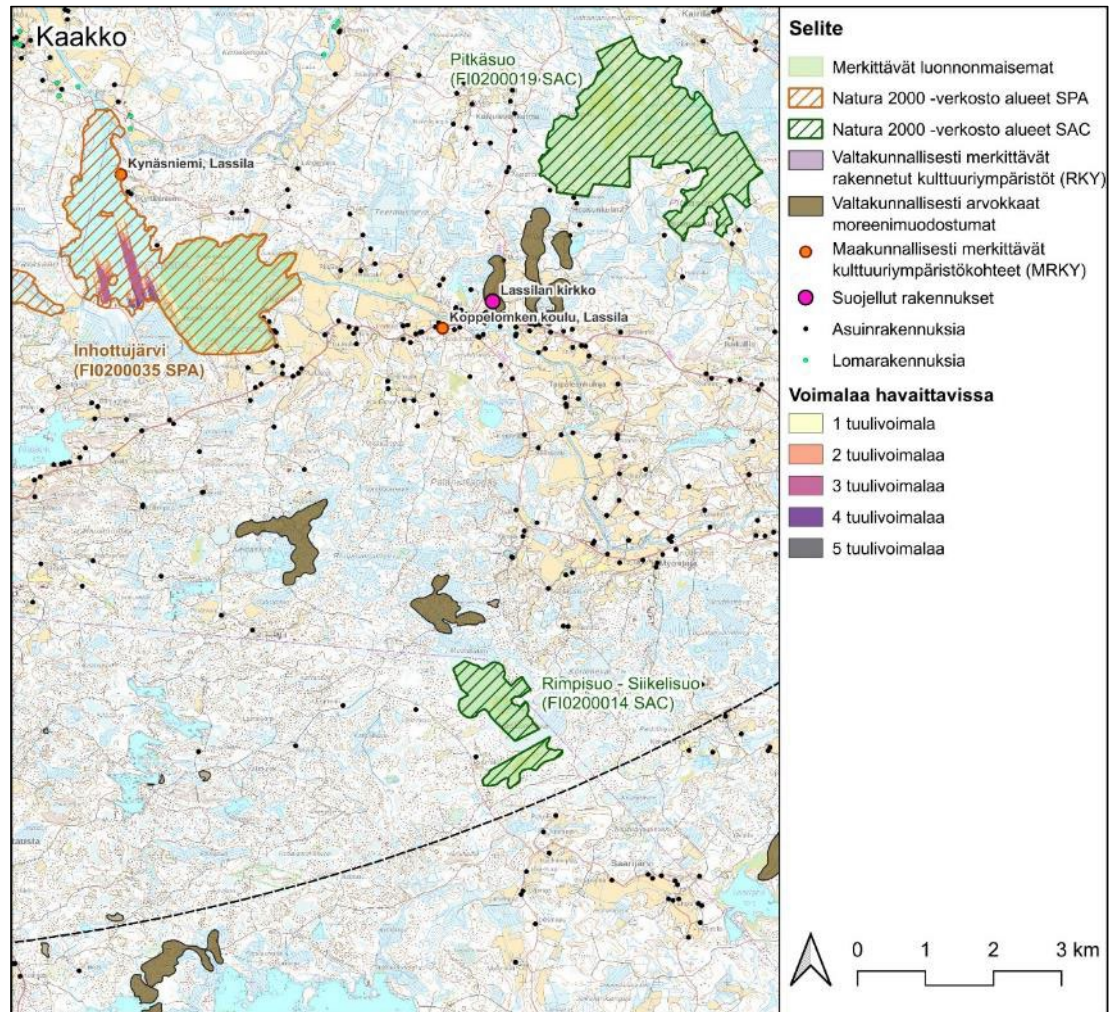
Kuva 65. Merkittävät luonnonmaisemat (kaava-alueen eteläpuolella) on merkitty vaaleanvihreällä.

Kaava-alueen eteläpuolella noin 12–19 km etäisyydellä lähimmästä tuulivoimalasta sijaitsevat Porin Poosjärvi (FI0200034 SPA) ja Pomarkun Isoneva (FI0200101 SAC).

Poosjärven suojelualueeseen kuuluvat itse Poosjärvi, sen rantametsät ja laajat kosteikkoalueet, yhteensä 794 ha. Poosjärvessä on runsaasti eri kokoisia saaria ja luotoja. Saaret ovat suurimmaksi osaksi lehtipuuvaltaisia ja kasvillisuus on lehtomaista. Pienemmät luodot ovat puuttomia lintuluotoja, ja rannat ovat luhtaisia. Osaa rantaluhdist ja -metsistä on laidunnettu. Poosjärven on harvinaislaatuinen lintuvesialue, sillä järveä ei säännöstellä ja vedenkorkeuden vaihtelu on lähes luonnollinen. Rehevöityminen on ongelma, ja järven vedenpintaa on nostettu. Rannoilla on runsaasti loma-asutusta ja muutama vakituinen asunto, jotka kärsivät runsaista kevättulvista. (Lähde: <https://www.ympan.fi/fi/luonto-vesistot-ja-meri/luonnon-monimuotoisuus/suojelu-ennallistaminen-ja-luonnonhoito/natura-2000-alueet/poosjarvi>)

Valtatie 23 ja voimalinjat halkovat Isonevaa. Isoneva on laaja soidensuojelualue Pomarkussa ja se koostuu pääasiassa valtion luonnonsuojelualueesta. Isonevan suon kasvillisuus on vähäravinteiselle suolle tunnusomaista. (Lähde: <https://www.outdoorssatakunta.fi/kohde/vaelluskohde-2/>)

Isonevalla on monipuolinen suoluonto, johon kuuluu rahkanevaa, rämettä, lyhytkortista nevaa ja tupasvillarämettä. Isoneva on myös suosittu lintujen tarkailupaikka, ja siellä voi nähdä useita lintulajeja, kuten harvinaisen kalatiiran. (Lähde: <https://retkipaikka.fi/isonevan-soidensuojelualue-pomarkussa/>)

Kuva 66. Merkittävät luonnonmaisemat (kaava-alueen kaakkoispuolella) on merkitty vaaleanvihreällä.

Kaava-alueen kaakkoispuolella noin 21–30 km:n etäisyydellä lähimmistä tuulivoimaloista on kolme aluetta, jotka on tässä selvityksessä luonnehdittu merkittäviksi luonnonmaisemiksi: Porin Inhottujärvi (SPA) ja Pitkäsuo (SAC) ja Ulvilan Rimpisuo-Siikelisuo (SAC).

Inhottujärvi (FI0200035 SPA) on pesimäaikainen ja muutonaikainen lintuvesi-kohte ja kuuluu Natura 2000 -verkostoon lintujen suojelun vuoksi (SPA). Alueella esiintyy useita vähälukuisia kosteikkolajeja ja järven merkitystä täydentää rantametsien arvostus. Linnustollisen arvon lisäksi alue on myös tärkeä virkistyskäyttökohde. (Lähde: Ympäristöhallinnon verkkopalvelu)

Pitkäsuo (FI0200019 SAC) on monimuotoinen ja rikkonainen suoalue (448 ha), joka on pääasiassa tupasvilla-, rahka- ja isovarpuista rämettä. Avosuo-

osat ovat pienialaisia. Keidassuota rikastavat useat pienet metsäsaarekkeet ja alueeseen kuuluu myös erämainen Ylinen Tervalampi. Laaja osa suosta on ojittamatta ja valtaosa ojitetusta alueesta on ennallistettu. (Lähde: Ympäristöhallinnon verkkopalvelu)

Rimpisuo-Siikelisuo (FI0200014 SAC) on useista erillisistä ja erikoisista pikusoista koostuva aluekokonaisuus, joka käsittää runsaasti erilaisia ja koko Satakunnan puitteissa harvinaisia suotyyppisiä, mm. minerotrofisia nevoja. Vaikka seudulla on ollut runsaasti metsäojituksia, ovat soiden keskustat kuitenkin edelleen ehyitä luonnontilaisia kokonaisuuksia. Alueen pinta-ala on 584 ha ja suot ovat pääosin puustoisia. (Lähde: Ympäristöhallinnon verkkopalvelu)

Suhde kaava-alueeseen ja turbiinien näkyminen maisemassa

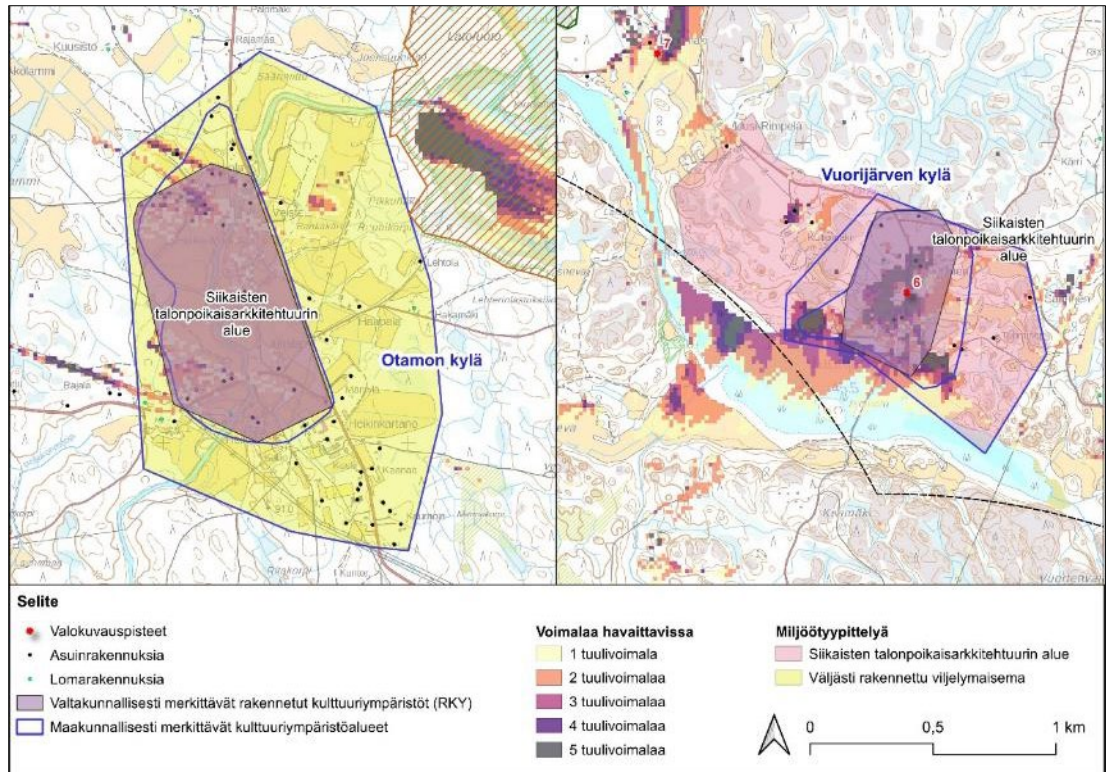
ZVI-analyysi osoittaa, että turbiinit ovat paikoitellen nähtävissä Niemijärvi – Itäjärven Natura-alueelta (yli 6 km suunnittelualueesta luoteeseen) ja Sinahmista (noin 7 km itään). ZVI-analyysin mukaan Haapakeitaan laajalta Natura-alueelta on useita näkymäalueita tuulivoimaloille (etäisyys yli 15 km lähimmistä tuulivoimaloista), mutta Natura-alueen laajuuteen verrattuna näkymäalueet jäävät vähäisiksi. ZVI-analyysin mukaan Pomarkun Isonen alueelta on vain muutamia kapeita näkymiä tuulivoima-alueelle. Muut merkittävät luonnonmaisemat ovat 15–30 km etäisyysvyöhykkeillä tuulivoimaloista, eikä ZVI-analyysin mukaan tuulivoimalat näy näille alueille.

Taulukko. Miljöötyypin ”Merkittävä luonnon maisema” maisemavaikutusten arviointi.

Kohde	Herkkyys	Muutoksen suuruus
Merkittävä luonnon maisema	<i>Huomioitavat näkökulmat:</i> Lainsäädäntö, luokiteltu arvo: Natura 2000-alueet Yhteiskunnallinen merkitys: maisemallinen merkitys virkistyskäytölle ja luontomatkailulle. Kyky sietää muutoksia: Kyseessä on pääosin koskemattomat luonnonmaisemat, joissa on vain vähän tai ei	<i>Huomioitavat näkökulmat:</i> Uloimmalla vaikutusalueella (6–15 km voimaloista) turbiinit ovat osittain nähtävissä Niemijärvi-Itäjärven ja Sinahmin alueilla ja kaukovaikutusalueella Haapakeitaalla. Suhteessa Natura-alueiden kokoon näkymäalueanalyysin mukaiset näkymäalueet ovat kuitenkin pienialaisia, ja Natura-alueilla on mahdollista kokea myös

	juuri lainkaan ihmisen toiminnan merkkejä	luonnonympäristöä ilman tuulivoimaloista aiheutuvia maisemavaikutuksia. Muille kuvatuille luonnonmaisema-alueille tuulivoimalat eivät tule ZVI-analyysin perusteella näkymään tai näkymä-alueet ovat hyvin kapeita. Koskemattoman luonnonmaiseman ja tuulivoimaloiden välinen kontrasti voidaan kokea suureksi siellä, missä voimalat tulevat näkymään.
 JOHTOPÄÄTÖKSET	<i>Kohteen herkkyys:</i> Suuri	<i>Muutoksen suuruus:</i> Vähäinen kielteinen
	<i>Vaikutuksen merkittävyys:</i> Vähäinen kielteinen Maiseman tai kulttuuriperinnön kannalta arvokkaaksi luokitellun alueen/kohteen arvot heikentyvät vähän. Vähäisiä muutoksia maisemakuvaan, maiseman yhtenäisyyteen ja luonteeseen. Muutoksella ei ole juurikaan vaikutuksia alueen tai paikan käyttöön tai kokemukseen siitä.	

4.3.4 Siikaisten talonpoikaisarkkitehtuurin alue

Kuva 67. Siikaisten talonpoikaisarkkitehtuurin alueet on merkitty vaaleanpunaisella.

Siikaisten talonpoikaisarkkitehtuurin alueet edustavat satakuntalaista talonpoikaisarkkitehtuuria ja sijaitsevat Vuorijärvellä (noin 3,2 km etäisyydellä tuulivoimaloista pohjoiseen) ja Otamolla (noin 8,3 km etäisyydellä tuulivoimaloista luoteeseen) sekä Leppijärvellä Iso Leppijärven ympärillä (etäisyys noin 15 km tuulivoimaloista pohjoiseen). Leppijärven tilat on jätetty miljööttypeistä pois, koska ne ovat etäälle tuulivoimaloista sijoittuvia rakennetun kulttuuriympäristön kohteita, joille ei näkyvyysalueanalyysin (ZVI) mukaan kohdistu vaikutuksia. Vuorijärven ja Otamon kylät ovat hyvin ominaispiirteensä säilyttäneitä kyliä. (Lähde: Satakunnan rakennetut kulttuuriympäristöt: Maakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen päivitys- ja täydennysinventointi 2023. Ramboll, 2023)

Siikaisten talonpoikaisarkkitehtuurin arvoalueisiin kuuluvien tilojen päärakennuksille on leimallista pitkä ja kapea runko sekä erittäin koristeellisesti listoitut, moni-ikkunaiset ja kulmistaan viistetyt kuistit ja leikkauskoristellut vellikelot. Pihapiireille on leimallista rakennuskannan umpipihainen hahmo. (Lähde:

Museoviraston verkkosivu, Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY:

https://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1993)

Vuorijärvi asutettiin 1600-luvun lopulla. Vuorijärven topografia leimaa suuret korkeuserot. Rinnepellot ovat raivattu mäkien välisiin laaksoihin ja järven rannoille. Ylhäällä mäellä on Ylisentalon hyvin säilynyt rakennusryhmä, joka on rakennettu tiiviisti pihan ympärille. Alhaalla laaksossa on Juhantalon perinteinen päärakennus vuodelta 1874. (Lähde: Museoviraston verkkosivu, Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY: www.rky.fi/)

Otamonjoen varrella olevan Otamon kylän keskeisten maatilojen Vanhatalon, Mikkolan ja Juhalan rakennuskannassa on säilynyt rikasmuotoista talonpoikaisarkkitehtuuria. Ensimmäisenä asutettiin Isojärven pohjoispäässä oleva Otamon kylä, jonka ensimmäinen talo perustettiin 1650-luvulla. Varsinainen alueen asutus alkoi suuren reduktion jälkeen 1680-luvulla. Vanhatalon komea päärakennuksen vanhin osa on vuodelta 1876, nykyiseen mittaansa se on rakennettu 1800-luvun jälkipuoliskolla. Kulmapilastereissa on erittäin taidokkaasti kaiverretut ruusukoristeet. Kuisti on siikaislaista tyyppiä. Pihan toisella sivulla on pienempi asuinrakennus 1800-luvulta. Kivi- ja tiilirakenteinen navetta on vuodelta 1867, tiilinen makasiini vuodelta 1880 ja kellari vuodelta 1875. Pihan johtaa lehtipuukuja. (Lähde: Museoviraston verkkosivu, Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY: www.rky.fi/)

Kuva 68. Kuvaspaikka sijaitsee noin 3,5 km etäisyydellä lähimmistä tuulivoimaloista. Kuva Vuorijärventieltä etelään. Kuva valokuvauspisteestä 6 kesän 2024 maastokäynnillä. (A-Insinöörit)

Kuva 69. Vuorijärven Juhantalo sijaitsee noin 3,5 km etäisyydellä lähimmistä tuulivoimaloista. Kuva Vuorijärventieltä etelään. Kuva valokuvauspisteen 6 eteläpuolelta kesän 2024 maastokäynnillä. (A-Insinöörit)

Kuva 70. Kuvauspaikka sijaitsee noin 3,6 km etäisyydellä tuulivoimaloista. Kuva Vuorijärventieltä Lehtimäen läheisyydessä lounaaseen Isonen suuntaan. Kuva valokuvauspisteestä 7 kesän 2024 maastokäynnillä. (A-Insinöörit)

Suhde kaava-alueeseen ja turbiinien näkyminen maisemassa

Turbiinit ovat maisemasta erottuvia elementtejä, erityisesti korkeammilta maastonkohdilta. Myös lapojen liike kiinnittää helposti huomion. ZVI-analyysin perusteella hankkeen aiheuttama maiseman muutos näkyy Vuorijärven merkittävän kulttuuriympäristön alueelle, mutta ZVI ei ota huomioon puuston ja rakennusten peittävää vaikutusta. Kaikki viisi tuulivoimalaa ovat nähtävissä avoimille paikoille kuten Ylisen ja Juhan-talon välisille pelloille. Myös Vuorijärventielle Ylisen ja Vanhatalon välillä tuulivoimalat tulevat näkymään. Pihapiirien rakennuskanta osittain peittää näkymiä tuulivoimaloiden suuntaan. Tuulivoimalat eivät vaikuta rakennetun kulttuuriperinnön kannalta tärkeiden ominaispiirteiden säilymiseen (RKY), mutta maisemamuutos on suuri maisemassa, joka on pitkään säilynyt muuttumattomana luonnonympäristön muutoksia lukuun ottamatta.

Otamon kylässä ZVI-analyysin mukaan eniten tuulivoimaloita voi näkyä Siikaisten talonpoikaisarkkitehtuurin RKY-alueen lounaisosaan Otamontien pohjoispuoleiselle peltoaukealle ja RKY-alueen pohjoisosaan Mikkolaan. Mikkolan pihapiirissä on useita rakennuksia ja jonkin verran puustoa, jotka peittävät näkyvyyttä. Juhalan ja Vanhatalon pihapiireihin voi näkyä yksittäisiä

tuulivoimaloita paikoitellen, mutta ZVI-analyysi ei huomioi puuston ja rakennusten peittävää vaikutusta. Näihin ei arvioida kohdistuvan vaikutuksia.

Muutoksen myötä maiseman luonteeseen kohdistuu osittain muutoksia. Alueen käyttö ei muutu, eikä rakennettuun kulttuuriympäristöön kohdistu muutoksia, jotka heikentäisivät niitä arvoja, joiden vuoksi kohteet ovat valtakunnallisesti merkittäviä.

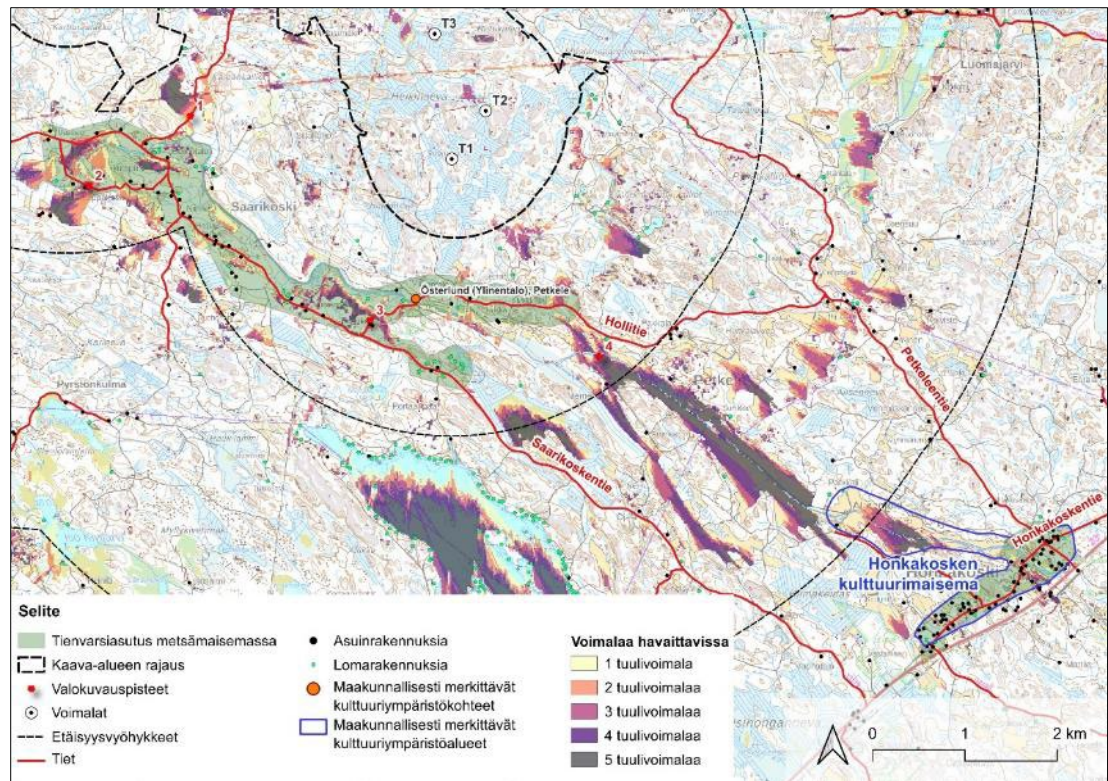
Kuva 71. Havainnekuva (visualisointi) turbiinien vaikutuksesta maisemaan 4 km etäisyydellä tuulivoimaloista (kuvapiste 6). Kuva Vuorijärventieltä Vuorijärven kylässä lounaaseen. (A-Insinöörit)

Taulukko 8. Miljöötyypin ”Siikaisten talonpoikaisarkkitehtuurin alue” maisemavaikutusten arviointi.

Kohde	Herkkyys	Muutoksen suuruus
Siikaisten talonpoikaisarkkitehtuurin alue	<i>Huomioitavat näkökulmat:</i> Lainsäädäntö, luokiteltu arvo: Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt: Siikaisten talonpoikaisarkkitehtuurin alue (Otamo ja Vuorijärvi) Maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöalueet: Otamon kylä ja Vuorijärven kylä. Yhteiskunnallinen merkitys: maisemallinen merkitys vakitukselle asumiselle, maisemallinen merkitys	<i>Huomioitavat näkökulmat:</i> Siikaisten talonpoikaisarkkitehtuurin miljöötyypit sijaitsevat noin 3–8 km kaava-alueelta. ZVI-analyysin perusteella hankkeen aiheuttama maiseman muutos näkyy Vuorijärven merkittävän kulttuuriympäristön alueelle, mutta ZVI ei ota huomioon puuston ja rakennusten peittävää vaikutusta. Kaikki tuulivoimalat ovat nähtävissä avoimille paikoille. Pihapiirien rakennuskanta osittain peittää näkymiä tuulivoimaloiden suuntaan. Tuulivoimalat eivät heikennä rakennetun kulttuuriperinnön kannalta tärkeiden ominaispiirteiden säilymistä (RKY), mutta maisemamuutos on suuri

	ylimaakunnalliselle kulttuurimatkailulle. Kyky sietää muutoksia: Herkkä alue, jossa maiseman muutosten sietokyky on vähäinen. Ihmisen toiminnan vaikutus maisemassa on vähäistä tai luontevasti maisemaan sovitettua, kyseessä on perinteinen maaseudun kulttuuriympäristö.	maisemassa, joka on pitkään säilynyt muuttumattomana luonnonympäristön muutoksia lukuun ottamatta. Otamon kylässä ZVI-analyysin mukaan eniten tuulivoimaloita voi näkyä Siikaisten talonpoikaisarkkitehtuurin RKY-alueen lounaisosaan Otamontien pohjoispuoleiselle peltoaukealle ja RKY-alueen pohjoisosaan Mikkolaan, missä on useita näkyvyyttä peittäviä rakennuksia ja jonkin verran puustoa. Juhalan ja Vanhatalon piha-alueisiin ei arvioida kohdistuvan vaikutuksia. Muutoksen myötä maiseman luonteeseen kohdistuu osittain muutoksia. Alueen käyttö ei muutu, eikä rakennettuun kulttuuriympäristöön kohdistu muutoksia, jotka heikentäisivät niitä arvoja, joiden vuoksi kohteet ovat valtakunnallisesti merkittäviä.
JOHTO-PÄÄTÖKSET	<i>Kohteen herkkyyks:</i> Suuri	<i>Muutoksen suuruus:</i> Suuri -
	<i>Vaikutuksen merkittävyys:</i> Suuri kielteinen Maiseman kannalta luokitellun RKY-alueen arvot heikentyvät vähän, kun tuulivoimalat on nähtävissä paikoitellen RKY-alueelta ja lähialueilta. Suuria muutoksia maisemakuvaan, maiseman yhtenäisyyteen ja luonteeseen, koska maisema on säilynyt ehyenä ja muuttumattomana pitkään. Muutoksella ei ole juurikaan vaikutuksia alueen tai paikan käyttöön, mutta voimaloiden näkyminen voidaan kokea alueen arvoa heikentäväksi.	

4.3.5 Tienvarsiasutus metsämaisemassa

Kuva 72. Tienvarsiasutus metsämaisemassa on merkitty vihreällä.

Tienvarsiasutus metsämaisemassa -miljöötyyppin alueet sijaitsevat Saarikoskentien ja Hollitien varrella, hankkeen välittömässä lähiympäristössä alle 3 km etäisyydellä tuulivoimaloista etelään sekä ulommalla vaikutusalueella noin 7 km hankealueelta kaakkoon, Honkakoskella Granholmintien ja Honkakoskentien varrella. Miljöötyyppi on eriytetty joenvarsien viljelymaisemista, sillä näillä alueilla pellot ovat pienialaisia. Siikaisissa on runsaasti tämän tyyppisiä ympäristöjä, mutta miljöötyyppisiin otettiin mukaan lähimmät alueet, joilla on kymmeniä asuttuja pihapiirejä.

Maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö Österlund (Ylinentalo), Petkele sijaitsee Hollitien varrella Leväsjoen pohjoisrannalla, noin 1,6 km etäisyydellä lähimmästä turbiinista (T1). Österlundin talonpoikaistilan komea päärakennus on vuodelta 1803, ulkovuorauksen yksityiskohdat ovat 1900-luvun alkupuolelta. Myös osa tilan talousrakennuksista on vanhoja. Österlund edustaa 1800-luvun talonpoikaista pihapiiriä. (Lähde: Satakunnan rakennusperintö 2005)

Suhde kaava-alueeseen ja turbiinien näkyminen maisemassa

ZVI-analyysi osoittaa, että turbiinit ovat osittain näkyvissä joissakin paikoissa Saarikosken kylän tienvarren metsämaisemassa, mikä aiheuttaa paikallisesti suuria muutoksia maisemaan, kun tuulivoimalat hallitsevat maisemakuvaa alle 3 km etäisyydeltä tarkasteltuna. Aluekokonaisuuden ainoalle maakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi luokitellulle kohteelle Österlundille (Ylinentalo), Petkele) tuulivoimalat eivät kuitenkaan näy.

Miljöötyypin länsiosassa Leväsjoen varren peltoalueille tulee näkyvyysalue-analyysin (ZVI) mukaan näkymään Peltomaan ja Kuusimäen tilojen pohjoispuolella avautuville pelloille, sekä Leväsjoen mutkassa joen pohjoispuoleisille pelloille, jossa ei ole asuntoja. Holmintieltä avautuu kahdessa kohtaa näkymät tuulivoimaloiden suuntaan. Myös Koivukummun pohjoispuolella olevalle pelloille on mahdollista näkyä kaksi voimalaa ja Heikintalon eteläpuoleisille pelloille voi näkyä kaikki viisi tuulivoimalaa.

Hollitieltä Erkkilän kohdalta ja siitä tietä pitkin pohjoiseen sekä molemmin puolin tietä olevilta pelloilta avautuu näkymiä tuulivoimaloille. Näillä alueilla ei ole erityisiä arvoja. Peltojen etelälaidalle voi näkyä viisikin voimalaa.

Maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö Österlund (Ylinentalo) sijaitsee etelään viettävän rinteessä ja Leväsjoen rajaamalla tasaisella alueella. Tuulivoimaloiden suuntaan nouseva maasto peittää näkymiä voimaloille. Näkymiä tuulivoimaloiden suuntaan avautuu Leväsjoen suuntaisen pitkän peltoaukean etelälaidalta joen etelärannalta.

Kuva 73. Kuvauspaikka sijaitsee noin 2,3 km etäisyydellä tuulivoimaloista. Kuva Holmintieltä pohjoiseen, paikasta josta ZVI-analyysin mukaan on mahdollista näkyä kolme tuulivoimalaa. Kuva valokuvauspisteestä 2 kesän 2024 maastokäynnillä. (A-Insinöörit)

Kuva 74. Kuvauspaikka sijaitsee noin 2 km etäisyydellä tuulivoimaloista. Kuva Hollitieltä Erkkilän pohjoispuolelta koilliseen. Kuva valokuvauspisteestä 3 kesän 2024 maastokäynnillä. (A-Insinöörit)

Kuva 75. Havainnekuva (visualisointi) turbiinien (T1 ja T2) vaikutuksesta maisemaan 2 km etäisyydellä tuulivoimaloista (kuvapiste 3). Kuva Hollitieltä Erkkilän pohjoispuolelta koilliseen. (A-Insinöörit)

Honkakoskella maakunnallisesti merkittävä kulttuurimaisema käsittää Honkakoskentien varren ja Granholmintien varren eteläosan. Honkakoskentie suuntautuu maisemassa lounas-koillinen suuntaisesti ja siten suoria näkymiä tuulivoima-alueen suuntaan on vähän. Alue on rakentunut tien varrelle melko tiiviiksi kylärakenteeksi, jossa rakennuskanta on monimuotoista.

Suhde kaava-alueeseen ja turbiinien näkyminen maisemassa

Honkakosken kulttuurimaisemassa tuulivoimalat tulevat näkymään Vanhatalon länsipuolisille pelloille viljelymaisemaan ja kylärakenteessa Vähäjoen varren pelloille. Näkyvyysalueet ovat kuitenkin melko pienialaisia. Honkakoskella päärakennukset on monin paikoin sijoitettu kylätien varrelle. Tienvarsimaisemassa on isoja maatiloja, torppia ja koulu, tievarsi on rakennettu ja vehreä, eikä sieltä avaudu laaja-alaisia näkymiä tuulivoima-alueen suuntaan. Paikoin tien varrella on myös uusia suuria yritysten tuotantorakennuksia ja maatilojen talousrakennuksia. Pienelle alueelle Vähäjoen varren pelloille Uusitalon pohjoispuolella voi näkyä viisikin tuulivoimalaa yhtä aikaa. Vanhatalon luoteispuoleiselle pellolle voi myös näkyä voimaloita. Pihapiirien rakennukset peittävät näkyvyyttä. Honkakosken kulttuurimaisema jatkuu Vanhatalolta Vähäjoen

varren peltomaisemana länteen. Kallioisten metsien rajaamalta peltoalueelta tulee näkymää kaikki viisi tuulivoimalaa.

Kuva 76. Kuva Honkakoskentieltä Vanhatalon kohdalta Vähäjoen eteläpuolelta länteen, noin 7,6 km etäisyydeltä lähimmistä tuulivoimaloista. (Lähde: Google Maps)

Taulukko 9. Miljöötyypin ”Tienvarsiasutus metsämaisemassa” maisemavaikutusten arviointi.

Kohde	Herkkyys	Muutoksen suuruus
Tienvarsiasutus metsämaisemassa	<i>Huomioitavat näkökulmat:</i> Lainsäädäntö, luokiteltu arvo: <u>Maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristökohte:</u> Österlund (Ylinentalo), Petkele Honkakosken maakunnallisesti merkittävä kulttuurimaisema Yhteiskunnallinen merkitys: maisemallinen merkitys vakitukselle asumiselle Kyky sietää muutoksia: maisema, jossa on nähtävissä ihmisen toiminnan vaikutus, mutta se ei ole luonteeltaan maaseutumaisemasta poikkeavaa. Saarikoskentien ja Hollintien alueella on vain yksi maakunnallisesti merkittäväksi tunnistettu rakennetun kulttuuriympäristön	<i>Huomioitavat näkökulmat:</i> Miljöötyypit sijaitsevat 1,5–7 km:n etäisyydellä tuulivoimaloista ja alueilta avautuu jonkin verran näkymiä hankealueelle. Maisemamuutoksen suuruus on suuri kielteinen Saarikoskella niillä kohdilla, jonne voimat näkyvät, kun maaseutumaiseman ja tuulivoimaloiden välinen kontrasti on suuri lähietäisyydeltä tarkasteltuna. Asuntojen pihapiirit ovat kuitenkin puuston ja rakennusten vuoksi hyvin suojassa näkymiltä. Honkakoskella laajin näkvyysalue sijaitsee kylärakenteesta luoteeseen peltoalueilla. Lisäksi näkymiä voimaloille on ZVI-analyysin mukaan Vanhatalon ja

	kohde, eikä muita erityisiä arvoja. Honkakosken maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema sisältää monimuotoista ja monen ikäistä rakentamista ja vain vähän avoimia maisematiloja. Maiseman muutosten sietokyky on kohtalainen.	Uusitalon pelloilta, mutta näkymiä ei avaudu tienvarsi-asutukselta tuulivoimaloiden suuntaan.
JOHTOPÄÄTÖKSET	<i>Kohteen herkkyyks:</i> Kohtalainen	<i>Muutoksen suuruus:</i> Kohtalainen kielteinen
	<i>Vaikutuksen merkittävyys:</i> Kohtalainen kielteinen Kulttuuriperinnön kannalta arvokkaaksi luokitellun kohteen arvot eivät heikenny. Honkakosken kulttuurimaisemaan vaikutukset jäätävät paikallisiksi, mutta kohdentuvat vanhojen tilojen lähialueille pelloille. Kohtalaisia muutoksia maisemakuvaan, maiseman yhtenäisyyteen ja luonteeseen niiltä alueilta jonne voimalat näkyvät, koska alue sijaitsee lähivaikutusalueella. Muutoksella ei ole juurikaan vaikutuksia alueen tai paikan käyttöön tai kokemukseen siitä.	

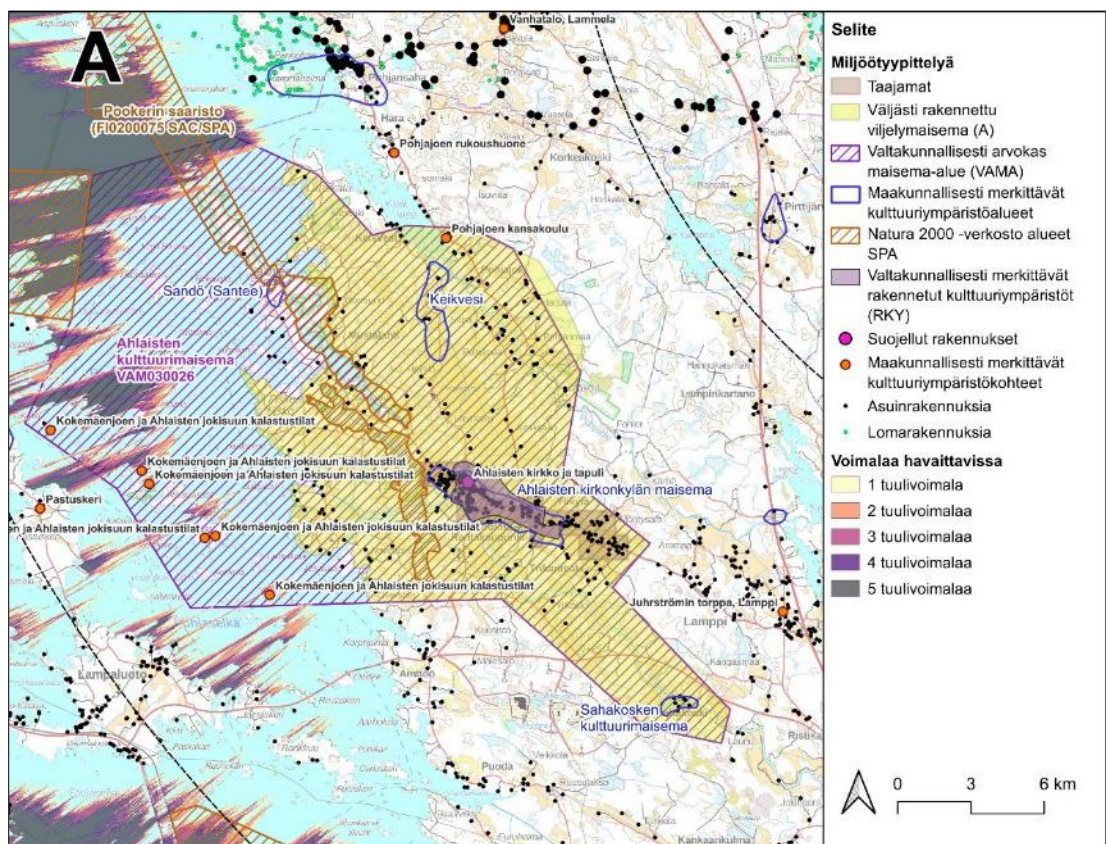
4.3.6 Väljästi rakennettu viljelymaisema

Väljästi rakennetuiksi viljelymaisemiksi tyypiteltiin alueita, joilla on laajoja peltoalueita ja asutusta. Väljästi rakennetut viljelymaisemat sijaitsevat 2,5–30 km:n etäisyydellä hankealueesta, joten miljöötyypit merkittiin tässä luvussa kirjaintunnuksilla, jotta näitä alueita pystytään kuvaamaan tarkemmin:

1. Porin Ahlainen (A)
2. Siikaisten Otamo (B)
3. Merikarvian Lankoski (C)
4. Siikaisten Leväsjoki (D)
5. Siikaisten Hirvijärvi (E)
6. Kankaanpään Leväjärvä (F)
7. Kankaanpään-Honkajoen Karvianjoki (H)

Kuva 77. Pappilankylän kulttuurimaisemaa Kankaanpään Honkajoelta, etäisyyss tuulivoimaloista noin 24 km. Kuva valokuvauspisteestä 25 kesän 2024 maastokäynnillä. (A-Insinöörit)

Kuva 78. Porin Ahlaisten väljästi rakennettu viljelymaisema (A) on merkitty keltaisella, rajaus mukailee valtakunnallisesti arvokasta maisema-alueita. Osa-alueen keskellä on Ahlaisten kirkonkylän taajama, mikä on myös valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY).

Väljästi rakennettu viljelymaisema (A) sijaitsee Porin Ahlaisten alueella, noin 18 km lähimmistä tuulivoimaloista lounaaseen. Alue sijaitsee kaukovaikutusalueella ja sen sisällä on valtakunnallisesti arvokas maisema alue (VAMA) Ahlaisten kulttuurimaisema (VAM030026) ja Ahlaisten kirkonkylän valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY). Ahlaisten kulttuurimaisema-alue yhdistää merellisyyden, kulttuuriperinnön ja luontoarvot. Ahlaisten kirkonkylä on yksi parhaiten säilyneistä ja hoidetuista kirkonkylistä Satakunnassa. Harjun päällä kulkevat asuin- ja talousrakennukset luovat yhtenäisen raittinäkymän kylän keskusta. Alakylän itäpuolella asutus muodostaa väljemmän raittinäkymän.

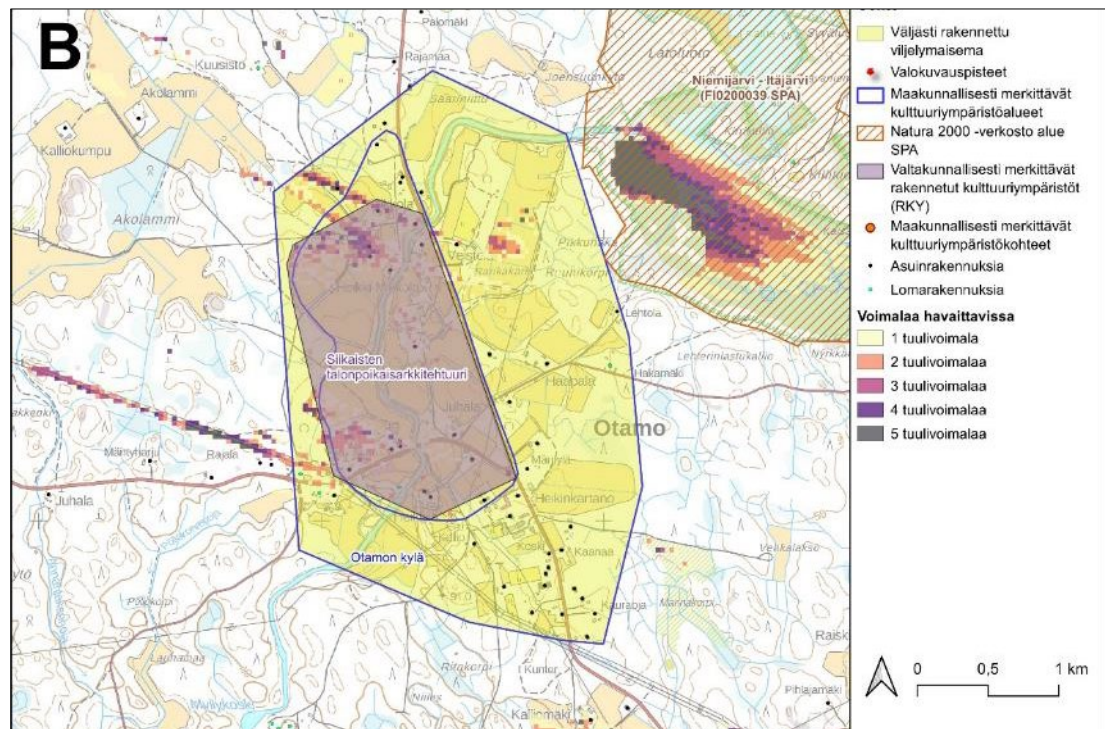
Ahlaisten kulttuurimaisema on tyypillistä moreeniseutua, jossa toistuvat kaakko-luoteissuuntaiset harjanteet. Maisema-alue on mäkistä ja muodostaa pienipiirteisen mosaiikin mäkien, harjanteiden ja peltotilkkujen välillä. Maisemaa elävöittävät tiet, pihapiirit, rakennukset ja maisemapuut. Merellä mosaiikkimaiset piirteet näkyvät kivikkoisten karien ja pienten saarten saaristona.

Ahlaisten kirkonkylän pohjoispuolella on maakunnallisesti merkittävä Keikveden kulttuuriympäristöalue ja lounaispuolella Sahakosken maakunnallisesti merkittävä kulttuurimaisema. Molemmat sisältyvät valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen. Keikveden tien varrella on vaihtelevaa mäki- ja peltomaisemaa. Metsäsaarekkeilla on vanhoja latoja. Tyypillisiä pientiloja ovat mm. Viitasalo, Välisalo, Männistö, Rantanen ja Tuomisalo. Lähempänä joki-suuta on kesämökkiasutusta vanhojen rakennusten joukossa. (y-pakki - Satakunnan rakennusperintö 2005 alue) Sahakoskessa on ollut mylly- ja sahatoimintaa jo 1700-luvulla. Nykyistä saharakennusta on lisärakennettu useaan otteeseen. Luonnonvarainen koski on yksi Satakunnan komeimpia. (y-pakki - Satakunnan rakennusperintö 2005 alue)

Suhde kaava-alueeseen ja turbiinien näkyminen maisemassa

ZVI-analyysin mukaan tuulivoimalat eivät näy Ahlaisten taajamasta RKY-alueelta, eivätkä maakunnallisesti merkittävän Ahlaisten kirkonkylän maisema-alueelta. Tuulivoimalat eivät näy myöskään Keikveden tai Sahakosken suunnista. Pienialainen näkyvyysalue on Pohjaniitun kohdalla Heinilän

eteläpuolella, Lillahanttuussa selänteen reunalla, laajan peltoalueen länsireunalla. ZVI-analyysin perusteella ja kohteen etäisyys huomioon ottaen voidaan todeta, ettei maisemavaikutuksia synny.

Kuva 79. Väljästi rakennettu viljelymaisema (B) Siikaisten Otamo on merkitty keltaisella.

Väljästi rakennettu viljelymaisema (B) sijaitsee Otamon alueella, noin 8 km kaava-alueelta luoteeseen. Siikaisten vanhin kylä Otamo sai pysyvän asutuksen ilmeisesti vasta 1600-luvulla oltuaan sitä ennen eräaluetta. Perinteistä rakennuskantaa on mm. Vanhatalon, Juhalan ja Mikkolan tiloilla. Juhalan tasapainoinen rakennusryhmä on vuodelta 1905. (<https://www.y-pakki.fi/to.aspx?id=2.100472>) Alue sijaitsee Siikaisten talonpoikaisarkkitehtuurin alueeksi luokitellun RKY-alueen ympärillä, joka on aiemmin kuvattu edellä samannimisessä miljöötippelyssä.

Suhde kaava-alueeseen ja turbiinien näkyminen maisemassa

Otamon kylän väljästi rakennettua viljelymaisemaa halkovat voimajohdot ja Otamonjoki. Pienialaisia näkymäalueita tuulivoimaloiden suuntaan voi syntyä pohjoisessa Mikkolan tilan ympäristössä, mutta tilakeskuksen alueella rakennukset peittävät näkyvyyttä, mitä ZVI-analyysi ei ota huomioon. Lisäksi näkymiä tuulivoimaloille voi syntyä ZVI-analyysin mukaan Vaajasaaren kohdalta

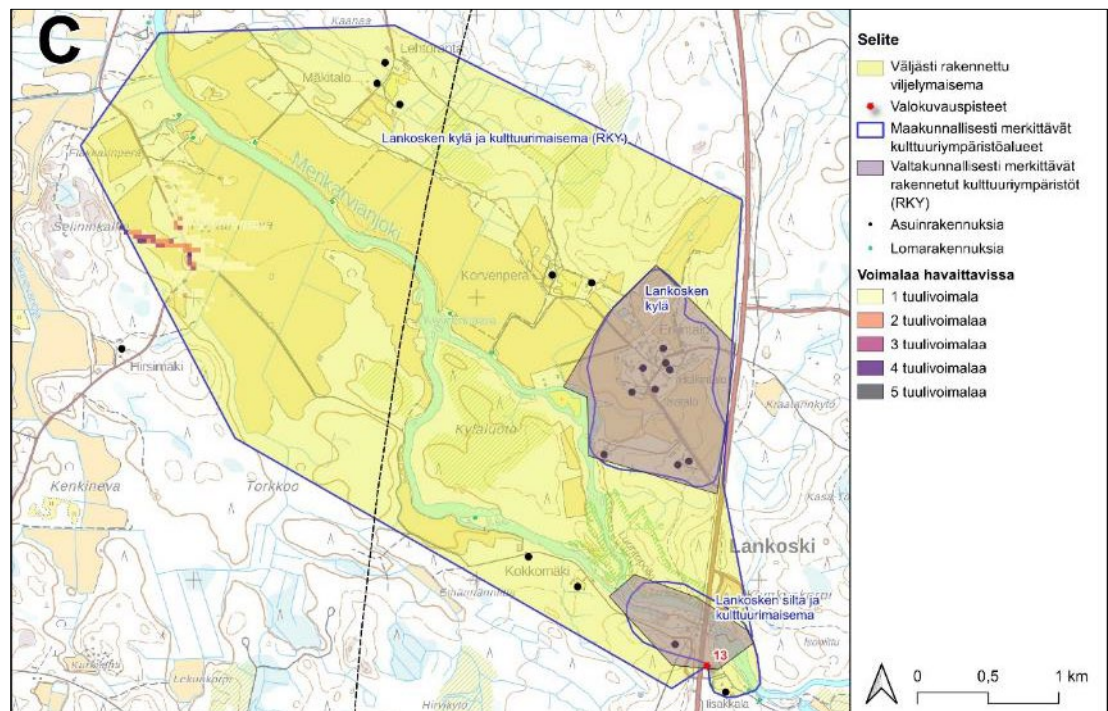
Otamontien pohjoispuolelta. Leväsjoentien itäpuolella näkymiä 1–3 tuulivoimalalle voi syntyä Veistelän pelloille.

Kuva 80. Kuvauspaikka sijaitsee Otamon kylä eteläpuolella Keskukyläntiellä, noin 7,2 km etäisyydellä lähimmistä tuulivoimaloista luoteeseen. Kuvassa näkyy olemassa oleva voimalinja oikealla ja keskellä kuvassa puuston siimeksessä Forssin asuinpaikka. Kuva valokuvauspisteestä 12 kesän 2024 maastokäynnillä. (A-Insinöörit)

Kuva 81. Kuva Otamon kylältä Vanhatalon kohdalta Otamontieltä länteen. Kuvauspaikka sijaitsee noin 9 km etäisyydellä tuulivoimaloista luoteeseen. Vanhatalon merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä on vaikea havaita yhtäaikaaisesti tuulivoimaloiden kanssa, eikä rakennuskanta siten vertaudu tuulivoimaloihin. Tuulivoimaloita voidaan mahdollisesti nähdä satunnaisista pisteistä Vanhatalon tilalta, mutta rakennuskanta ja puusto peittävät hyvin näkyvyyttä. (Lähde: <https://siikainen.fi/>)

Kuva 82. Väljästi rakennettu viljelymaisema (C) Merikarvian Lankoski on merkitty keltaisella.

Lankosken kylän viljelymaisema (C) sijaitsee noin 14–16 km tuulivoimaloista länteen. Alueella sijaitsee kaksiosainen Lankosken kylän valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö, joka sisältää myös kaksi maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöaluetta: Lankosken kylä ja Lankosken silta ja kulttuurimaisema.

Kuva 83. Lankosken mylly sijaitsee noin 14 km etäisyydellä tuulivoimaloista länteen. Kuva valokuvauspisteestä 13 kesän 2024 maastokäynnillä. (A-Insinöörit)

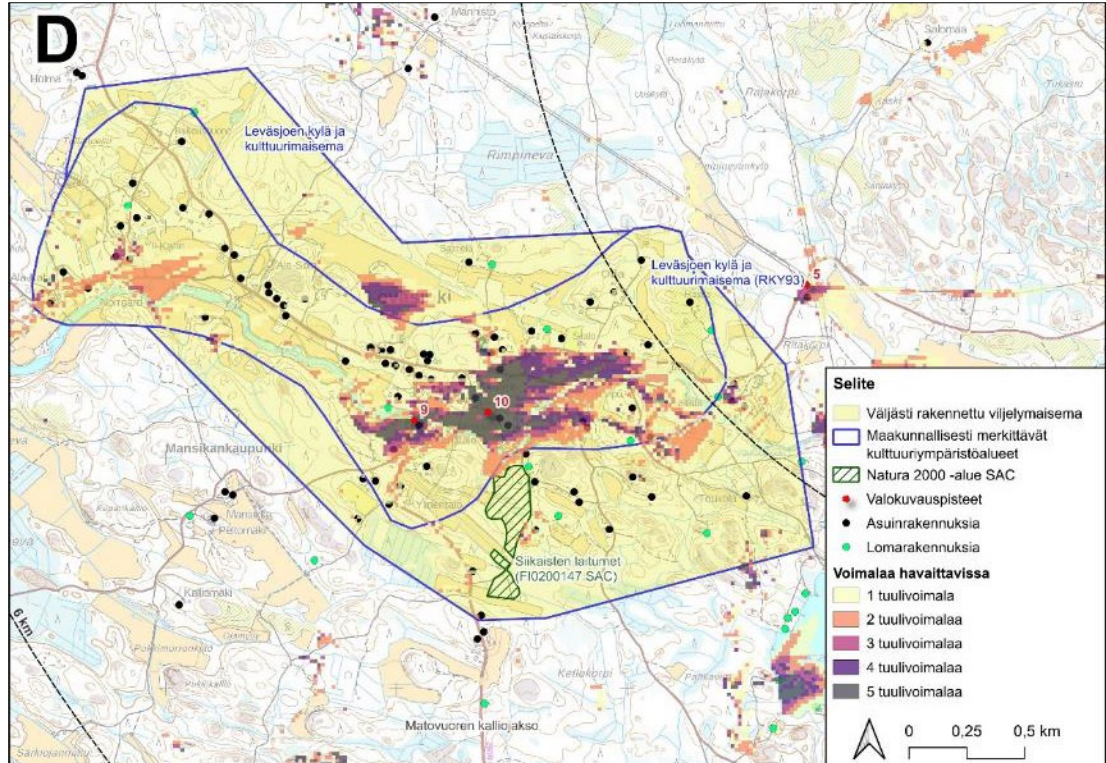
Lankoski on pohjoisen Satakunnan vanhaa kalastus- ja erämaa-aluetta, jonka vakituinen asuttaminen aloitettiin vasta 1600- ja 1700-lukujen vaihteessa. Lankoskella toimi sahalaitos jo 1700-luvun puolivälissä. Johan Liljeblad perusti 1840 paikalle pienen paperitehtaan ja samoihin aikoihin myös saviastiatehtaan. Naimakaupan kautta Lankoski teollisuuslaitoksineen siirtyi 1800-luvun puolivälissä Antti Ahlströmin haltuun. Kylän rakennuskanta on hyvin edustavaa. Saman raitin varrella lähellä toisiaan ovat aumakattoinen Isotalo sekä Erkontalo ja Heikintalo, jotka ovat paritupatyyppejä ja punamullattuja. Kaikki kolme päärakennusta on rakennettu 1800-luvun puolivälin jälkeen. Isotalon rakennukset on suojeltu rakennussuojelulain nojalla. (Lähde: [y-pakki - Satakunnan rakennusperintö 2005 alue](#)).

Lankosken silta ja kulttuurimaisema sijaitsee valtatie 8 molemmilla puolilla. Merkittävä rakennusperintö sijaitsee patoa ja vanhaa siltaa lukuun ottamatta valtatie 8:n länsipuolella hieman valtatie 8:n tasoa alemmilla korkeusasemilla. Lankosken teollisesta menneisyydestä kertovat kosken pengerrykset, pato sekä 1800-luvulta oleva mylly, joka toimii nykyisin kahvilana. Lankosken kaksiaukkoinen kivihohtosilta on rakennettu 1887. Rakentajana toimi talollinen Maurits Tuorila. Uuden sillan valmistuttua viereen vuonna 1960 jäi Lankosken vanha silta levähdyspaikaksi ja 1987 se nimettiin Tiehallinnon museosillaksi. ([y-pakki - Satakunnan rakennusperintö 2005 alue](#))

Suhde kaava-alueeseen ja turbiinien näkyminen maisemassa

Näkyvyysalueanalyysin perusteella Lankosken kylään ei tule näkymään Heikinnevan tuulivoimaloita. Merikarvianjoen länsipuoleisilla pelloilla näkyvyysvoimaloille voi syntyä Nyytärinnevantieltä ja Selininkallion suunnasta itään katsottaessa. Näkyvyysalueanalyysin mukaan Lankosken sillan ja kulttuurimaiseman alueelle ei kohdistu vaikutuksia Heikinnevan tuulivoimaloista. Lankosken sillan ympäristöllä on myös matkailullista merkitystä pysähdyspaikkana valtatie 8 varressa sekä virkistyskäytön kannalta mm. kalastuspaikkana ja luontopolkuna. Uusi pysähdyspaikkanakin toimiva kahvila-ravintola-rakennus on toteutettu merkittävästä rakennetusta kulttuuriympäristöstä erilleen

pohjoisemmaksi, mikä on edesauttanut RKY-alueen säilymistä ehyenä. Lankosken ympäristössä on myös muinaisjäännöksiä kuten hautaröykkiöitä.

Kuva 84. Väljästi rakennettu viljelymaisema (D) Siikaisten Leväsjoen alueella on merkitty keltaisella.

Väljästi rakennettu viljelymaisema (D) sijaitsee Siikaisten Leväsjoen alueella, noin 2,5–5,5 km kaava-alueelta länteen ja lounaaseen. Alueella on maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristöalue Leväsjoen kylä ja kulttuurimaisema. Lisäksi alueella sijaitsee Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue Siikaisten laitumet (FI0200147 SAC).

Leväsjoen laakson viljelykset mutkittelevat vaihtelevasti kylän kohdalla. Kylässä on säilynyt erittäin paljon perinteistä rakennuskantaa mm. Ylisentalon, Vanhatalon, Heikkilän, Koskimäen, Lindin, Ala-Soinin, Yli-Soinin ja Kruunarin tiloilla. Päärakennuksista useimmat ovat 1800-luvun loppupuolelta, Kruunarin vuodelta 1852 ja Ala-Soinin huvilamainen päärakennus 1900-luvun alusta. Kylän keskustassa on ryhmä vanhoja kaupparakennuksia. Kyläkeskuksen länsipäässä on vuosisadan alussa rakennettu Leväsjoen rukoushuone. Myllykummulla on vanha harakkamyly ja aitta. (Lähde: [y-pakki](#) - [Satakunnan](#)

rakennusperintö 2023 alue) Leväsjoentien ja Kivijärventien liittymässä sijainnut kaupparakennus on palanut.

Kuva 85. Kuvaspaikka sijaitsee noin 3,8 km etäisyydellä lähimmistä tuulivoimaloista. Kuva läheltä Heikkilää Haapakoskentieltä koilliseen. Kuva valokuvauspisteestä 10 kesän 2024 maastokäynnillä. (A-Insinöörit)

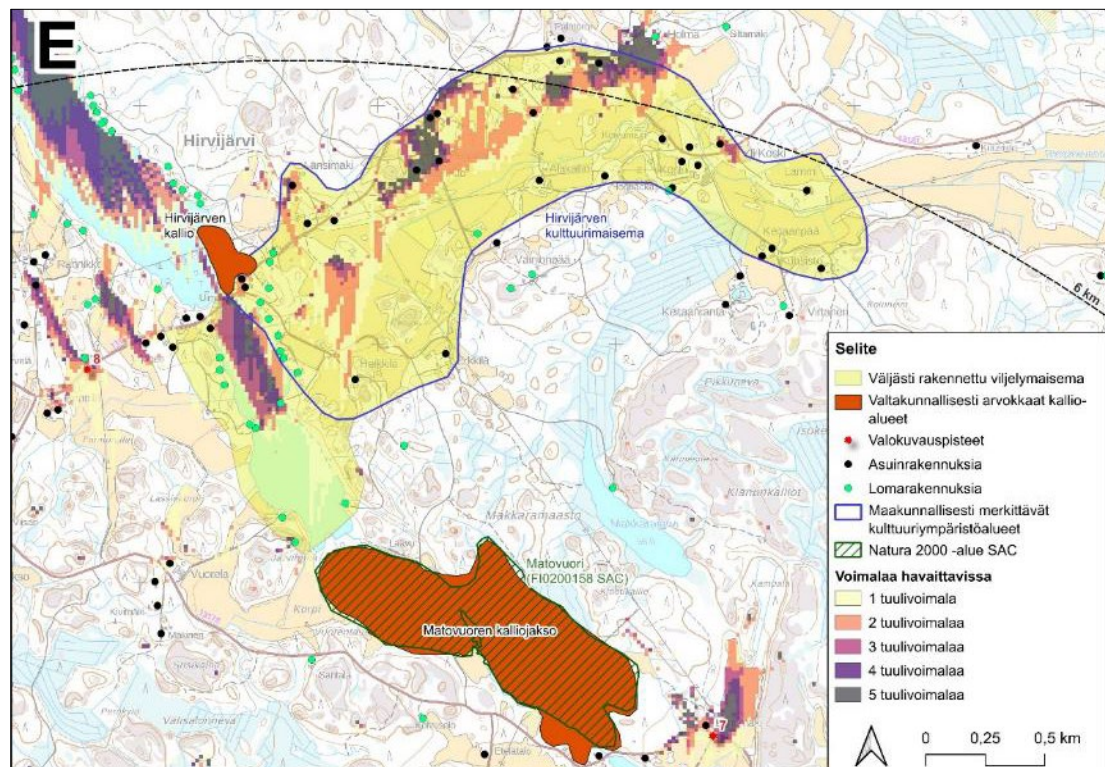
Kuva 86. Havainnekuva (visualisointi). Havainnekuva (visualisointi) turbiinien vaikutuksesta maisemaan 3,8 km etäisyydellä tuulivoimaloista Haapakoskentieltä koilliseen: kuvapiste 10 kesän 2024 maastokäynnillä. (A-Insinöörit)

Kuva 87. Kuvauspaikka sijaitsee noin 4 km etäisyydellä lähimmistä tuulivoimaloista. Kuva Kivijärventieltä itään Leväsjoen ylittävän sillan eteläpuolelta Leväsjoen Vanhatalon kohdalta. Kuva valokuvauspisteestä 9 kesän 2024 maastokäynnillä. (A-Insinöörit)

Suhde kaava-alueeseen ja turbiinien näkyminen maisemassa

Leväsjoen varrella tuulivoimalat näkyvät peltojen eteläreunoilta. Kylän ytimessä näkyvyyttä todennäköisesti peittää monin paikoin rakennukset ja puusto. Yli-Kahrin kaakkoispuolisille peltoaukeille voi näkyä 1-2 tuulivoimalaa, etäisyyden ollessa noin 5 km ne voivat hallita maisemakuvaa, mutta kaksi voimalaa ei muodosta vielä isoa ryhmää tuulivoimaloita. Maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristöalueen ulkopuolelle Ala-Soinista itään ja kaakkoon oleville kylä pohjoispuolisille peltoalueille voi näkyä kaikki viisi tuulivoimalaa. Alueelle ei ole erityisiä maisemallisia arvoja, eikä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita, joihin tuulivoimalat vertautuisivat. Näkyvyysalueanalyysi ei ota huomioon pihapiirien rakennuksia eikä puustoa, joten se näyttää, että laajalle alueelle kylän keskeisille osille tulisi näkymään viisi tuulivoimalaa. Voimalat todennäköisesti tulevat näkymään Leväsjoen Vanhatalon länsipuoleiselle pellolle, Leväsjoen pohjoispuoleiselle pellolle Heikkilästä länteen ja Haapalan itäpuoleiselle pellolle sekä Särkijärventien varteen tien molemmin puolin. Lisäksi Lindin länsipuoleiselle aukealle voi näkyä 3–5 tuulivoimalaa. Myös Uusitalon ja Peltolan tilojen pelloille voi tulla näkymään 1-2 tuulivoimalaa.

Kuva 88. Väljästi rakennettu viljelymaisema (E) Siikaisten Hirvijärvi on merkitty keltaisella.

Väljästi rakennettu viljelymaisema (E) sijaitsee Hirvijärven alueella, noin 4–6 km kaava-alueelta pohjoiseen. Suurin osa alueesta on luokiteltu Hirvijärven kulttuurimaiseman maakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöalueeksi.

Hirvijärven kylässä ei ole selvää kyläkeskusta, vaan rakennusryhmät sijaitsevat varsin hajallaan. Rimpinevanojaan laskeutuvat pellot tekevät maisemasta mielenkiintoisen. Perinteistä rakennuskantaa on mm. Westergårdin, Ala-Kallion, Heikintalon, Keitaanpään ja Koiviston tiloilla. Kylän vanha kansakoulurakennus on 1900-luvun alusta. Hirvijärvi edustaa perinteistä talonpoikaista rakennuskantaa väljässä kyläympäristössä. (Lähde: <https://www.y-pakki.fi/to.aspx?id=2.100475>)

Suhde kaava-alueeseen ja turbiinien näkyminen maisemassa

Mutkitteleva ja korkeussuhteiltaan vaihteleva tiemaisema muodostaa viehättävän tieosuuden yhdessä maaseudun rakennuskannan yhdessä peltomaisemien kanssa. Tuulivoimaloita voi näkyä Länsimäen pihapiiriin ja sen eteläpuoleisille pelloille, Koiviston ja Pohjatalon pihapiireihin ja niitä ympäröiville

pelloille, sekä Koivulan, Lampikosken ja Holman ympäristöön. Tuulivoimalat voivat näkyä paikoitellen Hirvijärvenkyläntien varteen. Paikoin rakennukset ja puusto peittävät näkymiä, mutta alueella on myös melko avoimia pihapiirejä. Peltoalueiden eteläosassa sijaitseville pihapiireille ei aiheudu vaikutuksia.

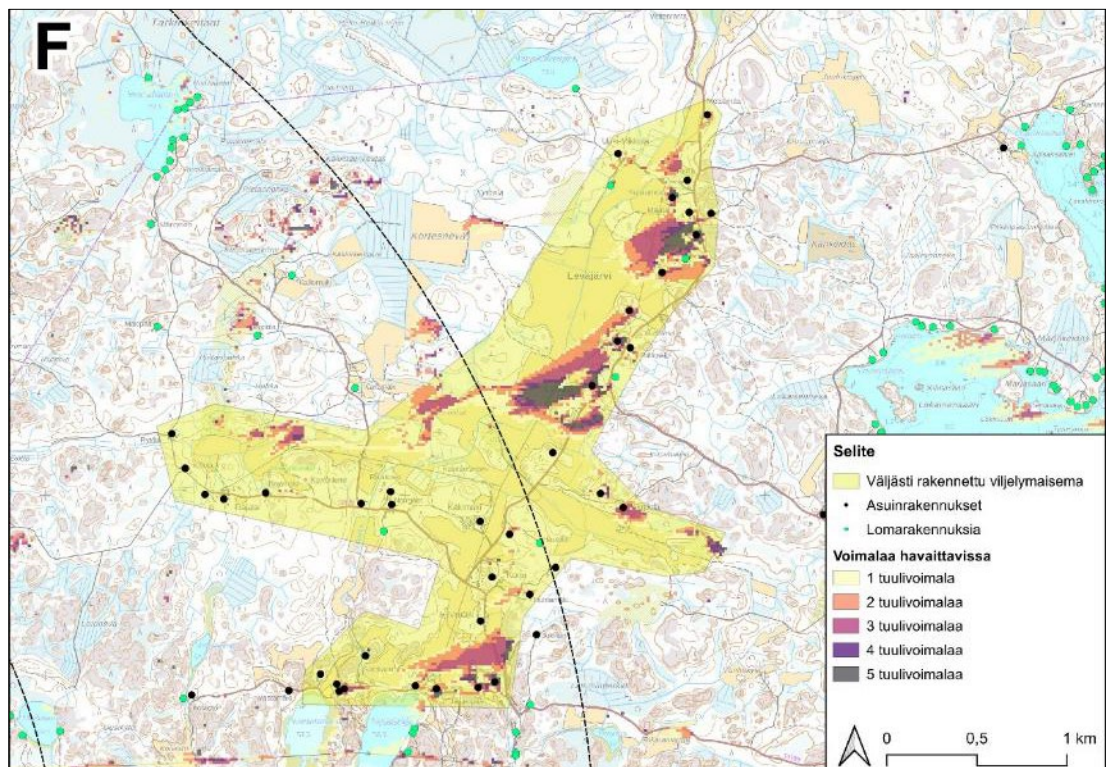
Kuva 89. Kuvauspaikka sijaitsee noin 4,8 km etäisyydellä lähimmistä tuulivoimaloista. Kuva Penttilän koillispuolelta Hirvijärventieltä etelään. Kuva valokuvauspisteestä 8 maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristöalueen länsipuolelta kesän 2024 maastokäynnillä. (A-Insinöörit)

Kuva 90. Kuvauspaikka sijaitsee noin 4,8 km etäisyydellä lähimmistä tuulivoimaloista. Kuva Penttilän koillispuolelta Hirvijärventieltä etelään. Kuva valokuvauspisteestä 8 maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristöalueen länsipuolelta kesän 2024 maastokäynnillä. (A-Insinöörit)

Kuva 91. Hirvijärven järvimaisemaa, järvimaisemat eivät sisälly maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöalueeseen. (Lähde: <https://siikainen.fi/>)

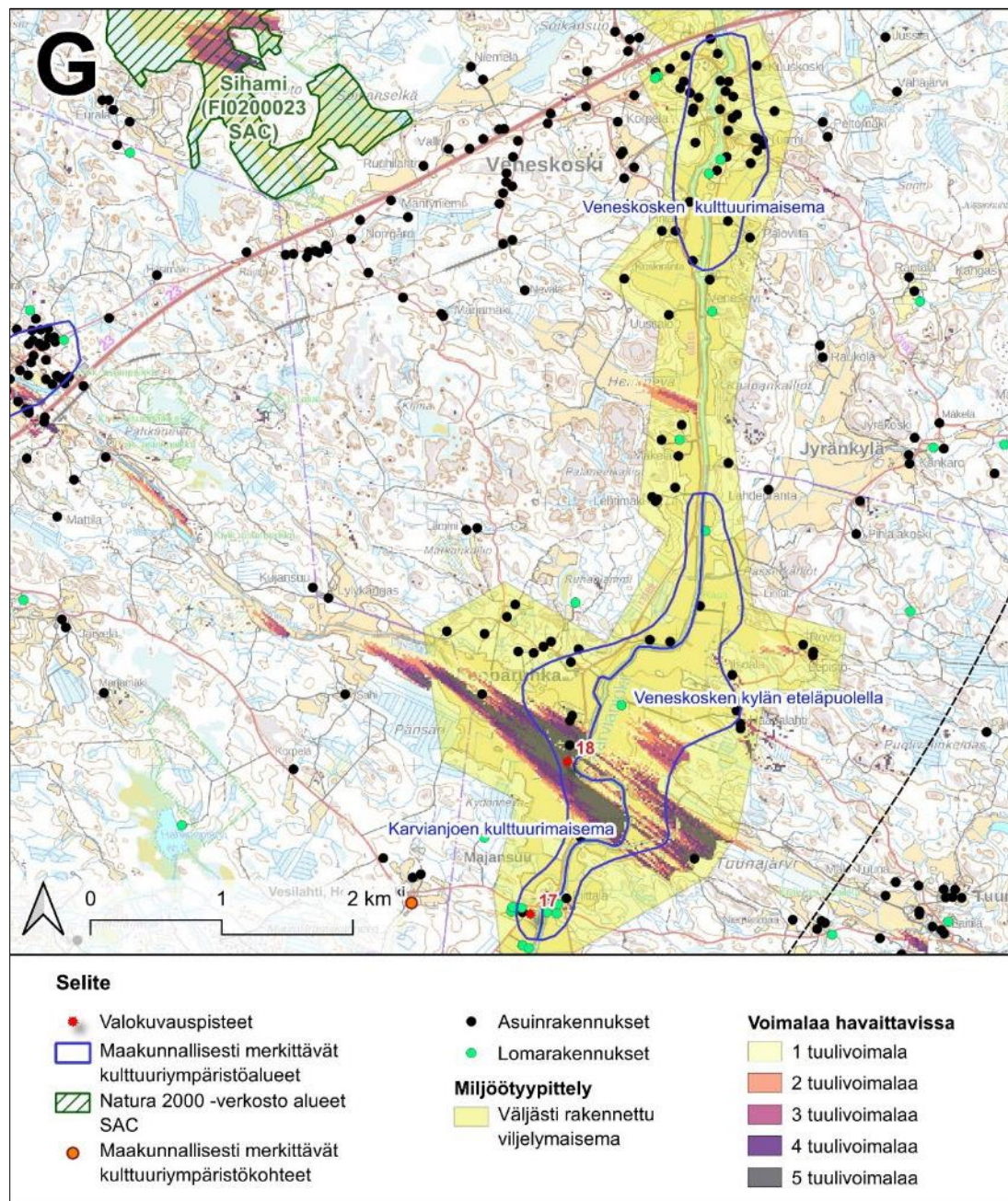

Kuva 92. Väljästi rakennettu viljelymaisema (F) on merkitty keltaisella.

Kankaanpään Leväjärven **väljästi rakennettu viljelymaisema (F)** sijaitsee noin 4,5–8 km kaava-alueelta itään. Alueella ei ole tunnistettu erityisiä maisema-arvoja tai rakennetun kulttuuriympäristön arvoja.

Suhde kaava-alueeseen ja turbiinien näkyminen maisemassa

Leväjärven ympäristö on harvaan rakennettua, mutta asunnot sijaitsevat nimenaan matalilla maastokohdilla Venesjärventien varrella peltoaukeiden itäreunalla, jolloin asuinympäristöistä voi olla näkymiä tuulivoimaloiden suuntaan. Tienvarret ovat hyvin puustoisia ja tien itäpuolella on monin paikoin avokallioisia mäkiä, joten näkymiä avautuu peltoaukeista huolimatta varsin vähän. Mäkitalon ja Santahuhdan sekä Leväjärven ja Latvajärven tilojen kohdalta saattaa aueta näkymä kaikille viidelle tuulivoimalalle. Pihapiireissä on kuitenkin isojakin rakennuksia, jotka voivat peittää näkyvyyttä. Myös alueen miljöötyyppin eteläosassa Luomajärventien varressa on laajempi näkymäalue, jonne voi näkyä viisi voimalaa metsärajaan, ja 3–4 tuulivoimalaa peltoalueille. Alue on elinvoimaista maaseudun viljelyaluetta, jossa maatalouden rakennemuutos suurine tuotantorakennuksineen ja konesuojineen näkyy paikoitellen maisemassa.

Kuva 93. Väljästi rakennettu viljelymaisema (G) on merkitty keltaisella.

Väljästi rakennettu viljelymaisema (G) sijaitsee Veneskosken, Jyränkylän ja Leppäruhkan alueilla, noin 10–11,5 km kaava-alueelta lounaaseen. Alueella on luokiteltu maakunnallisesti merkittävästi kulttuuriympäristöalueeksi Veneskosken kulttuurimaisema ja Karvianjoen kulttuurimaisema Veneskosken kylän eteläpuolella.

Veneskosken kulttuurimaisemassa Karvianjoki mutkittelee vuolaana jyrkkien rantapenkereiden lomassa. Koskimaisemaa on puolisen kilometriä ja alueella

on aikoinaan toiminut neljä myllyä ja sahalaitos. Jäljellä on yksi, osin raunioitunut mylly 1880-luvulta. Viljelyalat ovat varsin pieniä ja asutus sijaitsee ylemmänä rinteillä. Vanhaa rakennuskantaa on mm. Kaapan, Nylundin ja Kuninkaisten tiloilla. Kylässä on säilynyt vanha kansakoulurakennus. Karvianjoen yli johtava kolmikaarinen maantiesilta on rakennettu vuonna 1918. Vuonna 1938 liikenteelle avatun Haapamäen-Porin radan rautatiesillat hallitsevat myös jokimaisemaa. Kyseessä on koskenvarsimaisema, jossa jälkiä vanhasta mylly- ja sahakulttuurista. (<https://www.y-pakki.fi/to.aspx?id=2.100196>)

Veneskosken kylän eteläpuolella Karvianjoki halkoo alavaa peltomaisemaa muodostaen välillä jyrkkiä rantatörmii, ympäröiviä viljelysalueita korkeammalla olevia piittoja, kunnes se vuolaan Majankosken jälkeen levittäytyy Ky-näsjärveksi. Järvenrantamaisemaa hallitsevat laajat vesijättöalueet. (<https://www.y-pakki.fi/to.aspx?id=2.100197>)

Suhde kaava-alueeseen ja turbiinien näkyminen maisemassa

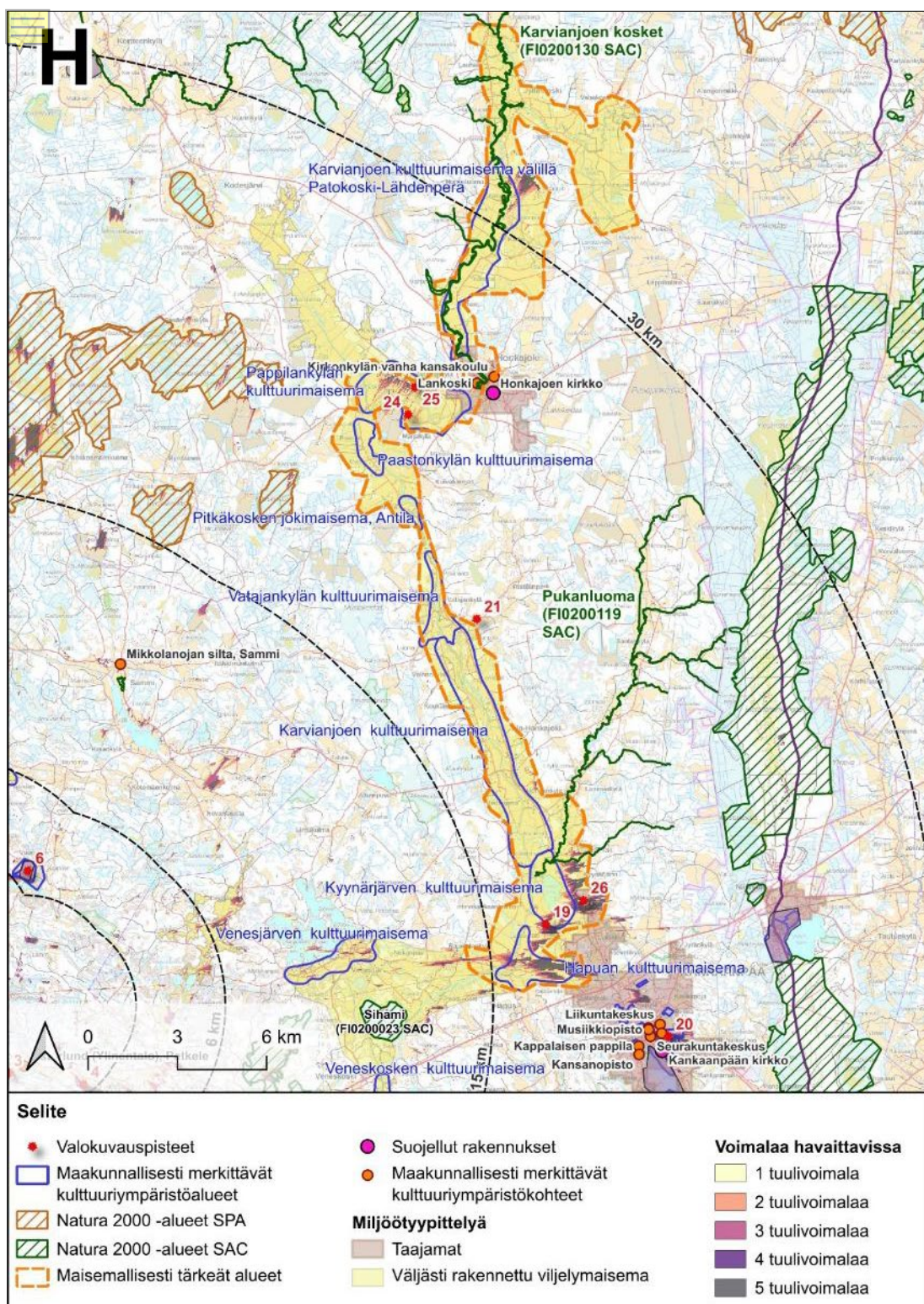
ZVI-näkyvyysalueanalyysin perusteella näkymiä tuulivoima-alueelle avautuu pääasiassa aluekokonaisuuden eteläosasta, Karvianjoen kulttuurimaisemasta Veneskosken kylän eteläpuolella. Erityisesti Haaranpään ja Elosaaren välisiltä peltoaukeilta, jossa Leväsjoki laskee Karvianjokeen.

Kuva 94. Kuvauspaikka sijaitsee noin 12,8 km etäisyydellä tuulivoimaloista. Kuva Leppäruhkantiestä luoteeseen. Kuva valokuvauspisteestä 18 kesän 2024 maastokäynnillä. (A-Insinöörit)

Kuva 95. Kuvauspaikka sijaitsee noin 12,8 km etäisyydellä tuulivoimaloista. Kuva Leppäruhkantiestä luoteeseen. Kuva valokuvauspisteestä 18 kesän 2024 maastokäynnillä. (A-Insinöörit)

Kuva 96. Väljästi rakennettu viljelymaisema (H) on merkitty keltaisella. Maakuntaliiton inventoinnissa Karvianjokilaakso on maakunnallisesti arvokas maisema-alue.

Tuulivoima-alueen itäpuolella, noin 8–30 km etäisyydellä lähimmistä tuulivoimaloista sijaitsee **Karvianjoen väljästi rakennettu viljelymaisema (H)**.

Pääosa tästä miljöötyypistä on Karvianjokilaakson kulttuurimaisema-alueella, joka on luokiteltu maakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöalueeksi.

Väljästi rakennettu viljelymaisema (H) muodostuu pääasiassa maakunnallisesti merkittävistä Karvianjoen varren kulttuurimaisemista Patokoski-Lahdenperä Honkajoen taajaman pohjoispuolella, Pappilankylän kulttuurimaisema Honkajoen taajaman länsipuolella, Paastonkylän kulttuurimaisemasta Pappilasta lounaaseen, Pitkähosken jokimaisemasta (Antila), Vatajankylän ja Karvianjoen kulttuurimaisemista (eteläosa, Alahonkajoki) sekä Kyynärjärven, Hapuan ja Venesjärven kulttuurimaisemista.

Pappilankylän kulttuurimaisema muodostuu Honkajoen kirkonkylän länsipuolella Karvianjoen varren alavista peltoaukeista. Asutus on sijoittunut pääasiassa Pappilankylän harjanteelle. Vaikka rakennuskanta on osin uusiutunutta, on joukossa myös vanhoja tilakeskuksia. Koivukujan päässä on 1899 rakennettu vanha pappilarakennus, joka on nykyisin yhdistyskäytössä. Pappilan koulu on rakennettu vuonna 1950 rakennusmestari Jalmari Salovaaran suunnitelman mukaan. Vuonna 1852 rakennettu hirsinen lainajyvästön makasiini on siirretty nykyiselle paikalleen 1976. Rakennuksessa toimii paikallismuseo.

Karvianjoen kulttuurimaisemassa Karvianjoki virtaa loivasti mutkitellen läpi niitty- ja viljelysmaiseman. Alueen pohjoisosassa jokirannat, jotka kohoavat äyräsmäisinä ovat metsien reunustamat ja joki on säilyttänyt luonnontilaisen luonteensa. Asutus seuraa jokivartta ylempänä rinteillä teiden varsilla. Vanhaa rakennuskantaa on Lankosken, Laurin ja Honkasalon tiloilla. Karvianjoen rantamaisemaan liittyvän Luomaniemen vanhan talonpoikaistilan rakennukset sijaitsevat neliömäisen pihan ympärillä. Luomaniemen uusrenessanssivaikutteinen päärakennus on 1800-luvun lopulta. Karvianjoen kulttuurimaisema edustaa joenvarsimaisemaa vanhoine rakennuksineen. (<https://www.y-pakki.fi/to.aspx?id=2.100194>)

Kyynärjärven kulttuurimaisema on Pohjanmaantien, Karvianjoen ja Pukanluoman väliin jäävä vesijättö, jonka ympärillä on kauniita peltoaukeita. Vanha-talon rakennusryhmä sijaitsee metsäsaarekkeessa Kyynärjärven

koillispuolella kantatien 44 länsipuolella. Pukanluoman yli johtava yksikaarinen kivisilta on vuodelta 1898. (<https://www.y-pakki.fi/to.aspx?id=2.100193>)

Hapuan kulttuurimaisema; Karvianjoen, Pitäjänjoen ja Hapuanjoen varsilla aukeava laaja viljelyaukea. Jokivarresta on löydetty kivilautisia asuinpaikkoja. Yksittäisistä rakennuksista on mainittava Joukasen talouskeskus, jonka päärakennus on 1860-luvulta Karvianjoen rantamaisemaan liittyvä Hakalan talon päärakennus sekä Rajasalonkylässä vanha Rajasalon talouskeskus, jonka päärakennus on jugendvaikutteinen. Maisema-alueen keskellä kohoaa pieni Piiskurinmäki, joka on muinoin ollut rangaistuspaikkana. (<https://www.y-pakki.fi/to.aspx?id=2.100192>)

Maisemien ja rakennettujen kulttuuriympäristöjen lisäksi alueella on luonnon-suojelullisia arvoja: Natura 2000 -luokiteltu koskialue -arvo Karvianjoen kosket (FI0200130 SAC) sijaitsee Honkajoen pohjoispuolella ja Pukanluoma (FI0200119 SAC) Karvianjoen kulttuurimaiseman ja Kynnärjärven kulttuurimaiseman alueella miljöökokonaisuuden eteläosassa. Pukanluoma (FI0200119 SAC) on valtakunnallisestikin edustava ja ehyt vesistökokonaisuus samalla, kun se lienee eräs maamme suurimpia lähdepuroja. Paikoitellen kasvillisuus on puronvarrella lehtomaista. Pukanluoma saa alkunsa Pohjankankaan upeimmista lähteistä. (Lähde: Ympäristöhallinnon verkkopalvelu)

Suhde kaava-alueeseen ja turbiinien näkyminen maisemassa

Pohjoisimpana sijaitsevaan Patokoski-Lahdenperän kulttuurimaisemaan tuulivoimaloiden toteuttamisella ei ole vaikutuksia. Kyseessä on pitkä ja kapea pohjois-etelä suuntainen avoimien viljelysmaisemien alue, jossa on runsaasti vanhaa asutusta 1800-luvulta.

Pappilankylän peltoaukeille tuulivoimalat tulevat näkymään Siikaistentien varsille, mutta etäisyyttä on yli 22 km lähimpiin tuulivoimaloihin, jolloin tuulivoimalat eivät enää hallitse maisemakuvaa.

Paastonkylän, Pitkäkosken jokimaisemaan (Antila) ja Vatajankylään tuulivoimalat eivät tule näkymään. Maisema on pohjois-etelä suuntainen, joten

peltoaukeat ovat kapeita tuulivoimaloiden suuntaan ja metsäreunat peittävät näkyvyyden.

Karvianjoen kulttuurimaiseman eteläosassa Hongankylän peltoaukeiden itäreunalle voi näkyä paikoitellen kaikki viisi tuulivoimalaa, mutta näkymät jäävät erittäin paikallisiksi Hakalan tilakeskuksesta etelään. Etäisyyttä Hongankylältä lähimmille tuulivoimaloille on noin 18 km. Tuulivoimaloilla ei ole merkitystä kulttuurimaiseman luonteen kannalta.

Laajoja näkymäalueita tuulivoimaloille avautuu Kyynärjärven ja kantatien 44 itäpuolisilta pelloilta Kyynärjärven kylästä, Kyynärjärven kaakkoispuolelta kantatien molemmin puolin sekä Kyynärjärven etelä- ja lounaispuolelta Isosalon, Ylisen, Heposalon ja Kallion tiloja ympäröiviltä peltoaukeilta.

Hapuan kulttuurimaiseman alueelta näkymiä tuulivoimaloille voi avautua Isosalon tiloilta maisema-alueen länsireunalta, Karvianjoen länsipuolella. Karvianjoen itäpuolella näkymiä tuulivoimaloille hyvin todennäköisesti avautuu Huhtamaan, Hapualan, Onnelan ja Rajahalmeen tiloilta ja niiden pelloilta sekä Pitäjäjoen peltoaukeilta. Tilojen pihapiireissä voi olla rakennuksia ja puustoa, jotka peittävät näkyvyyttä, jota ZVI-näkyvyysalueanalyysi ei ota huomioon.

Venesjärven maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöalueeseen voi näkyvyysalueanalyysin perusteella maisema-alueen itäpäästä syntyä kapeita itä-länsisuuntaisia näkymiä tuulivoimaloiden suuntaan. Alueella on kuitenkin paljon rakennuksia ja puustoa, jotka peittävät näkyvyyttä. Todennäköisesti näkymä tuulivoima-alueelle avautuu Venesjärventien ja Salontien liittymän tuntumasta peltoalueiden yli.

Kuva 97. Kuvauspaikka sijaitsee noin 18,5 km etäisyydellä tuulivoimaloista. Kuva Karvianjokilaakson kulttuurimaiseman itäreunalta Lohikontieltä länteen. Kuva valokuvauspisteestä 26 kesän 2024 maastokäynnillä. (A-Insinöörit)

Kuva 98. Kuvauspaikka sijaitsee noin 17 km etäisyydellä tuulivoimaloista. Kuva Kyynärjärven kulttuurimaisemassa Hirvikankaantieltä länteen. Kuva valokuvauspisteestä 19 kesän 2024 maastokäynnillä. (A-Insinöörit)

Kuva 99. Kuvauspaikka sijaitsee noin 17 km etäisyydellä tuulivoimaloista. Kuva Kyynärjärven kulttuurimaisemassa Hirvikankaantieltä länteen. Kuva valokuvauspisteestä 19 kesän 2024 maastokäynnillä. (A-Insinöörit)

Kuva 100. Kuvauspaikka sijaitsee noin 23 km etäisyydellä tuulivoimaloista. Kuva Pappilankylän kulttuurimaiseman eteläreunalta Marjakyläntieltä lounaaseen. Kuva valokuvauspisteestä 24 kesän 2024 maastokäynnillä. (A-Insinöörit)

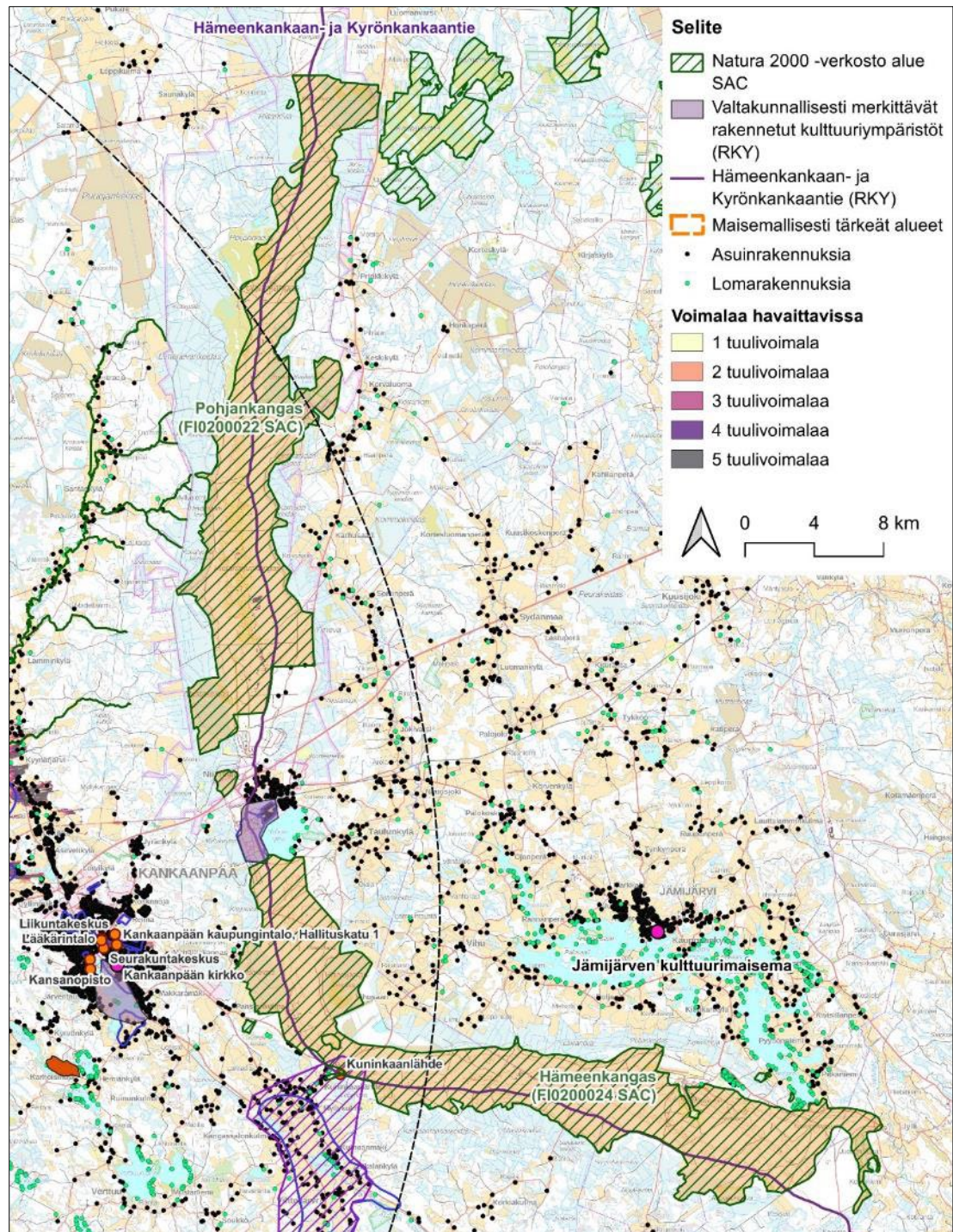
Taulukko 10. Miljöötyypin ”Väljästi rakennettu viljelymaisema” maisemavaikutusten arviointi.

Kohde	Herkkyys	Muutoksen suuruus
Väljästi rakennettu viljelymaisema	Lainsäädäntö, luokiteltu arvo: Valtakunnallisesti arvokas maisema alue: Ahlaisten kulttuurimaisema (VAM030026). Valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöalueet (RKY): Lankosken kylä ja Lankosken silta ja kulttuurimaisema, Siikaisten talonpoikaisarkkitehtuuri, Ahlaisten kirkonkylä. Maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöalueet: Keikvesi, Ahlaisten kirkonkylän maisema, Sahakosken kulttuurimaisema Otamon kylä Lankosken kylä ja kulttuurimaisema, Lankosken silta ja kulttuurimaisema Leväsjoen kylä ja kulttuurimaisema Hirvijärven kulttuurimaisema Veneskosken ja Karvianjoen kulttuurimaisema Veneskosken kylän eteläpuolella. Karvianjoen kulttuurimaisema välillä Patokoski-Lähdenperä kulttuurimaisema, Pappilankylän kulttuurimaisema, Paastonkylän, Pitkäkosken jokimaisema (Antila), Vatajankylän, Karvianjoen, Kyynärjärven, Hapuan ja Venesjärven kulttuurimaisemat. Natura 2000 -verkosto alueet: Karvianjoen kosket (FI0200130 SAC), Pukanluoma (FI0200119 SAC), Pooskerin saaristo (FI0200076 SAC/SPA), Siikaisten laitumet (FI0200147 SAC). Arvokas kallioalue: Hirvijärven kallio, Matovuori Yhteiskunnallinen merkitys: maisemallinen merkitys vakitukselle asutukselle, virkistyskäytölle, luonto- tai kulttuurimatkailulle.	Huomioitavat näkökulmat: ZVI-analyysin mukaan tuulivoimalat eivät näy Ahlaisten taajamasta RKY-alueelta, eivätkä maakunnallisesti merkittävän Ahlaisten kirkonkylän maisema-alueelta, Keikveden tai Sahakosken suunnista. Muutoksen suuruus on vähäinen. Otamolla pienialaisia näkymäalueita tuulivoimaloiden suuntaan voi syntyä pohjoisessa Mikkolan tilan ympäristössä, mutta tilakeskusten alueella rakennukset peittävät näkyvyyttä, mitä ZVI-analyysi ei ota huomioon. Lisäksi näkymiä tuulivoimaloille voi syntyä ZVI-analyysin mukaan Vaajasaaren kohdalta Otamontien pohjoispuolelta ja Leväsjoen tien itäpuolella Veistelän pelloille. Muutoksen suuruus on kohtalainen. Näkyvyysalueanalyysin perusteella Lankosken kylään tai Lankosken sillan ja kulttuurimaiseman alueelle ei tule näkymään Heikinnevan tuulivoimaloita. Merikarvianjoen länsipuoleisilla pelloilla näkyvyys voimaloille voi syntyä Nyytärinnavantien ja Selininkallion suunnasta itään katsottaessa. Muutoksen suuruus on vähäinen. Leväsjoen varrella tuulivoimalat näkyvät peltujen eteläreunoilta. Kylän ytimessä näkyvyyttä todennäköisesti peittää monin paikoin rakennukset ja puusto. Tuulivoimalat tulevat näkymään monista suunnista erityisesti peltoaukeilta. Muutos arvioidaan vähäisen etäisyyden vuoksi suureksi. Hirvijärvellä tuulivoimaloita voi näkyä Länsimäen pihapiiriin ja sen eteläpuoleisille pelloille, Koiviston ja Pohjatalon pihapiireihin ja niitä ympäröiville pelloille, sekä Koivulan, Lampikosken ja Holman ympäristöön. Tuulivoimalat voivat näkyä paikoitellen Hirvijärvenkyläntien varteen. Paikoin

		rakennukset ja puusto peittävät näkymiä, mutta alueella on myös melko avoimia pihapiirejä. Pelto-alueiden eteläosassa sijaitseville pihapiireille ei aiheudu vaikutuksia. Muutoksen suuruus arvioidaan kohtalaiseksi. Veneskoscilla ja Veneskosken kylän eteläpuolella ZVI-näkyvyysalueanalyysin perusteella näkymiä tuulivoima-alueelle avautuu pääasiassa aluekokonaisuuden eteläosasta, Veneskosken kylän eteläpuolella, erityisesti Haaranpään ja Elosaaren välisiltä peltoaukeilta, jossa Leväsjoki laskee Karvianjokeen. Muutoksen suuruus arvioidaan vähäiseksi. Karvianjoen laajan kulttuurimaiseman eri osa-alueille tuulivoimailoiden näkyvyys vaihtelee merkittävästi. Eniten näkyvyysalueanalyysin perusteella näkymiä avautuu paikallisesti Hongankylässä Hakalan tilakeskuksesta etelään. Laajimpia näkymiä avautuu Kyyjärven ja kantatien 44 itäpuolisilta pelloilta Kyyjärven kylästä, Kyyjärven kaakkoispuolelta kantatien molemmin puolin sekä Kyyjärven etelä- ja lounaispuolelta Isosalon, Ylisen, Heposalon ja Kallion tiloja ympäröiviltä peltoaukeilta. Hapuan kulttuurimaiseman alueelta näkymiä tuulivoimaloille voi avautua Karvianjoen varrelta Isosalon tiloilta maisema-alueen länsireunalta ja Karvianjoen itäpuolella Huhtamaan, Hapualan, Onnelan ja Rajahalmeen tiloilta ja niiden pelloilta sekä Pitäjäjoen peltoaukeilta. Tilojen pihapiireissä voi olla rakennuksia ja puustoa, jotka peittävät näkyvyyttä, jota ZVI-näkyvyysalueanalyysi ei ota huomioon. Tuulivoimaloilla ei ole merkitystä kulttuurimaiseman luonteen kannalta suuren etäisyyden vuoksi. Muutoksen suuruus arvioidaan vähäiseksi. Venesjärven maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöalueeseen voi näkyvyysalueanalyysin perusteella maisema-alueen itäpäästä syntyä kapeita itä-länsisuuntaisia näkymiä tuulivoimailoiden suuntaan.
--	--	--

		Todennäköisesti näkymä tuulivoima-alueelle avautuu Venesjärventien ja Salontien liittymän tuntumasta peltoalueiden yli. Muutoksen suuruus arvioidaan vähäiseksi näkymä pienialaisuuden vuoksi.
 JOHTO-PÄÄTÖKSET	<i>Kohteen herkkyys:</i> Suuri	<i>Muutoksen suuruus:</i> Kohtalainen kielteinen
	<i>Vaikutuksen merkittävyys:</i> Leväsjoki; suuri kielteinen Leväsjoen maakunnallisesti merkittävän kylän ja kulttuurimaiseman kulttuuriperinnön kannalta arvokkaaksi luokitellun kohteen arvot eivät heikenny, mutta maiseman luonteen muutos on paikoin suuri. Tuulivoimalat tulevat näkymään monista suunnista erityisesti peltoaukeilta, joten vähäisen etäisyyden vuoksi vaikutuksen merkittävyys arvioidaan suureksi. Suuria muutoksia maisemakuvaan, maiseman yhtenäisyyteen ja luonteeseen niiltä alueilta jonne voimalat näkyvät, koska alue sijaitsee tuulivoimaloiden välittömässä ympäristössä ja lähivaikutusalueella. Muutoksella ei ole juurikaan vaikutuksia alueen tai paikan käyttöön tai kokemukseen siitä. Alue on jo aiemmin muutettu RKY-alueesta vain maakunnallisesti merkittäväksi. Maisema on jonkin verran kasvanut umpeen. Muilla osa-alueilla kohtalainen kielteinen Valtakunnallisesti merkittävän RKY-alueen tai valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen arvot eivät heikenny Ahlaisissa. Myöskään muiden RKY-alueiden Lankosken kylä ja Lankosken silta ja kulttuurimaisema tai Siikaisten talonpoikaisarkkitehtuurin (Otamo) alueiden arvot eivät heikennyt.	

4.3.7 Harjumiljö

Kuva 101. Harjumiljö on merkitty oranssilla.

Natura 2000-alueiden verkostoon kuuluvien Pohjankankaan (FI0200022 SAC) ja Hämeenkankaan (FI0200024 SAC) muodostama **harjumiljö** sijaitsee 23,5–37 km kaava-alueelta itä-koilliseen. Hämeenkankaan-Pohjankankaan harjumuodostuma muodostui jäätikön sulamisesta, joka loi erilaisia harjuja ja

reunamuodostelmia Satakuntaan. Hämeen kangas, joka on poikkeuksellisesti syntynyt kahden jäätikön kielekevirran väliseen saumaan, sijaitsee Pohjois-Satakunnasta Kankaanpään ja Jämijärven alueilla. Pohjankangas levittäytyy Kankaanpään ja Karvian alueille. Kumpaankin Pohjois-Satakunnan harjualueista liittyy reuna-alueen suota sekä lähdealueita. (Satakunnan Maisemaselvitys: Selvitys Satakunnan maisemamaakunta- ja maisemaseutujaon tarkistamiseksi. Satakuntaliitto, 2014)

Pohjoisin osa Pohjankankaasta kuuluu Kauhanevan–Pohjankankaan kansallispuistoon. Kankaanpäässä oleva alue on lähes kokonaan valtion omistuksessa ja muodostaa Pohjankankaan ampuma-alueen. Pohjankangas alkaa Kankaanpään Niinisalosta, jonka eteläpuolelle se jatkuu parinkymmenen kilometrin pituisena Hämeen kankaan harjumuodostumana. Alueen eteläosassa on Mustakeidas-niminen keidassuo, jonka jälkeen alkaa varsinainen Pohjankankaan harju. (Lähde: <https://fi.wikipedia.org/wiki/Pohjankangas>)

Pohjankangas koostuu useista keidassoista ja Pohjankankaan saumamuodostumasta. Keidassoissa on maisemallisesti edustavia ja tutkimuskohteina merkittäviä alueita. Saumamuodostuman alueella on erityisiä luonnonesiintymiä ja maisemallisesti edustavia alueita. Tällä alueella on merkitystä myös pohjaveden suojelun kannalta. (Lähde: Ympäristöhallinnon verkkopalvelu)

Alueen läpi kulkeva tie on suurelta osin asumaton ja luokiteltu valtakunnallisesti merkitseväksi kulttuuriympäristöksi (RKY-reitti). Satakunnassa Kyrönkankaantienä, Pirkanmaalla Hämeenkankaantienä ja Pohjanmaalla Pohjankankaantienä tunnettu tie on yksi Suomen keskiaikaisista pääteistä ja ainoa kesäaikaan kuljettavissa ollut reitti Satakunnasta ja Hämeestä Pohjanmaalle. Tie on muodostanut yhdessä Ylisen Viipurintien kanssa lyhimmän reitin Pohjanmaalta Viipuriin. (Lähde: <https://www.rky.fi/>)

Kuva 102. Hämeenkaan- ja Kyrönkankaantie, Ikaalinen. Hämeenkankaantietä Vatulanharjulla Ikaalisissa. Kuva: MV/RHO Jari Heiskanen, 2007. (Lähde: Museovirasto)

Suhde kaava-alueeseen ja turbiinien näkyminen maisemassa

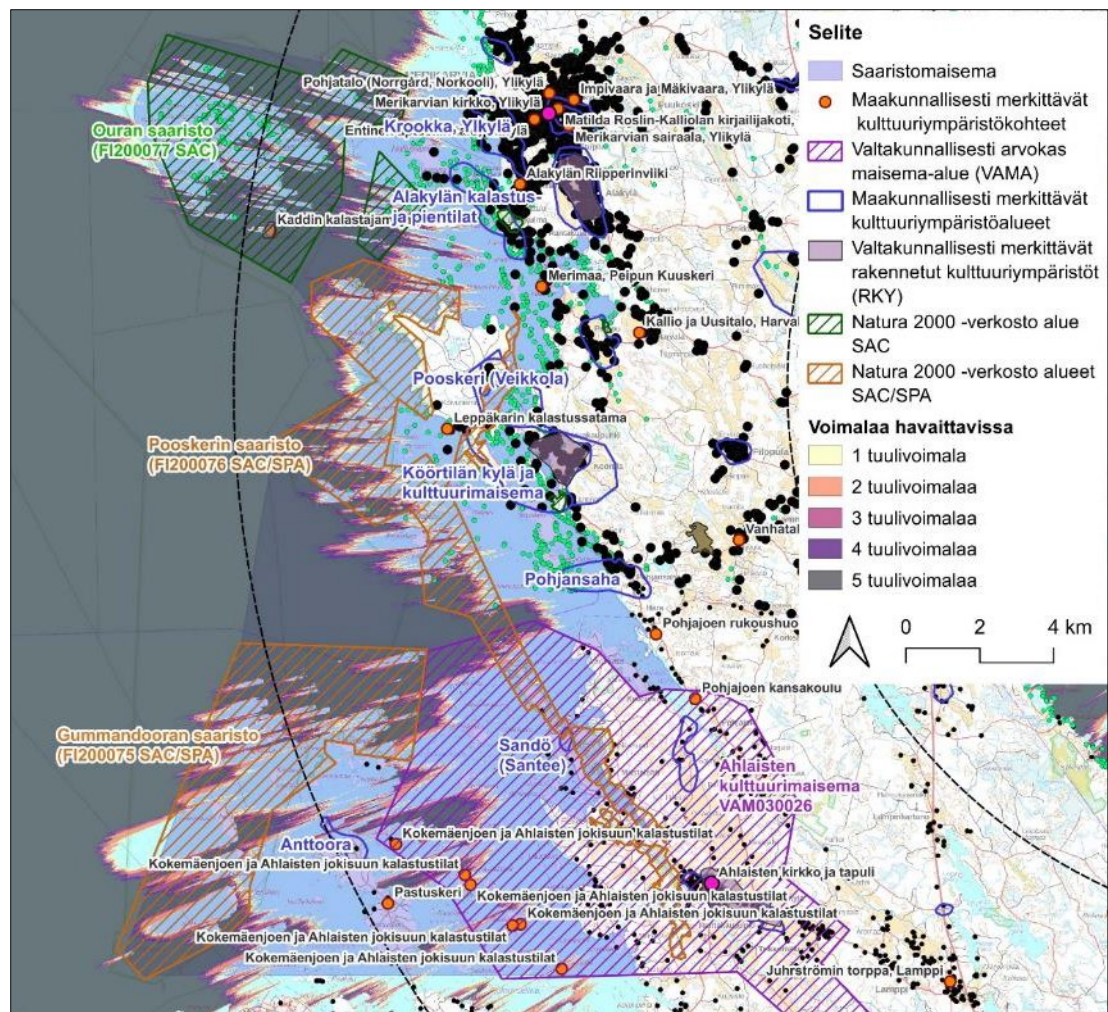
ZVI-analyysin mukaan turbiinit eivät näy Hämeenkaan- ja Kyrönkankaantiele (RKY). Teoriassa turbiinit nähtäisiin pienellä alueella Pohjankankaan ja Hietaharjunkangan välissä, noin 26 km suunnittelualueelta koilliseen, mutta, tällä etäisyydellä turbiinit ovat harvoin näkyvissä maiseman sopeutumisen vuoksi.

Taulukko 11. Miljöötyypin ”Harjumiljöö” maisemavaikutusten arviointi.

Kohde	Herkkyys	Muutoksen suuruus
Harjumiljöö	<i>Huomioitavat näkökulmat:</i> Lainsäädäntö, luokiteltu arvo: <u>Valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöalueet (RKY):</u> Niinisalon kasarmi-alue. <u>Valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristöreitti</u>	<i>Huomioitavat näkökulmat:</i> Etäisyyden (23,5–37 km kaava-alueelta itä-koilliseen) vuoksi näkyvyys maisemassa on heikkoa ja riippuu myös sääolosuhteista. Voimat eivät hallitse maisemaa, joten muutoksen suuruus on vähäinen, jos voimat ylipäättään näkyvät.

	(RKY): Hämeenkaan- ja Kyrönkankaantie. Maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöalueet: Nii- nisalon varuskunta-alue, Nii- nisalon varuskunnan asunto- alueet. Natura 2000 -verkosto alue: Pohjankangas (FI0200022 SAC) Hämeenkaan (FI0200024 SAC) Yhteiskunnallinen merki- tys: maisemallinen merkitys luonto- tai kulttuurimatkailulle Kyky sietää muutoksia: suuri	
JOHTOPÄÄTÖKSET	<i>Kohteen herkkyy:</i> Suuri	<i>Muutoksen suuruus:</i> Vähäinen kielteinen tai ei muutosta
	<i>Vaikutuksen merkittävyys:</i> Vähäinen kielteinen tai ei muutosta Maiseman tai kulttuuriperinnön kannalta arvokkaaksi luokitel- lun alueen/kohteen arvot eivät heikenny. Ei muutoksia maisemakuvaan, maiseman yhtenäisyyteen ja luonteeseen. Muutoksella ei ole juurikaan vaikutuksia alueen tai paikan käyttöön tai kokemukseen siitä.	

4.3.8 Saaristomaisema

Kuva 103. Saaristomaisema on merkitty violettilla.

Saaristomaisema sijaitsee pääasiassa noin 25 km tuulivoimaloista länteen ja koostuu merimaisemasta saarineen ja luotoineen. Alue on luokiteltu Natura 2000 -verkostoon kuuluvaksi ja siinä ovat Gummandooran saaristo (FI0200075 SAC/SPA), Pooskerin saaristo (FI0200076 SAC/SPA) ja Ouran saaristo (FI0200077 SAC).

Gummandooran saaristo sijaitsee Selkämeressä Porin Ahlaisten edustalla, noin 27 km lounaaseen kaava-alueesta. Saaristo on kauttaaltaan moreeni- ja hiekkakerrosten peittämää, ja maisemaa hallitsevat louhikot sekä rannoilla että saarten sisäosissa. Seliskeri ja osa Iso-Enskeristä kuuluvat kansallispuistoon ja ovat saariston isoimpia metsäisiä saaria. Gummandooran uloimmat saaret kuuluvat Selkämeren kansallispuistoon, ja osa saaristosta on myös Natura

2000 -aluetta. Alueella on monipuolinen merilinnusto, johon kuuluu muun muassa isokoskeloita, tukkakoskeloita, kalatiiroja, lapintiioja, räyskiä ja luotokirvisiä. (Lähde: <https://www.luontoon.fi/fi/artikkelit/sisasaaristosta-ulkosaaristoon>)

Pooskerin saariston Natura 2000 -alue sijaitsee noin 27 km kaava-alueesta lounaaseen, Merikarvialla ja Porin Ahlaisissa. Alueella on sekä mantereeseen työntyviä suojaisia lahtia että ulkosaariston puuttomia luotoja. Saaristo kuuluu osittain Selkämeren kansallispuistoon. Pooskerin saaristossa on monipuolinen luonto, joka sisältää hiekkarantoja, ruovikkoisia lahtia, lehtoisia kumpareita ja rantaniittyjä. Alueella on myös merkittäviä linnustoalueita, joissa pesii muun muassa haahkoja ja merikotkia. (Lähde: <https://www.luontoon.fi/fi/artikkelit/sisasaaristosta-ulkosaaristoon>)

Ouran saaristo, myös tunnettu nimellä Karvian ourat, sijaitsee Selkämerellä Merikarvian kunnassa. Saaristo käsittää yli 300 pientä, pääosin lähes puutonta saarta ja luotoa. Alue kuuluu Selkämeren kansallispuistoon ja on osa Natura 2000 -verkostoa. Ouran saaristossa on monipuolinen luonto, johon kuuluu hiekkarantoja, suoperäistä maastoa ja runsas linnusto. Saariston suurimpiin saariin kuuluvat muun muassa Pastuskeri, Hevosluoto ja Lankrunni. Ouraluoto, yksi saariston pääsaarista, on suosittu matkailu- ja virkistysalue, jossa on muun muassa sauna, uimaranta ja telttapaikkoja. (Lähde: <https://merikarvia.fi/matkailijalle/meri-joki/ouran-saaristo/>)

Suhde kaava-alueeseen ja turbiinien näkyminen maisemassa

ZVI-analyysissä todettiin, että turbiinit eivät näy rannikon ranta-alueelta, vaikka ne ovat nähtävissä Selkämereltä. Tällä etäisyydellä turbiinit ovat harvoin näkyvissä maisemaan sopeutumisen vuoksi.

Taulukko 12. Miljöötyypin ”Saaristomaisema” maisemavaikutusten arviointi.

Kohde	Herkkyys	Muutoksen suuruus
Saaristomaisema	<i>Huomioitavat näkökulmat:</i> Lainsäädäntö, luokiteltu arvo:	<i>Huomioitavat näkökulmat:</i> Etäisyyden (yli 25 km kaava-alueelta länteen) vuoksi näkyvyys

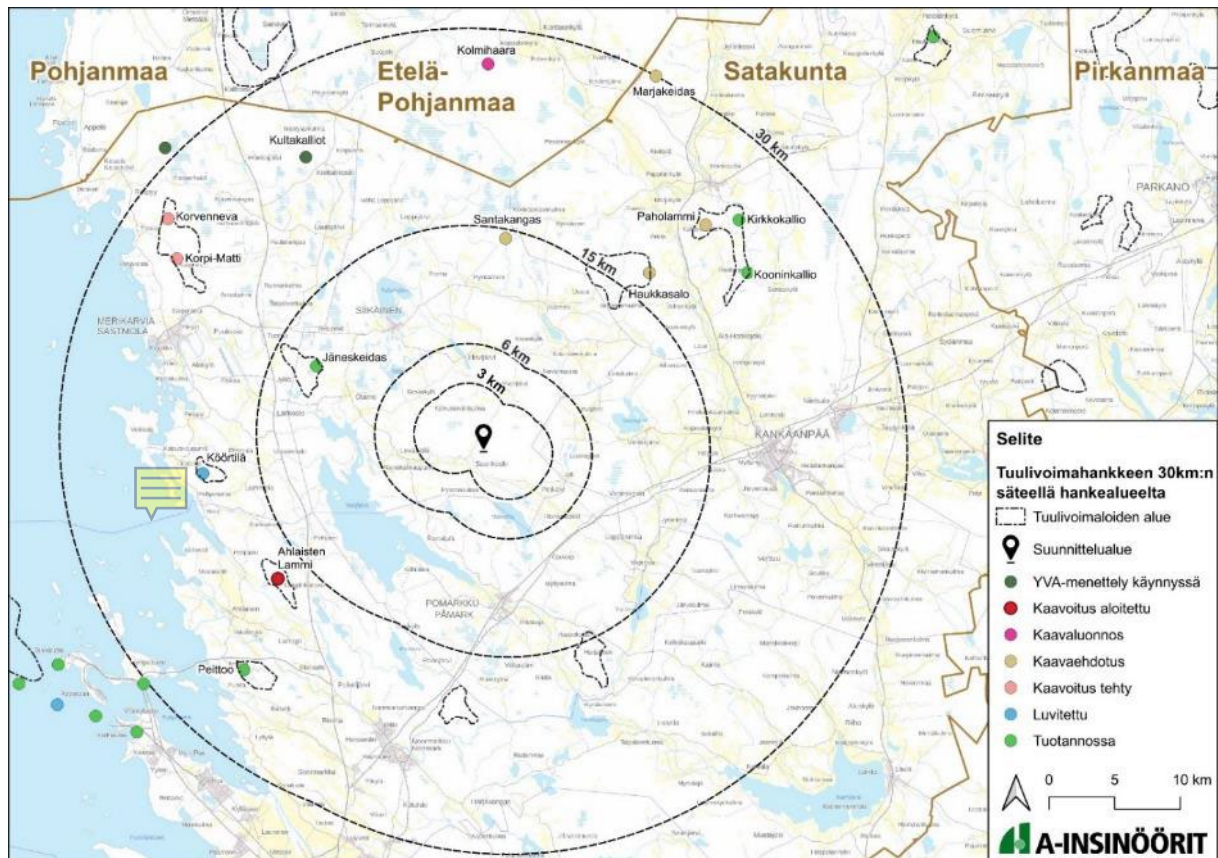
	<u>Valtakunnallisesti arvokas maisema alue:</u> Ahlaisten kulttuurimaisema (VAM030026) <u>Maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöalueet:</u> Krookka (Ylkylä), Alakylän kalastus- ja pientilat, Pooskeri (Veikkola), Köörtilän kylä ja kulttuurimaisema, Pohjansaha, Sando (Santee), Anttoora. <u>Valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöalueet:</u> Kaddin kalastusmajat, Köörtilän kylä. <u>Maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristökohteet:</u> Kaddin kalastajamajat (Oura), Merimaa (Peipun Kuuskeri), Leppäkarin kalastussatama, Kokemäenjoen ja Ahlaisten jokisuun kalastustilat, Pastuskeri. <u>Natura 2000 -alueet:</u> Gummandooran saaristo (FI0200075 SAC/SPA), Pooskerin saaristo (FI0200076 SAC/SPA), Ouran saaristo (FI0200077 SAC). Yhteiskunnallinen merkitys: maisemallinen merkitys vakitukselle asumiselle ja lomaa asumiselle, virkistyskäytölle, luonto- tai kulttuurimatkailulle. Kyky sietää muutoksia: erityisen herkkä muutoksille, saaristomaiseman teollisuus- ja satamamaisemat jäävät vaikutusalueen ulkopuolelle	maisemassa on heikkoa ja riippuu myös sääolosuhteista. Voimalat eivät hallitse maisemaa, joten muutoksen suuruus on vähäinen, jos voimalat ylipäättään näkyvät.
JOHTOPÄÄTÖKSET	<i>Kohteen herkkyys:</i> Suuri	<i>Muutoksen suuruus:</i> Vähäinen kielteinen tai Ei muutosta
	<i>Vaikutuksen merkittävyys:</i> Vähäinen kielteinen Runsaasti maisemallisia ja kulttuuriympäristöarvoja, mutta suuresta etäisyydestä johtuen maiseman tai kulttuuriperinnön kannalta arvokkaaksi luokiteltujen alueiden/kohteiden arvot heikentyvät vain vähän tai ei lainkaan, koska tuulivoimalat eivät hallitse maisemaa, vaan sulautuvat taustalle.	

Vähäisiä muutoksia maisemakuvaan, maiseman yhtenäisyyteen ja luonteeseen, mikäli näkymiä tuulivoimaloiden suuntaan avautuu.

Muutoksella ei ole juurikaan vaikutuksia alueen tai paikan käyttöön tai kokemukseen siitä.

4.4 Yhteisvaikutukset

Heikinnevan suunnitteilla olevien tuulivoimaloiden lähivaikutusalueelle ei sijoitu yhtään muuta tuulivoimahanketta. Heikinnevan tuulivoimaloista 6–15 km etäisyydellä, ulommalla vaikutusalueella sijaitsee jo toteutettu Jäneskeitaan kahdeksan tuulivoimalan tuulivoima-alue. Osittain alle 15 km etäisyydelle sijoittuisi suunnitteilla olevat Haukkasalon ja Santakankaan tuulivoimahankkeet Heikinnevasta pohjoiseen ja kaakkoon. Muut suunnitteilla olevat hankkeet sijaitsevat kaukovaikutusalueella. Kaukovaikutusalueella on toiminnassa Kirkkokallion ja Kooninkallion tuulivoimalat Honkajoen taajaman eteläpuolella.

Kuva 104. Toteutetut ja suunnitteilla olevat tuulivoimahankkeet, joiden kanssa Heikinnevan tuulivoimahankkeella voi olla maisemallisia yhteisvaikutuksia. Heikinnevan hankkeen ympärille on esitetty 3 km, 6 km, 15 km ja 30 km etäisyysvyöhykkeet.

Taulukko 13. Arviot Heikinnevan ja 4/2025 tiedossa olevien muiden tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutuksista.

Hanke	Sijainti	Etäisyys selvitys-alueesta (km)	Voimaloiden lukumäärä	Korkeus (m)	Vaihe	Tuotannon aloitusvuosi
Jäneskeidas	Otamon kylä, Siikainen	11 km	8	137	Tuotannossa	2015
Siikaisten Jäneskeitaan tuulivoimalat ovat matalia ja niitä on vaikea havaita maastossa yleisiltä kulkureiteiltä. Yhteisvaikutuksia Heikinnevan hankkeen kanssa ei synny.						
Santakangas	Siikainen	11 km	7	300	YVA valmis/ Kaavaehdotus	2026
Siikaisten Santakangas sijoittuisi Siikaistentien pohjoispuolelle ja molempien hankkeiden tuulivoimaloita on vaikea havaita yhtäaikaaisesti yleisimmistä katselusuunnista kuten taajamista tai yleisiltä teiltä. Hirvijärven ja Vuorijärven arvoalueet sijaitsevat Heikinnevan ja Santakankaan hankkeiden välillä, mutta alueilta molemmat hankkeet eivät ole havaittavissa yhtäaikaisesti. Visuaaliset maisemavaikutukset jäävät vähäisiksi tai niitä ei synny lainkaan.						
Haukkasalo	Kankaanpää	14 km	16	300	Kaavaehdotus 2024	2026
Kankaanpään Haukkasalon hanke sijoittuisi Santakankaan hankealueesta itä-kaakkoon. Vuorijärven arvoalue sijaitsevat Heikinnevan ja Haukkasalon hankkeiden välillä, mutta molemmat hankkeet eivät ole havaittavissa yhtäaikaisesti Vuorijärveltä tarkasteltuna. Mahdollisesti Kankaanpään eteläosien peltomaisemista (Pitäjänojan varsilta) hankkeet voidaan satunnaisista paikoista havaita yhtä aikaa, mutta tällöinkin näkymäsektorin pitäisi olla esteetön leveältä alueelta sekä itään että pohjoiseen ja etäisyyttä on yli 15 km Heikinnevan tuulivoimaloihin. Visuaaliset maisemavaikutukset jäävät vähäisiksi tai niitä ei synny lainkaan.						
Ahlaisten Lammi	Ahlainen, Pori	17 km	14	250	Kaavaluonnos 2024	
Heikinnevan tuulivoimalat eivät tule näkymään Ahlasiin, joten yhteisvaikutuksia Porin Ahlaisten Lammin hankkeen kanssa ei synny. Mikäli Heikinnevan tuulivoimalat alueelle jostakin pisteestä näkyisivätkin, Ahlaisten Lammin hankkeen voimalat sijoittuvat Heikinnevan ja Ahlaisten väliselle alueelle ja Lammin tuulivoimalat näkyvät maisemakuvassa Heikinnevan tuulivoimaloiden edessä. Visuaalisia maisemavaikutuksia ei synny.						

Köörtilä	Merikarvia	19,5 km	9	230	Luvitettu	2022
Heikinnevan tuulivoimalat eivät tule näkymään Köörtilään, joten yhteisvaikutuksia Köörtilän hankkeen kanssa ei synny.						
Kooninkallio	Kankaanpää	22,5 km	9	150	Tuotannossa	2016
Etäisyydestä ja Kooninkallion hankkeen sijoittumisesta johtuen ei aiheudu visuaalisia yhteisvaikutuksia. Läheiset avoimet maisematilat ovat vahvasti pohjois-eteläsuuntaisia, kun yhteisvaikutukset edellyttäisivät lounas-koillisuuntaisia avoimia maisematiloja.						
Paholammi	Kankaanpää	23 km	6	300	Kaavaehdotus	2026
Etäisyydestä ja Paholammin hankkeen sijoittumisesta johtuen ei aiheudu visuaalisia yhteisvaikutuksia. Läheiset avoimet maisematilat ovat vahvasti pohjois-eteläsuuntaisia, kun yhteisvaikutukset edellyttäisivät lounas-koillisuuntaisia avoimia maisematiloja.						
Kultakalliot	Merikarvia	23,5 km	8	350	YVA-menettely käynnissä	2029
Etäisyydestä ja Kultakallioiden hankkeen sijoittumisesta johtuen ei aiheudu visuaalisia yhteisvaikutuksia. Kultakallion hanke sijaitsee metsäisessä maisemassa.						
Peitto	Pori	24 km	12	140	Tuotannossa	2014
Etäisyydestä johtuen ei aiheudu visuaalisia yhteisvaikutuksia. Peittoon tuulivoimalat ovat myös matalia, eivätkä näy yhtäaikaaisesti Heikinnevan hankkeen kanssa avoimiin maisematiloihin.						
Kirkkokallio	Honkajoki	24,5 km	9	178,5	Tuotannossa	2013
Etäisyydestä ja Kirkkokallion hankkeen sijoittumisesta johtuen ei aiheudu visuaalisia yhteisvaikutuksia. Läheiset avoimet maisematilat ovat vahvasti pohjois-eteläsuuntaisia, kun yhteisvaikutukset edellyttäisivät lounas-koillisuuntaisia avoimia maisematiloja.						
Korpi-Matti	Merikarvia	25 km	22	230	Kaavoitus tehty	2027
Etäisyydestä ja maiseman sulkeutuneisuudesta johtuen ei aiheudu visuaalisia yhteisvaikutuksia. Trolssin alueella on vain pienehköjä avoimia maisematiloja. Trolssin suunnasta tarkasteltuna Korpi-Matin tuulivoimalat sijoittuvat Heikinnevan ja Jäneskeitaan tuulivoimaloiden eteen.						

Korvenneva	Merikarvia	27 km	6	241	Kaavoitus tehty	2026
Etäisyydestä ja maiseman sulkeutuneisuudesta johtuen ei aiheudu visuaalisia yhteisvaikutuksia.						
Kolmihaara	Isojoki	27 km	60–77	300	Kaavaluonnos	2027
Etäisyydestä ja maiseman sulkeutuneisuudesta johtuen ei aiheudu visuaalisia yhteisvaikutuksia.						
Marjakeidas	Kankaanpää	30 km	18	300	Kaavaehdotus	2026
Etäisyydestä ja maiseman sulkeutuneisuudesta johtuen ei aiheudu visuaalisia yhteisvaikutuksia. Santakankaan ja Haukkasalon hankkeet sijoittuisivat Marjakeitaan ja Heikinnevan hankkeiden välialueelle.						

Kooninkallion tuulivoima-alue sijaitsee 11 km Kankaanpään keskustaajamasta pohjoiseen ja Honkajoen kirkonkylästä 6 km etelään. Tuulivoimaloiden napakorkeus 144 m ja kokonaiskorkeus 209,5 m. Kooninkallion ja Heikinnevan tuulivoima-alueilla ei tule olemaan yhteisvaikutuksia.

Kuva 105. Kuvauspaikka sijaitsee noin 19,5 km etäisyydellä Heikinnevan tuulivoimaloista itään. Kuva Ristiläntieltä kohti Kooninkallioon tuulivoima-aluetta noin 2 km etäisyydeltä tuulivoimaloista. Kuva valokuvauspisteestä 21 kesän 2024 maastokäynnillä. (A-Insinöörit)

4.5 Rakentamisvaiheen aikaiset maisemavaikutukset

Rakentamisaikana merkittävin maisemamuutos tapahtuu, kun puustoa kaadetaan tuulivoimaloiden rakentamiskoiltoja ja tiestön varsilta. Kookkaiden osien kuljettamiseen tarvittava raskas liikenne edellyttää olemassa olevan tiestön tai liittymien parantamista, mikä aiheuttaa paikallisia maisemavaikutuksia. Osittain vaikutukset ovat palautuvia, kun tiestön varsille kasvaa puustoa. Ympäristömuutosten maisemavaikutukset jäävät yleensä paikallisiksi ja suhteellisen vähäisiksi, sillä toteutuessaan kookkaat tuulivoimalat hallitsevat maisemaa ja muut rakenteet ja ympäristömuutokset suhteutuvat niihin.

Liikenne hankealueella tullaan suunnittelemaan pääasiassa olemassa olevia teitä hyödyntäen ja niitä tarvittaessa parantaen. Hankkeen rakentaminen edellyttää myös uusien huoltoteiden rakentamista lähelle tuulivoimaloita. Rakennettavat tiet mitoitetaan tuulivoimatoimittajien vaatimusten mukaisesti. Tien ajouran tulee olla vähintään viisi metriä leveä. Keskimäärin puustosta vapaaksi raivattava alue on pitkien ja leveiden kuljetusten vuoksi noin 15 metriä leveä. Tiestön lisäksi kullekin tuulivoimalalle rakennetaan pystytystä varten koamisalue, joka on kooltaan noin 60 x 70–100 metriä eli noin 0,5 ha. Asennusalueita ei ole tarpeen päällystää esim. asfaltilla. Osa rakentamisaikaisista työmaa-alueista voidaan myöhemmin maisemoida.

Maisemalliset vaikutukset koetaan vahvimmin heti muutoksen jälkeen.

5 Yhteenveto

5.1 Johtopäätökset

Tuulivoimahankkeen toteutus aiheuttaa alueelle pitkäkestoisia maisemavaikutuksia. Heikinnevan tuulivoimahanke on voimaloiden määrän näkökulmasta pieni, vain viisi voimalaa ja ne on sijoitettu kahteen ryhmään. Vaikutusalueen valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet sijaitsevat kaukoalueella, missä vaikutus vähenee etäisyyden takia. Vaikka alueiden herkkyys muutoksille on suuri, vaikutus jää vähäiseksi.

Tuulivoimalat eivät muuta valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävien rakennetun kulttuuriympäristön kohteiden tai alueiden luonnetta tai laatua, koska ne eivät muuta havaittavaa maisemaa kokonaisuudessaan voimaloiden vähäisen määrän vuoksi. Vähäinen määrä voimaloita voidaan kokea maisemassa herkemmin positiivisena maamerkinä kuin häiriötekijänä, ts. suuri määrä voimaloita koetaan helpommin häiriötekijäksi.

Suurimmat muutokset maisemassa aiheutuvat hankkeen lähivaikutusalueella alle 6 km etäisyydellä tuulivoimaloista miljööttypeille; Siikaisten talonpoikaishäkkitehtuurin alue Vuorijärvellä, Väljästi rakennettujen viljelymaisemien lähimmät alueet Leväsjoella ja Hirvijärvellä sekä Järvenranta-asutus Valkjärvellä. Suuret vaikutukset kohdistuvat Vuorijärven kylälle sen rakennetun kulttuuriympäristön valtakunnallisen merkittävyyden ja vähäisen etäisyyden vuoksi (RKY) sekä Leväsjoen kylälle maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöalueeseen useiden laajojen näkyvyysalueiden ja lyhyen etäisyyden vuoksi. Hirvijärvellä ja Otamolalla vaikutusten arvioidaan jäävän kohtalaiseksi, sillä maisemaan kohdistuvat visuaaliset vaikutukset ovat paikallisia.

Visuaaliset vaikutukset maisemassa jäävät kuitenkin kokonaisuutena tarkastellen kohtalaisiksi. Isojärven ja Valkjärven loma-asutukselle maisemalliset vaikutukset on arvioitu suureksi, vaikka viisi voimalaa eivät kokonaan muuta maiseman luonnetta teolliseksi. Kontrasti loma-asukkaiden odotusarvon ja

todellisuuden välillä koetaan useimmiten suureksi, kun loma-asunnolla halutaan yleisesti ottaen nimenomaan nauttia luonnonmaisemasta, jossa ihmisen toiminnan vaikutus näkyisi mahdollisimman vähän.

Vaikka ZVI:n laskennallinen analyysi osoittaa, että turbiinit ovat monin paikoin nähtävissä Siikaisten- ja Pomarkun taajamasta, niin todellisuudessa rakennukset ja taajaman puusto peittävät näkyvyyttä, mitä ZVI-mallinnus ei ota huomioon. Mikäli voimala näkyy taajamassa johonkin tiettyyn pisteeseen, on näkymä hyvin kapea ja paikallinen, ja siksi visuaalinen vaikutus maisemaan on vähäinen.

Lisäksi suunnittelualueen läheisyydessä on suunnittelussa useita muita tuulivoimahankkeita. Vaikutusten lieventämisen keinoissa tulee ottaa huomioon myös yhteisvaikutukset muiden alueen lähellä olevien hankkeiden kanssa. Käytettävissä olevien tietojen mukaan alueen lähimmät tiedossa olevat tuulivoimahankkeet ovat tuotannossa oleva Jäneskeidas (11 km kaava-alueelta luoteeseen) ja kaavoituksessa oleva Santakankaan tuuli- ja aurinkovoimahanke (11 km kaava-alueelta pohjoiseen). Heikinnevalle kaavoitettavien tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on 261 m, mikä on 61 m enemmän kuin aiemmin toteutetun Jäneskeitaan kahdeksan tuulivoimalan korkeus (200 m). Jäneskeitaan tuulivoimaloita on kuitenkin erittäin vaikea havaita maastossa, joten hankkeen kanssa ei synny yhteisvaikutuksia.

Yhteisvaikutukset ovat tällä hetkellä olemattomat. Käynnissä olevista hankkeista Santakangas ja Haukkasalo ovat lähimmät, mutta Heikinneva ei suoranaisesti muodosta näiden kanssa hahmottuvaa maisemallista kokonaisuutta vaan on niistä irrallaan. Yhteisvaikutukset Santakankaan ja Haukkasaloon hankkeiden kanssa arvioidaan vähäisiksi, koska voimaloita on vaikea havaita yhtäaikaaisesti, eivätkä ne hallitse maisemaa samoista suunnista. Porin Ahlainten Lammin hankkeella on maisemallisia vaikutuksia Isojärven koillisrannoille. Edellä mainittujen hankkeiden lisäksi, 14 muuta tuulivoimahanketta sijaitsee noin 20–30 kilometrin etäisyydellä kaava-alueelta.

5.2 Ehdotetut lievennysmenetelmät

Heikinnevan hankkeessa voimaloita on tarkoitus toteuttaa vain viisi, joten niiden asemoinnissa ei ole paljon vaihtoehtojen mahdollisuuksia. Voimalat sijoituvat nyt kahteen ryhmään (2 + 3 voimalaa), vaihtoehtona voisi olla, että voimala-aluetta tiivistetään yhdeksi kokonaisuudeksi. Olemassa oleva voimajohto ja olemassa oleva tiestö kuitenkin vaikuttavat voimala-layoutiin. Lisäksi tuulivoimaloiden sijoittelussa on huomioitu luontoselvitysten tulokset. Voimaloiden määrän vähentäminen voi olla kriittistä hankkeen teknis-taloudellisen toteutettavuuden näkökulmasta. Mikäli hanke toteutetaan kannattaa se toteuttaa mahdollisimman tehokkaana, koska maisemamuutos on väistämätön myös vähemmällä voimalamäärällä.

Maisemavaikutuksia voisi lieventää valitsemalla matalamman voimalatyypin ja sijoittamalla voimaloita ainoastaan tasaisille maastokohdille. Matalammat voimalat vaikuttaisivat maisemassa hallitsevasti pienemmälle alueelle. Tämä lievennysmenetelmä saattaisi kuitenkin merkittävästi heikentää voimaloiden tehoa ja vaarantaa niiden tuoman taloudellisen kannattavuuden. Maaston korkeussuhteissa ei ole niin merkittäviä eroja (verrattuna voimaloiden korkeuteen), että voimaloita siirtämällä alemmille korkeusasemille merkittävästi lievennettäisiin maisemallisia vaikutuksia.

Maisemavaikutuksia voidaan vähentää häiriintyvillä kohteilla suuntaamalla uusilla rakennuspaikoilla pihoista ja asunnoista avautuvat näkymät poispäin tuulivoima-alueesta (rakennusten sijoittelu ja ikkunoiden suuntaus). Voimaloiden näkyvyyttä voi peittää lisäämällä kasvillisuutta, kuten puita ja pensaita, tai ohjaamalla näkymiä piharakennuksilla tai seinäkkeillä. Asutuksen lähellä sijaitseva puusto ja rakennukset vähentävät asuinympäristöön kohdistuvia vaikutuksia.

Sähkönsiirron maisemavaikutuksia voidaan lieventää suosimalla maanalaista kaapelointia, kuten Heikinnevan hankkeessa on tarkoitus tehdä. Yhteisvaikutuksia voidaan vähentää sijoittamalla useiden hankkeiden sähkönsiirto samoihin voimajohtorakenteisiin.

5.3 Epävarmuustekijät

Maisemaselvitys antaa kuvan maiseman tilasta selvityksen laadinnan hetkellä, mutta maisema on jatkuvassa muutoksessa. Laajoihin maisemaselvityksiin liittyy epävarmuuksia koskien hankkeen muutoksia, ympäröivän alueen maankäyttöä ja muita tuulivoimahankkeita tai muita merkittävästi maisemaa muuttavia hankkeita, joista tällä hetkellä ei ole saatavissa ajantasaista tietoa.

Epävarmuustekijöitä ovat esimerkiksi:

- Voimaloiden sijainti tai määrä saattaa muuttua, jolloin vaikutukset muuttuvat.
- Sähkönsiirtolinjojen lopullinen sijainti ja liittymispisteen sijainti saatetaan ratkaista vasta kaavoituksen jälkeen. Sähkönsiirto on ajateltu toteuttaa maakaapelein, mutta jos se muuttuu ilmajohdoksi, maisemalliset vaikutukset suurenevat ja vaikutusalue laajenee.
- Voimaloiden vaatima rakennustila ja tieverkosto muuttuu, jolloin näiden aiheuttamat puustovaikutukset muuttuvat.
- Ympäröivän alueen muutokset, kuten hakkuut tai muut laajat puunpoistot, jotka saattavat avata näkymiä tuulivoimaloiden suuntaan.
- Paikkatiedon ajantasaisuus mm. puuston suhteen.
- Alueen kasvu- ja vesistöolosuhteet saattavat muuttua, mikä vaikuttaa kasvillisuuteen ja sitä kautta maisemaan kokonaisvaltaisesti (esim. ilmastonmuutoksen edetessä).
- Alueen asutuksessa ja maanviljelyssä tapahtuvat muutokset, joilla on vaikutusta maisema-arvojen ja rakennetun kulttuuriympäristön arvojen säilymiseen.
- Yhteisvaikutusten arvioinnissa mukana olevien muiden hankkeiden lopullinen toteutuminen on epävarmaa tai hankkeita voi tulla myös lisää.
- Tuulivoiman lopullinen koettu asema maisemassa; kiinnostava maamerkki vai häiriötekijä.

6 Lähteet

- Satakuntaliitto, satakunta.fi
- Satakunnan maakuntakaava 2050: Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, Satakuntaliitto 2022;
- Satakunta Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet VAMA 2021, Ympäristöministeriö ja SYKE;
- Satakunnan maakuntakaavassa osoitettujen arvokkaiden kallioalueiden (ge2) nykytilan inventointi – raportti, Satakuntaliitto 2013;
- Satakunnan maisemaselvitys: Selvitys Satakunnan maisemamaakunta- ja maisemaseutujaon tarkistamiseksi, Satakuntaliitto 2014;
- Satakunnan tuulivoimaselvitys 2022, Satakuntaliitto;
- Satakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelma Osa I: Toimintaympäristön ja liikennejärjestelmän analyysi, Satakuntaliitto 2022;
- Satakunnan Museon rakennusinventointeja, Y-pakki-sovellus ([y-pakki - etusivu](#));
- Mannertuulialueet Satakunnassa, Satakuntaliitto 2011;
- Vihreän siirtymän hankkeet Satakunnan maakuntakaavassa 2050, Satakuntaliitto 2023;
- Satakunnan vaihemaakuntakaava 2, Selostus, osa A, Satakuntaliitto 2011,
- Satakunnan kulttuuriympäristöohjelma 2009 - 2015 Niina Uusi-Seppä, Lounais-Suomen ympäristökeskuksen raportteja 7 | 2009;
- Satakunnan maakuntakaava 2050 tavoiteraportti, Satakuntaliitto 2023;
- Satakunnan rakennetut kulttuuriympäristöt, Ramboll 2023;
- Satakunnan maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt 2023 – PAKKI-inventointitietokannan aineistot, Satakuntaliitto 2023 (<https://satakunta.fi/wp-content/uploads/2023/04/Siikainen.pdf>)
- Siikaisten kunta, siikainen.fi

- Museovirasto, museovirasto.fi
- Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY), (www.rky.fi)
- Varsinais-Suomen ELY-keskus, www.ely-keskus.fi/ely-varsinais-suomi
- Fingrid, www.fingrid.fi
- Ympäristöhallinnon verkkopalvelu, www.ymparisto.fi

7 Liitteet

1. Maisemarakenne 15 km ja 30 km, A-Insinöörit Oy
2. Maisemakuva 15 km ja 30 km, A-Insinöörit Oy
3. Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät arvoalueet ja -kohteet, A-Insinöörit Suunnittelu Oy
4. Näkyvyysalueanalyysi ZVI, 6 km ja 15 km, A-Insinöörit Suunnittelu Oy
5. Havainnekuvat, A-Insinöörit Suunnittelu Oy